

รายงานการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน
สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

**The Development of ASEAN Culture Curriculum
for Phetchabun Rajabhat University Students**

สมใจ กงเต็ม
สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประจำปีงบประมาณ 2560

รหัสโครงการสัญญา PCRU_2560N017

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน
สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

**The Development of ASEAN Culture Curriculum
for Phetchabun Rajabhat University Students**

สมใจ กงเต็ม สาขาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์

ทุนอุดหนุนงบประมาณแผ่นดินที่พิจารณาโดยความเห็นชอบจาก
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ประจำปีงบประมาณ 2560

(ก)

ชื่องานวิจัย การพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

**The Development of ASEAN Culture Curriculum
for Phetchabun Rajabhat University Students**

ผู้วิจัย สมใจ กงเดิม

ที่ปรึกษา -

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านวัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 2)เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน 3)เพื่อทดลองใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน 4)ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่ใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านวัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประชากรได้แก่ นักศึกษา 4,520 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน ขั้นตอนที่ 2 เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษา จำนวน 200 คน ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงค่าความถี่(Frequency)และหาค่าร้อยละ(Percentage)การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ขั้นตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตอนที่ 3

(ข)

แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และหาค่าสถิติทดสอบที่ ขั้นตอนที่ 4 แบบประเมินความพึงพอใจ ของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านวัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่าข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อจำแนกตามเพศ เป็นเพศชาย ร้อยละ 39.42 เพศหญิง ร้อยละ 60.58 ชั้นปีที่ศึกษา ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 20 ชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 22.85 และชั้นปีที่ 5 ร้อยละ 17.15 เป็นนักศึกษาสังกัดคณะ ครุศาสตร์ ร้อยละ 35.71 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ร้อยละ 28.58 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีคณะวิทยาการจัดการ ร้อยละ 14.28 เทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ร้อยละ 7.15 ส่วนข้อมูลประสบการณ์การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียนเคยเข้ารับการอบรมร้อยละ 16.58 และไม่เคยร้อยละ 83.42

ด้านความต้องการเข้ารับการอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียนหรือมีความต้องการร้อยละ 92.00 ส่วนวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมควรเป็นลักษณะเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมอาเซียน ร้อยละ 88.57 เพื่อเปิดโอกาสให้ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียนร้อยละ 80.00 เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียนร้อยละ 60.00 เนื้อหาในหลักสูตรการฝึกอบรมควรมีเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียนวัฒนธรรมอาเซียนในภาพรวม ส่วนรูปแบบ/กิจกรรมการฝึกอบรมที่ต้องการเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียนได้แก่ การบรรยาย อภิปรายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การฝึกปฏิบัติจริงกรณีศึกษากิจกรรมเดี่ยว กลุ่ม และการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อ คู่มือ สื่อสิ่งที่น่าสนใจในการฝึกอบรม ควรใช้การเรียนรู้จากคู่มือ เอกสารประกอบการฝึกอบรม ในด้านการวัดและประเมินผลการจัดอบรมการใช้แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ ใช้แบบสอบถามใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการฝึกอบรมส่วนใหญ่เห็นว่าควรใช้เวลา 3-4 วันช่วงเวลาการฝึกอบรมควรอยู่ในระหว่างการเปิดภาคเรียน

ด้านสภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีสภาพการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67

(ก)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสภาพการเรียนรู้ในระดับมากที่สุดได้แก่ นักศึกษาสามารถให้ข้อมูลวัฒนธรรมอาเซียนด้านวัตถุแก่ผู้อื่น ได้อย่างมั่นใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 และ นักศึกษาสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้รักสุขภาพ และปฏิบัติตามระเบียบประเพณี ได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 นอกนั้นมีสภาพการเรียนรู้ จำนวน 19 รายการ และในระดับปานกลาง จำนวน 15 รายการ

2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน พบว่าหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน มีองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย 8 องค์ประกอบได้แก่ 1) ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร 2) หลักการของหลักสูตร 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) เนื้อหาของหลักสูตร 5) กิจกรรมการฝึกอบรม 6) ระยะเวลา 7) สื่ออุปกรณ์ 8) การวัดและประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่ามีความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.68) และมีความสอดคล้องมีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.50-0.80

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน พบว่า ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ หลังการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษาคู พบว่ามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรทั้งด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และ ด้านผลกระทบ ในภาพรวมระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.67)

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร ,หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน

Title	The Development of ASEAN Culture Curriculum for Phetchabun Rajabhat University Students
Author	Somjai Kongterm
Advisor	-
Program	Curriculum and Instruction Phetchabun Rajabhat University 2017

Abstract

The current research study aimed to 1) examine basic information on ASEAN culture of Phetchabun Rajabhat University students, 2) to create and prove the quality of the ASEAN Culture Curriculum, 3) to try out the ASEAN culture curriculum, and 4) to evaluate the satisfaction of Phetchabun Rajabhat University students using the ASEAN Culture Curriculum.

According to research and development process, the study is classified into 4 stages: Stage 1 studying basic information on ASEAN culture of Phetchabun Rajabhat University students. The population is 4,520 students of Phetchabun Rajabhat University; the samples by random sampling are 350. Stage 2 Creating and proving the quality of the ASEAN Culture Curriculum by 5 experts in order to evaluate its suitability and consistency. Stage 3 trying out the ASEAN Culture Curriculum for Phetchabun Rajabhat University students; the sample at this stage consists of 200 students. Stage 4 evaluating the satisfaction of Phetchabun Rajabhat University students. The tools used to collect data in Stage 1 is a paper questionnaire data analysis by frequency, percentage, mean (\bar{X}), and standard deviation (S.D.); Stage 2 is a form of suitability and consistency data analysis by mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), and Index of consistency; Stage 3 a test on ASEAN culture data analysis by mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), and t-test; Stage 4 a student satisfaction questionnaire toward ASEAN Culture Curriculum data analysis by mean (\bar{X}), and standard deviation (S.D.).

The research findings showed:

According to the research study on “the Development of ASEAN Culture Curriculum for Phetchabun Rajabhat University Students”, the results were summarized as follows:

1. According to basic information on ASEAN culture of Phetchabun Rajabhat University students, the results indicated that the majority, 60.58%, of the respondents were female, 39.42% were male; 22.85% were the fourth year students, 20% were in the 1st-to-3rd year section, and 17.15% were the fifth year students; 35.71% were the students of the Faculty of Education, 28.58% were the students of the Faculty of Humanities and Social Sciences, 14.28% were the students of the Faculty of Management and the Faculty of Science and Technology, 7.15% were the students of the Faculty of Agricultural and Industrial Technology. Meanwhile, the information about the experience of ASEAN culture trainings indicated that 83.42% never participated in any trainings but only 16.58% ever .

However, the need to attain a training on ASEAN culture was high at 92%. The purpose of the training should be to enhance the understanding of ASEAN culture was 88.57. The purpose of having an opportunity to gain knowledge and experience on ASEAN culture was 80%. The purpose of promoting good attitude on ASEAN culture was 60%. In addition, the contents outlined in the curriculum should be about basic knowledge of ASEAN culture as a whole. The required forms or training activities on ASEAN culture were lectures, group discussions, practical exercises, case studies, single and group activities and self-learning from the media. The training materials used in training always should be the manual and/or training documents. The evaluation and assessment used a test to measure knowledge; meanwhile, a questionnaire was used to evaluate the performance. Last, the most required time for training was a period of 3-4 days during the semester break.

Then, the context of learning ASEAN culture of Phetchabun Rajabhat University students leveled high ($\bar{X} = 3.66$, S.D.= 0.67). When considering each aspect, it was found that the highest level of the learning context was students were able to provide ASEAN culture information to others with confidence ($\bar{X} = 4.06$, S.D.= 0.97); students were able to behave themselves as law enforcers and to follow the rules as well. ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.57). Apart from this, there were another 19 aspects of the learning contexts—15 aspects leveled moderate.

2. The results of creating and proving the quality of ASEAN Culture Curriculum showed there were 8 components appeared in the curriculum which were 1) curriculum background, 2) curriculum principles, 3) curriculum objectives, 4) curriculum structure, 5) curriculum contents, 6) curriculum duration, 7) media and devices, and 8) evaluation and assessment. Moreover, the overall result of suitability of the curriculum by the 5 experts was high ($\bar{X} = 4.33$, S.D = 0.68) and its consistency was between 0.50-0.80.

3. The results of trying out ASEAN Culture Curriculum showed the comparative study on the understanding of ASEAN Culture of Phetchabun Rajabhat University students after using the ASEAN Culture Curriculum was higher than before using the ASEAN Culture Curriculum, statistically significant at the .05 level.

4. The results of the student satisfaction toward ASEAN Culture Curriculum showed the overall level of the satisfaction with factors, process, productivity and impacts was high ($\bar{X} = 4.27$, S.D = 0.67)

Keywords: curriculum development, ASEAN Culture Curriculum

(ช)

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย ได้รับทุนสนับสนุนจาก สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์ ประจำปี 2560 ทำให้การดำเนินการวิจัยเรื่อง เรื่องการพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ที่กรุณาเป็น ผู้เชี่ยวชาญ ช่วยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ที่ให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทาง เพื่อให้ได้ เครื่องมือวิจัยที่มีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คณาจารย์ นักศึกษาทุกคนที่ให้ข้อมูลและเข้าร่วมการทดลองใช้หลักสูตร และเจ้าหน้าที่ที่ได้ประสานงาน อำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้เก็บรวบรวมข้อมูลจนกระทั่ง เสร็จสิ้นโครงการ

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะครุศาสตร์ ที่ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการวิจัยทั้งใน ด้านเวลา สถานที่และอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความ ร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ สมบูรณ์ และนักศึกษาที่ร่วมให้ข้อมูลและเข้าร่วมการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้ขอขอบคุณ บิดา มารดา เพื่อนร่วมชีวิตและเพื่อนร่วมงานที่ให้อำนาจใจด้วยดีเสมอมา คุณประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบแต่ บุญการี บิดา มารดา ครู อาจารย์ และ ผู้รักในการเรียนรู้ทุกท่าน

สมใจ กงเต็ม

15 สิงหาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.3 ขอบเขตของโครงการการวิจัย.....	6
1.4 นิยามศัพท์.....	8
1.5 ประโยชน์ของการวิจัย	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร.....	11
2.2 ความหมายของหลักสูตร	11
2.3 องค์ประกอบของหลักสูตร	13
2.4 ประเภทของหลักสูตร	16
2.5 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร.....	19
2.6 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร.....	21
2.8 ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม.....	22
2.9 ความหมายของวัฒนธรรม.....	22
2.10 ความสำคัญของวัฒนธรรม.....	25
2.11 ประเภทของวัฒนธรรม.....	27
2.12 ลักษณะทางวัฒนธรรม.....	29
2.13 ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและหลักสูตรอาเซียน.....	30
2.14 วัฒนธรรมของประเทศอาเซียน.....	40
2.15 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	88

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	วิธีการดำเนินการวิจัย 95
3.1	ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร 95
3.2	ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร..... 96
3.3	ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร..... 98
3.4	ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร102
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....104
4.1	ผลการศึกษาข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....105
4.2	ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านวัฒนธรรมอาเซียน 109
4.3	ผลการศึกษาสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร..... 113
4.4	ผลการทดลองใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน.....128
4.5	ผลการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตร.....129
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 133
5.1	สรุปผลการวิจัย 136
5.1	อภิปรายผล..... 138
5.2	ข้อเสนอแนะ 144
บรรณานุกรม 145
ภาคผนวก 150
ภาคผนวก ก	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ 152
ภาคผนวก ข	หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ..... 154
ภาคผนวก ค	หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล.....160
ภาคผนวก ง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....167
ประวัตินักผู้วิจัย 175

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	105
ตารางที่ 2	แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร วัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.....	106
ตารางที่ 3	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสภาพการเรียนรู้ วัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.....	109
ตารางที่ 4	แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	123
ตารางที่ 5	ผลการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.....	125
ตารางที่ 6	ผลการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.....	128
ตารางที่ 7	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของ นักศึกษาต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ในด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ.....	129

(Ⅷ)

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและสำคัญของปัญหา

การขับเคลื่อนกลไกทางการศึกษาเพื่อมุ่งพัฒนาให้เยาวชนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพอันจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาคอาเซียน สถานศึกษาถือเป็นหน้าที่สำคัญ ในการจัดการศึกษาของประเทศไทย การเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียนให้สามารถติดต่อสื่อสารอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของความสงบสุข ร่วมมือกันเสริมสร้างความมั่นคง โดยเฉพาะในด้านสังคมวัฒนธรรมภูมิภาคอาเซียน ทั้ง 3 ด้านที่สำคัญที่จะต้องเตรียมด้าน การศึกษาของคนไทย การเตรียมครูผู้สอน และการเตรียมตัวผู้เรียน เพื่อเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และรองรับเป้าหมายการสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งได้ทำการตกลงร่วมมือในด้านต่างๆหลายเรื่องทั้งนี้เรื่องด้านประชาสังคมและวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่สำคัญประการหนึ่ง โดยเฉพาะด้านการเตรียมตัวผู้เรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องประชาคมอาเซียน ด้านทักษะกระบวนการ และด้านเจตคติ(ชงทอง จันทรางศุ : 2554) และจากสรุปประเด็นสำคัญข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวทางการดำเนินงานในการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมการสู่ประชาคมอาเซียนมีประเด็นสำคัญ 5 ประการได้แก่ 1) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจนาสาระรายละเอียดของกฎบัตรอาเซียน 2)การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษซึ่งถูกกำหนดในข้อตกลงเบื้องต้นให้ใช้เป็นภาษาอาเซียนให้แก่คนไทยทุกระดับ3) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาของประเทศเพื่อนบ้านอย่างน้อย 1 ประเทศ4) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนและ 5) การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมด้านอื่นๆเพื่อรองรับผลอันเนื่องมาจากความร่วมมือในเสาต่างๆเมื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน(วิทวัส ศรีวิหค:2554)

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการจัดการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงหลายด้านและด้านที่สำคัญประการหนึ่งคือ ซึ่งต้องเตรียมตัวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปีพ.ศ. 2558 จึงเป็นบทบาทสำคัญของมหาวิทยาลัยที่จะต้องกำหนดเป้าหมายในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้ชัดเจนที่จะพัฒนานักศึกษาให้มีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน อนึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ในกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนามหาวิทยาลัยไว้ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยใน เป้าประสงค์ที่ 2ได้ระบุให้นักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับการเป็นประชาคมอาเซียนและในกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาความรู้ความสามารถด้านภาษา ต่าง ประเทศ คุณลักษณะของนักศึกษาและบุคลากรตลอดจนสร้างความตระหนักในการเตรียมความพร้อมและมาตรฐานการศึกษาจึงต้องมุ่งที่ประสิทธิภาพ ต้องมีการตื่นตัว

สถาบันการศึกษาในฐานะผู้ผลิตบัณฑิตต้องพร้อมแข่งขัน ได้ทั้งในระดับอาเซียนและระดับโลก และ จีรวัดน์ วิริงกร(2554) กล่าวว่า การเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียน ซึ่งว่าสังคมไทยในอนาคตจะมีการเปลี่ยนแปลงในหลายเรื่องที่จะกระทบต่อวิถีชีวิตที่เคยดำเนินมาในอดีต นักศึกษาจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเรียนรู้ ปรับตัว และเตรียมการ (Adaptability and Preparation) ประเด็นที่นักศึกษารุ่นใหม่ ควรต้องเตรียมตนเอง เพื่อให้มีความพร้อมรับมือกับสถานการณ์ในอนาคต เช่น 1) ควรมีความสนใจและตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากการรวมตัวของประเทศต่าง ๆ สู่ประชาคมอาเซียน ทั้งในเชิงประโยชน์ที่ได้รับและข้อควรระวัง 2) การเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียน ทำให้สังคมยุคใหม่ จะสะท้อนความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้น การเรียนรู้ของนักศึกษายุคใหม่จึงจำเป็นต้อง ปรับทั้งกระบวนการเรียนรู้ ปรับทัศนคติที่จะต้องตระหนักถึงความเป็นชาติ และการดำรงอยู่ของ รัฐบาลไทยเพิ่มมากขึ้น 3) ปรับกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้ยุคใหม่ควรเป็นไปอย่างมีเป้าหมาย อย่างคนรู้เท่าทันสถานการณ์ 4) นักศึกษารุ่นใหม่จำเป็นต้องตระหนักถึงความเป็นชาติและความดำรง อยู่ของชาติ 5) พัฒนาความเป็นคนมีวินัย มุ่งเน้นความสามารถในการดำรงชีวิตภายใต้สังคมพหุ วัฒนธรรม 6) สร้างความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ควรพัฒนาตนเองให้แน่ใจว่า สามารถที่ จะทำงานกับผู้คนต่างวัฒนธรรมได้ 7) เรียนรู้ประเทศเพื่อนบ้านทั้งในด้านประวัติศาสตร์และ วัฒนธรรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน 8) สร้างโอกาสเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ต้องเพิ่ม ทักษะทางด้านภาษาอังกฤษให้มากขึ้น ให้สามารถสื่อสารได้

นอกจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการ (2558: 89) ยังได้พิจารณาแนวทางการดำเนินงานตาม ปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษาเพื่อกำหนดเป็นนโยบายดังนี้

1.การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความ พร้อม ของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวสู่ ประชาคมอาเซียนภายในปี 2558

2.การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษาและประชาชน ให้ มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียม ความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนเช่นความ รู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยี สารสนเทศทักษะและความชำนาญที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรมและ การเพิ่มโอกาสในการหางานทำของประชาชน

3.การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ ใน อาเซียน รวมทั้งให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียนการส่งเสริมความร่วมมือ ระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆและการแลกเปลี่ยนเยาวชนการพัฒนากระบวนการศึกษาทางไกลซึ่งช่วย สนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิตการส่งเสริมและปรับปรุงการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทาง อาชีพทั้งในขั้นต้นและขั้นต่อเนื่องตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของ

ประเทศสมาชิกอาเซียน

4. การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีทางการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสิทธิภาพในสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษาควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน

5. การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้มอบหมายให้ องค์การหลักเตรียมจัดทำแผนการดำเนินงานและแต่งตั้งคณะกรรมการ การจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมการรองรับในเรื่องดังกล่าว โดยให้พิจารณาถึงระบบการศึกษาในอาเซียนและ นโยบายของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างแท้จริงในอาเซียนต่อไป

(ที่มา <http://blog.eduzones.com/racchachoengsao/88655> สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2560)

และเป้าหมายของ UNESCO ได้กำหนด เป้าหมายการเรียนรู้ของมนุษย์ (Four Pillars of Education) ซึ่งกำหนด โดยองค์การศึกษาวិทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ดังนี้ 1) Learn to know เรียนเพื่อให้มีความรู้ และมีวิธีการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปต่อยอด แสวงหาหรือสร้างความรู้ใหม่เพิ่มขึ้นได้เรื่อยๆ 2) Learn to do เรียนเพื่อที่จะทำเป็น หรือใช้ความรู้ไปประกอบอาชีพ และสร้างประโยชน์แก่สังคม 3) Learn to be เรียนเพื่อที่จะเป็นผู้ที่รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ สามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพ หรือพัฒนาตนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ 4) Learn to live with others เรียนเพื่อดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่นๆ ในสังคมอย่างมีความสุข และสร้างสรรค์เป้าหมายทั้ง 4 นี้เป็นหลักที่จะสร้างเยาวชนในประชาคมโลกอนาคต

นอกจากนโยบายดังกล่าวแล้ว ได้มีการกำหนด การเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดผลการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ที่คาดหวังให้นักศึกษาพัฒนาขึ้นอย่างน้อย 5 ด้านจากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการศึกษาดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่าง มีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับ วิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัว และ สังคม

2. ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิดและการนำเสนอ ข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่างๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่างๆ ในการคิดวิเคราะห์และ

การแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึง ภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง

5.ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลขความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูดการเขียนและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งทำให้สถาบันทางการศึกษาต้องพัฒนาทักษะทั้ง 5 ด้านเพื่อเตรียมพร้อมรองรับกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

และในโลกปัจจุบันในด้านการจัดการเรียนการสอนสถาบันการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรเช่น แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรตามรูปแบบของไทเลอร์ นั้นจะยึดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เป็นหลัก ซึ่งเป็นหลักการที่สามารถนำมาใช้ได้กับการพัฒนาหลักสูตรในทุกกระดับ ต่อมาทาบ (Taba, 1962 : p 12) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรลักษณะจากล่างขึ้นบน(Grassroots Approach) โดยใช้วิธีแบบอุปนัย (Inductive Method) ซึ่งเริ่มจากการพัฒนาหลักสูตรในระดับที่เฉพาะเจาะจงแล้วปรับขยายไปสู่ระดับที่สูงกว่า ซึ่งครูเป็นผู้ใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรในการสร้างหน่วยการเรียนการสอน และนำไปสู่การพัฒนาเป็นหลักสูตรใหญ่ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็น (Diagnose of Needs)
2. การกำหนดจุดประสงค์ของการศึกษาที่ต้องการให้บรรลุ (Formulation of Objectives)
3. การคัดเลือกเนื้อหาสาระ (Selection of Content)
4. การจัดลำดับโครงสร้างของเนื้อหาให้มีความสัมพันธ์กัน (Organization of Content)
5. การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences)
6. การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ (Ordering the Learning Activities)
7. การกำหนดสิ่งที่ต้องการประเมิน วิธีการ และกระบวนการประเมิน (Determination of Evaluate)

การพัฒนาหลักสูตรตามรูปแบบของทาบานั้นจะมีจุดเน้นทางด้านการเรียนการสอนหรือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผู้วิจัยจึงได้เลือกรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของทาบเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน ในครั้งนี้

คำว่าวัฒนธรรม โดยทั่วไปหมายถึง รูปแบบของกิจกรรมมนุษย์และโครงสร้างเชิงสัญลักษณ์ที่ทำให้กิจกรรมนั้นเด่นชัดและมีความสำคัญ วิธีการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นพฤติกรรมและสิ่งที่คนในหมู่

ผลิตสร้างขึ้นด้วยการเรียนรู้จากกันและกันและร่วมใจอยู่ในหมู่พวกของคนวัฒนธรรมส่วนหนึ่งสามารถแสดงออกผ่าน คนตรี วรรณกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม การละครและภาพยนตร์ ฯลฯ

ในปัจจุบันอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย สาเหตุของการหลงไหลเข้ามาของวัฒนธรรมตะวันตก สังคมอาเซียนได้แก่ความเจริญด้านการคมนาคมขนส่ง อิทธิพลจากสื่อมวลชนต่าง ๆ และการเผยแพร่วัฒนธรรมโดยตรง ซึ่งเป็นอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทย โดยมีผลต่อ 1) ระบบการศึกษา 2) ระบบการเมือง 3) ระบบเศรษฐกิจ 4) ระบบสังคมและวัฒนธรรม และโดยทั่วไปประเภทของวัฒนธรรมสามารถแบ่งประเภทของวัฒนธรรมออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. คติธรรม คือ วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับหลักในการดำเนินชีวิต
2. เนติธรรม คือ วัฒนธรรมทางกฎหมาย รวมทั้งระเบียบประเพณีที่ยอมรับนับถือกันว่ามี ความสำคัญเช่นเดียวกับกฎหมาย
3. สหธรรม คือ วัฒนธรรมทางสังคม นอกจากหมายถึงคุณธรรมต่าง ๆ ที่ทำให้คนอยู่ร่วมกันอย่างผาสุกถ้อยทีถ้อยอาศัยกันแล้วยังรวมถึงระเบียบมารยาทที่จะติดต่อเกี่ยวข้องกับสังคมทุกชนิด
4. วัตถุธรรมคือวัฒนธรรมทางวัตถุเช่นที่เกี่ยวข้องกับการกินคืออยู่ดีเครื่องนุ่งห่ม บ้านเรือน และอื่น ๆ ซึ่งนักศึกษาจำเป็นต้องได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเพื่อให้มีศักยภาพในการดำรงอยู่อย่างเหมาะสมเป็นการเตรียมและสร้างเยาวชนในอนาคต ดังนั้นผู้วิจัยจึงประเภทของวัฒนธรรมทั้ง 4 ประเภทเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนในครั้งนี้ซึ่งเป็นลักษณะของการบูรณาการ วัฒนธรรมทั้ง 4 ด้าน เข้าด้วยกัน

ปัจจุบันจะเห็นได้ว่า สถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างให้ความสำคัญและมีบทบาท ในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์ ด้านวัฒนธรรมอาเซียน โดยผ่านกิจกรรมทางการศึกษาหลายรูปแบบเช่นการฝึกอบรม การจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การสอดแทรกในหลักสูตร จัดกิจกรรมส่งเสริมให้แก่นักศึกษาในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้มีความรู้เท่าทันโลกแห่งอาเซียน ในอนาคตที่ผู้เรียนต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในอนาคตซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับประเทศในกลุ่มอาเซียนซึ่งได้เริ่มขึ้นในปีการศึกษา 2558 การดำเนินการเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมอาเซียนจึงเป็นบทบาทที่สำคัญยิ่งของสถาบันทางการศึกษาที่ต้องเร่งดำเนินการ ในส่วน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ซึ่งเป็นสถาบันในส่วนภูมิภาคซึ่งอาจทำให้ขาดโอกาสในการเข้าร่วมเรียนรู้ด้านอาเซียน ดังนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์จึงตระหนักและจำต้องดำเนินบทบาทสำคัญในการสร้างความรู้ความเข้าใจทักษะและประสบการณ์ ด้านวัฒนธรรมอาเซียน โดยผ่านการเรียนรู้โดยการสร้างและพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ขึ้นเพื่อให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมีศักยภาพในการดำเนินชีวิตในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านวัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
4. ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่ใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน

ขอบเขตของโครงการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านวัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีจำนวน 4,520 คน ในปีการศึกษา 2560

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ทำการสุ่มโดยใช้ตารางการสุ่มของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาจำนวน 350 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานด้านวัฒนธรรมอาเซียน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในด้านวัฒนธรรมอาเซียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้าน คติธรรม คือ วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับหลักในการดำเนินชีวิต 2) เณติธรรม คือ วัฒนธรรมทางกฎหมาย รวมทั้งระเบียบประเพณีที่ 3) สหธรรม คือ วัฒนธรรมทางสังคม 4) วัตถุประสงค์ คือ วัฒนธรรมทางวัตถุประสงค์

ขอบเขตด้านเนื้อหา ข้อมูลพื้นฐานด้านวัฒนธรรมอาเซียน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในด้านวัฒนธรรมอาเซียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้าน คติธรรม 2) เณติธรรม 3) สหธรรม และ 4) วัตถุประสงค์

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ขอบเขตด้านประชากร

ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านที่ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตร

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน ในด้าน

1. การประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบของร่างหลักสูตร
2. การประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของเอกสารประกอบหลักสูตร

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ร่างหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน และเอกสารประกอบหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ หลังจากได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรแล้ว

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 5 คณะจำนวน 4,520 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ทั้ง 5 คณะที่มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการทดลองใช้หลักสูตร ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Positive Sampling) โดยกำหนดให้คณะละ 40 คน รวม 200 คนโดยพิจารณาคุณลักษณะตามเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1. เป็นนักศึกษาภาคปกติที่เรียนในปีการศึกษา 2560
2. มีความเต็มใจและสมัครใจเข้ารับการอบรม สามารถเข้ารับการอบรมได้ตลอดหลักสูตร
3. มีความรับผิดชอบและส่งงานตามกำหนดเวลา
4. ผ่านการเห็นชอบเข้าร่วมโครงการจากคณะ

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมอาเซียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้าน คติธรรม คือ วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับหลักในการดำเนินชีวิต 2) เนิติธรรม คือ วัฒนธรรมทางกฎหมาย รวมทั้งระเบียบประเพณีที่ 3) สหธรรม คือ วัฒนธรรมทางสังคม 4) วัตถุธรรม คือ วัฒนธรรมทางวัตถุ ของประเทศในกลุ่มอาเซียน 10 ประเทศ การเข้าร่วมกิจกรรมอาเซียน และความพึงพอใจต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน

ขอบเขตด้านเนื้อหา หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนในกลุ่มประเทศอาเซียน จำนวน 10 ประเทศ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย บรูไนดารุส-ซาลาม เวียดนาม ลาว เมียนมาร์ และกัมพูชา

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรอาเซียน

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 5 คณะจำนวน 4,520 คน
กลุ่มกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ คณะละ 40 คน รวม 200 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
เพชรบูรณ์ที่มีต่อหลักสูตรอาเซียน ในด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและ ด้านผลผลิต และผลกระทบ
ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรที่ศึกษาคือ ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรอาเซียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยผ่านการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ตามกระบวนการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้ได้หลักสูตรอันประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตร และการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร

หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน หมายถึง หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของฮิลดา ทาบ่า (Hilda Taba) ซึ่งประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ การสำรวจความต้องการ การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การคัดเลือกเนื้อหาของหลักสูตร การจัดเนื้อหาของหลักสูตร การเลือกประสบการณ์ การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และนำมากำหนดองค์ประกอบของหลักสูตร 8 ประการ ได้แก่ ความสำคัญและความเป็นมาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม ระยะเวลา สื่ออุปกรณ์การฝึกอบรม และ การวัดและการประเมินผล

การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องของเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรจำนวน 5 ท่านในทุกองค์ประกอบตามรายการที่กำหนด

ความพึงพอใจต่อหลักสูตร หมายถึง สภาพของความพอใจของนักศึกษา ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวของ Likert และต้องมีระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ขึ้นไป

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ หมายถึง นักศึกษาภาคปกติ จำนวน 5 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการและคณะเทคโนโลยีการเกษตรที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2560

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏได้เรียนรู้ หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนที่พัฒนาขึ้น และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน ทำให้สามารถใช้ชีวิตในอนาคตได้อย่างรู้เท่าทันด้านวัฒนธรรมของประเทศในกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ

2. เพื่อได้หลักสูตรไว้ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมสำหรับนักศึกษาและใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดแนวทาง/จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา เสริมสร้างให้นักศึกษาได้เรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมอาเซียนระหว่างคณะ

3. เป็นใช้เป็นแนวทางในการกำหนด นโยบาย จุดเน้น ของมหาวิทยาลัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างนักศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ ด้านวัฒนธรรมอาเซียนเพื่อรองรับในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
เพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะได้นำเสนอเป็นลำดับ
ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร
 - 1.1 ความหมายของหลักสูตร
 - 1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร
 - 1.3 ประเภทของหลักสูตร
 - 1.4 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร
 - 1.5 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร
2. ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม
 - 2.1 ความหมายเกี่ยวกับวัฒนธรรม
 - 2.2 ความสำคัญของวัฒนธรรม
 - 3.3 องค์ประกอบของวัฒนธรรม
 - 3.4 ประเภทของวัฒนธรรม
 - 3.5 ลักษณะทางวัฒนธรรม
3. ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและหลักสูตรอาเซียน
 - 3.1 ความหมายและความสำคัญของประชาคมอาเซียน
 - 3.2 แนวโน้มของอาเซียนในอนาคต
 - 3.3 สังคมและวัฒนธรรมอาเซียน
 - 3.4 ทักษะกระบวนการนักศึกษาอาเซียน
 - 3.5 ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรอาเซียน
 - 3.6 การพัฒนาหลักสูตรอาเซียนเพื่อการรู้อาเซียน
 - 3.7 หลักสูตรอาเซียนเพื่อการรู้อาเซียน
4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ใน 3 ประเด็น ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม และความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและหลักสูตรอาเซียน ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร

1.1 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรขึ้นอยู่กับการให้นิยามของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละสถานการณ์ การพัฒนาหลักสูตรเป็นคำที่ใช้กันแพร่หลายมาก มีความหมายครอบคลุมงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ในด้านต่าง ๆ อย่างไรก็ดี การพัฒนาหลักสูตรสามารถนิยามได้ 2 ลักษณะ สจด์ อุทรานันท์ (2532 : 31 – 33) ลักษณะแรก หมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และอีกลักษณะหนึ่ง คือ การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย นอกจากความหมายใน 2 ลักษณะดังกล่าวแล้ว อำนาจ จันทรเป็น (2532 : 19) ได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรว่า หมายถึงงานหลักสูตร (Curriculum Construct) งานออกแบบหลักสูตร (Curriculum Design) งานปรับปรุงหลักสูตร (Curriculum Improvement) งานแก้หลักสูตร (Curriculum Revision) และงานวางแผนหลักสูตร (Curriculum Planning) ซึ่งจะเห็นว่าคล้ายกับการนิยามในลักษณะแรกนั่นคือ มีการสร้างหลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร แต่ได้ระบุงานที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น ส่วนนักพัฒนาหลักสูตรต่างประเทศ (Nicholls and Nicholls, 1976.p 29 – 30 / Doll, 1992 . p 187) ได้เสนอความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไปในแนวเดียวกันว่า เป็นการจัดเตรียมแผนประสบการณ์ ในการเรียนรู้และการประเมินผล โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับผู้เรียน นอกจากนี้ การพัฒนาหลักสูตรยังมีความหมายครอบคลุมถึง การนำหลักสูตรไปใช้อีกด้วย

หลักสูตร หมายถึง แผนการเรียนรู้ที่จัดขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ คือ มีเป้าหมายของหลักสูตร จุดประสงค์เฉพาะ การจัดระบบเนื้อหาสาระ และการประเมินผล

โอลิวา(Oliva. 1992 , p. 7) ได้อธิบายว่าหลักสูตรเป็นโปรแกรมการศึกษาที่แบ่งเป็นส่วนย่อย 4 ส่วนคือ 1) โปรแกรมของการศึกษา 2)โปรแกรมของประสบการณ์ต่าง ๆ 3)โปรแกรมของการบริหาร 4)หลักสูตรแฝง

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 3 – 9) ได้อธิบายความหมายของหลักสูตรครอบคลุม 5 ลักษณะ โดยใช้ชื่อย่อว่า “SOPEA” กล่าวคือ ครอบคลุมความหมายหลักสูตรที่เป็นรูปธรรมชัดเจน เช่น รายวิชา เนื้อหาวิชาที่เรียน จนกระทั่งความหมายที่มีลักษณะเป็นนามธรรม คือประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดให้ผู้เรียน มีลำดับความหมายจากรูปธรรมไปสู่นามธรรม ดังนี้

S = หลักสูตรคือ รายวิชา เนื้อหา กลุ่มวิชาหรือชุดวิชาที่จัดเตรียมไว้อย่างมีระบบ สำหรับผู้เรียน ระดับการศึกษาหนึ่ง (Curriculum as Subjects)

P = หลักสูตรคือ แผนสำหรับจัด โอกาสการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ที่คาดหวังให้แก่ผู้เรียน เน้นแสดงถึงจุดหมาย การออกแบบหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ (การสอน) และการประเมินผล ถูกสร้างขึ้นในสถานการณ์หนึ่ง ๆ โดยเฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ (Curriculum as Plans)

A = หลักสูตร กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดในรูปแบบการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิด ความรู้ ประสบการณ์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนด(Curriculum as Activities)

O = หลักสูตรคือ จุดมุ่งหมาย จุดประสงค์ที่ผู้เรียนพึงบรรลุไม่เพียงแต่ผ่านทางสถานการณ์ การเรียนรู้ที่จัดให้เท่านั้น แต่จะรวมไปถึง สิ่งที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้อันเป็นผลจาก การกระทำ (Curriculum as Objectives)

E = หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทุกอย่างที่จัดให้ผู้เรียนทั้งภายใน ภายนอกโรงเรียน เพื่อให้เกิด การพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม ปัญญา ตามความสามารถของผู้เรียน (Curriculum as Learner Experience)

ธำรง บัวศรี (2547: 7) ได้อธิบายความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็นแผนที่ได้ออกแบบ จัดทำขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหา กิจกรรม และมวลประสบการณ์ในแต่ละ โปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามที่จุดหมายกำหนด มีการออกแบบล่วงหน้ามีการบูรณาการระหว่างองค์ประกอบ เช่น จุดหมายเนื้อหา วิธีการสอน การประเมินผล วัสดุหลักสูตร

กลายเป็นกลุ่มก้อนที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีความหมาย

ทาบ (Taba, 1962 : 10) ได้กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง วิธีการเตรียมเยาวชน ให้มีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นสมาชิกที่สามารถสร้างผลผลิตให้แก่สังคมของเรา

วาริรันด์ แก้วอุไร (2549 : 9) ให้ความหมายว่าหลักสูตรคือ ประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่พึงปรารถนาอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายทางการจัดการศึกษา สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน

จากการศึกษาความหมายของหลักสูตร ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้และการพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ หรือการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น

1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร

ทาบ (Taba : 1962) ได้เสนอว่า ทุกหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นการออกแบบในลักษณะใด ๆ ก็ตามจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบหลักของหลักสูตร ซึ่งมีความต่อเนื่องและสอดคล้องกันอยู่ 3 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ เนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผล

สังัด อุทรานันท์ (2532 : 236 -241) ได้ขยายความเกี่ยวกับองค์ประกอบหลักไว้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ เป็นส่วนประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายจะเป็นเครื่องชี้ถึงเป้าหมายและเจตนารมณ์ของหลักสูตรว่าต้องการให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นเช่นใด ซึ่งจุดมุ่งหมายทั่วไป จะกล่าวไว้อย่างกว้าง ๆ และค่อนข้างเป็นปรัชญา เน้นที่ค่านิยมมากกว่า การเน้นทางด้านจิตวิทยาหรือด้านการเรียนการสอนส่วนจุดมุ่งหมายเฉพาะจะเน้นที่การประยุกต์ใช้มากกว่า เป็นจุดมุ่งหมายที่กล่าวไว้ในส่วนที่เป็นจุดมุ่งหมายของกลุ่มวิชาหรือรายวิชาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหลักสูตรนั่นเอง

2. เนื้อหาสาระและประสบการณ์เรียนรู้ จะเป็นสื่อกลาง (Means) ที่จะพาผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ที่ได้กำหนดไว้ เนื้อหาสาระที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอาจแบ่งออกเป็น 5 ประเภทได้แก่ ข้อเท็จจริงและความรู้ธรรมดา ความคิดรวบยอดและหลักการ การแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ เจตคติและค่านิยม และทักษะทางกาย

3. การประเมินผล เป็นการเสนอแนะแนวทางการดำเนินการวัดและประเมินผลที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับหลักสูตรนั้น ๆ เปรียบเสมือนเป็นการกำหนดเครื่องมือในการควบคุมการใช้หลักสูตรในการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ อาจมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีก เพื่อให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นมานั้นเป็นเหตุเป็นผล มองเห็นความสำคัญของหลักสูตรอย่างเด่นชัด และยังสามารถชี้แนะให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างได้ผลอีกด้วย ส่วนประกอบเหล่านี้ได้แก่ เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร การเสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การเสนอแนะการใช้สื่อ การเรียนการสอน และการเสนอแนะเกี่ยวกับการช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาองค์ประกอบหลักของหลักสูตรโดยทั่วไปนั้นสามารถแยกออกเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ได้อีกดังต่อไปนี้ (ธารง บัวศรี , 2542 : 8-9)

1. เป้าประสงค์และนโยบายทางการศึกษา (Educational Goals and Policies) ซึ่งหมายถึงสิ่งที่รัฐต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา
2. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) เป็นผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากเรียนจบหลักสูตรแล้ว
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures) ซึ่งเป็นลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชาหรือกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์
4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives) เป็นผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นไปแล้ว
5. เนื้อหา (Content) เป็นสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มี รวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ
6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives) เป็นการระบุถึงสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้มีทักษะและความสามารถ หลังจากเรียนรู้เนื้อหาที่กำหนด
7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) เป็นวิธีการจัดการเรียน การสอนที่เหมาะสมอย่างมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
8. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการปรับปรุง การเรียน การสอน
9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media)

ได้แก่ เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นฟิล์ม แถบวีดิทัศน์ ฯลฯ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งอุปกรณ์ โสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาและอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

โดยทั่วไปแล้วองค์ประกอบของหลักสูตรมีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย หมายถึง ความมุ่งหวังที่จะให้เกิดกับผู้เรียนจากการใช้หลักสูตรหรือเป็นสิ่งที่กำหนดคุณลักษณะที่พึงปรารถนาที่ให้เกิดกับผู้เรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามต้องการ และอีกความหมายหนึ่งในการจัดหลักสูตรนั้น ต้องการจัดการศึกษาเพื่ออะไร ต้องการให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้และคุณลักษณะใดบ้างที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน หลักสูตรแต่ละระดับกำหนดวัตถุประสงค์แตกต่างกันไปตามลักษณะของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน

2. เนื้อหา หมายถึง สารสำคัญของความรู้ที่นำมาใช้ป็นสิ่งเร้าเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เนื้อหาเป็นส่วนที่กำหนดประสบการณ์การเรียนรู้ ทำหน้าที่เชื่อมโยงให้การจัดประสบการณ์นั้นบังเกิดผลตามต้องการ และอีกความหมายหนึ่งคือการกำหนดขอบข่ายของเนื้อหาสาระที่จะนำมาใช้เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และเกิดคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ จุดมุ่งหมาย ในขั้นนี้ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องพิจารณาว่า ผู้เรียนควรเรียนรู้เนื้อหาสาระใดบ้าง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ วิธีการและกระบวนการต่าง ๆ เกี่ยวกับเจตคติ คุณค่าหรือความซาบซึ้ง ด้านเกณฑ์การเลือกเนื้อหาในหลักสูตร ประกอบด้วย 1) ข้อมูลพื้นฐานทางปรัชญา ได้แก่ เป้าหมายทางการศึกษา โครงสร้างความรู้และธรรมชาติของความรู้ 2) ข้อมูลพื้นฐานทางสังคม ได้แก่ สภาพปัจจุบันทางสังคม ความคาดหวังและความต้องการทางสังคม 3) ข้อมูลพื้นฐานทางจิตวิทยา ได้แก่ พัฒนาการและวุฒิภาวะของผู้เรียน ความสามารถและศักยภาพในตัวผู้เรียน ธรรมชาติการเรียนรู้ของคน (Hass,1977 : p.120)

3 . กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน โดยมีวัตถุประสงค์เป็นจุดหมายปลายทางและเนื้อหานั้นคือสิ่งที่นำมาใช้ป็นเครื่องมือที่จะให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาปัจจัยที่จะช่วยในการจัดกิจกรรมให้บังเกิดผล ได้แก่ ครูผู้สอน กลวิธีการสอน การใช้สื่อการเรียน การบริหารหลักสูตร เป็นต้น และหมายถึงการค้นหาวิธีดำเนินการปฏิบัติว่าจะจัดประสบการณ์อย่างไรจึงจะเกิดผลตามที่ต้องการ สิ่งที่เป็นในขั้นตอนนี้ ได้แก่ การคัดเลือกและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน อุปกรณ์อำนวยความสะดวก วิธีสอนและเทคนิคการสอน

4. วิธีประเมินผล หมายถึง วิธีการตรวจสอบและติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดการศึกษาโดยรวมว่าบังเกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในระดับใด มีส่วนใดบ้างที่ควรปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลดีขึ้นต่อไป เป็นการตรวจสอบการสอน วิธีการสอนว่าบังเกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ผลการประเมินจะเป็นเครื่องชี้ข้อบกพร่องในขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อจะได้ดำเนินการแก้ไขต่อไป

สรุปได้ว่าหลักสูตรประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) จุดประสงค์ของหลักสูตร 2) เนื้อหาวิชา หรือประสบการณ์ 3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และ 4) การประเมินผล ซึ่งแต่ละองค์ประกอบเหล่านี้ไม่อาจกำหนดขึ้นได้โดยอิสระ จะต้องกำหนดให้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันและกัน เพื่อให้การดำเนินงานทุกขั้นตอนสอดคล้องและบรรลุผล สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการอย่างต่อเนื่อง

1.3 ประเภทของหลักสูตร

การแบ่งประเภทหลักสูตร สามารถจัดแบ่งได้หลายลักษณะ ทาบา (Taba, 1962) กล่าวว่า หลักสูตรแต่ละประเภทมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแตกต่างกัน จึงส่งผลให้หลักสูตร เหล่านี้แตกต่างกันในด้านจุดเน้นเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไรก็ตามหลักสูตรที่ สร้างและพัฒนาขึ้นโดยทั่วไป สามารถแบ่ง เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. หลักสูตรกลางเป็นหลักสูตรแกนจัดให้กับกลุ่มผู้เรียนขนาดใหญ่ระดับชาติเป็นหลักสูตร จากส่วนกลางผู้ร่างหลักสูตรเป็นตัวแทนจากหน่วยงานหลากหลายและตัวแทนประชาชนที่ต้องการใช้หลักสูตรนั้นการกำหนดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลจะสอดคล้องกับนโยบาย การจัดการศึกษาระดับชาติ

2. หลักสูตรท้องถิ่น เป็นหลักสูตรที่มุ่งจัดให้กับกลุ่มผู้เรียนในท้องถิ่นผู้ร่างหลักสูตรเป็นผู้เชี่ยวชาญ จากหน่วยงานหลากหลาย รวมทั้งตัวแทนประชาชนในท้องถิ่น การกำหนด เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนการประเมินผลจะสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น

3. หลักสูตรเฉพาะกิจ เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเฉพาะในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อแนะแนวทาง ในการทำงาน ผู้ร่างหลักสูตรประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในการสร้างหลักสูตร และ ผู้เกี่ยวข้อง กับปัญหาของหน่วยงาน การจัดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและ การประเมินผล จะต้องพิจารณาจากสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนซึ่งต้องทำการสำรวจเน้นการพัฒนาทักษะที่มีลักษณะเฉพาะด้าน

ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรในครั้งนี้ใช้หลักสูตรประเภทหลักสูตรเฉพาะกิจมุ่งพัฒนาผู้เรียนเฉพาะ
ในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อแนะแนวทาง ในการให้ผู้เรียนเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียน

หลักสูตรทั้ง 3 ลักษณะดังกล่าวนี้ สามารถจัดแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. หลักสูตรที่เน้นเนื้อหาวิชาเป็นหลักสูตรที่มุ่งสร้างพื้นฐานความรู้ให้กับผู้เรียนการออกแบบ
หลักสูตรต้อง พิจารณา ขอบเขตและการจัดลำดับเนื้อหาวิชาให้ต่อเนื่อง
2. หลักสูตรที่เน้นผู้เรียน เป็นหลักสูตรที่เน้นความต้องการ ความสนใจ สมรรถภาพรวมทั้ง
ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญการออกแบบหลักสูตรมีความยืดหยุ่น ได้มากสามารถปรับขยาย
เนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจ ของผู้เรียน สามารถจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย
3. หลักสูตรที่เน้นสังคมเป็นหลักสูตรที่มีรากฐานมาจากสังคมเน้นบทบาทหน้าที่ของมนุษย์ ใน
การเข้าไปร่วมในสังคมการออกแบบหลักสูตรจะต้องวิเคราะห์กำหนดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมมาเป็น
แกนในการกำหนดขอบเขตเนื้อหาและวิธีการที่จะให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นนิยามออกแบบ
เป็นหลักสูตรบูรณาการ

การเลือกใช้ประเภทของหลักสูตรต้องขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายปลายทางของการจัดการศึกษาในแต่ละ
ระดับ ประเภทของหลักสูตรสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. ประเภทที่ยึดสาขาวิชาหรือเนื้อหาวิชาเป็นหลัก ได้แก่หลักสูตรเน้นเนื้อหาวิชา หลักสูตร
สัมพันธ์วิชา หลักสูตรหลอมวิชา หลักสูตรแกนวิชา
2. หลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นหลัก ได้หลักสูตรที่ใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักสูตรประสบการณ์
หลักสูตรบูรณาการ
3. หลักสูตรที่ยึดเอากระบวนการทางทักษะเป็นหลัก

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 27-29) สามารถแบ่งรูปแบบของหลักสูตรได้ 9 รูปแบบ คือ

1. หลักสูตรรายวิชา (Subject Curriculum) เป็นรูปแบบหลักสูตรดั้งเดิม โดยเน้นเนื้อหาสาระ
ของแต่ละวิชาแยกจากกัน จุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระ จะมีลักษณะดังนี้
 - 1.1 เนื้อหาสาระแต่ละวิชาจะแยกจากกัน เช่น วิชาเลขคณิต ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา และ
แยกสอนเป็นรายวิชา
 - 1.2 แต่ละวิชาจะมีลำดับของเนื้อหาสาระ มีขอบเขตความรู้ ความยากง่าย และไม่
เกี่ยวข้องกับวิชาอื่น

1.3 วิชาแต่ละวิชาไม่ได้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการปฏิบัติในสถานการณ์จริง

1.4 การเลือกเนื้อหาสาระ และการจัดเนื้อหาสาระ ยึดคุณค่าในเรื่องที่สอน โดยมีแนวคิดที่ว่า ผู้เรียนสามารถนำไปใช้เมื่อต้องการ

2. หลักสูตรสหสัมพันธ์ (Corelated Curriculum) เป็นหลักสูตรที่นำเอาเนื้อหาของวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์กันมารวมเข้าด้วยกันแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของ 2 วิชา โดยไม่ทำลายขอบเขตวิชาเดิม

3. หลักสูตรผสมผสาน (Fused Curriculum) เป็นการจัดหลักสูตรที่เน้นรายวิชาโดยสร้างวิชาจากเนื้อหาวิชาที่เคยแยกสอนให้เป็นวิชาเดียวกัน แต่ยังรักษาเนื้อหาพื้นฐานของแต่ละวิชาไว้ มีลักษณะบูรณาการระหว่างวิชามากกว่าหลักสูตรสหสัมพันธ์

4. หลักสูตรหมวดวิชา (Board Field Curriculum) เป็นรูปแบบหลักสูตรที่มีลักษณะหลายหลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรสหสัมพันธ์และหลักสูตรแบบผสมผสาน โดยการนำเนื้อหาวิชาหลายๆ วิชา มาจัดเป็นวิชาทั่วไปกว้างขวางขึ้น โดยเน้นถึงการรักษาคุณค่าของความรู้ที่มีเหตุผล

5. หลักสูตรวิชาแกน (Core Curriculum) เป็นหลักสูตรที่มีวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกนของวิชาอื่นๆ โดยเน้นเนื้อหาสังคมและหน้าที่พลเมือง เพื่อแก้ปัญหา

6. หลักสูตรที่เน้นทักษะกระบวนการ (Process Skill Curriculum) เป็นหลักสูตร ที่เน้นให้เกิดทักษะกระบวนการ โดยมุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในด้านทักษะกระบวนการดังนี้

6.1 มีความรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้

6.2 ใช้กระบวนการให้เป็นสื่อไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ

6.3 ให้รู้ธรรมชาติและกระบวนการ

7. หลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ (Competency or Performance Based Curriculum) เป็นหลักสูตรที่มีความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างจุดมุ่งหมาย กิจกรรม การเรียนการสอน และความสามารถในการปฏิบัติของผู้เรียน การจัดหลักสูตรแบบนี้จะต้องกำหนดความสามารถ ในการปฏิบัติที่ต้องการไว้เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านความสามารถ ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ มีการตรวจสอบการปฏิบัติของผู้เรียนที่จะผ่านไปวัตถุประสงค์ถัดไป

8. หลักสูตรที่เน้นกิจกรรมและปัญหาสังคม (Socials Activities and Problem Curriculum) หลักสูตรแบบนี้จะแตกต่างไปจากหลักสูตรแนวความคิดของแต่ละกลุ่มโดยยึดรากฐานของทางสังคม ปัญหา เรื่องราวต่างๆ ของชีวิตในชุมชน มุ่งเน้นการแก้ปัญหาชุมชน ท้องถิ่น

9. หลักสูตรที่เน้นความต้องการและความสนใจของแต่ละบุคคล (Individual Needs and Interest Curriculum) เป็นหลักสูตรที่เน้นตามความสนใจและความต้องการของผู้เรียนตามประสบการณ์ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าหลักสูตรแต่ละประเภทมีลักษณะแตกต่างกันทั้งด้านจุดเน้น เนื้อหาและ กิจกรรม การเลือก ใช้หลักสูตรจึงขึ้นอยู่กับเจตนารมณ์ของผู้พัฒนาหลักสูตร ว่าต้องการให้ ผลของหลักสูตร มีลักษณะอย่างไร โดยในการพัฒนาหลักสูตรอาจผสมผสานหลักสูตรประเภท ต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้ แต่ก็จะแสดงให้เห็นถึงแนวพื้นฐาน และจุดเน้นของหลักสูตรประเภทนั้น ๆ

1.4 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรนั้นมีแนวคิดอยู่ 2 ลักษณะด้วยกันคือ การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว และการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นความหมายของคำว่า การพัฒนาหลักสูตรจะรวมไปถึงการผลิตเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียนด้วย เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor & Alexander, 1974 : p. 7) ซึ่งระบบการพัฒนาหลักสูตรนั้นจะเกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตร ได้แก่ การร่างหรือการสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตรซึ่งเมื่อพิจารณาจากลักษณะของงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรแล้วจะมีคำที่มีความหมาย ใกล้เคียงกับการพัฒนาหลักสูตรก็คือ การออกแบบหลักสูตร (The Curriculum Design) ซึ่งหมายถึง ลักษณะของกระบวนการในการเลือกองค์ประกอบต่าง ๆ รวมทั้งเทคนิควิธีการทั้งหมดในการจัดทำหลักสูตร และการจัดเนื้อหาสาระและมวลประสบการณ์ในหลักสูตรที่จัดขึ้นการพัฒนาหลักสูตรนั้นได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้พัฒนารูปแบบหลักสูตรตามแนวคิดที่แตกต่างกัน ซึ่ง ราล์ฟ ไทเลอร์ (Tyler, 1969) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อทำหน้าที่เป็นเครื่องมือที่ทำหน้าที่ในการศึกษา หลักสูตรจะต้องทำหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาและตรวจสอบหลักการและเหตุผลของผู้อื่น และพัฒนาแนวคิดหรือมโนทัศน์ขององค์ประกอบและความสัมพันธ์ต่าง ๆ ในการศึกษา ไทเลอร์ได้เสนอหลักในการพัฒนาหลักสูตรว่า จะต้องวิเคราะห์คำถามที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนมีเป้าประสงค์ทางการศึกษา (Educational Purposes) อย่างไร
2. ประสบการณ์ทางการศึกษา (Educational Experiences) ที่ต้องการให้เกิดนั้นได้แก่อะไร
3. จะจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดประสบการณ์ทางการศึกษาอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ
4. เราจะตัดสินใจว่าการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ทางการศึกษาได้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาได้อย่างไร

แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรตามรูปแบบของไทเลอร์นั้นจะยึดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เป็นหลัก ซึ่งเป็นหลักการที่สามารถนำมาใช้ได้กับการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับ ต่อมาทาบ (Taba, 1962 : p 12) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรลักษณะจากล่างขึ้นบน(Grassroots Approach) โดยใช้วิธีแบบอุปนัย (Inductive Method) ซึ่งเริ่มจากการพัฒนาหลักสูตรในระดับที่เฉพาะเจาะจงแล้วปรับขยายไปสู่ระดับที่สูงกว่า ซึ่งครูเป็นผู้ใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรในการสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอน และนำไปสู่การพัฒนาเป็นหลักสูตรใหญ่ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็น (Diagnose of Needs)
2. การกำหนดจุดประสงค์ของการศึกษาที่ต้องการให้บรรลุ (Formulation of Objectives)
3. การคัดเลือกเนื้อหาสาระ (Selection of Content)
4. การจัดลำดับโครงสร้างของเนื้อหาให้มีความสัมพันธ์กัน (Organization of Content)
5. การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences)
6. การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ (Ordering the Learning Activities)
7. การกำหนดสิ่งที่ต้องการประเมิน วิธีการ และกระบวนการประเมิน (Determination of Evaluate)

การพัฒนาหลักสูตรตามรูปแบบของทาบานั้นจะมีจุดเน้นทางด้านการเรียนการสอนหรือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งยุทธวิธีการสอนและประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในหลักสูตรนั้นจะต้องแสดงลำดับขั้นตอน การจัดเนื้อหา จะต้องกำหนดให้ชัดเจนว่ารายวิชานั้นมุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้แบบใด เรียงลำดับเนื้อหาไว้อย่างไร การกำหนดโครงสร้างมีความชัดเจนและสอดคล้องกับโครงสร้างในแต่ละระดับ รวมทั้งหน่วยเรียนที่กำหนดนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สามารถบ่งชี้ถึงการวัดและการประเมินได้ชัดเจน มีการเสนอรายละเอียดและมีความยืดหยุ่น เพื่อให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน และทำกิจกรรมตามความต้องการและความสนใจตามลักษณะเฉพาะ เป็นลักษณะของ

การพัฒนาจากจุดย่อยหรือหน่วยการเรียนการสอนทีละหน่วยไปสู่การพัฒนาให้เป็นหลักสูตรใหญ่ เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor & Alexander, 1974 : p. 21-26) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นระบบ (System Approach) ที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้นโดยสามารถที่จะปรับปรุงที่ในระดับหรือขั้นใดของกระบวนการที่ซึ่งรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดนี้ มีดังต่อไปนี้

1. การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และขอบเขต (Goals, Objectives and Domains)ซึ่งมีเป้าหมายมี 4 ประการคือ ประสบการณ์เรียนรู้ที่หลากหลาย พัฒนาการของบุคคล ความสามารถทางสังคมทักษะการเรียนรู้และความชำนาญเฉพาะด้าน

2. การออกแบบหลักสูตร (Curriculum Designing) โดยอาศัยข้อมูลจากส่วนแรก การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) โดยผู้สอนจะเป็นผู้วางแผนหลักสูตรในส่วนของ การเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยให้สามารถเลือกวิธีสอนที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอนได้

3. การใช้หลักสูตร (Curriculum Implementation) เป็นการนำหลักสูตรที่ได้ออกแบบ ไปใช้ในสถานการณ์จริง โดยการตัดสินใจของครูผู้สอน เพื่อศึกษาการนำไปปฏิบัติจริงของหลักสูตรที่สร้างไว้

4. การประเมินผลหลักสูตร (Curriculum Evaluation) โดยมีจุดเน้น 2 ประการคือ การประเมินผลรวมของการใช้หลักสูตร ในแต่ละส่วนการเรียนการสอนและการประเมินหลักสูตรทั้งระบบ จุดเด่นของเซเลอร์และอเล็กซานเดอร์เสนอไว้ว่า อยู่ที่การให้อิสระต่อการตัดสินใจในเรื่องรูปแบบการสอนที่จะใช้ตามที่ควรจะเป็น การพัฒนาหลักสูตรตามรูปแบบนี้จึงมีความยืดหยุ่น ให้โอกาสให้ครูได้มีอิสระในการจัดการเรื่องรูปแบบการสอน เอกสารวัสดุอุปกรณ์

1.5 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรพบว่า กระบวนการพัฒนา หลักสูตร มีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดหรือมุมมอง ของนักพัฒนาหลักสูตร ซึ่งมีทั้ง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและที่นำเสนออย่างกว้างๆ ไม่ได้ระบุขั้นตอนอย่างละเอียดนัก เช่น กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ไปจนถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ระบุขั้นตอน อย่างละเอียด เช่น กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ คอลล์ นักพัฒนาหลักสูตรเหล่านี้ ได้นำเสนอ กระบวนการพัฒนา หลักสูตรที่สอดคล้องกันว่า ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดจุดประสงค์ทั่วไป ของ หลักสูตร 2) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ 3)การคัดเลือก และการจัดเนื้อหา 4) การคัดเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 5) การกำหนดการ วัดและ ประเมินผล แต่ถ้าเป็นการสร้างและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใหม่ โดยไม่มีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้เรียน เนื้อหา กิจกรรมและการวัด

ประเมินผลอยู่เดิมนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยศึกษาวิเคราะห์สภาพการณ์ในด้านต่างๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นพื้นฐานในการพัฒนา หลักสูตรในองค์ประกอบอื่น ๆ และเมื่อศึกษาเพิ่มเติมพบว่ากระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่เสนอโดย นิโคลล์และโอลิวา ได้เสนอขั้นตอนเกี่ยวกับการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนและครูสอนที่เป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติม นอกเหนือจากขั้นตอนหลัก 5 ขั้น ดังกล่าวแล้ว ดังนั้นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่สมบูรณ์ ควรประกอบด้วย 6 ขั้นตอนคือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) กำหนด เป้าหมายหลักสูตร 3) กำหนด วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 4) คัดเลือกเนื้อหา 5) คัดเลือก ยุทธศาสตร์การสอน และ 6) คัดเลือกวิธีการวัดและประเมินผล ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้ จะเป็นแนวทางสำหรับปรับใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ผูกอบรวม ในการพัฒนาหลักสูตร ในครั้งนี้ ได้ใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของทาบา (Taba, 1962 : p 12) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรลักษณะจากล่างขึ้นบน(Grassroots Approach) โดยใช้วิธีแบบอุปนัย (Inductive Method) ซึ่งเริ่มจากการพัฒนาหลักสูตรในระดับที่เฉพาะเจาะจงแล้วปรับขยายไปสู่ระดับที่สูงกว่า ซึ่งครูเป็นผู้ใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรในการสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอน และนำไปสู่การพัฒนาเป็นหลักสูตรใหญ่ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) การวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็น (Diagnose of Needs) 2) การกำหนดจุดประสงค์ของการศึกษาที่ต้องการให้บรรลุ (Formulation of Objectives) 3) การคัดเลือกเนื้อหาสาระ (Selection of Content) 4) การจัดลำดับ โครงสร้างของเนื้อหาให้มีความสัมพันธ์กัน (Organization of Content) 5) การคัดเลือกประสบการณ์ การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences) 6) การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ (Ordering the Learning Activities) 7) การกำหนดสิ่งที่ต้องการประเมิน วิธีการ และกระบวนการประเมิน (Determination of Evaluate) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของทาบา ซึ่งมี 7 ขั้นตอนดังได้กล่าวข้างต้น

2. ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม

2.1 ความหมายของวัฒนธรรม

มีผู้ให้ความหมายของวัฒนธรรมไว้แตกต่างกันดังนี้

วัฒนธรรม ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “culture” มาจากภาษาลาติน คือ cultura ซึ่งแตกมาจากคำว่า colere หมายถึง การเพาะปลูกและบำรุงให้เจริญงอกงาม (cultivate) ในสังคมไทยคำว่า วัฒนธรรม ได้ถูกนิยามโดยรศ. ศักดิ์ทิพย์ เกษมาดี และ สันสกฤต คำว่า วัฒนธรรม (วัฒนธรรม) หมายถึง ความเจริญงอกงาม ส่วน ธรรม (ธรรม) หมายถึง ความดี ความงาม กฎระเบียบ ข้อปฏิบัติ เมื่อรวมกันเป็น วัฒนธรรม หมายถึง

ความดี

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 1058) ได้นิยามคำว่า วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่ทำให้ความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ นอกจากนี้งามพิศ สัตย์สงวน (2543 : 21-22) ได้รวบรวมคำนิยามของวัฒนธรรม ที่สำคัญ ๆ ของนักมานุษยวิทยาที่มีชื่อเสียงไว้ดังนี้ เอ็ดเวิร์ด บีไทเลอร์ (Edward B. Tylor) ได้นิยามคำว่าวัฒนธรรมไว้อย่างชัดเจน เป็นครั้งแรกว่า “วัฒนธรรม คือสิ่งทั้งหมดที่มีลักษณะซับซ้อน ซึ่งรวมทั้งความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ จริยธรรม ศีลธรรม กฎหมาย ประเพณีและความสามารถอื่น ๆ รวมทั้งอุปนิสัยต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้มา โดยการเรียนรู้จากการเป็นสมาชิกของสังคม” อาจกล่าวได้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้นมา นับตั้งแต่ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา กฎหมาย ศิลปะ จริยธรรม ตลอดจนวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ อาจกล่าวได้ว่าวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ คิดค้นขึ้นมาเพื่อช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ เพราะการจะมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ได้มนุษย์จะต้องรู้จักใช้ประโยชน์จากธรรมชาติและจะต้องรู้จักควบคุมความประพฤติของมนุษย์ด้วยกัน วัฒนธรรม คือคำตอบที่มนุษย์ในสังคมคิดขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้

วัฒนธรรม เป็นวิถีชีวิตของมนุษย์ (Style of life/ the way of life)ที่เกิดจากการเรียนรู้-สั่งสอน

วัฒนธรรม คือ ทุกสิ่งทุกอย่าง (Everything in the World) ที่มนุษย์สร้างขึ้น

วัฒนธรรม หมายถึงความถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบ

เรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชน

1. ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม

1.1 ความเจริญทางวัตถุ

1.2 ความงอกงามทางจิตใจ

2. ลักษณะที่แสดงถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อย

2.1 ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการแต่งกาย จรรยา มารยาทในที่สาธารณะ

2.2 ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติต่อบ้านเมือง

2.3 ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการประพฤติตนอันเป็นทางนำมาซึ่งเกียรติ ของชาติ

ไทยและพุทธศาสนา

3. ลักษณะที่แสดงถึงความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ

3.1 ความสามัคคีของหมู่คณะ

3.2 ความเจริญก้าวหน้าในทางวรรณกรรมและศิลปกรรม

3.3 ความนิยมไทย

4. ลักษณะที่แสดงถึงศีลธรรมอันดีของประชาชน

4.1 ทำตนให้เป็นคนมีศาสนา

4.2 การปฏิบัติตนในหลักธรรมของพุทธศาสนา

4.3 การรักษาระเบียบประเพณีทางศาสนา

วัฒนธรรม ในความหมายทางสังคมวิทยา Tyler (1871) การเกิดวัฒนธรรมมีสาเหตุมาจากความต้องการของมนุษย์ 3 ประการ คือ 1) ความต้องการที่จะได้รับการตอบสนองทางชีววิทยา (Biological needs) ซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐาน คือ ปัจจัย 4 2) ความต้องการทางสังคม (Social needs) เนื่องจากการอยู่ร่วมกันของคน การแบ่งหน้าที่ การร่วมมือกันแก้ไขปัญหาพื้นฐาน ก่อให้เกิดวัฒนธรรมคือการจัดระเบียบทางสังคม (Social organization) 3) ความต้องการทางจิตใจ (Psychological needs) ซึ่งวัฒนธรรมที่มาตอบสนองความต้องการ คือ ระบบความเชื่อ (ลัทธิ/ศาสนา)

วัฒนธรรม โดยทั่วไปหมายถึง รูปแบบของกิจกรรมมนุษย์และโครงสร้างเชิงสัญลักษณ์ที่ทำให้กิจกรรมนั้นเด่นชัดและมีความสำคัญ วิธีการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นพฤติกรรมและสิ่งที่คนในหมู่ผลิตสร้างขึ้นด้วยการเรียนรู้จากกันและกันและร่วมใจอยู่ในหมู่พวกของตนวัฒนธรรมส่วนหนึ่งสามารถแสดงออกผ่าน คนตรี วรรณกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม การละครและภาพยนตร์ แม้บางครั้งอาจมีผู้กล่าวว่า วัฒนธรรมคือเรื่องที่ว่าด้วยการบริโภคและสินค้าบริโภค เช่น วัฒนธรรมระดับสูง วัฒนธรรมระดับต่ำ วัฒนธรรมพื้นบ้าน หรือวัฒนธรรมนิยม เป็นต้น แต่นักมานุษยวิทยาโดยทั่วไปมักกล่าวถึงวัฒนธรรมว่ามีได้เป็นเพียงสินค้าบริโภค แต่หมายรวมถึงกระบวนการในการผลิตสินค้าและการให้ความหมายแก่สินค้านั้น ๆ ด้วย ทั้งยังรวมไปถึงความสัมพันธ์ทางสังคมและแนวการปฏิบัติที่ทำให้วัตถุและกระบวนการผลิตหลอมรวมอยู่ด้วยกัน ในสายตาของนักมานุษยวิทยาจึงรวมไปถึงเทคโนโลยี ศิลปะ วิทยาศาสตร์รวมทั้งระบบศีลธรรม วัฒนธรรมในภูมิภาคต่าง ๆ อาจได้รับอิทธิพลจากการติดต่อกับภูมิภาคอื่น เช่น การเป็นอาณานิคม การค้าขาย การย้ายถิ่นฐาน การสื่อสารมวลชนและศาสนา อีกทั้งระบบความเชื่อ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องศาสนา มีบทบาทในวัฒนธรรมในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติมาโดยตลอด

วัฒนธรรมคือทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้น จากกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ ได้แก่ การรู้จักคิด รู้จักใช้ รู้จักถ่ายทอด ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญที่ทำให้มนุษย์มีความแตกต่างจากสัตว์ วัฒนธรรม คือ มรดกแห่งสังคมที่มนุษย์ได้สร้างสรรค์ขึ้น และได้รับการถ่ายทอดกันมาจาก

อดีตสู่ปัจจุบัน เป็นผลผลิตที่แสดงถึงความเจริญงอกงามทั้งด้านวัตถุและที่ไม่ใช่วัตถุ เช่น อุดมการณ์ ค่านิยม ประเพณี ศิลธรรม กฎหมายและศาสนา เป็นต้น

พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช 2485กล่าวว่า วัฒนธรรม หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีงามของประชาชน

วัฒนธรรม หมายถึงวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่แสดงถึงความเจริญงอกงามใน การอยู่ร่วมกัน เป็นการสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่แสดงออกในลักษณะวัตถุและไม่ใช่วัตถุแล้วถ่ายทอดสืบต่อกันมา

สรุป วัฒนธรรม หมายถึง วิถีการดำเนินชีวิต (The way of life) ของคนในสังคม นับตั้งแต่วิถีกิน วิถีอยู่ วิถี แต่งกาย วิถีทำงาน วิถีพักผ่อน วิถีแสดงอารมณ์ วิถีสื่อความ วิถีจราจรและขนส่ง วิถีอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ วิถี แสดงความสุขทางใจ และหลักเกณฑ์การดำเนินชีวิต โดยแนวทางการแสดงออกถึงวิถีชีวิตนั้นอาจเริ่มมาจาก เอกชนหรือคณะบุคคลทำเป็นตัวอย่าง แล้วต่อมากคนส่วนใหญ่ก็ปฏิบัติสืบต่อกันมา วัฒนธรรมย่อมเปลี่ยนแปลง ไปตามเงื่อนไขและกาลเวลาเมื่อมีการประดิษฐ์หรือค้นพบสิ่งใหม่ วิถีใหม่ที่ใช้แก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของสังคมได้ดีกว่า ซึ่งอาจทำให้สมาชิกของสังคมเกิดความนิยม และในที่สุดอาจเลิกใช้วัฒนธรรมเดิม ดังนั้นการรักษาหรือธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมเดิมจึงต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาวัฒนธรรมให้ เหมาะสมมีประสิทธิภาพตามยุคสมัย

2.2 ความสำคัญของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมทำให้เกิดความสามัคคีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สังคมที่มีวัฒนธรรมเดียวกันย่อมจะมีความรู้สึกผูกพันเดียวกัน เกิดความเป็นปึกแผ่น จงรักภักดีและอุทิศตนให้กับสังคมทำให้สังคมอยู่รอดวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดรูปแบบของสถาบัน ทั้งนี้เนื่องจากวัฒนธรรมในสังคมเป็นตัวกำหนดรูปแบบ เช่น วัฒนธรรมไทยกำหนดเป็นแบบสามภรรยาเดียว ในอีกสังคมหนึ่งกำหนดว่าชายอาจมีภรรยาได้หลายคน หรือหญิงอาจมีสามีได้หลายคน วัฒนธรรมเป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของชาติ คำว่าเอกลักษณ์ หมายถึง ลักษณะพิเศษหรือลักษณะเด่นของบุคคลหรือสังคม ที่แสดงว่าสังคมหนึ่งแตกต่างไปจากอีกสังคมหนึ่ง เช่น วัฒนธรรมการพบปะกันในสังคมไทย จะมีการยกมือไหว้กันแต่ในสังคมญี่ปุ่นใช้การคำนับกัน เป็นต้นวัฒนธรรมช่วยให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า หากสังคมใดมีวัฒนธรรมที่ดีงามเหมาะสม เช่น ความมีระเบียบวินัย ขยัน ประหยัด อดทน การเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว เป็นต้น สังคมนั้นย่อมจะเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว วัฒนธรรมเป็นเครื่องสร้างระเบียบแก่

สังคมมนุษย์ วัฒนธรรมไทยเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมไทย ให้มีระเบียบแบบแผนที่ชัดเจนรวมถึงผลของการแสดงพฤติกรรมตลอดจนถึงการสร้างแบบแผนของความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของสมาชิกให้อยู่ในรูปแบบเดียวกัน วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือช่วยแก้ปัญหา และสนองความต้องการของมนุษย์ มนุษย์ไม่สามารถดำรงชีวิตภายใต้สิ่งแวดล้อมได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้นมนุษย์ต้องแสวงหาความรู้จากประสบการณ์ที่ตนได้รับการประดิษฐ์คิดค้นวิธีการใช้ทรัพยากรนั้นให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตและถ่ายทอดจากสมาชิกรุ่นหนึ่งไปสู่สมาชิกรุ่นต่อไปได้โดยวัฒนธรรมของสังคมสรุปความสำคัญของวัฒนธรรม ได้ดังนี้

1. วัฒนธรรมเป็นเครื่องกำหนดความเจริญหรือความเสื่อมของสังคม และเป็นเครื่องกำหนดชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม
2. การศึกษาวัฒนธรรมจะทำให้เข้าใจชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยมของสังคม เจตคติความคิดเห็น และความเชื่อถือของบุคคลได้อย่างถูกต้อง
3. ทำให้มีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันและให้ความร่วมมือกันได้
4. ทำให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม เพราะวัฒนธรรมคือกรอบหรือแบบแผนของการดำรงชีวิต
5. ทำให้มีพฤติกรรมเป็นแบบเดียวกัน
6. ทำให้เข้ากับคนพวกอื่นในสังคมเดียวกันได้
7. ทำให้มนุษย์มีสถานะที่แตกต่างจากสัตว์

2.3 องค์ประกอบของวัฒนธรรม องค์ประกอบของวัฒนธรรม แบ่งเป็น 3 ระดับคือ ระดับแรก คือ ชั้นนอกสุด คือระดับที่มองเห็นได้ด้วยสายตาสังเกตได้ง่าย จะเป็นเรื่องของสัญลักษณ์ ภาษา พิธีการพิธีกรรม เช่น เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการลูกค้า ก็จะมีสัญลักษณ์คือ การแต่งกาย ด้วยเครื่องแบบ(Uniform)มีสีที่เป็นเอกลักษณ์และการแต่หน้าทำผมที่สวยงาม

ในระดับที่สอง คือ ระดับที่เป็นพฤติกรรม เป็นนิสัย เช่น เป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นคนที่ชอบเทคโนโลยี

ในระดับที่สาม คือ ค่านิยมร่วม ซึ่งเป็นส่วนวงข้างในสุด ถือว่าเป็นแกนหลัก ซึ่งเป็นสิ่งที่รวบรวมจากพฤติกรรม นิสัยสัญลักษณ์ ภาษา พิธีการ พิธีกรรม เช่น ความซื่อสัตย์ การทำงานเป็นทีม

ในทั้งสามส่วนนี้เมื่อนำมารวมกันจะแสดงถึงวัฒนธรรมขององค์กร ที่จะเป็นรูปแบบลักษณะเฉพาะของแต่ละองค์กรนั้นๆ (พิสิทธิ์ พิพัฒน์ โภคากุล , 2556) วัฒนธรรมเป็นผลจากการที่มนุษย์ได้เข้าควบคุมธรรมชาติและพฤติกรรมของมนุษย์ ทำให้เกิดการจัดระเบียบทางสังคม ระบบความ

เชื่อ ศิลปกรรม ค่านิยมและวิทยาการต่าง ๆ อาจแยกองค์ประกอบ ของวัฒนธรรมได้เป็น 4 ประการ คือ

1. องค์คติ (Concept) หมายถึง ความเชื่อ ความคิด ความเข้าใจ และอุดมการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนทัศนคติ การยอมรับว่าสิ่งใดถูกหรือผิด สมควรหรือไม่ ซึ่งแล้วแต่ว่ากลุ่มใดจะใช้อะไรเป็นมาตรฐาน (Normal) ในการตัดสินใจหรือเป็นเครื่องวัด เช่น ความเชื่อในเรื่องการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เป็นต้น

2. องค์พิธีการ (Usage) หมายถึง ขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และแสดงออกมาในรูปพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น พิธีแต่งงาน พิธีขึ้นบ้านใหม่ พิธีศพ มักจะได้รับอิทธิพลจากศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ตลอดจนพิธีการแต่งกาย และการรับประทานอาหาร เช่น การแต่งกาย เครื่องแบบของทางราชการ หรือการแต่งกายเครื่องแบบเต็มยศในงานรัฐพิธีต่าง ๆ เป็นต้น

3. องค์การ (Association or Organization) หมายถึง กลุ่มที่มีการจัดระเบียบหรือมีโครงสร้างอย่างเป็นทางการมีกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ วิีวัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินงานไว้เป็นที่แน่นอน เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญที่สุดในสังคม ซับซ้อน (Complex Society) เช่น องค์การสหประชาชาติ ซึ่งเป็นองค์การที่ใหญ่ที่สุด สมาคมอาเซียน สหพันธ์กรรมกร หน่วยราชการ โรงเรียน วัด จนถึงครอบครัว ซึ่งเป็นองค์การที่มีขนาดเล็กที่สุดและใกล้ชิดกับมนุษย์มากที่สุด

4. องค์วัตถุ (Instrumental and Symbolic Objects) เป็นวัฒนธรรมทางด้านวัตถุ มีรูปร่างที่สามารถสัมผัสจับต้องได้ เช่น บ้าน โรงเรียน ถนน เครื่องแต่งกาย เครื่องใช้ อาวุธ ตลอดจนผลผลิตทางด้านศิลปกรรมของมนุษย์

2.3 ประเภทของวัฒนธรรมวัฒนธรรม โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. วัฒนธรรมทางวัตถุ คือ เครื่องมือ เครื่องใช้ ที่มนุษย์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อความสุขทางกายอันได้แก่ ยานพาหนะ ที่อยู่อาศัย ตลอดจนเครื่องป้องกันตัวให้รอดพ้นจากอันตรายทั้งปวง

2. วัฒนธรรมทางจิตใจ เป็นเรื่องเกี่ยวกับเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของมนุษย์ เพื่อให้เกิดปัญญาและมีจิตใจที่งดงาม อันได้แก่ ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม คติธรรม ตลอดจนศิลปะ วรรณคดี และระเบียบแบบแผนของขนบธรรมเนียมประเพณี หรืออีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า

1. วัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ (Material Culture) ซึ่งได้แก่สิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มนุษย์คิดค้นผลิตขึ้นมา เช่น สิ่งก่อสร้าง อาคารบ้านเรือน อาวุธยุทโธปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นต้น

2. วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ (Non – material Culture) หมายถึง อุดมการณ์ ค่านิยม แนวคิด ภาษา

ความเชื่อทางศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี ลัทธิการเมือง กฎหมาย วิธีการกระทำ และแบบแผนในการดำเนินชีวิต ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม (Abstract) ที่มองไม่เห็นไม่ได้

ณรงค์ เส็งประชา (2524 : 23) ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมมี 2 ประเภท คือ ประการ แรก วัฒนธรรมที่เป็นวัตถุได้แก่สิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น เครื่องใช้ในครัวเรือน อาคาร บ้านเรือน ยานพาหนะ ฯลฯ ประการที่สอง ได้แก่วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ หมายถึง แบบแผนในการดำเนินชีวิต ความคิด ความเชื่อ ภาษา ศิลปกรรม วิธีการ กระทำ ฯลฯ

ประดิษฐ์ มัชฌิมา (2522 : 13) ได้แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 3 ประเภท คือ วัฒนธรรมทางความคิด หรือความเชื่อถือ หมายถึง วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับความคิดเห็น ความเชื่อถือ หรือความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของสังคม ซึ่งอาจจะถูกหรือผิดก็ได้เช่น ความจริงทางวิทยาศาสตร์ความเชื่อ ทางศาสนา นิยายโบราณ วรรณคดี การเชื่อโชคลาง ภาษิต ฯลฯ วัฒนธรรมทางระเบียบประเพณีคือ ระเบียบแบบแผนหรือประเพณีที่บุคคลในสังคมยึดถือและปฏิบัติร่วมกัน เช่น ระเบียบประเพณีจารีต 21 กฎหมาย ฯลฯ วัฒนธรรมทางวัตถุ หมายถึง สิ่งของหรือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่มนุษย์คิดประดิษฐ์มีหรือ ครอบครองเพื่อประโยชน์ของสังคม

จุมพล หนิมพานิช (2526:140) ได้อธิบายเกี่ยวกับวัฒนธรรมเพิ่มเติมว่า วัฒนธรรมทางวัตถุ หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ทั้งหลาย วัฒนธรรมทางสังคม เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความประพฤติปฏิบัติตามมารยาททางสังคม วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับกฎหมาย ซึ่งก่อให้เกิดความเป็นระเบียบ ในสังคม และวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับจิตใจและศิลปกรรม ซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

วราคม ทีสุกะ (2524:33) ได้แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 4 ประเภท คือ คติธรรมเป็น วัฒนธรรมประเภทที่เกี่ยวกับหลักการดำเนินชีวิต ได้แก่ คติพจน์คำสุภาษิต ตลอดจนศาสนสุภาษิต เนตติธรรม เป็น วัฒนธรรมประเภทที่เกี่ยวกับกฎระเบียบปฏิบัติตัวบทกฎหมาย วัตถุประสงค์ เป็น วัฒนธรรมทางวัตถุ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และสหธรรมเป็นวัฒนธรรมประเภทที่เกี่ยวกับ หลักเกณฑ์การปฏิบัติการอยู่ร่วมกัน เช่น มารยาททางสังคม มารยาทในการรับประทานอาหาร มารยาทในการไปงานศพ มารยาทในการเข้าฟังการปาฐกถา และการอภิปราย โดยในส่วนของวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุหรือวัฒนธรรมทางจิตใจนั้น

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แนวคิดการแบ่งวัฒนธรรมของ วราคม ที่สุกะ แบ่งวัฒนธรรม ออกเป็น 4 ประเภท คือ คติธรรม เนติธรรม วัตถุประสงค์ และสทธรรม เป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตร

2.4 ลักษณะสำคัญของวัฒนธรรม

ชูดา จิตพิทักษ์ (2558: 145) กล่าวว่าลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมมี ดังนี้

1. วัฒนธรรมเกิดจากการเรียนรู้ วัฒนธรรมไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิดและไม่ใช่ว่าสิ่งนี้อาจถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้ เช่น การสร้างที่อยู่อาศัยของมนุษย์ย่อมแตกต่างกันไปจากรังของผึ้ง เพราะ ผึ้งสร้างรังขึ้นโดยสัญชาตญาณที่เป็นไปเองตามธรรมชาติ โดยไม่ต้องมีการเรียนรู้หรือสั่งสอน แต่การสร้างที่อยู่อาศัยของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ของสมาชิกในสังคม

2. วัฒนธรรมเป็นมรดกของสังคม วัฒนธรรมเป็นผลของการถ่ายทอดและการเรียนรู้จากสมาชิกรุ่นหนึ่งไปสู่สมาชิกรุ่นต่อไป การถ่ายทอดนั้น ต้องใช้เวลา และมีภาษาเป็นสื่อกลางช่วยใช้ มนุษย์ได้แสดงความรู้สึกและสามารถเข้าใจผู้อื่นได้ ช่วยให้การถ่ายทอดวัฒนธรรมสืบต่อมาเป็นมรดกทางสังคม

3. วัฒนธรรมเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิต บุคคลที่เกิดในสังคมใดก็ต้องเรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมนั้น ซึ่งแตกต่างกันไปตามแต่ละสังคม ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบได้ว่าของใครดีกว่ากัน เพราะแต่ละวัฒนธรรมย่อมมีความเหมาะสมตามสภาพแวดล้อมของแต่ละสังคม เช่น วัฒนธรรมไทยก็มีแบบแผนการดำเนินชีวิตในลักษณะหนึ่งไม่ว่าจะเป็นด้านการแต่งกาย อาหารการกิน ความเป็นอยู่ ซึ่งแตกต่างจากวัฒนธรรมของชาวญี่ปุ่น ดังนั้น วิถีชีวิตของคนไทยคนญี่ปุ่นหรือชาติอื่นๆ จะมีวิถีชีวิตที่เป็นลักษณะของตนเอง

4. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ จากความคิดค้นสิ่งใหม่ๆ หรือปรับปรุงของเดิมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้วัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

5. วัฒนธรรมมีลักษณะเป็นการแสดงถึงรูปแบบของความคิด ในการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ เป็นผลมาจากการช่วยกันกำหนดรูปแบบของความคิดในการแสดงพฤติกรรมของสมาชิก โดยที่สมาชิกรับรู้ร่วมกัน และประพฤติตามแนวคิดนั้น

6. วัฒนธรรมมิใช่เป็นของผู้ใดผู้หนึ่งโดยเฉพาะ วัฒนธรรมเป็นของส่วนรวม ซึ่งเกิดจากการที่มนุษย์อยู่ร่วมกัน และสร้างรูปแบบในการดำเนินชีวิตในสังคมร่วมกัน วัฒนธรรมจึงไม่ใช่สิ่งที่สมาชิกในสังคมคนใดคนหนึ่งยอมรับและปฏิบัติเท่านั้น

อาจสรุปได้ว่า ในปัจจุบันอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย สาเหตุของการหลงใหลเข้า

มาของวัฒนธรรมตะวันตก สังคมอาเซียนได้แก่ความเจริญด้านการคมนาคมขนส่ง อิทธิพลจากสื่อมวลชนต่าง ๆ และการเผยแพร่วัฒนธรรมโดยตรง ซึ่งเป็นอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทย โดยมีผลต่อ 1) ระบบการศึกษา 2) ระบบการเมือง 3) ระบบเศรษฐกิจ 4) ระบบสังคมและวัฒนธรรม

3. ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและหลักสูตรอาเซียน

3.1 ความหมายและความสำคัญของอาเซียน

วิทย์ บัณฑิตกุล.(2554: 321) ได้ให้ความหมายและความสำคัญของประชาคมอาเซียน “ประชาคมอาเซียน” เป็นเป้าหมายของการรวมตัวกันของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศในทุกด้านรวมถึงความสามารถในการรับมือกับปัญหาใหม่ๆ ในระดับโลกที่ส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอาเซียน เช่น ภาวะโลกร้อน การก่อการร้าย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การเป็นประชาคมอาเซียน คือการทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเป็น “ครอบครัวเดียวกัน” ที่มีความแข็งแกร่งและมีภูมิทัศน์ที่ดีโดยสมาชิกในครอบครัวมีสภาพความอยู่ที่ดี ปลอดภัย และสามารถทำมาค้าขายได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนตกลงกันที่จัดตั้งประชาคมอาเซียน อันถือเป็นการปรับปรุงตัวครั้งใหญ่และวางรากฐานของการพัฒนาของอาเซียน คือ สภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ที่ทำให้อาเซียนต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ เช่น โรคระบาด อาชญากรรมข้ามชาติ ภัยพิบัติธรรมชาติ และปัญหาสิ่งแวดล้อม ภาวะโลกร้อนและความเสี่ยงที่อาเซียนอาจจะไม่สามารถแข่งขันทางเศรษฐกิจได้กับประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะจีนและอินเดียซึ่งมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดดประชาคมอาเซียนถือกำเนิดขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนตุลาคม 2546 จากการที่ผู้นำอาเซียนได้ร่วมลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียนที่เรียกว่า “ข้อตกลงบาหลี 2” เพื่อเห็นชอบให้จัดตั้งประชาคมอาเซียน ภายในปี 2563 แต่ต่อมาได้ตกลงร่นระยะเวลาจัดตั้งให้เสร็จในปี 2558

ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 3 ประชาคมย่อย ซึ่งเปรียบเสมือนสามเสาหลักซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ได้แก่

1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน มุ่งให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีระบบแก้ไขความขัดแย้งระหว่างกันได้ด้วยดี มีเสถียรภาพอย่างรอบด้าน มีกรอบความร่วมมือเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงทั้งรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ๆ เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยและมั่นคง
2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มุ่งให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ และการอำนวยความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างกัน อันจะทำให้ภูมิภาคมีความเจริญมั่งคั่ง และสามารถแข่งขันกับ

ภูมิภาคอื่นๆได้เพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชนในประเทศอาเซียน

3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน เพื่อให้ประชาชนแต่ละประเทศอาเซียนอยู่ร่วมกัน ภายใต้แนวคิดสังคมที่เอื้ออาทร มีสวัสดิการทางสังคมที่ดี และมีความมั่นคงทางสังคมในตอนนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนกำลังอยู่ระหว่างการดำเนินการให้บรรลุการเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี เป้าหมาย 2558 โดยในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 ที่ไทยจะเป็นเจ้าภาพ ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนจะรับรองแผนงานหรือแผนกิจกรรมการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนและประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ได้แก่ด้านการเมือง ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)คือการให้อาเซียนรวมตัวเป็นชุมชนหรือประชาคมเดียวกันมีจำนวน 10 ประเทศ และร่วมพัฒนาใน 3 ด้าน ได้แก่ด้านการเมือง ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมและวัฒนธรรมซึ่งในการวิจัยเรื่องนี้ได้ศึกษาในด้านวัฒนธรรมเท่านั้น

3.2 แนวโน้มของอาเซียนในอนาคต

เรื่องการเป็นประชาคมอาเซียนในปี ค.ศ.2015 และอนาคตของอาเซียน อาเซียนจะกลายเป็นอีกกลุ่มประเทศหนึ่งที่มีพลังต่อรองทั้งด้านการเมืองและเศรษฐกิจ มีความมั่นคงและเข้มแข็งทางสังคมและมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ที่ชาวโลกไม่อาจมองข้ามได้ เนื่องจากอาเซียนรวมกันแล้วมีประชากรกราว 600 ล้านคน เป็น 1 ใน 10 ของประชากรทั้งโลก เป็นศูนย์กลางของพระพุทธศาสนา ที่มีหลักธรรมที่เป็นสากล และเอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โลกในยุคปัจจุบัน ซึ่งองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก (พสล.) ตั้งอยู่ที่กรุงเทพฯ ประเทศไทย และมีอินโดนีเซีย เป็นประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามที่ใหญ่ที่สุดในโลกซึ่งมีประชากรกว่า 240 ล้านคน

ด้านการเมือง และความมั่นคง เมื่อเกิดความร่วมมือกันด้านการเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมแล้วก็ได้แต่หวังว่าสักวันหนึ่งประเทศที่ยังมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน อันสืบเนื่องมาจากระบอบการปกครองที่ยังไม่คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค ของประชาชนเจ้าของประเทศ ไม่นำพาต่อการใช้อำนาจอธิปไตยของปวงชนไม่ว่าจะเป็นประเทศที่ปกครองด้วยระบอบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์หรือ ประชาธิปไตยแบบครึ่งใบหรือเผด็จการทหาร ก็ตาม ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่มุ่งให้เกิดสิทธิเสรีภาพ สันติภาพ ขึ้นทั่วโลก และการโค่นล้มประเทศที่ไม่สนใจในกระแสการเมืองแบบนี้ก็จะตามมา ซึ่งเชื่อว่าไม่มีประเทศใด ต้องการถูกลดข้อได้ทางการเมืองอันเนื่องมาจากนโยบายการเมืองการปกครองของตนที่ยังล้าหลัง เรื่องสิทธิมนุษยชนและกฎหมาย เชื่อว่าในอนาคตอันใกล้ทุกประเทศในภูมิภาคนี้จะเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยที่เต็มใบ อำนาจอธิปไตยอันเป็นอำนาจอสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นของประชาชนอย่างแท้จริงครบทั้ง 10 ประเทศ ต่างแต่เวลาที่จะจับเคลื่น

พัฒนาไปสู่จุดหมายดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจ ก็จะเกิดความร่วมมือกันมากขึ้นยกเลิกการเก็บภาษีสินค้าระหว่างกันทุกรายการที่มีการค้าขายกันเสมือนเป็นการค้าภายในประเทศเดียวกัน มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้นำของประเทศ รัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศบ่อยครั้งขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างกันมากขึ้น ตลอดจนสร้างองค์กร ความร่วมมือหรือพันธมิตรต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนพัฒนาภูมิภาคอาเซียนทางด้านเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพมากขึ้น มีขีดความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจและมีอำนาจต่อรองกับกลุ่มเศรษฐกิจอื่น ทั่วโลก ในอนาคตอาจมีการใช้เงินสกุลเดียวกันทั้งภูมิภาคอาเซียน อาจเป็นสกุลเงินบาท หรือ สกุลเงินรูเปีย หรือ สกุลเงินเปโซ หรืออาจเป็นชื่อสกุลเงินที่ตั้งขึ้นใหม่ ไม่ให้ซ้ำกับสกุลเงินที่ใช้ในประเทศใดในกลุ่ม เหมือนกับสกุลเงิน ยูโร ของสหภาพยุโรป ที่ไม่ซ้ำกับสกุลเงินของประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปเลย แต่สหภาพยุโรปส่วนใหญ่มีความเจริญด้านอุตสาหกรรมในขณะที่อาเซียนยังเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรมีการศึกษาค่าจึงนำไปสู่ปัญหาความยากจนและปัญหาอื่น ๆ ประเทศไทยควรนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปเผยแพร่แก่สมาชิกกลุ่มอาเซียนและชาวโลกมากขึ้นเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจจากระบบการแข่งขันตามกลไกการตลาดอันเกิดจากระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมในปัจจุบัน และส่งเสริมให้ทุกประเทศพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนในท้องถิ่นของตนได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนพัฒนาสินค้าที่ได้จากวัตถุดิบในท้องถิ่นที่มีอยู่อย่างหลากหลายทั่วประเทศให้มีระดับจนสามารถส่งจำหน่ายภายในประเทศ หรือส่งเป็นสินค้าเพื่อจำหน่ายต่างประเทศได้ทั้งนี้หน่วยงานของรัฐอาจมีบทบาทด้านการส่งเสริมด้านงบประมาณ วิทยากรเพิ่มศักยภาพให้คนในชุมชน ตลอดจนหาตลาดเพื่อจำหน่ายสินค้าที่ภูมิปัญญาชาวบ้าน ผลิตหรือสร้างขึ้นมาอย่างพอเพียงในการระบายสินค้าอันจะนำมาซึ่งกำลังใจในการมุ่งพัฒนาผลงานให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น

ด้านสังคมและวัฒนธรรม ยกกระดับการศึกษาของประชาชนภายในประเทศให้สูงขึ้น จนถึงระดับปริญญาตรี หรือใครมีศักยภาพทางด้านปัญญาและการเงินก็อาจเรียนให้สูงกว่านั้น และไม่ลืมจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมควบคู่ไปด้วย เนื่องจากยุคสมัยปัจจุบันมีการแข่งขันสูงทุก ๆ ด้าน การศึกษาทางโลกอย่างเดียวยังไม่พอเพราะคนยังมีกิเลสตัณหาที่จะใช้เล่ห์เหลี่ยม กลโกง เพื่อหาประโยชน์ใส่ตนและพวกพ้องเกิดการเอารัดเอาเปรียบทางสังคม ดังนั้นทุกประเทศควรส่งเสริมหลักธรรมทางศาสนาของตนมาทำให้สังคมมีความเข้มแข็ง อบอุ่น และน่าอยู่มากขึ้นเพื่อก้าวสู่ระดับสากลควรมีการศึกษาภาษาที่เป็นสื่อกลางใช้สื่อสารระหว่างประเทศ เช่น ภาษา อังกฤษ ภาษาจีน หรือภาษาประจำชาติของแต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียน เป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรับใช้องค์กร

ระหว่างประเทศที่ชื่ออาเซียน และองค์การอื่นที่อาเซียนมีความจำเป็นต้องประสานงานมากขึ้น เช่น องค์การสหประชาชาติ ซึ่งมีหน่วยงานย่อยหลายหน่วยงาน มีสาขากระจายอยู่ทั่วโลก เช่น องค์การ ศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) หรือ แอสแปค เป็นต้นนอกจากนี้ควรมีการร่วมมือ ด้านการตรวจคนเข้าเมืองที่เอื้อต่อกันไม่มีมาตรการกีดกันที่เข้มงวดเหมือนเมื่อก่อน เพื่อความสะดวกในการเรียนรู้ศึกษาซึ่งกันและกันมากขึ้น นอกจากนี้เรื่องภาษา ควรมีการร่วมมือกันด้าน ส่งเสริมหรือผสมผสานทางวัฒนธรรมเพื่อความเข้าใจและประยุกต์ใช้ร่วมกันมากขึ้นใน ภูมิภาค ส่งเสริมแลกเปลี่ยนด้านสาธารณสุข ควรส่งเสริมการแพทย์ทางเลือกที่หลากหลาย ไม่ว่าจะ เป็นการแลกเปลี่ยนการค้นคว้าเรื่องสมุนไพร การฝังเข็ม การนวดแผนโบราณ หรือแม้แต่การพัฒนาจิต วิญญาณตามหลักศาสนาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับยุคสมัยมากขึ้น โดยแสวงจรร่วม สงวนจุดต่าง โดย เลือกลงหรือเลือกเอาเฉพาะข้อดีของแต่ละศาสนามาบูรณาการ คำสอน เพื่อนำเสนอให้สังคมใน ภูมิภาคอาเซียนนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตมากขึ้นอันจะเป็นการนำมาซึ่งความเข้าใจกัน ระหว่างประเทศมากขึ้น ความสัมพันธ์กันด้านวัฒนธรรมจะเป็นพื้นฐานในการนำไปสู่ความเข้าใจใน เรื่องอื่นต่อไป ไม่ว่าจะเป็นความร่วมมือทางการเมือง ความมั่นคง สันติภาพและความร่วมมือด้าน เศรษฐกิจได้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

3.3 สังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนคืออะไรและมีเป้าหมายอย่างไรอาเซียนมุ่งหวังประโยชน์ จากการรวมตัวกันเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนเพื่อให้ประชาชนมีความอยู่ดีกินดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บมีสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีความรู้สึกร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวกัน โดยเน้นการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจระหว่างประเทศสมาชิกในด้านความเชื่อมโยงทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและ อัตลักษณ์ระดับภูมิภาคร่วมกันทั้งนี้ การเสริมสร้างรากฐานและความเชื่อมโยงระหว่างกันที่แข็งแกร่ง นำไปสู่ความเข้าใจของการเป็นเพื่อนบ้านที่ดีการรู้เขารู้เราและความรับผิดชอบร่วมกันระหว่าง ประเทศสมาชิกภายใต้สังคมที่เอื้ออาทร โดยแผนปฏิบัติการเพื่อนำไปสู่การจัดตั้งประชาคมสังคมและ วัฒนธรรมอาเซียน(ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC)ได้กำหนดกิจกรรมความร่วมมือที่มี ประชาชนเป็นศูนย์กลางโดยเน้นความร่วมมือในด้านต่างๆ ได้แก่

1. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Development)
- 2.การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Protection)
- 3.สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights)
- 4.ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Ensuring Environmental Sustainability)

5.การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building ASEAN Identity)

6.การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap)

และเน้นให้มีการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเขียนนักคิดและศิลปินในภูมิภาคตลอดจน การเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนในภูมิภาค โดยเฉพาะในระดับประชาชนทั้งนี้ไทยจะได้ ประโยชน์อย่างมากจากการที่รากฐานสำคัญของประชาคมอาเซียนที่ประชาชนมีความเข้าใจซึ่งกันและ กันและเข้าใจถึงผลประโยชน์ที่มีร่วมกันซึ่งจะมีส่วนช่วยให้การสร้างประชาคมอาเซียนสามารถประสบความสำเร็จด้วย(กรมอาเซียน,กระทรวงการต่างประเทศ, 2556)

3.4 ทักษะกระบวนการของนักศึกษาอาเซียน

สมพงษ์ จิตระดับ (2555 : 68) หากผลกพิจารณาการประเมินนานาชาติของไทยพบว่าไทยอยู่ ลำดับที่ 50 ของการประเมิน PISA ซึ่งประเมินศักยภาพ และการใช้ความรู้ ทักษะที่เรียนมาใช้ในชีวิต จริงได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งใช้การประเมิน 3 ด้าน คือ การอ่าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ซึ่งพบว่าไทย อยู่ลำดับ 50 จาก 65 ประเทศทักษะอาเซียนมุ่งพัฒนาทักษะ 5 ด้านดังนี้

1.การพัฒนาทักษะการสื่อสาร (Communication Skill) ในที่นี้หมายถึงการสื่อสารกับ ชาวต่างชาติ ซึ่งจะต้องใช้ในกรอบด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้าน การศึกษา ก็คือภาษาอังกฤษ ผู้เขียนเป็นครู และผู้บริหารมานานร่วม 40 ปี มีข้อเสนอแนะว่า ควรเริ่มที่ การบริหารจัดการด้านการเรียน การสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนเสียใหม่ เน้นไปที่การสอนของครู โดยให้เน้นการปฏิบัติการทางภาษาให้เข้มข้น คือ ฝึกพูด ฝึกปฏิบัติ และได้ตอบทางภาษากับครูไทย กับ ครูต่างชาติ หรือกับนักเรียนด้วยกัน เมื่อนักเรียนกล้าที่จะพูดสื่อสารแล้ว ปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษ น่าจะลดลง ถ้าพูดภาษาเพื่อนบ้านอื่นๆ ยิ่งน่าห่วง อย่างลี้มว่าประชากรของอาเซียนรวมแล้วประมาณ 600 ล้านคน พูดภาษามลายูราวๆ 300 ล้านคน ครึ่งหนึ่งของประชากร แต่น้อยนักในโรงเรียน และ มหาวิทยาลัยต่างๆ เปิดสอนภาษามลายูอย่างจริงจัง สาเหตุหลักๆ น่าจะอยู่ที่คนไทยอคติกับภาษา ประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ ภาษาลาว เขมร พม่า ที่อยู่ติดชายแดนไทย คนของประเทศเหล่านี้มา ทำงานในไทยนับล้านคน เราก็สื่อสารไม่ได้ แต่เขากลับสื่อสารกันคนไทยได้ คิดแก้ไขปัญหาดังกล่าว น่าจะแก้ไขได้ คือ ลดอคติ หักหลังตนเอง ผู้ที่เกี่ยวข้องเปิดใจ เปิดตาและเปิดหู เปลี่ยนวิธีสอนใน ห้องเรียนของครู เน้นสอนนอกห้องเรียน ทำกิจกรรมกับนักเรียนประเทศเพื่อนบ้านให้มากขึ้น กิจกรรมเหล่านี้มีโรงเรียนหลายโรงทำอยู่แล้ว และทำได้ดีทีเดียว ซึ่งสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานก็ สนับสนุนเต็มที่ แต่ผู้เขียนคิดว่าอยู่ที่ผู้บริหาร โรงเรียนบางโรงยังไม่เห็นความสำคัญของทักษะด้านนี้

2.การพัฒนาทักษะการคิด (Thinking Skill) การส่งเสริมทักษะการคิด ถ้าดูหลักสูตรปี 2551 เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมการคิด และวิเคราะห์ให้ผู้เรียนมากที่สุดหลักสูตรหนึ่ง แต่ปัญหาอยู่ที่ ครูผู้สอนได้นำไปประยุกต์ใช้มากน้อยแค่ไหน มีผู้ใหญ่ทางการศึกษาหลายท่านให้ข้อคิดว่า ควรลด ชั่วโมงเรียนลง ลดการเรียนในห้องเรียน และให้เวลาที่เหลือเด็กได้เรียนรู้ในห้องเรียน ทำกิจกรรม ทำโครงการต่างๆ กิจกรรมเหล่านี้สามารถส่งเสริมทักษะการคิดของผู้เรียนได้ดี และทุกวันนี้เด็กไทยเรียนในชั้นเรียนมากเกินไป จึงไม่มีเวลาเรียนรู้ทักษะอื่นๆ ปัญหาซ้ำซ้อนผลสัมฤทธิ์ต่ำ เด็กไม่กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น มีมหาวิทยาลัย และ โรงเรียนหลายแห่งเน้นการสอนในห้องเรียนเหมือนประถม มัธยม อาจารย์ยืนหน้าห้อง และบอกให้ผู้เขียนจดทีละวรรคห้ามถามห้ามเถียงและ ห้ามคิดต่างจากครู-อาจารย์

3.การพัฒนาทักษะการมีส่วนร่วม (Participation Skill) ทักษะการมีส่วนร่วม คือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมภูมิใจ คนไทย สังคมไทยมักจะมีปัญหาโดยตลอด ซึ่งตามโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาของไทยนอกจากในกลุ่มสาระทั้ง 8 สาระแล้ว แต่กลุ่มของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกลุ่มหนึ่งที่เอื้อกับผู้เรียนเนื่องจากขาดกำลังใจ หรือปัจจัยอื่นๆ ในการพัฒนาทักษะการมีส่วนร่วมของผู้เรียนนั้น ครูจะต้องเข้าใจก่อนว่า เป็นการเรียนรู้จากการกระทำ (Learning by Doing) ซึ่งเป็นพื้นฐานการพัฒนาผู้เรียน ด้านการเรียนรู้ที่ดึงความสามารถของผู้เรียนออกมา (Active Learning) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการสอนมากขึ้น ครูจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนแก้ปัญหามากขึ้น เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เรียกการเรียนรู้แบบนี้ว่าการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา (Problem Solving) และเรียนรู้โดยการร่วมมือกัน (Cooperative Learning)

สรุปว่าการพัฒนาทักษะการมีส่วนร่วม เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เกี่ยวกับข้องควรจับเคลื่อนให้ เป็นจริงเป็นจังมากกว่านี้ เพราะเป็นการพัฒนาคนด้านความรู้ ทักษะ และทักษะได้เป็นอย่างดี เพราะทักษะการมีส่วนร่วมเป็นการฝึกผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง และทักษะนี้เป็นทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมเป็น อย่างมาก

4. การพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหา (Problem solving Skill) ด้านทักษะการแก้ปัญหา ผู้เขียน คิดว่าเป็นทักษะที่สำคัญมากทักษะหนึ่งของนักเรียนไทย เรามักจะได้ยินได้ทราบตามข่าวต่างๆ ว่าเด็กไทยประสบปัญหาทั้งในด้านครอบครัว ด้านส่วนตัว ด้านการเรียน แล้วนักเรียนเหล่านั้นตัดสินใจทำร้ายตนเองอยู่เสมอ ซึ่งที่จริงแล้วทุกคนมีปัญหาทั้งสิ้น แต่ขึ้นอยู่กับแต่ละคนจะนำปัญหาเหล่านั้นมา แก้ปมอย่างไร เด็กไทย หรือคนไทยพร้อมแล้วหรือยังที่เผชิญปัญหา และโดยเฉพาะพร้อมที่จะแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้น ฉะนั้นสถานศึกษาต่างๆ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดหลักสูตร หรือกิจกรรมที่ใช้

กระบวนการการแก้ปัญหาสอดแทรก หรือบูรณาการในเนื้อหา และเน้นย้ำครูผู้สอนให้เพิ่มทักษะการแก้ปัญหาให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ของนักเรียนด้วย ทักษะการแก้ปัญหา มี 2 แบบ ซึ่งมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

4.1 ปัญหาระยะสั้น คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า ต้องอาศัยความสามารถ ไหวพริบ และการตัดสินใจที่แน่วแน่ ถูกต้อง แม่นยำ ซึ่งครูจะต้องกำหนดปัญหาแล้วให้นักเรียนคิดแก้ปัญหาดังกล่าวโดยใช้กระบวนการกลุ่มหรือเดี่ยวก็ได้

4.2 ปัญหาระยะยาว คือ ปัญหาที่ต้องอาศัยหลักการ หรือรูปแบบแนวทางในการแก้ปัญหา ควรใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดการเรียนรู้ ใช้การมีส่วนร่วมในการแก้ไขและเวลาในการแก้ไขหรือตัดสินใจก็จะใช้เวลามากขึ้น

ดังนั้นทักษะอาเซียนควรมี 3 ทักษะ คือ 1) ทักษะในการค้นหาข้อมูล ทักษะนี้นักเรียนจะต้องอ่านเป็นหลัก ซึ่งการอ่านของเด็กไทย คนไทยอยู่ในระดับต่ำมาก ครูจะต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีพฤติกรรมอยากรู้ อยากเห็นปรารถนาจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่หลากหลาย 2) ทักษะในการคิดเชิงวิเคราะห์ ผู้เรียนจะต้องเข้าใจสถานการณ์ด้วยการแยกส่วนประกอบออกมาเป็นส่วน มีการเรียบเรียงที่มาของปัญหา หรือสถานการณ์อย่างมีระบบ สามารถเปรียบเทียบคุณลักษณะ และองค์ประกอบที่แตกต่างได้ ลำดับความสำคัญก่อน และหลัง ได้อย่างมีเหตุมีผล 3) ทักษะการคิดเชิงหลักการ เป็นทักษะในการวิเคราะห์ปัญหา สามารถบอกถึงรูปแบบของการเกิดปัญหา หรือการเชื่อมโยงระหว่างสถานการณ์กับปัญหา ผู้เรียนจะต้องใช้เหตุและผลที่สร้างสรรค์มีหลักการ

5. การพัฒนาทักษะจิตสาธารณะ (Public mind Skill) ด้วยสภาพทางสังคมที่สับสนยุ่งเหยิง สลับซับซ้อน ผู้คนนิยมฟุ้งเฟ้อ เห็นแก่ตัว ยึดวัตถุนิยมเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิต จนลืมสายใยของวัฒนธรรม และประเพณีดั้งเดิม ฉะนั้น การส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านจิตสาธารณะ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการตระหนักด้านนี้มาโดยตลอด ผู้เขียนคิดว่าผู้บริหาร และครูยังเป็นบุคคลสำคัญในการส่งเสริมทักษะนี้ ครูต้องสอดแทรกทักษะนี้ในเนื้อหา และกิจกรรมทุกชั่วโมงเรียนของเด็กอย่างจริงจัง ถ้าทำได้ เพราะทักษะจิตสาธารณะเป็นพฤติกรรมของนักเรียนที่ทำให้มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงามมีน้ำใจพร้อมที่จะแบ่งปันความสุขให้กับผู้อื่น โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

3.5 ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรอาเซียน

ภาวิข ทองโรจน์ (2556 : 58)การพัฒนาหลักสูตรอาเซียนเพื่อการเรียนรู้อาเซียน จำเป็นที่ผู้จัดทำต้องมีความรู้ความเข้าใจข้อมูลพื้นฐานของประเภทสมาชิกอาเซียนในเบื้องต้น จากนั้นต้อง

พิจารณาระดับความสำคัญของความรู้ความเข้าใจที่ต้องการในหลักสูตรนั้นๆ ว่าคืออะไร มีเป้าหมายอย่างไร แล้วจึงดำเนินการพัฒนาหลักสูตร โดยกำหนดรูปแบบของหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรที่สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้ จึงจะสามารถพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและมีความสุขในสังคมอาเซียนได้

ความหมายของการรู้อาเซียน การพัฒนาหลักสูตรอาเซียนเพื่อการรู้อาเซียนได้ นักพัฒนาหลักสูตรจะต้องทำความเข้าใจ ต้องให้ความหมายกับคำว่า การรู้อาเซียน (ASEAN Literacy) ให้ได้เสียก่อนเป็นอันดับแรกที่ต้องเน้นเรื่องการรู้อาเซียน แทน ความรู้ความเข้าใจเรื่องอาเซียนทั่วไปก็เนื่องจากการที่ผู้เรียนจะสามารถทำความเข้าใจ และนำความรู้หรือข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียนไปเป็นพื้นฐานในการทำงานที่เกี่ยวข้องที่มีความหมายกับตัวเองและกับสังคมที่ตนอยู่ได้นั้น จะต้องมีการรู้อาเซียน ไม่ใช่มีความรู้หรือแม้แต่ความเข้าใจในข้อมูลทั่วไปของประเทศสมาชิกในอาเซียนเท่านั้น ดังนั้นหลักสูตรอาเซียนทั่วไปแตกต่างจากหลักสูตรเพื่อการรู้อาเซียนอย่างไร กล่าวโดยสรุปคือหลักสูตรอาเซียนเป็นหลักสูตรที่เน้นให้รายละเอียด ข้อมูล หรือความรู้ เกี่ยวกับประเทศสมาชิก ซึ่งน่าจะครอบคลุมเรื่องสังคม วัฒนธรรม ระบบเศรษฐกิจ การเมือง ภาษา ฯลฯ ขณะที่หลักสูตรการรู้อาเซียนเน้นที่การทำให้ผู้เรียนเห็นถึงความเกี่ยวข้อง เชื่อมโยงระหว่างข้อมูลเหล่านี้กับตนเอง กับสังคมและกับประเทศของตน ความเข้าใจในระดับที่มีความหมายกับตนเองได้มากขึ้น กล่าวคือมีความรู้มีข้อมูลเกี่ยวกับประเทศเหล่านี้แล้วจะเอาความรู้ความเข้าใจเหล่านี้ไปทำอะไรต่อ จะเอาข้อมูลส่วนใดส่วนไหนไปทำ อะไร จะคิดอย่างไร จะลงมือทำในสิ่งที่เกี่ยวข้องอย่างไรกับการพัฒนาตนเอง และการพัฒนาผู้อื่น ดังนั้น หลักสูตรอาเซียนที่ปูความรู้พื้นฐานให้กับผู้เรียนมีผู้สร้างแล้ว ดีแล้ว แต่เราอาจจะก้าวข้ามการพัฒนาหลักสูตรขั้นนั้นได้แล้ว ต้องเริ่มให้ผู้เรียนรู้จักกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสะท้อนกลับ คิดเชื่อมโยง และคิดสร้างสรรค์ได้แล้ว สำลี ทองธิว (2555) ในรายงานการวิจัยเปรียบเทียบการจัดหลักสูตรอาเซียนศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในสิบประเทศ (ไทย ลาว พม่า เขมร เวียดนาม สิงคโปร์ บรูไน มาเลเซีย อินโดนีเซีย และ ฟิลิปปินส์) ภายใต้ทุน JSPS ที่ได้รับความร่วมมือจากนักวิจัยท้องถิ่นในสิบประเทศเก็บข้อมูล ในรายงานการวิจัยฉบับนี้ สำลี ทองธิว ได้นำเสนอระดับการรู้อาเซียนไว้ 4 ระดับด้วยกัน โดยได้ประมวลหลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่ว่าด้วยการรู้ (Literacy) ทั้งหลายทั้งหมด โดยเฉพาะ การรู้ถึงแวดล้อม

ระดับที่หนึ่ง ความรู้ความเข้าใจข้อมูลพื้นฐานในแง่ประวัติศาสตร์ สภาพภูมิศาสตร์พื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจการเมืองและวัฒนธรรม ตลอดจนประวัติความเป็นมาและความสัมพันธ์ของประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียน โดยข้อมูลพื้นฐานของประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนโดยข้อมูล

พื้นฐานที่ว่านี่ครอบคลุมถึงข้อมูลเกี่ยวกับหลักการที่มาและเป้าหมายของการรวมกลุ่มประเทศเป็นกลุ่ม ASEAN และสนธิสัญญาต่างที่กลุ่มประเทศต่างๆ ทำไว้ร่วมกันนอกจากให้ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศในกลุ่มอาเซียนแล้ว เป็นการให้ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของประเทศนั้นๆ ด้วยนั่นคือต้องรู้ว่าขณะนี้เขากำลังทำอะไรอยู่ความสามารถและศักยภาพของเขาคืออะไรที่สำคัญคือ ต้องรู้ว่าความเคลื่อนไหวและศักยภาพของเขามีความสัมพันธ์เกี่ยวกับตัวของเราอย่างไรได้บ้าง มีความเกี่ยวข้องกับการช่วยสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายการรวมกลุ่มอาเซียนได้หรือไม่อย่างไร

ระดับที่สอง เป็นระดับที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสิ่งที่ผู้เรียนอยู่มีความหมายต่อตัวผู้เรียนมีความสำคัญและเชื่อมโยงกับตัวของผู้เรียน ระดับที่สองของการรู้อาเซียนจึงเป็นเรื่องของความสามารถในการเชื่อมโยงเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายที่เป็นหัวใจของการรวมกลุ่มอาเซียน และสนธิสัญญาอาเซียนฉบับต่างๆกับประเทศไทยกับสังคมที่ตนอยู่ และโดยเฉพาะกับตนเองมองเห็นแนวทางในการทำให้ตนเอง สังคมที่ตนอยู่และประเทศไทยบรรลุเป้าหมายนั้น และมีส่วนผลักดันให้เป้าหมายของอาเซียนบรรลุผล ในภาพรวม

ระดับที่สาม การตระหนักถึงปัญหา และกรณีพิพาทต่างๆที่กำลังเกิดขึ้นในภูมิภาคอาเซียนและผลกระทบของปัญหาเหล่านั้นต่อความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจของประเทศไทยและของภูมิภาคอาเซียนในภาพรวม ผลกระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของคนไทยและทุกคนในภูมิภาค และผลกระทบต่อเสรีภาพและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ ตามกรอบแนวคิดสำคัญด้านหลักสูตรยอมรับว่าการจัดการศึกษาในระดับที่สามของการรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้นไม่สามารถเกิดขึ้นภายในบริบทโรงเรียน และในห้องเรียนได้ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในระดับที่สามจึงต้องเป็นการเรียนรู้ และกาสังเกตการณ์ฝึกทำงาน ช่วยงานในหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับกรณีปัญหาต่างๆ อาทิเช่น กรรมการอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ UNICEF ฯลฯ

ระดับที่สี่ เป้าหมายสุดท้ายที่สำคัญที่สุดของการสะท้อนการรู้อาเซียน (ASEAN Literacy) ของผู้เรียนและสะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรที่สามารถนำพาผู้เรียนไปสู่การรู้อาเซียนในระดับที่สี่ได้นั้นต้องเป็นหลักสูตรที่พัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถนำความรู้ที่ประมวลได้จากการเรียนมีความสามารถนำความรู้ที่ประมวลได้จากการเรียนการสอนไปสู่การปฏิบัติจริงได้ สามารถทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนในการทำให้เป้าหมายการรวมกลุ่มอาเซียนบรรลุจุดหมายปลายทางที่ระบุไว้ได้กระบวนการนี้เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมคนจากการเน้นการพัฒนาตนเอง และประเทศให้มั่งคั่ง มั่นคง สร้างศักยภาพการแข่งขันกันเองและแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นการสร้างความแข็งแกร่งให้กับตนเองเพื่อสามารถช่วยตนเอง พึ่งพาตนเองอย่างมีคุณภาพ และ

สามารถพัฒนาความแข็งแกร่งนั้นให้เป็นที่พึ่งของคนอื่นได้ การรู้อาเซียนในระดับที่สี่นี้ ไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพได้ภายใต้การจัดการศึกษาในระบบเพียงหน่วยเดียว สนในรายวิชาสังคมศึกษาหรือบูรณาการสังคมศึกษาเข้ากับรายวิชาภาษาต่างประเทศ แต่ต้องการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามจากสื่อมวลชนทุกประเภท ในลักษณะที่เรียกว่า social marketing จุดหมายปลายทางหลักของการรู้อาเซียนในระดับที่สี่ เป็นเรื่องของ การนำความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ทั้งมวลที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนรู้ ไปเปลี่ยนเป็นการกระทำ ลงมือปฏิบัติ ใช้ในชีวิตจริง “หลักสูตรอาเซียน” ที่กำลังพัฒนาและใช้กันอยู่ขณะนี้โดยหน่วยงานจำนวนหนึ่ง มีโรงเรียน กระทรวงศึกษา มหาวิทยาลัย หรือแม้แต่กรม กองต่างๆ ภายในสังกัด ก.พ. (การพัฒนาข้าราชการสู่ประชาคมอาเซียนเข้าสู่การประชุม ก.พ. ครั้งที่ 1/2554 เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2554) อาทิ กำลังให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนในระดับใดของบันไดการรู้อาเซียน

หลักสูตรอาเซียนเพื่อการรู้อาเซียน

หลักสูตรนี้พัฒนาขึ้นโดยใช้กรอบแนวคิดพันธสัญญาระหว่างหลักสูตรกับผู้เรียนและกับสังคม (ที่ต้องการสมาชิกในสังคมที่มีการรู้อาเซียน) สำหรับประเภทของหลักสูตรอยู่ในกลุ่มหลักสูตรแกน (Core Curriculum) ที่มีแกนหรือศูนย์กลางของหลักสูตรเป็นจุดหมายปลายทางที่หลักสูตรจะต้องพาผู้เรียนไปให้ถึง ในที่นี้ใช้ระดับทั้งสี่ของการรู้อาเซียนเป็นจุดหมายปลายทางซึ่งสามารถสรุปโดยสังเขปได้ ดังนี้

ระดับที่หนึ่ง ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจข้อมูลพื้นฐานในแง่ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ พื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ตลอดจนประวัติความเป็นมาและความสัมพันธ์ของประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนมีความรู้เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของประเทศเหล่านี้ในเชิงความสัมพันธ์กับตัวเองและประเทศไทย

ระดับที่สอง ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายที่เป็นหัวใจของการรวมกลุ่มอาเซียน และสนธิสัญญาอาเซียนฉบับต่างๆกับประเทศไทยกับสังคมที่ตนอยู่ และโดยเฉพาะกับตนเอง มองเห็นแนวทาง ในการทำให้ตนเองสังคมที่ตนอยู่ และประเทศไทยบรรลุเป้าหมายนั้น และมีส่วนผลักดันให้เป้าหมายของอาเซียนบรรลุผลในภาพรวม

ระดับที่สาม ผู้เรียนมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ตระหนักถึงปัญหา และกรณีพิพาทต่างๆที่กำลังเกิดขึ้นในภูมิภาคอาเซียนและผลกระทบของปัญหาเหล่านั้นต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศไทยและของภูมิภาคอาเซียนในภาพรวม

ระดับที่สี่ ผู้เรียนมีความสามารถนำความรู้ที่ประมวลได้จากการเรียนการสอนไปสู่การปฏิบัติ

จริงได้ สามารถทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนในการทำให้เป้าหมายการรวมกลุ่มอาเซียนบรรลุจุดหมายปลายทางที่ระบุไว้ได้ มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจากการเน้นการพัฒนาตนเอง และประเทศให้มั่งคั่งมั่นคง สร้างศักยภาพการแข่งขันกันเองและแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้าน ไปเป็นการสร้างความแข็งแกร่งให้กับตนเองเพื่อสามารถช่วยตนเองพึ่งพาตนเองอย่างมีคุณภาพ และสามารถช่วยตนเองพึ่งพาตนเองอย่างมีคุณภาพและสามารถพัฒนาความแข็งแกร่งนั้นให้เป็นที่พึ่งของคนอื่นได้ลักษณะสำคัญประการหนึ่งของหลักสูตรแบบแกน (Core Curriculum) คือเนื้อหาสาระประสบการณ์และกาจัดการเรียนรู้ในรายละเอียดจะไม่จำกัดอยู่เฉพาะในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งเท่านั้น หากแต่ใช้หลักการ บูรณาการข้ามรายวิชาหรือแม้แต่นำสาระอื่นๆ ที่ไม่ได้อยู่ในหลักสูตรมาตรฐานเข้ามารวมเข้าด้วยกันเป็นหน่วยการเรียนรู้เดียวกันหรือหน่วยการเรียนรู้อีกหน่วยหนึ่งต่างหาก

วัฒนธรรมในประเทศอาเซียน

สาธารณรัฐประชาชนลาว

ที่ตั้งและอาณาเขตประเทศลาวเป็นประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งตั้งอยู่บนใจกลางของคาบสมุทรอินโดจีน ระหว่างละติจูดที่ 14 - 23 องศาเหนือ ลองจิจูดที่ 100 - 108 องศาตะวันออก มีพื้นที่โดยรวมประมาณ 236,800 ตารางกิโลเมตร แบ่งเป็นภาคพื้นดิน 230,800 ตารางกิโลเมตร ภาคพื้นน้ำ 6,000 ตารางกิโลเมตร โดยลาวเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล เนื่องด้วยตลอดแนวชายแดนของประเทศลาว ซึ่งมีความยาวรวม 5,083 กิโลเมตร ล้อมรอบด้วยชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน 5 ประเทศ เรียงตามเข็มนาฬิกา ดังนี้ ทิศเหนือ ติดกับประเทศจีน (423 กิโลเมตร) ทิศตะวันออก ติดกับประเทศเวียดนาม (2,130 กิโลเมตร) ทิศใต้ ติดกับประเทศไทย (1,754 กิโลเมตร) และประเทศกัมพูชา (541 กิโลเมตร) ทิศตะวันตก ติดกับประเทศไทย (1,754 กิโลเมตร) และประเทศพม่า (235 กิโลเมตร) ความยาวพื้นที่ประเทศลาวตั้งแต่เหนือจรดใต้อายุประมาณ 1,700 กิโลเมตร ส่วนที่กว้างที่สุดกว้าง 500 กิโลเมตร และที่แคบที่สุด 140 กิโลเมตร เนื้อที่ทั้งหมด 236,800 ตารางกิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศของประเทศลาว

ภูมิประเทศของลาวอาจแบ่งได้เป็น 3 เขต คือเขตภูเขาสูง เป็นพื้นที่ที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ย 1,500 เมตรขึ้นไป พื้นที่นี้อยู่ในเขตภาคเหนือของประเทศมีเขตที่ราบสูง คือ พื้นที่ซึ่งสูงกว่าระดับน้ำทะเลเฉลี่ย 1,000 เมตร ปรากฏตั้งแต่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของที่ราบสูงเมืองพานไปจนถึงชายแดนกัมพูชา เขตที่ราบสูงนี้มีที่ราบสูงขนาดใหญ่อยู่ 3 แห่ง ได้แก่ ที่ราบสูงเมืองพาน (แขวงเชียงขวาง), ที่ราบสูงนากาย (แขวงคำม่วน) และที่ราบสูงบริเวณ (ภาคใต้)เขตที่ราบลุ่ม เป็นเขตที่ราบตาม

แนวฝั่งแม่น้ำโขงและแม่น้ำต่าง ๆ เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์มากที่สุดในเขตพื้นที่ทั้ง 3 เขต นับเป็นพื้นที่อยู่อาศัยที่สำคัญของประเทศ แนวที่ราบลุ่มเหล่านี้เริ่มปรากฏตั้งแต่บริเวณตอนใต้ของแม่น้ำจิม เรียกว่า ที่ราบลุ่มเวียงจันทน์ ผ่านที่ราบลุ่มสุวรรณเขต ซึ่งอยู่ตอนใต้เซบั้งไฟและเซบั้งเหียง และที่ราบจำปาศักดิ์ทางภาคใต้ของลาว ซึ่งปรากฏตามแนวแม่น้ำโขงเรื่อยไปจนถึงชายแดนประเทศกัมพูชา ทั้งนี้ เมื่อนำเอาพื้นที่ของเขตภูเขาสูงและเขตที่ราบสูงมารวมกันแล้ว จะมากถึง 3 ใน 4 ของพื้นที่ประเทศลาวทั้งหมด โดยจุดที่สูงที่สุดของประเทศลาวอยู่ที่ภูเบี้ย ในแขวงเชียงขวาง วัดความสูงได้ 2,817 เมตร (9,242 ฟุต)

ประเทศลาว มีแม่น้ำสายสำคัญอยู่หลายสาย โดยแม่น้ำซึ่งเป็นสายหัวใจหลักของประเทศคือแม่น้ำโขง ซึ่งไหลผ่านประเทศลาวเป็นระยะทาง 1,835 กิโลเมตร แม่น้ำสายนี้เป็นแม่น้ำสำคัญทั้งในด้านเกษตรกรรม การประมง การผลิตพลังงานไฟฟ้า การคมนาคมจากลาวเหนือไปจนถึงลาวใต้ และการใช้เป็นพรมแดนธรรมชาติระหว่างประเทศลาวกับประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ แม่น้ำสายสำคัญของลาวแห่งอื่น ๆ ยังได้แก่

- แม่น้ำอุ (พงสาตี-หลวงพระบาง) ยาว 448 กิโลเมตร
- แม่น้ำจิม (เชียงขวาง-เวียงจันทน์) ยาว 353 กิโลเมตร
- แม่น้ำเซบั้งเหียง (สุวรรณเขต) ยาว 338 กิโลเมตร
- แม่น้ำทา (หลวงน้ำทา-บ่อแก้ว) ยาว 523 กิโลเมตร
- แม่น้ำเซกอง (สาร์วัน-เซกอง-อัตปือ) ยาว 320 กิโลเมตร
- แม่น้ำเซบั้งไฟ (คำม่วน-สุวรรณเขต) ยาว 239 กิโลเมตร
- แม่น้ำแบ่ง (อุดมไชย) ยาว 215 กิโลเมตร
- แม่น้ำเซโดน (สาร์วัน-จำปาศักดิ์) ยาว 192 กิโลเมตร
- แม่น้ำเซละนอง (สุวรรณเขต) ยาว 115 กิโลเมตร
- แม่น้ำกะดิ่ง (บริคำไชย) ยาว 103 กิโลเมตร
- แม่น้ำคาน (หัวพัน-หลวงพระบาง) ยาว 90 กิโลเมตร

ลักษณะภูมิอากาศ ประเทศลาวอยู่ในภูมิอากาศเขตร้อน มีลมมรสุมแต่ไม่มีลมพายุ สำหรับเขตภูเขาภาคเหนือและเขตเทือกเขา อากาศมีลักษณะกึ่งร้อนกึ่งหนาว อุณหภูมิสะสมเฉลี่ยประจำปีสูงถึง 15-30 องศาเซลเซียส และความแตกต่างของอุณหภูมิระหว่างกลางวันกับกลางคืนมีประมาณ 10 องศาเซลเซียส จำนวนชั่วโมงที่มีแสงแดดต่อปีประมาณ 2,300-2,400 ชั่วโมง (ประมาณ 6.3-6.5 ชั่วโมงต่อวัน) ความชื้นสัมพัทธ์ของอากาศมีประมาณร้อยละ 70-85 ปริมาณน้ำฝนในฤดูฝน (ตั้งแต่เดือน

พฤษภาคมถึงตุลาคม) มีร้อยละ 75 - 90 ส่วนในฤดูแล้ง (ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึงเมษายน) ปริมาณน้ำฝนมีเพียงร้อยละ 10-25 และปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปีของแต่ละเขตก็แตกต่างกันอย่างมากมาย เช่น เขตเทือกเขาบริเวณทางใต้ได้รับน้ำฝนเฉลี่ยปีละ 300 เซนติเมตร ขณะที่บริเวณแขวงเวียงจันทน์ แขวงหลวงพระบาง แขวงไชยบุรี ได้รับเพียงแค่ 100-150 เซนติเมตร ส่วนแขวงเวียงจันทน์และแขวงสุวรรณเขต ในช่วง150-200 เซนติเมตร เช่นเดียวกับแขวงพงสาลี แขวงหลวงน้ำทา และแขวงบ่อแก้ว

วัฒนธรรมประเทศลาว อาหารการกิน อาหาร ลาวขึ้นชื่อเรื่องของสด โดยเฉพาะผักผลไม้ และสัตว์น้ำจืด เช่น ปลา กุ้ง และหอยน้ำจืด เป็นต้น เพราะลาวอุดมสมบูรณ์ด้วยมีแม่น้ำหลายสาย อาหารที่ลาวจะคล้ายกับอาหารไทยหลายอย่าง เช่น ส้มตำ ลาบ ไก่ย่าง เป็นต้น อาหารหลักของชาวลาวคือ ข้าวเหนียว เครื่องดื่มเครื่อง ดื่มที่นิยมมากที่สุดคือ เบยลาว หรือ เบียร์ลาว ที่ลาวผลิตเองในประเทศ ดิกรีไม่แรง ร่องลงมาได้แก่เหล้าขาว ที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคือบ้านช่างไห หลวงพระบาง กาแฟลาวเป็นกาแฟพันธุ์ดีและรสชาติเยี่ยมพันธุ์หนึ่งความปลอดภัยด้วยระบอบการปกครองที่เคร่งครัด ประกอบกับการยึดมั่นในขนบธรรมเนียมวิถีชาวพุทธ คนลาวส่วนใหญ่มีจิตใจโอบอ้อมอารี และเป็นมิตรกับชาวต่างชาติ ไม่ปรากฏเหตุการณ์ทำร้ายนักท่องเที่ยวอย่างรุนแรงมีแต่การลักเล็กขโมยน้อย หรือฉวยโอกาสโกงราคาสินค้าและบริการนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไปเอง หากต้องการความสะดวกควรรู้บริการไกด์ท้องถิ่น สามารถติดต่อได้ตามสนามบิน สถานีขนส่ง และท่าเรือท่องเที่ยวแทบทุกแห่ง สิ่งที่นักท่องเที่ยวพึงรำลึกถึงเวลาไปเที่ยวยังสถานที่ใด ควรอ่านป้ายประกาศต่างๆเสียก่อน และอย่าละเมิดข้อห้าม เจ้าหน้าที่ลาวพร้อมปฏิบัติหน้าที่อย่างแข็งขัน ชาวลาวมีขนบธรรมเนียมเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนาและประเพณีท้องถิ่นเช่นเดียวกับไทย อาทิการแต่งกายไปวัดต้องเรียบร้อย ไม้หนุ่มสั้น ไม่สวมเสื้อที่เห็นเนินอก หรือสายเดี่ยวไม่ใส่รองเท้าเข้าไปในโบสถ์ ถือศรัทธาเป็นของสูง มือขวาสำคัญกว่ามือซ้ายไม่เข้าบ้านผู้อื่นก่อนได้รับการเชิญ และต้องถอดรองเท้าก่อนเข้าบ้านเสมอ เวลาไปเที่ยวหมู่บ้านชนท้องถิ่นยังต้องระวัง พยายามสอบถามกฎระเบียบประเพณีเสียก่อน แต่ละแห่งจะแตกต่างกันไป วัฒนธรรมและลักษณะประจำชาติมีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าหาญ อดทน รักอิสระเสรี รักหมู่คณะ ไม่ชอบการเบียดเบียนข่มเหง เป็นชาติที่รักสงบ มีความเคารพนับถือในบรรพบุรุษ นับถืออาวุโสทางอายุเป็นเกณฑ์สำคัญ มีอิสระในการเลือกคู่ครอง และมักจะศึกษาจิตใจกันก่อน ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่ เช่นเดียวกับชาวไทยทั่วไป การแต่งกาย ผู้หญิงนิยมเกล้าผม นุ่งผ้าซิ่น และมีสไบเฉียงพาดไหล่ ผู้ชายแต่งกายเช่นเดียวกับคนไทยในภาคอีสาน ส่วนชาวเขาเผ่าต่าง ๆ นิยมแต่งกายตามประเพณีของเผ่า ที่อยู่อาศัย บ้านเป็นหลังคาทรงแหลมชะลูด ยกพื้น สร้างด้วยไม้ อาหารการกินอาหารหลักคือข้าวเหนียวและลาบ เช่นเดียวกับชาวอีสานของไทย การดนตรี เครื่องดนตรีประจำภาคคือ

แคน และการแสดงคือ หมอลำแคน ส่วนการฟ้อนรำและดนตรีส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากไทย

งานประเพณีต่างๆตลอดปีของลาว ได้แก่ “ฮีต 12 ครอง 14” ของคนลาวประเทศลาวเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยวัฒนธรรมที่หลากหลายของชนเผ่าต่างๆ ซึ่งในแต่ละชนเผ่าก็มีความเชื่อ และประเพณีที่แตกต่างกัน สำหรับ “ฮีต 12 ครอง 14” นี้ถือเป็นความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีของชนเผ่าลาวลุ่ม ที่ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมาแต่บรรพบุรุษ “ฮีตสิบสอง” คำว่า “ฮีต” มาจากคำว่า “จารีตประเพณี” หรือสิ่งที่ยึดถือประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันเป็นระยะเวลายาวนาน ส่วนคำว่า “สิบสอง” หมายถึง เดือนทั้ง 12 เดือนในรอบหนึ่งปี ดังนั้นความหมายโดยรวมๆ จึงหมายถึง งานบุญประเพณีในแต่ละเดือน ได้แก่เดือนเจียง บุญเข้ากรรมช่วงที่จัด เดือนธันวาคมลักษณะงาน จุดประสงค์ของงานนี้เพื่อให้พระภิกษุ สงฆ์ ผู้ต้องอาบัติขึ้นสังฆาภิเสศ (มีความรุนแรงรองลงมาจากอาบัติขึ้นปาราชิก) เข้าพิธีกรรมปลงอาบัติด้วยการอยู่ในเขตที่จำกัด เพื่อชำระจิตใจให้สะอาดเดือนยี่ บุญคูณลาน (บางท้องถิ่นเรียก “บุญกองข้าว”) ช่วงที่จัด หลังฤดูเก็บเกี่ยว

ลักษณะงาน ก่อนที่จะนำข้าวที่นวดแล้วไปเก็บใน ทุ่งฉาง จะมีการทำบุญขวัญข้าว มีการนิมนต์พระภิกษุมาสวดเพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคล และเป็นนิมิตหมายที่ดีให้ปีต่อไปทำนาเกิดผลดี ยิ่งๆ ขึ้นเดือนสาม บุญข้าวจี่ช่วงที่จัด หลังงานมาฆบูชา ลักษณะงาน ชาวานจะนำข้าวจี่ (ข้าวเหนียว) นึ่งสุก บั๊นเป็นก้อนเท่าไข่เป็ดทาเกลือนำไปเสียบไม้ย่างจากนั้นตีไข่ทาให้ทั่วแล้วย่างจนไข่สุก และถอดไม้ออกนำน้ำตาลอ้อยยัดใส่ตรงกลางเป็นไส้ นำไปถวายพระสงฆ์ในช่วงที่หมดฤดูทำนาแล้ว เพื่อเป็นการทำบุญเดือนสี่ บุญพระเวส ช่วงที่จัด เดือนมีนาคม ข้างขึ้นหรือข้างแรมก็ได้ ลักษณะงาน งานบุญพระเวส หรืองานบุญมหาชาติ เช่นเดียวกับงานฟังเทศน์เวสสันดรชาดก ซึ่งถือว่าเป็นชาดกที่ยิ่งใหญ่ ชาวบ้านจะช่วยกันตกแต่งประดับประดาโรงธรรมด้วยดอกไม้ ของหอม ไม้ดอกบัวประดับธรรมมาสน์ มีการจัดรูปขบวนแห่พระเวส และนางมัทรีออกจากป่าเข้าไปสิ้นสุดที่พระอุโบสถ และมีการเทศน์มหาพระเวส ตลอดวันเดือนห้า บุญสงกรานต์ช่วงที่จัด ตรุษสงกรานต์ ลักษณะงาน นับเป็นงานบุญที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของคน ลาว โดยมีการจัดงานติดต่อกันหลายวัน บางแขวงเช่น หลวงพระบางจะมีการจัดงานบุญสงกรานต์ติดต่อกันเป็นสัปดาห์ มีประกวด และขบวนแห่นางสังขาร (นางสงกรานต์) จึงได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวมากที่สุด นอกจากนั้นยังถือเป็นวันปีใหม่วลาวเช่นเดียวกับของไทยอีกด้วยเดือนหก บุญบั้งไฟช่วงที่จัด เดือนหกก่อนฤดูการทำนาจะมาถึง ย่างเข้าฤดูฝนลักษณะงาน คล้ายกับงานบุญบั้งไฟในภาคอีสานของ ไทย จุดประสงค์เพื่อบูชาหลักเมืองและขอให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล ปีใดที่ไม่มีการทำบุญบั้งไฟเชื่อว่าปีนั้นจะเกิดเภทภัยต่างๆ และถือเป็นสัญญาณว่าฤดูทำนากำลังจะเริ่มต้นแล้ว นับเป็นงานที่สืบทอดมาแต่ครั้ง โบราณกาล เดือนเจ็ด บุญชำระช่วงที่จัดเดือนมิถุนายน

ลักษณะงานเล็กๆ แต่มีความสำคัญ จุดประสงค์เพื่อเป็นการล้างเสียดจัญไรที่เกิดกับบ้านเมือง เพื่อให้บ้านเมืองมีแต่ความสงบสุข

วัฒนธรรมการนุ่งห่มและแต่งกาย

การนุ่งห่ม และการแต่งกายตามประเพณีโบราณ

1. การนุ่งห่มในเวลาอยู่บ้าน อยู่เรือนผู้ชาย : นุ่งผ้าสะโพรงใหม่ หรือ ฝ้ายกางเกงขาสั้น หรือ ขาวส่วนเสื้อ เป็นเสื้อคอกลม คอตั้ง ซึ่งเป็นฝีมือของคนลาวโดยแท้ผู้หญิง : นุ่งซิ่นมีหัวมีตีน ผ้าซิ่นฝ้าย หรือ ไหมส่วนเสื้อมีทั้งแขนสั้นและแขนยาว เสื้อหมากกะແ່ລ່ง ตามวัฒนธรรมอันดีงามของลาวมาถึงทุกวันนี้ การนุ่งห่มพื้นเมือง ที่เป็นผลิตภัณฑ์ ภูมิปัญญาของคนลาวได้รับการส่งเสริม เป็นอย่างดีในหลายรูปแบบ

2. การนุ่งห่มในเวลาไปทำบุญ และ ประเพณีต่างๆผู้ชาย : นุ่งกางเกงขาวหรือ สะโพรงเสื้อแขนยาว หรือ แขนสั้น ไม่จำกัดสี แต่ สุภาพเรียบร้อยเบี่ยงผ้า หรือ มัดเอวถ้าไปงานศพญาติพี่น้องต้องนุ่งขาวผู้หญิง : นุ่งซิ่น เสื้อแขนสั้น หรือยาว สีไหนก็ได้เกล้าผม เบี่ยงผ้าแพ ไม่นุ่งผ้าบางเกินไปใส่เครื่องประดับให้พอดีพองาม

3. ลักษณะการนุ่งห่ม แต่งกายของผู้หญิงตามประเพณีที่ดีงามนุ่งซิ่นมีหัวมีตีน ไม่นุ่งสั้น และไม่ยาวเกินไป หัวผ้าซิ่น ขาวเกินสะดือ ตีนซิ่นเลยคนเข่าลงมา นุ่งเสื้อปิดต้นแขน และส่วนอก ไม่นุ่งบาง จนเห็นเนื้อหนัง เครื่องนุ่งไม่ลวดลาย แหกหน้าแหกหลัง เกเกล้าผม หรือ มัดผมให้เรียบร้อยสวยงาม การนุ่งห่มการ แต่งกายในสมัยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะรูปแบบของการนุ่งห่ม และคุณภาพของการนุ่งห่ม นั้นมีความทันสมัยและสากลไปกว่าเดิม ผู้ชาย : โดยทั่วไปมีการนุ่งห่มหลายแบบเช่น นุ่งชุดซาฟารี เสื้อแขนสั้น แขนยาว คอตั้ง กางเกงขาว (ไม่นิยมนุ่งกางเกงสีแดง และ สีเหลือง) นุ่งชุดสุภาพธรรมดา เอาเสื้อเข้าข้างในกางเกง ใส่เข็มขัดสีดำ ตัดผมจอน หัวผมเปีย หรือ หัวไปทางตั้ง การใช้น้ำหอม สเปย์ให้พอเหมาะสมส่วนผู้หญิงมีการนุ่งห่มมีหลายแบบกว่าผู้ชาย แต่โดยทั่วไปแล้ว นุ่งซิ่นฝ้าย ซิ่นไหม สีเรียบ เสื้อแขนสั้น แขนยาว เอวปล่อย หรือ เสื้อเข้าข้างใน ใส่เข็มขัด รองเท้ารัดส้น หัวผมเรียบร้อยด้วยการมัด ปล่อยผม นุ่งเครื่องให้ถนอมร่างกาย ไม่นุ่งกางเกง และ เสื้อสายเดี่ยว การใช้เครื่องสำอางให้พอดีพองามกับกาลเทศะนั้นๆ

มารยาทของประเทศลาว

สิ่งที่ควรทำ

1. คนลาวจะกล่าวคำทักทายว่า "สบายดี" พร้อมกับส่งรอยยิ้ม และประนมมือไหว้เมื่อพบปะกัน
2. คนลาวจะให้ความสำคัญกับผู้ถืออาวุโสกว่า ทั้งเรื่องอายุหรือตำแหน่งหน้าที่การงานตามลำดับ

เพราะคนลาวเห็นว่าเป็นเรื่องที่สำคัญมาก

3. คนลาวนิยมการทำบุญตักบาตร ผู้ชายจะขึ้นใส่บาตรได้ตามปกติแต่หากเป็นผู้หญิงควรนั่งคุกเข่าใส่บาตร

4. ควรถอดรองเท้าก่อนเข้าอุโบสถ์ วิหาร และก่อนเข้าบ้านทุกครั้ง

5. เมื่อได้รับเชิญให้เข้าร่วมร่ำวง คู่รักรักยกมือไหว้ก่อนร่ำวง และกล่าวขอบคุณอีกครั้งหลังจากร่ำวงเสร็จ

6. เมื่อไปร่วมงานเทศกาล หรือประเพณีสำคัญ ควรแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย โดยเฉพาะผู้หญิงอาจนุ่งซิ่นเช่นเดียวกับผู้หญิงลาว

7. เมื่อมอบสิ่งของที่ระลึกถือเป็นการแสดงน้ำใจและมิตรภาพ

8. ก่อนจะถ่ายรูปผู้ใด ควรขออนุญาต และต้องได้รับการอนุญาตก่อนจึงจะถ่ายรูปได้

9. คนลาวนิยมกลับไปรับประทานอาหารกลางวันที่บ้านมากกว่ารับประทานอาหารร่วมกันในที่ทำงาน 10. คนลาวเป็นคนรักความสงบสุข การพูดคุยกับคนลาวควรหลีกเลี่ยงการพูดจาแบบส่งเสียงดังหรือก้าวร้าว

สิ่งที่ไม่ควรทำ

1. ประเทศลาวมีสถานที่ศักดิ์สิทธิ์การสักการะ การเข้าไปเที่ยวชมไม่ควรแตะต้องหรือเข้าชมในบริเวณที่หวงห้ามก่อนได้รับอนุญาต

2. พระสงฆ์และสามเณรเป็นบุคคลที่คนลาวให้ความเคารพ เพศหญิงไม่ควรแตะต้องหรือสัมผัสพระสงฆ์และสามเณร

3. ไม่ควรตบหรือจับศีรษะผู้ใด คนลาวถือว่าเป็นมารยาทที่ไม่สุภาพที่สุด

4. ไม่ควรใช้เท้าชี้หรือแตะสิ่งของ เพราะคนลาวถือว่าเป็นของต่ำ และไม่สุภาพ

5. การกอดจูบ แตะเนื้อต้องตัว หรือการแสดงความรักต่อกัน คนลาวถือเป็นเรื่องส่วนตัวและไม่ควรแสดงในที่สาธารณะ

6. ตามธรรมเนียมของคนลาว แยกผู้มาเยือนควรเหลือกับข้าวไว้ในสำหรับบ้าง ไม่ควรรับประทานจนหมดเกลี้ยง เพราะหากทำเช่นนั้นเจ้าของบ้านจะเข้าใจว่าทำอาหารไม่พอเลี้ยงรับรอง

7. การมีเพศสัมพันธ์กับคนลาวที่ไม่ใช่คู่สมรสของตนเอง ถือเป็นเรื่องผิดกฎหมายหากละเมิดจะถูกกักกันตัวและเสียค่าปรับ

8. ในงานเลี้ยงสังสรรค์ หากมีการดื่มสุราแบบ "คำจอก" ไม่ควรปฏิเสธเมื่อคนลาวรินสุรา ถือเป็นกรให้เกียรติและสร้างบรรยากาศสนุกสนานครึกครื้น

9. ไม่ควรใช้คำพูดที่ลบหลู่หมิ่นบุคลลสำคัญ หรือบุคลลอันเป็นที่เคารพยกย่องของคนลาว
10. ภาษาลาวและภาษาไทยมีความใกล้เคียงกัน จึงไม่ควรพูดจาต่อเสียด ล้อเลียนภาษาคำพูด หรือเล่าเรื่องเชิงตลกขบขัน เพราะอาจทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันได้ (กรมอาเซียน,2558)

วัฒนธรรมประเทศมาเลเซีย

ที่ตั้งอาณาเขตประเทศมาเลเซีย ประเทศมาเลเซีย ตั้งอยู่ในเขตเส้นศูนย์สูตร ประกอบด้วยดินแดน สองส่วน คือ มาเลเซียตะวันตก ตั้งอยู่บนคาบสมุทรมลายู ประกอบด้วย 11 รัฐ คือ ปะหัง สลังงอร์ เนกรีเซมบิลัน มะละกา ยะโฮร์ เประ กลันตัน ตรังกานุ ปีนัง เกดะห์และปะลิส มาเลเซียตะวันออก ตั้งอยู่บนเกาะบอร์เนียว (กาลิมันตัน) ประกอบด้วย 2 รัฐ คือ ซาบาห์และซาราวัก นอกจากนี้ ยังมีเขตการปกครองภายใต้สหพันธรัฐ อีก 3 เขต คือ กรุงกัวลาลัมเปอร์ (เมืองหลวง) เมืองปุตราจายา (เมืองราชการ) และเกาะลาบวน มีเนื้อที่ประมาณ 329,758 ตารางกิโลเมตร (ประมาณร้อยละ 64 ของไทย) ประเทศมาเลเซีย โดยประกอบด้วยพื้นที่ 2 ส่วนซึ่งมีทะเลจีนใต้คั่นระหว่างกันไว้ได้แก่

1. West Malaysia (มาเลเซียตะวันตก หรือ คาบสมุทรมลายู) ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศไทย มีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดสตูล สงขลา ยะลา และนราธิวาส ทิศใต้ของมาเลเซียติดกับประเทศสิงคโปร์ ในส่วนของ West Malaysia ประกอบไปด้วยรัฐทั้ง 11 รัฐ และ 2 ดินแดนสหพันธ์ คือ

รัฐ (States)	ดินแดนสหพันธ์ (Federal Territories)
1. กลันตัน (Kelantan)	1. กัวลาลัมเปอร์ (Kuala Lumpur) เมืองหลวง
2. เกดะห์ (Kedah)	2. ปุตราจายา (Putrajaya) เมืองราชการ
3. ตรังกานุ (Terengganu)	
4. เนกรี เซมบิลัน (Negeri Sembilan)	
5. ปาหัง (Pahang)	

6. เปอร์ลิส (Perlis)	
7. ปีนัง (Penang)	
8. เปรัก (Perak)	
9. มะละกา (Malacca)	
10. โจออร์ (Johor)	
11. เซอลังงอร์ (Selangor)	

2. East Malaysia (มาเลเซียตะวันออก หรือ ตอนเหนือของเกาะบอร์เนียว) มีพรมแดนทางทิศใต้ติดอินโดนีเซีย และมีพรมแดนติดกับประเทศบรูไนทางตะวันออกเฉียงเหนือ มาเลเซียตะวันออกประกอบด้วยรัฐทั้ง 2 รัฐ และ 1 ดินแดนสหพันธ์ คือ

รัฐ (States)	ดินแดนสหพันธ์ (Federal Territories)
1. ซาบาห์ (Sabah)	1. ลาบวน (Labuan)
2. ซาราวัก (Sarawak)	

ลักษณะภูมิประเทศของประเทศมาเลเซีย

ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย ประกอบด้วยดินแดน 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ มาเลเซียตะวันตก และมาเลเซียตะวันออก อยู่ห่างกันประมาณ 400 ไมล์ โดยมีทะเลจีนใต้ขวางกั้น เดิมเป็นดินแดนที่มีการปกครอง ต่างหากจากกัน ได้มารวมเป็นประเทศเดียวกันเมื่อ พ.ศ. 2506 มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 130,000 ตารางไมล์ มาเลเซียตะวันตก ได้แก่ ดินแดนที่อยู่ในคาบสมุทรมลายูหรือมลายา ดินแดนทางใต้ของประเทศไทย มีเนื้อที่ประมาณ 50,800 ตารางไมล์ ประกอบด้วยรัฐต่างๆ 11 รัฐ ตอนกลางเป็นที่ราบสูง มีภูเขาใหญ่หลายเทือกปกคลุมด้วยป่าดิบบริเวณกว้างขวาง แถบริมฝั่งทะเลทั้ง 2 ข้างเป็นที่ราบ ดินอุดมสมบูรณ์ ชายฝั่งทะเลตะวันตกเป็นหาดเลนยาวพื้นที่มีหล่มบึงมาก ส่วนด้านตะวันออกเป็นหาดทรายยาวเหยียด ไม่เหมาะแก่การเป็นท่าเรือ มาเลเซีย ตะวันออก ได้แก่ ดินแดนทางภาคเหนือของเกาะบอร์เนียว มีเนื้อที่ประมาณ 70,200 ตารางไมล์ ประกอบด้วยรัฐ 2 รัฐคือ ซาราวัก และ ซาบาห์ (บอร์เนียวเหนือ) พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่สูง ประกอบด้วยป่าดิบและภูเขาสูงใหญ่ บางยอดเขาสูงเกินกว่าหมื่นฟุตมีที่ราบขนาดย่อมอยู่ตามริมฝั่งทะเล แม่น้ำมักเป็นสายสั้นๆ และไหลเชี่ยวผ่านหุบเขาที่แคบและลาดชัน ไปออกทะเลทางทิศตะวันตก

ลักษณะภูมิอากาศของมาเลเซีย

มาเลเซียตั้งอยู่ในเขตภูมิอากาศภาคพื้นสมุทร อากาศร้อนชื้นและฝนตกชุก อยู่ภายใต้อิทธิพลของกระแสลมจากมหาสมุทรอินเดียและทะเลจีนใต้ ระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์เป็นช่วงมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งทำให้เกิดฝนในเขตชายฝั่งตะวันออกของคาบสมุทรมลายูมาเลเซียชายฝั่งซาบาห์และ ซาราวัก ระหว่างเดือนกลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายนเป็นช่วงมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อุณหภูมิประจำวัน โดยเฉลี่ยแตกต่างกันระหว่าง 21-35 องศาเซลเซียส และบริเวณที่สูงมีอุณหภูมิอยู่ระหว่าง 26-29 องศาเซลเซียส ความชื้นประมาณร้อยละ 80 จำนวนน้ำฝนวัดได้ต่อปีอยู่ระหว่าง 2,032 ถึง 2,540 มิลลิเมตร

ประชากรในมาเลเซียประเทศมาเลเซียมีประชากรอาศัยอยู่รวมกันหลากหลายเชื้อชาติ ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ของประเทศประมาณร้อยละ 50 เป็นชาวมลายูโดยกำเนิด (ชาวมุสลิม) ส่วนที่เหลือจะเป็นลูกครึ่งหลากหลายเชื้อชาติอาศัยรวมเป็นชุมชนอยู่ตามรัฐต่าง ๆ เช่น ลูกครึ่งชาวโปรตุเกส-มลายู ฮอลันดา อังกฤษ จะอาศัยอยู่ในรัฐมะละกา ลูกครึ่งชาวจีน-มลายูมีชุมชนอยู่ในรัฐมะละกาและปีนัง และมีประชากรประมาณ 30.4 ล้านคน (พ.ย. 2557) ลักษณะสังคมสังคมในมาเลเซียเป็นลักษณะ Multi-

Cultural Society และได้รับการขนานนามว่าเป็น Mini Asia เนื่องจากเป็นประเทศที่มีประชากรหลากหลายเชื้อชาติ ซึ่งประเทศมาเลเซียมีประชากรมากกว่า 30 ล้านคน ประกอบไปด้วย เชื้อชาติมาเลย์, จีน และ อินเดีย อีกทั้งยังมีเชื้อชาติอื่น ๆ ผสมอยู่อิสลาม (ร้อยละ 61) พุทธ (ร้อยละ 20) และคริสต์ (ร้อยละ 9) ฮินดู (ร้อยละ 6) ภาษาทางการหรือภาษาราชการ คือ ภาษามาเลย์ แต่ภาษาอื่นที่นิยมใช้คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาพื้นเมือง ประชากรส่วนใหญ่ในประเทศ นับถือศาสนาอิสลามซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ รองลงมาคือ ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาฮินดู และลัทธิศาสนาพื้นเมืองต่าง ๆ ตามลำดับ

วัฒนธรรมของประเทศมาเลเซีย

วัฒนธรรมและประเพณีของมาเลเซีย ด้วยเหตุที่มีหลายชนชาติอยู่ร่วมกันทำให้ดินแดนแห่งนี้เต็มไปด้วยวัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลายผสมผสานกัน ซึ่งมี ทั้งการผสมวัฒนธรรมจากชนชาติอื่น และการรักษาวัฒนธรรมประเพณีของชนแต่ละกลุ่มในแต่ละพื้นที่ด้วยเหตุที่มีหลายชนชาติอยู่ร่วมกัน ทำให้ดินแดนแห่งนี้เต็มไปด้วยวัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลายผสมผสานกัน ซึ่งมี ทั้งการผสมวัฒนธรรมจากชนชาติอื่น และการรักษาวัฒนธรรมประเพณีของชนแต่ละกลุ่มในแต่ละพื้นที่ เทศกาลงานประเพณีความหลากหลายของกลุ่มคนในมาเลเซีย จึงมีงานเทศกาลประเพณีทางศาสนาซึ่งส่วนใหญ่จะใช้ปฏิทินจันทรคติ เทศกาลงานประเพณีในมาเลเซียที่น่าสนใจ เช่น

เทศกาลตรุษจีน ตรุษจีนในมาเลเซียก็เช่นเดียวกับตรุษจีนประเทศต่างๆเป็นเทศกาลปีใหม่ของชาวจีน มีการทำความสะอาดอาคารบ้านเรือนประดับประดาสิ่งสวยงาม มีการเชิดสิงโต ตามศาลเจ้าของจีนจะมีผู้คนไปกราบไหว้ขอพรจากเทพเจ้าอย่างเนืองแน่น โดยเฉพาะในกรุงกัวลาลัมเปอร์ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ จะคึกคักเป็นพิเศษเพราะมีชาวจีนประกอบธุรกิจการค้าอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก มาเลเซียเป็นเทศหนึ่งในอาเซียนที่มีชาวฮินดูอาศัยอยู่ค่อนข้างมาก ชาวฮินดูมีประเพณีสำคัญคือ ไทปูซัม เป็นวันที่ชาวฮินดูพากันมาประกอบพิธีกรรมสำนึกบาปที่ตนเองได้ทำไว้ไปในช่วงเวลาที่ผ่าน มีการลงโทษทำร้ายตนเอง โดยใช้ของแหลม ของมีคมที่แทงตนเอง ประเพณีจะจัดขึ้นที่ถ้ำบาตูในกรุงกัวลาลัมเปอร์และปีนัง

เทศกาลว่าวนานาชาติ เป็นการแข่งขันว่าวนานาชาติ ซึ่งว่าวแต่ละตัวมีสีสันและรูปแบบสวยงามแปลกตา มีหลากหลายตั้งแต่ขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญุ่่มหึมา สร้างความตื่นตาตื่นใจให้แก่ผู้พบเห็น งานนี้จัดขึ้นที่หาดคูมบ์ดในเมืองกลันตัน

เทศกาลซาบาห์ เป็นการรวมตัวของคนกว่า 30 คนเผ่า มีการแสดงวัฒนธรรมประเพณีเพื่อให้เห็นเอกลักษณ์เฉพาะตนที่สั่งสมมาแต่บรรพบุรุษงานนี้จัดขึ้นเป็นเวลา 2 สัปดาห์ในซาบาห์

เทศกาลกาไวเป็นการเฉลิมฉลองหลังการเกี่ยวข้าวของชาวนา เป็นงานรื่นเริง เลี้ยงอาหารและเครื่องดื่มอย่างสนุกสนาน วันชาติ ตรงกับวันที่ 31 สิงหาคม ซึ่งเป็นวันที่มาเลเซียได้รับเอกราชจากประเทศอังกฤษ ชาวมาเลเซียจึงมีการเฉลิมฉลองอย่างครึกครื้น มีการตั้งริ้วขบวนแห่ไปตามถนนสายสำคัญในกัวลาลัมเปอร์เมืองหลวงของมาเลเซีย

เทศกาลขนมไหว้พระจันทร์และเทศกาลโคม เป็นงานเทศกาลเฉลิมฉลองในชัยชนะของชาวจีนโบราณที่มีต่ออาณาจักรมองโกล (คริสต์ศตวรรษที่ 14) ซึ่งเป็นอาณาจักรที่ยิ่งใหญ่ตั้งอยู่กลางทะเลทรานส์โกบี หรือประเทศมองโกเลียในปัจจุบัน มีการขยายอำนาจกว้างไกลที่สุดในประวัติศาสตร์โลก โดยเฉพาะในช่วง ค.ศ.1206 ภายใต้การนำของเจงกิสข่าน แผ่อำนาจครอบคลุมทั้งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไปจนถึงยุโรปตะวันออกชาวจีนในมาเลเซียมีการทำขนมไหว้พระจันทร์เพื่อรำลึกถึงเหตุการณ์ในครั้งนั้น ในงานนี้ยังมีกระบวนการแห่โคมอย่างสวยงามอีกด้วย

ประเพณีตีปาวาลีเป็นเทศกาลวันขึ้นปีใหม่ของชาวฮินดู และบุชานางลักษมีเทวี ซึ่งเป็นพระชายาของพระนารายณ์ และเป็นเทพธิดาแห่งความร่ำรวยและความมั่งคั่ง ในช่วงวันเวลาดังกล่าวตรงกับวันพระจันทร์เต็มดวงราวกลางเดือนตุลาคม ชาวฮินดูจึงมีการบูชาดวงจันทร์ เสมือนเป็นสัญลักษณ์ของพระนางลักษมีเทวี เทศกาลฮารีรายาวันฮารีรายาถือเป็นวันสำคัญในรอบปีของผู้นับถือศาสนาอิสลาม วันสำคัญนี้กำหนดขึ้นจากการเฝ้าสังเกตดวงจันทร์บนท้องฟ้าของชาวมุสลิมในวันหยุดท้ายของการถือศีลอดในเดือนรอมฎอนทางรัฐบาลจะประกาศให้ชาวมุสลิมรับรู้อย่างเป็นทางการ และมาเลเซียให้วันนี้เป็นวันหยุดราชการติดต่อกันหลายวันในวันฮารีรายา ชาวมุสลิมจะพากันไปละหมาดที่มัสยิด หลังจากนั้นจะเดินทางไปยังกูโบร์ เพื่อสวดมนต์ขอพรให้กับญาติพี่น้องบรรพบุรุษผู้วายชนม์ หลังจากนั้นก็จะออกชากาดหรือทำทานแก่ผู้ยากไร้ โดยเฉพาะเด็กกำพร้า หลังจากนั้นก็จะออกเดินทางท่องเที่ยวไปเยี่ยมบ้านญาติมิตรที่เคารพนับถือ

สิ่งที่ควรทำและสิ่งที่ไม่ควรทำ

มาเลเซียเป็นประเทศที่ผู้คนใช้ชีวิตอย่างง่ายๆ สบายๆ อย่างไรก็ตาม ใ้เราปฏิบัติตามธรรมเนียมเป็นของตนเอง ผู้มาเยือนควรปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมเหล่านี้เมื่อเดินทางมาถึงมาเลเซีย ขนบธรรมเนียมทั่วไปเช่นถึงแม้ว่าการจับมือทักทายจะได้รับการยอมรับโดยทั่วไป ไม่ว่าจะชายหรือหญิง แต่สุภาพสตรีมุสลิมบางคนอาจเลือกที่จะทักทายสุภาพบุรุษด้วยการพยักหน้าเล็กน้อยและยิ้ม การจับมือทักทายจึงควรให้สุภาพสตรีเป็นผู้เริ่มก่อน การทักทายแบบดั้งเดิมหรือที่เรียกว่าซาลามคล้ายกับการแตะมือด้วย 2 มือ โดยไม่ได้จับมือของอีกฝ่าย ผู้ชายจะยื่นมือทั้งสองข้างมาข้างหน้าและสัมผัสกับมือของอีกฝ่ายที่ยื่นออกมาในลักษณะเดียวกัน จากนั้นจึงดึงมือทั้งสองข้างกลับมาแตะบริเวณหน้าอก หมายความว่า

ว่า "ผมทักทายคุณด้วยหัวใจ" เมื่อได้รับการทักทายด้วยการซาลาม นักท่องเที่ยวควรทักทายด้วยการซาลามกลับไป ก่อนที่จะเดินทางไปเยี่ยมบ้านของผู้อื่น ควรจะตะโกนแจ้งเข้าบ้านก่อน ก่อนเข้าไปในบ้านของชาวมาเลเซีย ควรถอดรองเท้าออกก่อน เจ้าของบ้านจะเสิร์ฟเครื่องดื่มให้แขกเสมอ เพื่อความสุภาพ ควรรับเครื่องดื่มนั้นรับประทานอาหาร รับและส่งของโดยใช้มือขวาเพียงข้างเดียว ไม่ควรใช้นิ้วชี้มือขวาชี้สถานที่ สิ่งของ หรือคน ให้ใช้นิ้วโป้งมือขวาชี้ โดยพับนิ้วที่เหลือทิ้งไว้ก่อนที่จะเข้าไปในสถานที่ประกอบพิธี เช่น สุเหร่าหรือวัด จะต้องถอดรองเท้าออกก่อน สุเหร่าบางแห่งจัดเตรียมเสื้อผ้าและผ้าคลุมให้แก่นักท่องเที่ยวสตรี ตามปกติแล้ว นักท่องเที่ยวสามารถถ่ายภาพในสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนาได้ อย่างไรก็ตาม ก่อนถ่ายรูป ควรขออนุญาตเสียก่อน การดื่มอวยพรพบได้ไม่บ่อยนักในมาเลเซีย ประชากรจำนวนมากของประเทศเป็นชาวมุสลิมและไม่ดื่มแอลกอฮอล์ การทักทายตามประเพณีทางศาสนาหรือการ "สลาม" คือการยื่นมือทั้งสองมาสัมผัสกัน แต่มาบิบบแรงหลังสัมผัสมือจะดึงมือกลับแล้วมาไว้ที่หน้าอกเป็นวิธีการแสดงออกซึ่ง การคารวะหรือทักทาย ที่มาจากใจ ผู้มาเยือนควรทักทายด้วยคำว่า "สลาม" นักท่องเที่ยวหรือผู้เดินทางที่เข้าไปยังสถานที่สำคัญทางศาสนา ต้องถอดรองเท้าเสมอ มัสยิดหรือวัดบางแห่งมีเสื้อคลุมและผ้าสำหรับคลุมศีรษะไว้สำหรับสุภาพสตรี เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องต้องห้ามเนื่องจากหลักศาสนาอิสลามซึ่งเป็นที่นับถือของประชากรส่วนใหญ่ในมาเลเซีย ผู้ที่มียาเสพติดหรืออาวุธไว้ในครอบครอง มีโทษประหารชีวิตสถานเดียว ไม่มีการลดหย่อน การแต่งกาย นักท่องเที่ยวต้องแต่งกายให้เหมาะสม หากจะเข้าชมมัสยิดหรือวัด สำหรับสตรี ควรแต่งกายสุภาพ กระโปรงยาวคลุมเข่า ห้ามใส่เสื้อที่เซ็กซี่ เสื้อกล้าม กางเกงขาสั้น รองเท้าแตะ และรองเท้าโปร่ง ผู้เยือนชาย ควรใส่เสื้อมีปก และกางเกง ขาวยาว ผู้เยือนหญิง ไม่ควรใส่เสื้อผ้าที่เปิดเผยเกินไป(<https://www.posttoday.com/aec/news/290296>)

ประเทศเวียดนาม

เวียดนาม มีชื่ออย่างเป็นทางการคือ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เป็นประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งอยู่ทางด้านตะวันออกเฉียงสุดของคาบสมุทรอินโดจีน มีประชากรประมาณ 94.6 ล้านคนใน พ.ศ. 2559 ทำให้มีประชากรมากที่สุดเป็นอันดับ 13 ของโลกและมากเป็นอันดับ 9 ของเอเชียมีพรมแดนติดกับประเทศจีน ทางทิศเหนือ ประเทศลาว และประเทศกัมพูชา ทางทิศตะวันตก และอ่าวตังเกี๋ย ทะเลจีนใต้ อ่าวไทย ทางทิศตะวันออกและใต้ มีเมืองหลวงชื่อฮานอยตั้งแต่เวียดนามเหนือและใต้รวมกันใน พ.ศ. 2519 เมืองใหญ่สุดในประเทศคือนครโฮจิมินห์

ทางเหนือของเวียดนามเคยเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิจีนกว่าพันปี ตั้งแต่ 111 ปีก่อนคริสต์ศักราชถึง ค.ศ. 939 รัฐแรกเริ่มของเวียดนามก่อตั้งขึ้นเมื่อประมาณปี 939 หลังเวียดนาม ชาวจีนใน ยุทธนาวิแม่น้ำบักดั่ง เวียดนามและจักรพรรดิเวียดนามก็เจริญรุ่งเรืองและเริ่มแผ่ขยายอิทธิพลเข้าไปใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จนกระทั่งตกเป็นอินโดจีนของฝรั่งเศสของฝรั่งเศสในช่วงกลางศตวรรษที่ 19

หลังจากการยึดครองของญี่ปุ่นใน พ.ศ. 2483 เวียดนามสู้รบกับฝรั่งเศสในสงครามอินโดจีนครั้งที่หนึ่ง 2 กันยายน โฮจิมินห์ประกาศสถาปนาสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม ในปี พ.ศ. 2497 เวียดนามชนะฝรั่งเศสอย่างเด็ดขาดในยุทธการที่เดียนเบียนฟู และทำให้เวียดนามแยกเป็นสองประเทศคือ เวียดนามเหนือ (สาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม) และ เวียดนามใต้ (สาธารณรัฐเวียดนาม) ต่อมา ความขัดแย้งระหว่าง 2 ประเทศทวีความรุนแรงจนกลายเป็นสงครามเวียดนามตั้งแต่ พ.ศ. 2498 –2518 ประเทศเวียดนามรวมประเทศและอยู่ภายใต้รัฐบาลคอมมิวนิสต์ แต่ยังคงมีความยากจนและโดดเดี่ยวทางการเมืองใน พ.ศ. 2529 พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามเริ่มต้นบูรณะเศรษฐกิจและการเมืองทำให้เวียดนามเริ่มเข้าร่วมกับเศรษฐกิจโลก ในปี พ.ศ. 2543 ได้มีการสร้างความสัมพันธ์ทางการทูตกับทุกประเทศ และตั้งแต่พ.ศ. 2543 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของเวียดนามนั้นถือว่าเป็นประเทศที่มีอัตราการเติบโตสูงสุดในโลก การบูรณะเศรษฐกิจประสบความสำเร็จทำให้เข้าร่วมกับองค์การการค้าโลกใน พ.ศ. 2550 และนอกจากนี้เวียดนามยังเป็นสมาชิกของความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิกและองค์การระหว่างประเทศของกลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสด้วย

ลักษณะภูมิประเทศ

ประเทศเวียดนามตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของคาบสมุทรอินโดจีน มีพื้นที่ประมาณ 331,150 ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นของประชากรเป็น 260 ตารางกิโลเมตรต่อคน เรียงเป็นรูปตัว S ตามชายฝั่งตะวันตกของทะเลจีนใต้ระหว่างละติจูดที่ 23 องศา 22 ลิปดาเหนือ ถึง 8 องศา 30 ลิปดาเหนือ และระหว่างลองจิจูดที่ 102 องศา 10 ลิปดาตะวันออก ถึง 109 องศา 29 ลิปดาตะวันออก ทิศเหนือ ติดกับประเทศจีน ความยาว 1,281 กิโลเมตร - ทิศตะวันตก ติดกับประเทศลาว ความยาว 2,130 กิโลเมตร - ทิศตะวันตกเฉียงใต้ ติดกับประเทศกัมพูชา ความยาว 1,228 กิโลเมตร และอ่าวไทย - ทิศตะวันออก มีชายฝั่งทะเลยาวติดกับทะเลจีนใต้ ยาว 3,444 กิโลเมตร ประมาณ 3 ใน 4 ของเวียดนาม ประกอบด้วยภูเขาและป่าไม้ บริเวณแผ่นดินทั้งหมดของเวียดนามมีพื้นที่ราว 328,000 ตารางกิโลเมตร นอกนั้นเป็นไหล่เขาและหุบเขาต่างๆ นับพันเกาะเรียงรายตั้งแต่อ่าวตังเกี๋ยไปจนถึงอ่าวไทย นอกจากนี้ยังมีพื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญสองแห่งคือ ที่ราบลุ่มปากแม่น้ำแดง (Red River Delta) ทางภาคเหนือ และที่ราบลุ่มปากแม่น้ำโขง (Mekong River

Delta) ทางทิศใต้ เวียดนามเป็นประเทศ ที่มีพื้นที่แคบแต่มีความยาวมาก ทำให้ลักษณะภูมิประเทศ และ ภูมิอากาศ แตกต่างกันอย่างมากระหว่างภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้

สภาพภูมิอากาศเป็นเขตมาสุมฤดูร้อน แต่มีความแตกต่างด้านภูมิอากาศอย่างมาก ระหว่าง เวียดนามภาคเหนือและภาคใต้ เวียดนามทางตอนใต้ มีภูมิอากาศคล้ายแถบเส้นศูนย์สูตร มี อุณหภูมิเฉลี่ย คล้ายประเทศไทยคือประมาณ 27 – 30 องศาเซลเซียส และมี 2 ฤดู คือ - ฤดูฝน (พ.ค. – ต.ค.) และฤดูร้อน (พ.ย. – เม.ย.) เวียดนามทางตอนเหนือ มีภูมิอากาศคล้ายเขตเมืองร้อน มีอุณหภูมิ ต่างกันอย่างมากระหว่างช่วง - ร้อนที่สุดและหนาวที่สุดโดยมี 4 ฤดู คือ - ฤดูใบไม้ผลิ (มี.ค. – เม.ย.) อุณหภูมิระหว่าง 17 – 23 องศาเซลเซียส - ฤดูร้อน (พ.ค. – ส.ค.) อุณหภูมิระหว่าง 30 – 39 องศาเซลเซียส - ฤดูใบไม้ร่วง (ธ.ค. – พ.ย.) อุณหภูมิระหว่าง 23 – 28 องศาเซลเซียส - ฤดูหนาว (ธ.ค. – ก.พ.) อุณหภูมิระหว่าง 7 – 16 องศาเซลเซียส

วิถีชีวิตของชาวเวียดนาม

เวียดนามมีความสัมพันธ์กับจีนมาก่อนการปฏิวัติระบบการปกครอง จึงทำให้มีความเชื่อ ศิลปะ วิถีการดำรงชีวิต ตลอดจนประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ ที่ใกล้เคียงกับจีน ลัทธิความเชื่อต่างๆ ของจีนได้แพร่ขยายมายังเวียดนามด้วย ทั้งลัทธิขงจื้อที่ให้ความสำคัญต่อการนับถือบรรพบุรุษ ลัทธิเต๋า ที่สอนเรื่องความสมดุลของธรรมชาติ รวมไปถึงศาสนาพุทธนิกายมหายานที่สอนเรื่องกรรมดีและ กรรมชั่ว แม้ว่ารัฐบาลคอมมิวนิสต์ของเวียดนามจะทำลายความเชื่อและศาสนาส่วนหนึ่งไปในช่วง ปฏิวัติระบบการปกครอง แต่ปัจจุบันมีการผ่อนปรนมากขึ้น โดยอนุญาตให้มีนักบวชในศาสนาพุทธ และศาสนาอื่นๆ ได้ อีกทั้งพลเมืองส่วนหนึ่งยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมสืบทอดมาจน ถึงปัจจุบัน ชาวเวียดนามยังมีความนับถือสวรรค์หรือที่เรียกว่า "องเต๋วย (Ong Troi)" และเชื่อว่าทุกหน ทุกแห่งมีเทพเจ้าสถิตย์อยู่ ไม่ว่าจะเป็นเทพเจ้าดิน เทพเจ้าน้ำ หรือเทพเจ้าอื่นๆ ดังนั้น นอกจากวัดใน ศาสนาพุทธ (จั่ว - Chua) ศาลาประชาคม (ดินห์ - Dinh) หรือแท่นบูชาจักรพรรดิในอดีต (เดน - Den) แล้ว ยังมีการตั้งแท่นบูชาเทพเจ้า (เหมียว - Mieu) กระจายอยู่โดยทั่วไป ประชาชนนิยมนำดอกไม้ รูป เทียน และผลไม้มาสักการบูชาในวันที่ 1 และ 15 ค่ำ นอกจากนี้ คำสอนของขงจื้อก็ยังคงอิทธิพลอยู่ใน เวียดนาม ทำให้ชาวเวียดนามให้ความสำคัญกับการเซ่นไหว้บรรพบุรุษ

ศิลปวัฒนธรรมประเทศเวียดนามด้านศิลปวัฒนธรรมของเวียดนาม มีความแตกต่างกับ ศิลปวัฒนธรรมของไทยอย่างมาก ที่เป็น อย่างนี้เป็นเพราะเวียดนามถูกปกครองโดยประเทศจีนมาหลาย ครั้งหลายหน จนอาจเรียกได้ว่า อารยธรรม วัฒนธรรม ของเวียดนาม คือ วัฒนธรรมของประเทศจีน นั้นเอง โดยเฉพาะทางด้านศิลปะของโบราณสถาน ต่าง ๆ อาทิ พระราชวัง วัด สุสาน ฯลฯ ซึ่งมีความ

คล้ายคลึงกันจนไม่สามารถแยกออกให้เห็นอย่างเด่นชัด แม้ในช่วงหลัง เวียดนามอาจได้รับอิทธิพลจากประเทศฝรั่งเศสและญี่ปุ่นอยู่บ้างแต่ในภาพรวมแล้วจะคล้ายคลึงกับประเทศจีน

วัฒนธรรมทางด้านภาษา ภาษาของเวียดนามในช่วงแรกใช้อักษรจีนมาตลอดจนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. 2463 จึงเปลี่ยนมาใช้ อักษรโรมัน (quoe ngu) และถ้าสังเกตจริง ๆ แล้วเป็นวัฒนธรรมของฝรั่งเศส และเมื่อนำมาเปรียบเทียบ การออกเสียงหรือความหมายของคำแล้วจะพบว่า ความใกล้เคียงของภาษาไทยกับภาษาลาวจะใกล้เคียง กันมากกว่า ภาษาเวียดนาม สำหรับอาหารของเวียดนาม เป็นอาหารที่คนไทยรู้จักมาอย่างใกล้ชิดเพราะเป็นอาหารที่มีผักเป็น เครื่องแกง และไม่ค่อยมีไขมัน ปัจจุบันร้านอาหารเวียดนามมาแพร่หลายในกรุงเทพฯอย่างกว้างขวาง ซึ่ง สมัยก่อนจะรับประทานอาหารเวียดนามต้องไปแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น จังหวัดหนองคาย อุบลราชธานี อุดรธานี ฯลฯ แต่เมื่อได้ไปสัมผัสกับเจ้าของตำรับจริงๆกลับไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ เนื่องจากรสชาติที่ค่อนข้างจัดซัด การตกแต่งก็ไม่ประณีตเหมือนในเมืองไทยแต่มีหลากหลาย

การแต่งกายเวียดนามผู้หญิง นุ่งกางเกงแพรยาว สวมเสื้อแขนยาว คอตั้งสูง ตัวเสื้อยาวลงมาจรดข้อเท้า ผ่า 2 ข้าง สูงแค่อเอว พวกทำงานหนักจะสวมเสื้อสั้น มีกระเป๋่า 2 ใบ แขนจีบยาว บางแห่งทางเหนือสวมกระโปรงยาวถึงข้อเท้า ผม ยาวเกล้ามวย สวมงอบสานด้วยใบลานทรงรูปฟ้ายี่ หรือใช้ผ้าสามเหลี่ยมคลุมศีรษะ ดึงชาย 2 ข้างมาผูกได้คาง ถ้าเป็นทางเหนือแถวฮานอย ใช้ผ้าดำแถบยาวหุ้มผมซึ่งถักเปียไว้ให้มิด แล้วโอบพันศีรษะ ปัจจุบันนิยมตัดผมสั้น และตัดผมมากขึ้น สวมรองเท้าเกียะสั้นสูงพื้นสีต่าง ๆ รองเท้าสตรีสั้นรองด้วยพื้น ยาง คาดหลังด้วยหนังหรือพลาสติกสีต่าง ๆ ชาย แต่งกายคล้ายหญิง บางครั้งสวมเสื้อกุยเฮง สวมหมวกสีดำเย็บด้วยผ้า ไม่มีปีก ปัจจุบันแต่งสากลกันมากแล้ว ในเวียดนามได้มีชาวเขาเผ่าหนึ่งเรียกว่า พวกม้อย จะนุ่งผ้าสั้น ๆ ปกปิดร่างกายแต่เฉพาะ ท่อนล่างคล้ายนุ่งใบไม้ ปัจจุบันหญิงสวมเสื้อ นิยมเจาะหูสอดไม้ซึ่งเหลาแหลม ๆ สวมกำไลคอ จากประวัติความเป็นมาจะเห็นว่าชาวเวียดนามมีการแต่งกายผสมผสานกันมีทั้งไทยมุง หรือ อ้ายลาวระยะแรก ปนของจีนบ้าง เช่น ลักษณะของเสื้อที่ป้ายซ้อนกันบริเวณอก คอปิด แขน ยาว แต่แตกต่างจากไทยและจีนตรงที่การใช้ผ้า ถึงแม้ว่าจะใส่กางเกงแล้ว ยังนิยมสวมเสื้อผ้าบาง ที่เปิดจนถึงเอวทั้ง 2 ข้าง ให้เห็นรูปทรงและสัดส่วนทั้งดงาม ชาวเวียดนาม ได้ชื่อว่า เป็นชาติมี ผิวพรรณงามที่สุดในโลกอีกด้วย

สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในประเทศเวียดนาม

1. ควรแต่งกายชุดสุภาพเรียบร้อยและมีคิติด เพราะเวียดนามเป็นประเทศอนุรักษนิยม
2. ควรมอบสิ่งของด้วยสองมือ เช่น ยื่นนามบัตรด้วยสองมือ
3. ควรเคารพผู้อาวุโสกว่า

4. ควรใช้กระดาษห่อของขวัญที่มีสีสันสดใส
5. ควรอ่อนน้อมถ่อมตนเมื่อได้รับคำชมเชย
6. ไม่ควรใส่เครื่องประดับมากเกินไป เพราะถือว่าเป็นมารยาทที่ไม่เหมาะสม
7. ไม่ควรปฏิเสธที่จะรับ ซา กาแฟ หรือของว่าง เพราะถือว่าเป็นหยาบคาย
8. ไม่ควรสนทนาเรื่องศาสนาความเชื่อ การเมือง หรือสงครามเวียดนาม
9. ไม่ควรพูดต่อต้านรัฐบาลเวียดนาม
10. ไม่ควรสนทนาเรื่องกฎหมายบ้านเมืองของเวียดนาม
11. ไม่ควรจับหรือสัมผัสศีรษะบุคคลอื่น
12. ไม่ควรทำให้บุคคลอื่นอับอายต่อหน้าสาธารณะชน
13. ไม่ควรพูดด้วยน้ำเสียงดังและห้วนเพราะจะถือว่าเป็นมารยาทที่หยาบคาย
14. ไม่ควรใช้นิ้วชี้ชี้ไปยังจุดใดจุดหนึ่ง ควรใช้ทั้งฝ่ามือแทน
15. ไม่ควรยื่นเท้าสะโพก และยื่นกอดอก เมื่อคุยหรือเจรจากับบุคคลอื่น
16. ไม่ควรยื่นสิ่งของข้ามศีรษะคนอื่น
17. เมื่อต้องการนัดเจรจาธุรกิจควรนัดล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์
18. ชาวเวียดนามตรงต่อเวลา และหวังว่าผู้อื่นก็เป็นเช่นนั้น
19. ชาวเวียดนามบางคนทักทายด้วยการสัมผัสมือแบบสองมือ โดยวางมือซ้ายไว้บนข้อมือขวา ประเทศอินโดนีเซีย

ลักษณะภูมิประเทศ หมู่เกาะอินโดนีเซีย สามารถแบ่งตามลักษณะ โครงสร้างได้สามส่วนคือ ส่วนที่ 1 พื้นที่บริเวณไหล่ทวีปซุนดา ได้แก่บริเวณเกาะชวา เกาะสุมาตรา และเกาะกาลิมันตัน กับร่องน้ำระหว่างเกาะต่าง ๆ เหล่านี้กับฝั่งทะเลของประเทศมาเลเซีย และอินโดจีน มีระดับน้ำลึกไม่เกิน 720 ฟุต ส่วนที่ 2 พื้นที่บริเวณไหล่ทวีปซาลูคือเกาะอีเรียนจาซา และเกาะอารู มีอาณาเขตจากฝั่งทะเลออสเตรเลียทางเหนือ ระดับน้ำลึกไม่เกิน 700 ฟุต ส่วนที่ 3 บริเวณพื้นที่ระหว่างบริเวณไหล่ทวีปซุนดา และไหล่ทวีปซาลู ได้แก่ บริเวณหมู่เกาะนุซาแตงการา มาลุกู สุลาเวสี มีความลึกของระดับน้ำถึง 15,000 ฟุต

สภาพภูมิอากาศ ลักษณะอากาศแบบศูนย์สูตรมีฝนตกชุกตลอดปี แต่อุณหภูมิไม่สูงมากนัก (ประมาณ 24-30 องศาเซลเซียส) เพราะพื้นที่เป็นเกาะจึงได้รับอิทธิพลจากทะเลอย่างเต็มที่ อินโดนีเซีย เป็นประเทศหมู่เกาะขนาดใหญ่ที่สุดในโลกมีพื้นที่รวมทั้งหมดประมาณ 1,826,440 ตารางกิโลเมตร

มีประมาณ 17,000 เกาะ พื้นที่กว่า 70% ไม่มีผู้คนอาศัย มีภูเขาสูงตามเทือกเขาที่มีความสูงมากอยู่ตามเกาะต่าง ๆ ตามบริเวณเขามักมีภูเขาไฟและมีที่ราบรอบเทือกเขา ชายเกาะมีความสูงใกล้เคียงกับระดับน้ำทะเล ทำให้มีที่ราบบางแห่งเต็มไปด้วยหนองบึงใช้ประโยชน์ไม่ได้

ประเทศอินโดนีเซียมีเกาะหลัก 5 เกาะคือ อีร์ยัน (Irian), จาว่า (Java), กาลีมันตัน (Kalimantan), ซูลาเวซี (Sulawesi) และสุมาตรา (Sumatra) เกาะที่ใหญ่ที่สุดคือเกาะสุมาตรา ส่วนเกาะจาว่า เป็นเกาะที่เล็กที่สุดในบรรดาเกาะหลักทั้ง 5 เกาะ แต่ประมาณร้อยละ 60 ของประชากรกว่า 200 ล้านคนอาศัยอยู่บนเกาะนี้และเป็นที่ตั้งกรุงจาการ์ตาซึ่งเป็นเมืองหลวง หมู่เกาะเหล่านี้อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ระหว่างมหาสมุทรอินเดียกับมหาสมุทรแปซิฟิก ชายฝั่งของประเทศอินโดนีเซียยาวประมาณ 2,600 กิโลเมตร และมีพรมแดนติดกับประเทศมาเลเซีย ปาปัวนิวกินี และติมอร์-เลสเต

ระบบการศึกษาในโรงเรียนของอินโดนีเซีย ประกอบด้วยการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาขั้นมัธยมและการศึกษาระดับสูง และยังมีการศึกษาก่อนวัยเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็ก การศึกษาขั้นพื้นฐานของอินโดนีเซียกินเวลา 9 ปี ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นการส่งเสริมทักษะพื้นฐานให้แก่ ผู้เรียนเตรียมความพร้อมในฐานะปัจเจกชน ประชาชน และมนุษยชาติ ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้จัดแบ่งโรงเรียนเป็น 2 ลักษณะ คือ โรงเรียนประถมศึกษาทั่วไป (General primary school) และโรงเรียนประถมศึกษาพิเศษสำหรับเด็กพิการ (Special primary school for handicapped children)

ระบบการศึกษาของอินโดนีเซียตั้งวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาไว้ว่า

1. พัฒนาความรู้ของนักเรียนสำหรับการศึกษาต่อเนื่องในระดับที่สูงขึ้นและเพื่อพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศาสตร์แขนงต่างๆ
2. พัฒนาความสามารถของนักเรียนในฐานะเป็นสมาชิกของสังคมให้มีปฏิสัมพันธ์ต่อสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

โรงเรียนมัธยมศึกษาของอินโดนีเซีย แบ่งการเรียนการสอนออกเป็น 6 แบบ เพื่อผลิตนักเรียนตามความต้องการของผู้เรียนในอนาคต ดังนี้

1. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาทั่วไป เป็นการเตรียมความรู้ และพัฒนาทักษะสำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่อไป
2. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาทางวิชาชีพ สามารถแยกการศึกษานี้ออกเป็น 6 กลุ่ม ในสาขาวิชาชีพต่างๆ ได้แก่ เกษตรกรรมและการป่าไม้ เทคโนโลยีและอุตสาหกรรม ธุรกิจและการจัดการความ

เป็นอยู่ของชุมชน การท่องเที่ยว และศิลปหัตถกรรม

3. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาด้านศาสนา

4. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาด้านการบริการ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความรู้ความสามารถสำหรับผู้ที่ จะเข้าเป็นพนักงานหรือข้าราชการ

5. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาพิเศษ เป็นการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่พิการทางร่างกายหรือจิตใจ

6. การศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับปริญญาตรีใช้เวลา 3-4 ปี ปริญญาโท 2 ปี ปริญญาเอก 3 ปี สถาบันที่ให้การศึกษาระดับสูงนี้มีลักษณะเป็นสถาบันวิชาการ โพลีเทคนิค สถาบันการศึกษา และมหาวิทยาลัย

กฎหมายของประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศที่เก่าแก่ มีกฎหมายที่ใช้กันมาก่อนศตวรรษที่ 17 เป็นกฎหมายจารีตประเพณี (Customary Law) ที่แตกต่างจากจารีตประเพณีทั่วไป (Ordinary Customs) และหลักการตัดสินใจหลักสอดคล้องกับมติของคนส่วนใหญ่ (Consensus through Decision Making) ต่อมาตกเป็นเมืองขึ้นของดัตช์ หรือประเทศเนเธอร์แลนด์ในปัจจุบันมา 301 ปี ทำให้อินโดนีเซียได้รับอิทธิพลของกฎหมายอาณานิคมดัตช์ (Dutch Colonial Law) อย่างประมวลกฎหมายพาณิชย์ปี พ.ศ. 2390 จนกระทั่งสิ้นสงครามโลกครั้งที่สอง และได้สร้างระบบกฎหมายแห่งชาติขึ้นมา ซึ่งยังมีรากฐานกฎหมายจากโรมัน-ดัตช์ (Roman-Dutch Law) และเนื้อหาใจความขยายโดยความคิดเห็นของชาวอินโดนีเซีย และสร้างประมวลกฎหมายอาญาใหม่ อินโดนีเซียมีกฎหมายรัฐธรรมนูญครั้งแรกในปี พ.ศ. 2488 และได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงมาแล้ว 4 ครั้ง ซึ่งกฎหมายรัฐธรรมนูญได้แยกอำนาจการปกครองเป็น 3 ส่วน คือ อำนาจบริหาร อำนาจนิติบัญญัติและอำนาจตุลาการ โดยในส่วนของอำนาจตุลาการที่เป็นผู้รักษาความยุติธรรม โดยกฎหมายได้แบ่งการบริหารออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ศาลเขต (District Courts) ซึ่งเป็นศาลชั้นต้น (The Court of First Instance)
2. ศาลสูง (High Court) ซึ่งเป็นศาลอุทธรณ์ (The Court of Appeal)
3. ศาลสูงสุด (Supreme Court) หรือในอินโดนีเซียเรียกว่า "Mahkamah Agung" ซึ่งเป็นศาลฎีกา

ขนบธรรมเนียมประเพณี โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม ประชากรอินโดนีเซียประกอบด้วย หลายเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ แต่ละเผ่าพันธุ์ต่างก็มีมรดกทางวัฒนธรรม และลักษณะทางสังคมของตนสืบทอดกันมา จนเหล่านี้เมื่อถูกรวมกันเข้าภายใต้ระบบการเมือง เศรษฐกิจและการป้องกันประเทศร่วมกัน จากการที่สภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศอินโดนีเซีย มีลักษณะแยกกันเป็นหมู่เกาะมากมาย และมีอาณาเขตกว้างใหญ่ไพศาล ประชากรติดต่อกันได้ยาก ทำให้แต่ละภูมิภาคมี

รูปแบบวัฒนธรรมของตนเอง จึงปรากฏลักษณะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และภาษาที่ใช้ผิดแผกแตกต่างกันไป ขนบธรรมเนียมประเพณี ประชากรกลุ่มต่าง ๆ ของอินโดนีเซีย มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีชีวิตแตกต่างกันไป ในแต่ละกลุ่มชน ชาวชนบทที่อาศัยอยู่ห่างไกลจากตัวเมือง ยังยึดมั่นอยู่กับประเพณีเดิมอยู่มาก ส่วนกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในตัวเมือง และได้รับการศึกษาแบบตะวันตก จะมีวิถีชีวิตแตกต่างกันออกไป การแบ่งกลุ่มชนตามขนบธรรมเนียมประเพณี และพื้นที่ที่ตั้งสามารถแบ่งออกเป็นสามกลุ่มใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ

1. กลุ่มแรก เป็นกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในเกาะชวา และบาหลี ผู้คนที่อยู่ในแถบนี้จะยึดมั่นอยู่ในแนวทางของศาสนาฮินดู และศาสนาพุทธ มีวัฒนธรรมเน้นหนักในเรื่องคุณค่าของจิตใจ และสังคม ก่อให้เกิดการพัฒนาศิลปะอย่างมากมาย โดยเฉพาะนาฏศิลป์ และดุริยางคศิลป์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ประชากรจะประพฤติตามหลักจริยธรรม มีการเคารพต่อบุคคลตามฐานะของบุคคลนั้น ๆ

2. กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ตามบริเวณริมฝั่งทะเลของเกาะต่าง ๆ ดำเนินชีวิตอยู่ได้ด้วยการประกอบการค้าขาย มีชีวิตทางวัฒนธรรมตามหลักของศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด และเป็นนักธุรกิจของสังคมอินโดนีเซียยุคใหม่ และได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีความรู้ทางศาสนา และกฎหมาย

3. กลุ่มที่สาม เป็นกลุ่มที่มีความล้าหลังมาก อาศัยอยู่ตามบริเวณเทือกเขาในส่วนใหญ่ของประเทศ ดำเนินชีวิตอยู่ด้วยการล่าสัตว์ และการเพาะปลูก รัฐบาลอินโดนีเซียได้เข้าไปปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของชนกลุ่มนี้แล้ว

ในประเทศอินโดนีเซีย มีการกำหนดกฎหมายประเพณีในสังคม ตามความเชื่อในศาสนาซึ่งจะต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และสืบทอดกันมานานแล้ว มีสาระที่สำคัญคือ ความผูกพันระหว่างสามีกับภรรยา พ่อแม่กับลูก และพลเมืองต่อสังคมที่ตนอยู่ โดยยึดหลักการปฏิบัติที่เรียกเป็นภาษาอินโดนีเซียว่า โทตอง โรยอง คือการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันในงานต่าง ๆ เช่น การเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว การแต่งงาน การสร้างบ้านที่อยู่อาศัย การใช้ที่ดินร่วมกัน ภายได้ข้อตกลงและข้อแม้พิเศษ การแต่งกาย เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม การแต่งกายจึงโน้มแน่วไปตามประเพณีของศาสนาผู้ชาย จะนุ่งโสร่ง สวมเสื้อคอปิด แขนยาว สวมหมวกรูปกลม หรือหมวกหนีบ ทำด้วยสั้กหลาดสีดำ บางครั้งจะนุ่งโสร่งทับกางเกง ประมาณครึ่งตัว โดยปล่อยให้เห็นขากางเกง ในกรณีที่ต้องเข้าพิธี อาจจะมีการเหน็บกริชด้วย ปัจจุบันผู้ชายอินโดนีเซียส่วนใหญ่นิยม แต่งกายแบบสากล แต่ยังคงสวมหมวกแบบเดิม ส่วนผู้หญิง จะใช้ผ้าไคน์ พันรอบตัว และใช้นุ่งอยู่กับบ้านเท่านั้น ผ้าไคน์จะมีลวดลายสวยงามมาก เนื้อดีและราคาแพง ซึ่งเป็นที่นิยมเรียกกันอีกชื่อว่า ผ้าปาติก (Patik) เวลานุ่งจะต้องให้ยาวกรอมเท้า สวมเสื้อ เรียกว่า เคบาจา (Kebaja) เป็นเสื้อที่รัดติดกับตัว แขนยาว สำหรับผู้หญิงชาวเกาะสุมาตรา นิยม

สวมเสื้อหลวม ลำตัวยาวเกือบถึงเข่า เรียกว่า บัตยูกรุง และใช้ผ้าห่มพาดไหล่ข้างหนึ่งด้วย ผู้หญิงอินโดนีเซียไว้ผมยาว แล้วเกล้าเป็นมวย และใช้เครื่องประดับ เช่น พลอย หรือดอกไม้ประดับศีรษะ รองเท้าที่ใช้เดิมเป็นรองเท้าแตะ แต่ปัจจุบันเป็นรองเท้ามีส้น และทาสี แกะสลักเป็นรูปต่าง ๆ สายคาดทำด้วยหนังทาสีเงิน หรือสีทอง สตรีที่นับถือศาสนาอิสลามจะใช้ผ้าคลุมศีรษะ แต่ไม่ปิดหน้า ปัจจุบันนิยมแต่งกายแบบตะวันตกมากขึ้น การแต่งกายแบบดังกล่าว จะใช้ในโอกาสพิธีสำคัญ ๆ เท่านั้น

ศิลปะและวรรณคดี ชาวอินเดียนเป็นผู้รักศิลปะ และวรรณคดีมาช้านาน สังกศได้จกกลวดลายของเครื่องแต่งกาย บ้านที่พักอาศัย ศาสนสถาน และนาฏศิลป์ต่าง ๆ ศิลปะในประเทศอินโดนีเซีย มิได้ยึดถือตามที่สืบทอดกันมาแต่ในอดีตเท่านั้น แต่มีหลายสิ่งหลายอย่างได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละยุค แต่ละสมัย ที่มีอิทธิพลต่อประเทศอินโดนีเซีย ในขณะนั้น

ข้อปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติในอินโดนีเซีย

1. ชาวอินโดนีเซียโดยเฉพาะชาวเกาะชวาถือมากในเรื่องการให้ความเคารพและการให้เกียรติซึ่งกัน และกัน
2. เนื่องจากบ่อยครั้งที่ชาวอินโดนีเซียมักจะตัดสินใจตามมติเอกฉันท์ ดังนั้น ในการเจรจา จึงไม่ควร ปรบเร้าให้คู่เจรจตัดสินใจในทันที เพราะจะไม่เป็นผลดีต่อการเจรจา
3. ชาวอินโดนีเซียไม่ค่อยเคร่งครัดในเรื่องเวลา การประชุมจึงไม่อาจตรงเวลาได้ และในกรณีที่เชิญแขก ชาวอินโดนีเซีย อาจเป็นไปได้ที่แขกผู้รับเชิญจะมางานพร้อมด้วยเพื่อนคนอื่นๆ ไม่ได้รับเชิญด้วย
4. เมื่อมีข้อสงสัย ชาวอินโดนีเซียมักจะไมถามเพื่อให้หายข้องใจ และมักจะให้คำตอบเพื่อทำให้ผู้ฟัง สบายใจ นอกจากนี้ การตอบรับว่า "คะ/ครับ (Yes)" อาจมีความหมายเพียงแค "คะ/ครับ รับฟังที่คุณพูด" ซึ่งไม่ใช่ "คะ/ครับ เห็นด้วยกับคุณ" ดังนั้น จึงควรถามย้ำเพื่อให้มั่นใจว่าทั้งสองฝ่ายเข้าใจตรงกัน
5. ควรพกนามบัตรติดตัวให้มาก เวลารับนามบัตรจากชาวอินโดนีเซีย ควรรับด้วยท่าทีที่ให้เกียรติ และห้ามมอบของหรือนามบัตรให้แก่ชาวอินโดนีเซียด้วยมือซ้าย เพราะถือว่ามือซ้ายไม่สุภาพ
6. ชายชาวอินโดนีเซียรวมทั้งนักธุรกิจมักนิยมสวมใส่เสื้อบาดิกแขนยาว โดยถือเป็นเครื่องแต่งกาย ทางการเช่นเดียวกับชุดสูทสีเข้ม ชุดสูทพร้อมเนคไทจัดเป็นเครื่องแต่งกายสุภาพทางการสำหรับชาย ส่วน ผู้หญิงควรหลีกเลี่ยงการสวมใส่เสื้อไม่มีแขนหรือกางเกงขาสั้น
7. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเนื้อหมูเป็นของต้องห้ามตามหลักศาสนา แต่โดยทั่วไปชาวอินโดนีเซียไม่ ค่อยเคร่งครัดมากเรื่องการดื่มแอลกอฮอล์
8. เมื่อเจ้าภาพชาวอินโดนีเซียเสิร์ฟกาแฟหรือชาให้ ควรรอให้เจ้าภาพดื่มก่อน และเป็นมารยาท

ที่ควร ดื่มหรือทานอาหารที่เข้าภาพหยิบยื่นให้ ในกรณีการประชุม จะไม่มีการแต่งตั้งเครื่องดื่มหรือของว่างที่จัดเตรียมไว้จนกว่าจะเสร็จสิ้นการประชุม

9. กิริยาที่ถือว่าหยาบคายได้แก่ การยกมือขึ้นนี้ การตะแคงศีรษะผู้อื่น การวางมือที่สะโพกหรือยกมือ กอดอกบ่งบอกอาการโกรธหรือไม่พอใจ อีกทั้งควรระวังไม่ทำให้คู่สนทนารู้สึกเสียหน้าเวลานั่ง ให้ระวังไม่หันฝ่าเท้าไปทางคู่สนทนาเพราะถือเป็นการไม่สุภาพ ทางที่ดีควรวางเท้าลงกับพื้น (สุภา ตั้งกิตติคุณ , 2554 : 69-75)

ประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์มีพื้นที่ประมาณ 697 ตารางกิโลเมตร (มีขนาดประมาณเท่ากับเกาะภูเก็ตของไทย) ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของคาบสมุทรมลายู ซึ่งเป็นตำแหน่งยุทธศาสตร์ โดยเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางเรือของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สิงคโปร์ ประกอบด้วย เกาะใหญ่ 1 เกาะ (เกาะสิงคโปร์) และเกาะขนาดเล็กอีกกว่า 60 เกาะทิศเหนือ ติดกับประเทศมาเลเซีย - Johor Baru ทิศใต้ ติดกับช่องแคบมะละกา ทิศตะวันออก ติดกับทะเลจีนใต้ ทิศตะวันตก ติดกับมาเลเซีย

ลักษณะภูมิประเทศ ภาคกลางและ ภาคตะวันตกเป็นเนินเขา ซึ่งเนินเขาทางภาคกลาง เป็นเนินเขาที่สูงที่สุดของประเทศ (165 เมตร) เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำสายสำคัญของสิงคโปร์ พื้นที่ทางภาคตะวันออกเป็นที่ราบต่ำ มีพื้นที่บริเวณชายฝั่งเว้าแหว่งเหมาะที่จะเป็น ท่าเรือ สภาพภูมิอากาศ สิงคโปร์ อยู่ในเขตรมสุ่มทำให้มีอากาศอบอุ่นเกือบตลอดปี มีอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 25 – 32 องศา เซลเซียส แบ่งเป็น 4 ฤดู คือ

1. ฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (North-East Monsoon Season) ระหว่างเดือนธันวาคม-กุมภาพันธ์ เป็นช่วงอากาศหนาว อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 23 - 26 องศา เซลเซียส โดยอากาศจะเย็นที่สุดในเดือนธันวาคม มีอุณหภูมิต่ำสุดประมาณ 20 องศา เซลเซียส ช่วงเดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์ จะมีฝนหนักและลมแรงจากอิทธิพลของมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ฤดูก่อนมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (Pre South-West Monsoon) ระหว่าง เดือนมีนาคม-พฤษภาคม เป็นช่วงอากาศร้อน อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 31 - 34 องศา เซลเซียส อากาศจะร้อนที่สุดในเดือนพฤษภาคม มีอุณหภูมิสูงสุดราว 36 องศา เซลเซียส

3. ฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (South-West Monsoon Season) ระหว่างเดือนมิถุนายน-กันยายน มีฝนตกหนักและลมแรงจากอิทธิพลของมรสุม ตะวันตกเฉียงใต้

4. ฤดูก่อนมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (Pre North-East Monsoon) ระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม เป็นช่วงที่มีอากาศอบอุ่น และไม่มีฝนมากนัก

วัฒนธรรมสิงคโปร์ - ศิลปะ / วัฒนธรรม / ประเพณี

จากโครงสร้างประชากร จะเห็นได้ว่าคนสิงคโปร์มีหลายเชื้อชาติ อีกทั้ง ส่วนใหญ่ยังยึดถือธรรมเนียมปฏิบัติดั้งเดิม ทำให้สิงคโปร์มีวัฒนธรรมหลากหลาย ทั้งทางด้านอาหาร การแต่งกาย ตลอดจนการเช่นไหว้วิญญานบรรพบุรุษ และ ความเชื่อในเรื่องเทพเจ้าที่แตกต่างกันไป ชาวจีนส่วนมากบูชา เจ้าแม่กวนอิม-ธิดาแห่งความสุข กวนอู-เทพเจ้าแห่งความยุติธรรม รวมถึงเทพเจ้าจีนองค์อื่นๆ ขณะที่ ชาวฮินดูบูชาเทพเจ้าแห่งดวงอาทิตย์ เป็นต้น ชาวสิงคโปร์มีวัฒนธรรมหลากหลายแตกต่างกันไปตามเชื้อชาติ เทศกาลสำคัญของสิงคโปร์ ส่วนมากมีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อทาง ศาสนา แต่ถึงจะแตกต่างกันในด้านเชื้อชาติและศาสนา แต่วัฒนธรรมความเป็นอยู่ก็ผสมผสานกันอย่างกลมกลืน โดยเทศกาลสำคัญส่วนมากมักเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางศาสนา รวมถึงความเชื่อเรื่องเทพเจ้า เช่น เทศกาลตรุษจีน (Chinese New Year) ในเดือนกุมภาพันธ์ ชาวสิงคโปร์เชื้อสายจีนจะจัดงานเช่นไหว้เทพเจ้าและงานรื่นเริงสนุกสนานอื่นๆ โดยรัฐบาล ห้างร้าน และบริษัทต่างๆ จะหยุดทำการเป็นเวลา 2 วัน แต่บางแห่ง อาจหยุดนานถึง 15 วัน- เทศกาล Good Friday ของชาวคริสต์ในเดือนเมษายน จัดขึ้นเพื่อระลึกถึงการสละชีวิตของพระเยซูบนไม้กางเขน เทศกาลวิสาขบูชา (Vesak Day) ของชาวพุทธจัดขึ้นในเดือนพฤษภาคม เพื่อระลึกถึงการประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานของพระพุทธเจ้า เทศกาล Hari Raya Puasa ในเดือนตุลาคม เป็น การเฉลิมฉลองของชาวมุสลิมหลังการสิ้นสุดพิธีถือศีลอดหรือรอมฎอน (Ramadan) เทศกาล Deepavali ในเดือนพฤศจิกายน เป็นเทศกาลแห่งแสงสว่างและเป็น งานขึ้นปีใหม่ ของชาวฮินดู ใน สิงคโปร์

การแต่งกายสิงคโปร์ สิงคโปร์เป็นสาธารณรัฐตั้งอยู่บนเกาะเล็กปลายแหลมมาลายู มีพื้นที่ราว 616 ตาราง กิโลเมตร พลเมืองจะมีหลายชนชาติ เช่น จีน มลายู อินเดีย และยุโรป เพราะเป็นเมืองท่าที่สำคัญ การแต่งกายจึงแตกต่างกับชนชาติที่ตนเข้าไปอยู่ การแต่งกายของชาวมลายูในสิงคโปร์ เสื้อใช้ลวดลายและดอกคล้ายไสร้งของอินโดนีเซีย แบบอาจจะเพี้ยนไปบ้าง ใช้ผ้าพื้น เข้มทำตัวเสื้อ มีลวดลายตามรอบคอ สบ และปลายแขน ส่วน ชายแต่งชุดสากล สำหรับชาวจีน อินเดีย ยุโรป ก็แต่งตามการแต่งกายของแต่ละชาติ เอกลักษณะของ ชาวสิงคโปร์ ไม่มีศิลปะเป็นของตนเอง แต่สิ่งที่ประทับใจที่สำคัญคือ ความเรียบร้อย มีระเบียบ และสะอาดที่สุดในโลกในสายตาของชาวโลก

การเข้าร่วมประเพณี การเข้าร่วมพิธีแต่งงานเมื่อไปร่วมพิธีแต่งงานชาวสิงคโปร์ ควรใส่ของช่วยงานนั้น ซึ่งมีการตั้งกติกาการใส่ของช่วยงานไว้ดังนี้ พิจารณาจากโรงแรมที่ใช้จัดงาน โดยแต่ละโรงแรมมีกติกาการใส่ของไม่เท่ากัน ซึ่งคิดจากราคาโต๊ะ หาร 10 ที่นั่ง อย่างเช่น โต๊ะราคา 10,000 บาท

คือ 1,000 ต่อหัว ถ้าไปกัน 3 คนพ่อแม่ลูก ก็ควรให้ของไม่ต่ำกว่า 3,000 บาท โดยมอบซองตามจำนวนคน อย่างเช่น ถ้านั่งโต๊ะ 2 คน ต้องให้ซอง 2 ซอง

การเข้าร่วมงานศพ การจัดงานศพในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ส่วนมากนิยมจัดงานศพกันใต้แฟลต (HDB: Housing & Development Board) เนื่องจากสาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นประเทศที่ไม่มีพื้นที่มากนัก และชาวสิงคโปร์ส่วนใหญ่จะอยู่แฟลต อีกทั้งวัดก็มีไม่มากด้วยเช่นกัน

การให้ของขวัญการให้ของขวัญของชาวสิงคโปร์นั้น สิ่งที่ต้องคำนึงในการเลือกของขวัญคือ เชื้อชาติของชาวสิงคโปร์ ซึ่งแต่ละเชื้อชาติจะมีข้อควรปฏิบัติที่แตกต่างกัน หากคุณเป็นผู้รับของขวัญ ควรรักษามารยาทโดยการไม่แกะของขวัญต่อหน้าผู้ให้ และไม่ควรถอกของขวัญด้วยสีขาว ซึ่งเป็นสีของการไว้ทุกข์ เป็นต้น การให้ของขวัญชาวจีนสิงคโปร์สิ่งที่ควรต้องคำนึงในการเลือกของขวัญคือ ไม่ควรให้อุปกรณ์ที่มีคม เช่น กรรไกร หรือมีด เพราะสิ่งเหล่านี้มีความหมายถึงการขาดความสัมพันธ์ ไม่ควรให้นำพิกา หรือผ้าเช็ดหน้าเพราะสิ่งเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับความตายหรืองานศพ (คำว่า "นาพิกา" ออกเสียงเหมือนกับคำว่า "งานศพ") ไม่ควรให้ดอกไม้ เพราะประเพณีดั้งเดิมมีความหมายถึงกาเจ็บป่วยหรืองานศพ ตามธรรมเนียมชาวจีนสิงคโปร์นั้น ไม่ควรรับของขวัญจากผู้ให้ทันที ควรแสดงท่าทีปฏิเสธการรับสัก 2-3 ครั้งก่อน เพื่อแสดงให้ผู้ให้รู้สึกที่เราไม่ได้ละโมภอยากได้ของนั้นๆ ไม่ควรให้ของที่มาจากหนังสัตว์ เนื่องจากเป็นผู้นับถือศาสนาฮินดู ไม่ควรให้แอลกอฮอล์ นอกจากจะแน่ใจว่าผู้รับนั้นดื่มแอลกอฮอล์ การให้ของขวัญชาวอินเดียสิงคโปร์นั้น ไม่ควรใช้มือซ้ายในการยื่นหรือรับของขวัญ ให้ใช้มือขวาแทน ถ้าเป็นของขวัญใหญ่สามารถใช้มือทั้งสองข้างได้

สิ่งที่ควรทำ และไม่ควรทำของชาวสิงคโปร์

สิ่งที่ควรทำ

1. การติดต่อธุรกิจ ควรแต่งกายสุภาพ ผู้ชายสวมเสื้อแขนยาว ผูกเนคไท ผู้หญิงสวมเสื้อแขนยาว กระโปรงหรือชุดทำงาน และกล่าวคำว่า "หนีห่าว" ซึ่งหมายถึง สวัสดีเมื่อพบปะกัน
2. เมื่อได้รับเชิญ ควรให้เจ้าภาพ เป็นผู้สั่งอาหาร
3. ควรนำของขวัญไปให้เจ้าภาพเมื่อได้รับเชิญ
4. การแลกเปลี่ยนนามบัตรให้ใช้สองมือยื่นนามบัตรด้วยความสุภาพ
5. ควรถอดรองเท้าเมื่อเข้าบ้านพัก ไปโบสถ์ หรือมัสยิด
6. เมื่อโดยสารรถสาธารณะ ให้สละที่นั่งแก่ ผู้สูงอายุ คนพิการ และสตรีมีครรภ์

7. เมื่อไปสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ควรแต่งกายสุภาพ ไม่นุ่งสั้น ไม่ใส่เสื้อสายเดี่ยว เกาอกหรือเปิดเผยร่างกายอื่นๆ และควรคลุมผมเมื่อเข้ามัสยิด

8. เมื่อมีการแลกเปลี่ยนของขวัญกับคนอินเดียและคนมาเลย์ ให้ใช้มือขวาหรือสองมือในการรับของขวัญนั้น

9. ควรให้ความเคารพและยอมรับในความแตกต่างทางศาสนา กลุ่มชาติพันธุ์ เนื่องจากประเทศสิงคโปร์มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์

10. ควรสื่อสารกับคนสิงคโปร์ด้วยภาษาอังกฤษ

สิ่งที่ไม่ควรทำ

1. ธรรมเนียมของคนสิงคโปร์ไม่มีการให้ทิป เนื่องจากค่าบริการจะรวมอยู่ในสินค้าและบริการนั้นแล้ว

2. ไม่ควรใช้นิ้วชี้บุคคล เพราะถือเป็นการไม่สุภาพ

3. ไม่ควรจับศีรษะผู้อื่น ยกเว้นจะสนิทสนมกัน เนื่องจากถือว่าศีรษะเป็นของสูงในทุกศาสนา

4. ไม่ถ่มน้ำลาย หรือทิ้งขยะในสถานที่สาธารณะ เพราะจะถูกปรับ

5. ห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ เช่น ป้ายรถเมล์ ร้านค้า ยกเว้นสถานที่ที่กำหนด

6. เมื่อได้รับเชิญ ไม่ควรรับประทานอาหารก่อนเจ้าภาพ โดยเฉพาะเจ้าภาพที่มีเชื้อสายจีน

7. การให้ของขวัญชาวจีนในสิงคโปร์ไม่ควรให้ มีด กรรไกร หรือสิ่งของมีคมเพราะหมายถึงการตัดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และไม่ควรให้นำพิกา ผ้าเช็ดหน้า เพราะถือว่าเป็นการแข่งให้เสียชีวิต

8. ไม่ควรให้ของขวัญจำพวกแอลกอฮอล์หรือของขวัญที่ทำมาจากหนังหมูแก่ชาวมุสลิมเชื้อสายมาเลย์ในประเทศสิงคโปร์

9. ไม่ควรให้ดอกไม้ลาวตีแก่คนอินเดียในประเทศสิงคโปร์ เพราะถือว่าเป็นดอกไม้ในพิธีศพ รวมถึงไม่มอบเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่คนที่ไม่ดื่ม และไม่ควรให้ของขวัญที่ทำจากหนังวัวแก่ชาวฮินดู

10. ห้ามแข่งคิวในการรับบริการต่างๆ ถือเป็นการไม่สุภาพอย่างยิ่ง

ประเทศฟิลิปปินส์

ฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่ประกอบไปด้วยเกาะน้อยใหญ่ที่มีมากถึง 7,107 เกาะ ซึ่งเมื่อรวมแล้วจะมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 300,000 ตารางกิโลเมตร (เป็นพื้นดิน 298,170 ตารางกิโลเมตร) ถ้าวัดเทียบขนาดแล้วก็จะมขนาดประมาณ 3 ใน 5 ของประเทศไทย ประเทศแห่งนี้ตั้งอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิก ทางทิศเหนือและทิศตะวันตกติดกับทะเลจีนใต้ ทางทิศใต้และทิศตะวันออกติดกับมหาสมุทรแปซิฟิก

ลักษณะภูมิประเทศ เป็นหมู่เกาะของฟิลิปปินส์จะเป็นหมู่เกาะของเทือกเขาหินใหม่ ทำให้มักเกิดแผ่นดินไหวและภูเขาไฟระเบิดอยู่บ่อยครั้ง และในปัจจุบันนี้ก็ยังมีภูเขาไฟที่พร้อมจะปะทุอยู่อย่างน้อย 22 ลูก โดยเฉพาะภูเขาไฟมายอน (Mayon) พินาตูโบ (Pinatubo) และทาล (Taal) นอกจากนี้ฟิลิปปินส์ยังมีที่ราบแคบๆ ซึ่งจะมีที่ราบที่สำคัญก็คือ ที่ราบตอนกลางของเกาะลูซอนที่เรียกว่า ที่ราบมะนิลา ถือเป็นที่ราบที่ใหญ่ที่สุด ฟิลิปปินส์แบ่งออกเป็น 3 หมู่เกาะหลักๆ คือ ลูซอน (Luzon) เป็นหมู่เกาะทางตอนเหนือของประเทศ วิซายาส (Visayas) อยู่ทางตอนกลางของประเทศ และ มินดาเนา (Mindanao) อยู่ทางตอนใต้ **ภูมิอากาศ** ฟิลิปปินส์อยู่ในพื้นที่มรสุมเขตร้อน มี 3 ฤดูกาล คือ ฤดูร้อน (ช่วงเดือนมีนาคม – พฤษภาคม) ฤดูฝน (ช่วงเดือนมิถุนายน – ตุลาคม) และฤดูหนาว (ช่วงเดือนพฤศจิกายน – กุมภาพันธ์) และจากผลของการอยู่ในเขตร้อน ฟิลิปปินส์จึงต้องประสบภัยธรรมชาติบ่อยครั้งจากพายุและไต้ฝุ่น

ประชากรมีจำนวนประชากรประมาณ 94 ล้านคน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นชนพื้นเมืองของฟิลิปปินส์ที่เรียกว่า “ชาวมลายู” และรองลงมาจะเป็นลูกครึ่งจีน ลูกครึ่งสเปน และลูกครึ่งอเมริกัน การเมืองการปกครองปกครองตามระบอบประชาธิปไตย โดยมีประธานาธิบดีที่มาจากการเลือกตั้งเป็นประมุขและเป็นหัวหน้าคณะผู้บริหารประเทศ ฟิลิปปินส์จะแบ่งออกเป็น 17 เขต (79 จังหวัด และ 117 เมือง) โดยแบ่งเป็นหมู่เกาะลูซอน (Luzon) มี 8 เขต หมู่เกาะวิซายาส (Visayas) มี 3 เขต และหมู่เกาะมินดาเนา (Mindanao) มี 6 เขต

วัฒนธรรมของฟิลิปปินส์ วัฒนธรรมของฟิลิปปินส์เป็นวัฒนธรรมผสมผสานกันระหว่างตะวันตกและตะวันออก ซึ่งส่วนใหญ่จะได้รับอิทธิพลจากสเปน จีน และอเมริกัน ฟิลิปปินส์มีเทศกาลที่สำคัญ ได้แก่

1.เทศกาลอาติ-อาติฮาน จัดขึ้นเพื่อรำลึกและแสดงความเคารพต่อ “เอตาส” ชนเผ่าแรกที่มาตั้งรกรากอยู่บนเกาะแห่งหนึ่งในฟิลิปปินส์ และรำลึกถึงพระเยซูคริสต์ในวัยเด็ก โดยจะแต่งตัวเลียนแบบชนเผ่าเอตาส แล้วออกมาวิ่งเร่บนท้องถนนในเมืองคาลิบู

2. เทศกาลซินูถ็อก งานนี้จะจัดขึ้นในวันอาทิตย์ที่ 3 ของเดือนมกราคมทุกปี เป็นงานที่จัดขึ้นเพื่อรำลึกถึงนักบุญซานโต นินอย โดยจะจัดแสดงดนตรีและมีขบวนพาเหรดแฟนซีทั่วเมืองเซบู

3.เทศกาลคินาอูง งานนี้จัดขึ้นเพื่อรำลึกถึงนักบุญซานโต นินอย เช่นเดียวกับเทศกาลซินูถ็อก แต่จะจัดขึ้นในสัปดาห์ที่ 4 ของเดือนมกราคม ที่เมืองอิโลอิโย

การแต่งกายของชาวฟิลิปปินส์ในยุคนั้น นิยมใช้เครื่องประดับกาย ชาวเกาะ วิซายัน ชอบสัก

ตามใบหน้า ร่างกาย และแขนขา ชายหญิงสวมเครื่องประดับที่ทำด้วยทองคำและเพชร พลอย ชาวพื้นเมืองนิยมใส่ปลอกแขน กำไล และสร้อยคอ ก่อนสเปนเข้าครอบครอง สังคมแบ่ง ออกเป็น 3 ชั้น ชั้น ชุนนาง เเสรีชน และทาส ในราวคริสต์ศตวรรษที่ 14 สเปนก็พบฟิลิปปินส์เป็นชาติแรก ต่อมาเกาะทุกเกาะก็ตกอยู่ ในการปกครองของสเปน และได้รับอารยธรรมต่าง ๆ ตลอดจนประเพณี ศาสนา วัฒนธรรมการ แต่งกาย และการดำเนินชีวิต ส่วนการแต่งกายก็ไม่มีการสวมเสื้อ แต่งกายแบบชาวเกาะนิยม ตกแต่งด้วยเครื่องประดับ และสักตามร่างกายดังกล่าวแล้วหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ฟิลิปปินส์ได้เอกราชตามสนธิสัญญา เหตุการณ์บ้านเมือง ศิลปวัฒนธรรม เครื่องแต่งกาย ก็มีการผสมผสานกันระหว่างชาวยุโรป เอเชีย และตะวันตก เครื่องแต่งกายประจำชาติเป็นเสื้อคอกว้างแบบตะวันตก แขนยกตั้งเป็นปีกกว้าง ทำด้วยผ้า บางและแข็งอย่างใหม่สับปะรด นุ่งกระโปรงติดกับเสื้อเป็นชุดเดียวกัน ส่วนตามเกาะต่าง ๆ มีการ แต่งกายแบบคล้ายชาวมลายู และอินโดนีเซีย คือ นุ่งโสร่งปาเต๊ะ สวมเสื้อผ้าไหม สับปะรดหรือแพร แขนกระบอกยาวจดข้อมือ มีผ้าคาดบ่า ส่วนผู้ชายจะสวมเสื้อแขนยาวทำจากใบ สับปะรด นุ่งกางเกง แบบสากล ด้านภาษา ประเทศฟิลิปปินส์มีการใช้การพูดมากกว่า 170 ภาษา ใช้ภาษาตากาล็อก และภาษาอังกฤษ คือภาษาของทางราชการ ด้านศาสนา ประเทศฟิลิปปินส์จัดเป็นประเทศที่มีคนนับศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกที่ใหญ่เป็นอันดับ 4 ของโลก มีคนนับถือนิกายโปรเตสแตนต์มากเป็นอันดับ 13 ของโลก นับถืออิสลามมากเป็นอันดับที่ 40 เป็นพวกนับถือฮินดูมาเป็นอันดับที่ 7 และนับถือพุทธศาสนาเป็นอันดับที่ 17 ของโลก ส่วนเครื่องดนตรี ดนตรีและศิลปะชาวฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลจากทั้งสองวัฒนธรรมที่มีการย้ายไปยังประเทศนี้ ประเภทแรกของเพลงที่พัฒนาขึ้นในประเทศฟิลิปปินส์เป็นเพลงพื้นเมืองที่อพยพมาจาก ไต้หวัน ลักษณะภาคใต้ ภาคเหนืออื่นๆ ลักษณะและรูปแบบลักษณะจะมีสามกลุ่มพื้นฐานของคนตรีพื้นเมือง สไตล์ภาคใต้ของเพลงมักจะเกี่ยวข้องกับการใช้ที่แตกต่างกันรวมทั้งห้า Kulintang, Agung, Gangdinagan, Dabakan และ Babedil รูปแบบของคนตรีพื้นบ้านภาคเหนือของเพลงสะท้อนให้เห็นถึงห้องเอเชีย เพลงของพวกเขาจะมีห้อง Unbossed เรียกว่า Gangsa นอกเหนือจากเครื่องมือที่ใช้ในภาคใต้และภาคเหนือของสไตล์ดนตรี อุปกรณ์อื่นๆ ที่ใช้ในประเทศฟิลิปปินส์รวมถึงการระบบกฎหมายในฟิลิปปินส์ จากการศึกษาของสำนักปลัดกระทรวงยุติธรรมประเทศไทยพบว่า ระบบกฎหมายของฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลมาจากศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นศาสนาดั้งเดิมในประเทศ รวมเข้ากับ ด้านกฎหมาย ระบบกฎหมายของสเปนและสหรัฐอเมริกาที่เข้ามาปกครอง จนทำให้ระบบกฎหมายของฟิลิปปินส์มีลักษณะเป็นการรวมกันของกฎหมายแองโกลอเมริกัน กฎหมายโรมัน กฎหมายสเปน และกฎหมายกัมบริร์อัลกุรอาน ซึ่งโดยส่วนใหญ่หลักของกฎหมายในศาสนาอิสลามจะปรากฏในกฎหมายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัวของชาวมุสลิม

ตอนใต้ ส่วนระบบกฎหมายของอเมริกาจะมีอิทธิพลต่อพระราชบัญญัติ กฎหมายของสเปนถือเป็นพื้นฐานที่สำคัญของประมวลกฎหมายแพ่ง โดยเฉพาะกฎหมายว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยมีรัฐธรรมนูญปี 2530 (ค.ศ.1987) เป็นกฎหมายพื้นฐานของประเทศ

สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในประเทศฟิลิปปินส์

สิ่งที่ควรทำ

1. คนฟิลิปปินส์จะทักทายด้วยคำว่า "กมุสตา" และกล่าวคำว่า "ซาลามัต" (ขอบคุณ) หรือ "มาลามิง ซาลามัต" (ขอบคุณมากๆ) เพื่อแสดงความขอบคุณจากใจ เมื่อได้รับความช่วยเหลือ
2. ควรใช้คำนำหน้าที่สุดภาพ เช่น เรียกผู้ชาย "เซอร์" ผู้หญิง "ແหม่ม" "มาดาม" สำหรับบุคคลทั่วไป จนกว่าจะอนุญาตให้เรียกชื่อ และควรกล่าวถึงผู้อาวุโสอย่างสุภาพ ควรใช้คำว่า "ตีต้า" (ป้า) "ตีโต้" (ลุง) "คูล่า" (พี่ชาย) หรือ "เอท" (พี่สาว) สำหรับญาติของเพื่อน และจบประโยคด้วยคำว่า "โป" เพื่อแสดงความเคารพ และควรทักทายทุกคน โดยเฉพาะผู้ที่อาวุโสกว่าเมื่อไปเยี่ยมเยียนที่บ้าน และกล่าวคำลาเมื่อจะจากกัน
3. คนฟิลิปปินส์จะทักทายเพื่อนด้วยการส่งยิ้มและเลิกคิ้วให้ และเมื่อคนฟิลิปปินส์โบกมือต้อนรับ ควรโบกมือตอบ เพื่อแสดงไมตรีจิตต่อกัน
4. เมื่อได้รับเชิญไปในโอกาสต่างๆ เป็นธรรมเนียมที่ควรไปถึงหลังเวลานัดครึ่งชั่วโมง ยกเว้นการนัดหมายอย่างเป็นทางการหรือเจรจาทางธุรกิจ
5. ควรแต่งกายอย่างสุภาพเรียบร้อย และเหมาะสมกับกาลเทศะ เพราะคนฟิลิปปินส์พิจารณาภาพลักษณ์จากการแต่งกาย
6. ถือเป็นธรรมเนียมที่ควรกล่าวชื่นชมยินดีเกี่ยวกับสถานที่ ที่ไปเยือนต่อเจ้าของสถานที่ด้วย
7. เมื่อได้รับเชิญไปในโอกาสต่างๆ ควรเขียนจดหมายขอบคุณด้วยลายมือไปยังเจ้าภาพ ภายใน 1 สัปดาห์ หลังงานเสร็จสิ้นแล้ว
8. เมื่อได้รับเชิญไปร่วมรับประทานอาหารควรนำขนม หรือดอกไม้ไปมอบให้เจ้าภาพด้วย
9. คนฟิลิปปินส์ถือว่าการห่อของขวัญเป็นเรื่องสำคัญ จึงควรห่อด้วยความประณีตสวยงาม โดยไม่มีข้อห้ามเรื่องสีในการห่อสิ่งของ
10. การปฏิเสธคำเชิญไม่ว่าเหตุใด ให้บอกว่าติดภารกิจอื่นซึ่งถือว่าเป็นคำปฏิเสธที่สุภาพที่สุด

สิ่งที่ไม่ควรทำ

1. ไม่ควรเรียกภรรยาของเจ้าบ้านว่า แม่บ้าน เพราะถือเป็นคำดูถูก
2. ไม่ควรให้ดอกเบญจมาศ และดอกกลีบลีลีสขาว เพราะถือเป็นดอกไม้ที่ใช้ในงานศพ
3. เมื่อได้รับของขวัญจากคนฟิลิปปินส์ ไม่ควรเปิดดูต่อหน้าผู้ให้ทันที
4. เมื่อได้รับเชิญไปงาน ไม่ควรนำกระเช้าผลไม้ไปให้เจ้าภาพ หรือส่งไปก่อนเพราะถือเป็นการดูถูก ควรให้หลังจากงานไปแล้วเพื่อแสดงความขอบคุณ
5. ไม่ควรปฏิเสธอาหารที่คนฟิลิปปินส์ได้จัดเตรียมหรือตั้งใจนำมาให้ โดยเฉพาะอาหารที่ผู้ให้ปรุงด้วยตนเอง
6. ไม่ควรรับประทานอาหารหรือดักอาหารก่อนเจ้าภาพ
7. ไม่ควรใช้นิ้วชี้ไปยังคน หรือสิ่งของต่างๆ ถือว่าไม่สุภาพ แต่คนฟิลิปปินส์มักจะใช้การบู้ปากแทน
8. ไม่ควรพูดจาเสียงดัง แสดงความโกรธหรือการไม่เคารพรวมถึงการวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่นต่อหน้าเขา
9. ถ้าพบคนพูดภาษาท้องถิ่น และไม่สามารถสื่อสารกันได้ ไม่ควรแสดงความโกรธเกรี้ยว ควรหาคนอื่นมาสื่อสาร
10. ไม่ควรนัดคนฟิลิปปินส์ในวันอาทิตย์ เพราะเป็นวันที่ไปโบสถ์และถือเป็นวันครอบครัว (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม, 2558)

ประเทศบรูไน

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ บรูไนประกอบด้วย 2 ส่วนที่ไม่ติดกันคือด้านตะวันตกและตะวันออก โดยที่ประชากรร้อยละ 97 อาศัยอยู่ในส่วนด้านตะวันตก และมีประชากรเพียงประมาณ 10,000 คนที่อาศัยอยู่ในด้านตะวันออก ซึ่งมีภูเขาเป็นจำนวนมาก และเป็นที่ตั้งของเขตเดิมบุง เมืองหลัก ๆ ของบรูไนคือเมืองหลวงบันดาร์เซอรีเบอกาวัน เมืองท่ามัวรา และเซอเรีย ภูมิอากาศในบรูไนเป็นภูมิอากาศเขตร้อน มีอุณหภูมิสูง ความชื้นสูง และ ฝนตกมาก บรูไน (มลายู: Brunei) หรือ เนการาบรูไนดารุซซาลาม (มลายู: Negara Brunei Darussalam) เป็นรัฐเอกราชบนเกาะบอร์เนียวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ชายฝั่งทางด้านเหนือจรดทะเลจีนใต้ พรมแดนทางบกที่เหลือจากนั้นถูกล้อมรอบด้วยรัฐซาราวักของมาเลเซียตะวันออก บรูไนเป็นประเทศเดียวที่มีพื้นที่ทั้งหมดอยู่บนเกาะบอร์เนียว ส่วนพื้นที่ ๆ เหลือของเกาะถูกแบ่งเป็นของประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซีย ประเทศบรูไนมีประชากรประมาณ 423,196 คนใน พ.ศ. 2560 ประเทศบรูไนเจริญถึงขีดสุดในสมัยสุลต่าน โบลเกียห์ที่ปกครองจักรวรรดิบรูไนช่วง พ.ศ. 2028-พ.ศ. 2071 โดยกล่าวกันว่าสามารถควบคุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของเกาะบอร์เนียวได้

อาทิพื้นที่ในปัจจุบันของรัฐซาราวัก รัฐซาบะฮ์ กลุ่มเกาะซูลูทางตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะบอร์เนียว มะนิลาและหมู่เกาะที่อยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะบอร์เนียว ต่อมาใน ค.ศ. 1521 เฟอร์ดินานด์ มาเจลลันมาพบกับบรูไน และใน ค.ศ. 1578 บรูไนต่อสู้กับสเปนในสงครามกัสติเลียน

ข้อมูลการเมืองการปกครองประเทศบรูไน

ประเทศบรูไนในอดีตเป็นเพียงรัฐเล็กๆ ที่มีอิสระในการปกครองตนเอง แต่เพื่อความอยู่รอด บรูไนต้องยอมอยู่ใต้การอารักขาของอังกฤษจนสามารถสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และบรูไนก็ยังคงรักษาสถานภาพทางการเมืองไว้ได้เป็นอย่างดี เพราะผู้ปกครองหรือสุลต่านของบรูไนพยายามหลีกเลี่ยงไม่ยุ่งเกี่ยวกับความขัดแย้งของรัฐต่างๆ ปัจจุบันประเทศบรูไนยังคงเป็นประเทศที่มีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ซึ่งเป็นประเทศเดียวในประชาคมอาเซียนที่ปกครองด้วยระบบสุลต่าน โดยองค์สุลต่าน (Sultan) จะมีอำนาจเด็ดขาดเพียงผู้เดียว มีฐานะเป็นสมเด็จพระราชาธิบดี (Yang Di-Pertuan Negara) และเป็นประมุขสูงสุดของประเทศ (Head of State) สุลต่านจะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เป็นหัวหน้าคณะในการบริหารประเทศ นอกจากนั้นพระองค์ยังดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมและการคลัง โดยองค์สุลต่านจะมีอัครเสนาบดีเป็นผู้ช่วย ซึ่งพระองค์จะเป็นผู้แต่งตั้งลักษณะเด่นของความเป็นอธิปไตยของสุลต่านบรูไน คือ ความเป็นเอกภาพและภราดรภาพของประชาราษฎร์ ประชาชนจะเคารพต่อสุลต่านผู้ทรงมีความยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของอิสลามที่เคารพเชื่อฟังผู้นำ (Ululamri)

การปกครองของประเทศบรูไนเป็นการปกครองในรูปแบบรัฐเดี่ยวแต่เป็นรัฐเดี่ยวแบบรวมศูนย์อำนาจ (Centralization) ในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน บรูไนไม่มีการกระจายอำนาจทางการเมืองไปยังหน่วยการปกครองในระดับล่าง การบริหารราชการแผ่นดินจึงเป็นการสั่งการตามสายบังคับบัญชา หรือเป็นลำดับชั้นจากสุลต่านและสมเด็จพระราชาธิบดีลงมาที่กระทรวง (Ministry) หรือหน่วยงานของรัฐ (Department) ต่อไปยังเขตการปกครอง (Daerah/District) และต่อไปยังตำบล (Mukim/Ward/Sub-district) และหมู่บ้าน (Kampung/Village) ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองระดับล่างสุด และเมื่อหมู่บ้านต้องการดำเนินการใดก็จะเสนอเรื่องไปยังตำบล ซึ่งจะส่งต่อไปยังเขตปกครอง การที่บรูไนเป็นประเทศขนาดเล็ก มีประชากรประมาณ 400,000 คน ทำให้รัฐบาลสามารถดำเนินการให้บริการสาธารณะต่างๆ แก่ประชาชนได้โดยตรง มีเพียงไม่กี่รายการที่รัฐบาลต้องส่งต่อการดำเนินการไปยังตำบล (Mukim) และหมู่บ้าน (Kampung) เช่น การจ่ายเงินสวัสดิการแก่ประชาชน การสาธารณสุข การกีฬา หรือการรวมชาวบ้านพัฒนาหมู่บ้าน แต่การศึกษา การสาธารณสุข การคมนาคมขนส่ง การพัฒนาเศรษฐกิจ ฯลฯ ดำเนินการโดยกระทรวงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้โดยตรง

สังคมและวัฒนธรรมบรูไน สภาพสังคมและวัฒนธรรมของบรูไน ยังมีลักษณะพื้นฐานที่ยึดหลักครอบครัวประชาชนมีความเป็นอยู่อย่างสงบเรียบง่าย ศาสนาอิสลามมีบทบาทมากในการกำหนดพฤติกรรมทางสังคม สภาพการปกครองเป็นระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ที่มีการจัดระเบียบสังคมตามข้อบัญญัติของศาสนาสุลิมและปฏิบัติตัวอย่างเคร่งครัด และภาษาที่ใช้กันในบรูไนมี ภาษามาเลย์ อังกฤษ และจีน สำหรับชนพื้นเมืองมีภาษาเป็นของตนเองในโลกวัฒนธรรมบรูไนก็มีเอกลักษณ์เฉพาะตน เรียกว่า โลกมลายู ที่ปฏิบัติกันมาจนกลายเป็นอุดมคติของชาวบรูไนมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งคุณค่าของวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นตัวกำหนดวิถีชีวิตของชาวบรูไนว่าเป็นสิ่งประเสริฐ กฎหมายสามารถลงโทษบุคคลที่ปฏิเสธขนบธรรมเนียมประเพณีหรือปฏิบัติตนฝ่าฝืนวัฒนธรรมและประเพณีทำหน้าที่จัดระเบียบสังคมและจัดระเบียบกฎหมาย ในสังคมมลายูบรูไนผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีจะถูกประณามและลงโทษจากสังคม เช่น การเกิด การแต่งงาน เป็นต้น วัฒนธรรมบรูไนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมาเลเซียและอินโดนีเซียมาก จึงมีประเพณี ภาษา และการแต่งกายที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสุภาพบุรุษจะแต่งกายด้วยเสื้อแขนยาว ตัวเสื้อยาวถึงเข่า นุ่งกางเกงขายาวแล้วนุ่งโสร่ง เรียกว่า บาจู มลายู (Baju Melayu) ส่วนชุดของสุภาพสตรีเรียกว่า บาจูรุง (Baju Kurung) จะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่มีสีสันสดใส โดยมากมักจะเป็นเสื้อผ้าที่คลุมร่างกายตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า เป็นการสะท้อนวัฒนธรรมและสังคมแบบอนุรักษนิยม สภาพการปกครองเป็นระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ที่มีการจัดระเบียบสังคมตามข้อบัญญัติของศาสนาสุลิมและปฏิบัติตัวอย่างเคร่งครัด และภาษาที่ใช้กันในบรูไนมี ภาษามาเลย์ อังกฤษ และจีนสำหรับชนพื้นเมืองมีภาษาเป็นของตนเองในโลกวัฒนธรรมบรูไนก็มีเอกลักษณ์เฉพาะตน เรียกว่า โลกมลายู ที่ปฏิบัติกันมาจนกลายเป็นอุดมคติของชาวบรูไนมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งคุณค่าของวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นตัวกำหนดวิถีชีวิตของชาวบรูไนว่าเป็นสิ่งประเสริฐ กฎหมายสามารถลงโทษบุคคลที่ปฏิเสธขนบธรรมเนียมประเพณีหรือปฏิบัติตนฝ่าฝืนวัฒนธรรมและประเพณีทำหน้าที่จัดระเบียบสังคมและจัดระเบียบกฎหมาย ในสังคมมลายูบรูไนผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีจะถูกประณามและลงโทษจากสังคม เช่น การเกิด การแต่งงาน เป็นต้น วัฒนธรรมบรูไนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมาเลเซียและอินโดนีเซียมาก จึงมีประเพณี ภาษา และการแต่งกายที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสุภาพบุรุษจะแต่งกายด้วยเสื้อแขนยาว ตัวเสื้อยาวถึงเข่า นุ่งกางเกงขายาวแล้วนุ่งโสร่ง เรียกว่า บาจู มลายู (Baju Melayu) ส่วนชุดของสุภาพสตรีเรียกว่า บาจูรุง (Baju Kurung) จะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่มีสีสันสดใส โดยมากมักจะเป็นเสื้อผ้าที่คลุมร่างกายตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า เป็นการสะท้อนวัฒนธรรมและสังคมแบบอนุรักษนิยม

สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในประเทศบรูไน

สิ่งที่ควรทำ

1. คนบรูไนจะกล่าวคำทักทายว่า "ซาลามัต คาดัง" เมื่อพบปะกัน
2. เมื่อไปบ้านของชาวบรูไน เชื้อสายมาเลย์หรือจีน ควรถอดรองเท้าก่อนไปในบ้าน
3. การจัดงานตามประเพณีและวัฒนธรรมอื่นๆ ในที่สาธารณะ จะต้องขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และควรระมัดระวังเป็นพิเศษเพื่อมิให้ผิดหลักศาสนาอิสลาม
4. เมื่อไปเยี่ยมชมศาสนสถานหรือสถานที่สำคัญของชาวบรูไน ควรแต่งกายให้เรียบร้อยและรัดกุมรวมทั้งถอดรองเท้า เพศหญิงควรคลุมผมและแต่งกายให้มิดชิด โดยคลุมหัวเข้าและแขน
5. ควรให้คนบรูไนเป็นคนสั่งอาหาร เพื่อหลีกเลี่ยงการสั่งเนื้อหมู และแอลกอฮอล์
6. ควรใช้นิ้วโป้งมือขวา แทนการใช้นิ้วชี้ ชี้ไปยังสถานที่ สิ่งของ หรือคน
7. ในการส่งสิ่งของ โดยเฉพาะอาหาร ควรส่งด้วยมือขวา และ/หรือ สามารถใช้มือซ้ายประคองข้อมือขวา และไม่ควรปฏิเสธเมื่อมีชาวบรูไนยื่นอาหารหรือเครื่องดื่มให้และควรรับงาน อาหารด้วยมือขวา
8. ควรแต่งกายอย่างสุภาพในทุกโอกาส และในช่วงอากาศร้อนสามารถสวมใส่ชุดที่สวมใส่สบายได้ หากเมื่อเข้าไปในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ หรือเมื่อนัดหมายทางธุรกิจควรแต่งกายอย่างสุภาพเช่นกัน
9. เมื่อเดินทางไปประเทศบรูไนคารุสซาราม ทั้งชายและหญิงจะต้องแต่งกายตามเพศสภาพของตน มิฉะนั้นจะผิดกฎหมายอาญาอิสลาม
10. ควรศึกษาและปฏิบัติตามกฎหมายอาญาอิสลามอย่างเคร่งครัด เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวบังคับให้ทั้งชาวบรูไนและชาวต่างชาติ

สิ่งที่ไม่ควรทำ

1. ไม่ควรพูดเรื่องการเมือง เพศ ศาสนา และควรหลีกเลี่ยงการชักชวนให้ชาวมุสลิมนับถือศาสนาอื่น
2. ไม่ควรดื่มหรือรับประทานอาหารต่อหน้าคนมุสลิมในช่วงถือศีลอด เดือนรอมฎอน
3. ไม่ควรเดินผ่านหรือตัดหน้าผู้ที่กำลังสวดมนต์อยู่และไม่ควรแตะต้องกัมภีร์อัลกุรอาน
4. สตรีไม่ควรนั่งให้ปลายเท้าชี้ไปทางผู้ชาย และไม่ควรหัวเราะเสียงดังเพราะไม่สุภาพ

5. ห้ามถ่ายภาพภายในศาสนสถาน
6. การใช้ไสยศาสตร์ถือเป็นสิ่งผิดกฎหมาย
7. ชาวบรูไนจะไม่แต่งกายด้วยชุดสีเหลือง เพราะเป็นสีสัญลักษณ์ของสุลต่าน
8. การมีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่นที่มีเชื้อไวรัส หรือการมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกันถือเป็นความผิดทางกฎหมายอาญาอิสลามและต้องได้รับโทษ
9. การแสดงความประพฤติที่ไม่เหมาะสมในที่สาธารณะ เช่น การสัมผัสหรือการกอดจูบ ถือว่ามีความผิด
10. ไม่ควรดื่มสุราในที่สาธารณะ และไม่มีการขายสุราในประเทศบรูไน ยกเว้นผู้ที่ไม่ใช่ชาวมุสลิมสามารถดื่มในที่มิดชิดส่วนตัว

ประเทศเมียนมา

ลักษณะภูมิประเทศ ประเทศพม่า ซึ่งมีพื้นที่ทั้งหมด 676,578 ตารางกิโลเมตร เป็นประเทศใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แผ่นดินใหญ่ (หรือคาบสมุทรอินโดจีน) และใหญ่เป็นอันดับที่ 40 ของโลก ตั้งอยู่ระหว่างละติจูด 9° และ 29° เหนือ และลองจิจูด 92° และ 102° ตะวันออกประเทศพม่ามีพรมแดนติดต่อกับบังกลาเทศยาว 271 กิโลเมตร (168 ไมล์) ติดกับอินเดียทางตะวันตกเฉียงเหนือยาว 1,468 กิโลเมตร (912 ไมล์) พรมแดนทางเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือติดต่อกับทิเบตและมณฑลยูนนานของจีนยาว 2,129 กิโลเมตร (1,323 ไมล์) ติดกับลาวยาว 238 กิโลเมตร (148 ไมล์) และติดกับไทยยาว 2,416 กิโลเมตร (1,501 ไมล์) พม่ามีแนวชายฝั่งต่อเนื่องตามอ่าวเบงกอลและทะเลอันดามันทางตะวันตกเฉียงใต้และใต้ ซึ่งเป็นหนึ่งในสี่ของพรมแดนทั้งหมด ลักษณะภูมิอากาศ เมียนมาสภาพภูมิอากาศส่วนใหญ่บริเวณที่เป็นเทือกเขาสูงทางตอนกลางและตอนเหนือของประเทศจะมีอากาศแห้งและร้อนมากในฤดูร้อน ส่วนในฤดูหนาวอากาศจะเย็นมากตามชายฝั่งทะเลและบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำจะแปรปรวนในช่วงเปลี่ยนฤดู เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากพายุดีเปรสชันเสมอ ทำให้บริเวณนี้มีฝนตกชุกหนาแน่นมากกว่าตอนกลางหรือตอนบนของประเทศที่เป็นเขตเงาฝน

วัฒนธรรมประเพณีประเทศเมียนมาร์

วัฒนธรรม วัฒนธรรมของพม่าได้รับอิทธิพลทั้งจากจีน อินเดีย และไทยมาช้านาน ดังสะท้อนให้เห็นในด้านภาษา คนตรี และอาหาร สำหรับศิลปะของพม่านั้นได้รับอิทธิพลจากวรรณคดีและพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท มาตั้งแต่ครั้งโบราณ ในปัจจุบันนี้วัฒนธรรมพม่ายังได้รับอิทธิพลจากตะวันตกมากขึ้น ซึ่งเห็นได้ชัดจากเขตชนบทของประเทศ ด้านการแต่งกาย ชาวพม่าทั้งหญิงและชาย

นิยมนุ่งโสร่ง เรียกว่า ลองยี ส่วนการแต่งกายแบบโบราณเรียกว่า ลุนตยาอซิก ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ชาวพม่าเป็นชนชาติที่ยึดมั่นในขนบธรรมเนียม ประเพณีและ วัฒนธรรมที่สั่งสมมาตั้งแต่อดีต การยึดมั่นในคุณค่าของอดีตเช่นนี้ ทำให้ชาวพม่ายังคงดำเนินชีวิต ตามแบบที่คนโบราณเคยยึดถือ โดยเฉพาะในเรื่องของจริยธรรม การนับถือศาสนา และการปฏิบัติตามประเพณีที่ได้รับการสืบทอดต่อกันมาอันเนื่องมาจากศาสนาประจำชาติของประเทศคือ ศาสนาพุทธ ชาวพม่าได้ชื่อว่าเป็นหนึ่งในชนชาติที่ยึดมั่นในคำสอนของศาสนาพุทธอย่างเหนียวแน่น มากที่สุดชาติหนึ่งในโลก จึงมีการสร้างเจดีย์ พระธาตุ และศาสนสถานทั่วทั้งประเทศ เช่น เจดีย์ชเวดากอง เจดีย์ชเวมอว์ดอว์ เป็นต้น และประเพณีที่สำคัญจึงมักเกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธ อาทิเช่น ประเพณีปอยสังลอง (Poy Sang Long) หรืองานบวชลูกแก้ว เป็นงานบวชเณรที่สืบทอดกันมานาน และชาวเมียนมาร์ให้ความสำคัญมาก เพราะถือเป็นบุญอันยิ่งใหญ่ของครอบครัวงานไหว้พุทธเจดีย์ประจำปี ซึ่งแต่ละที่มักนิยมจัดในเดือนหลังออกพรรษา ถือเป็นงานเฉลิมฉลองที่สนุกสนานและได้ทำบุญสร้างกุศลด้วย

ศาสนา ประชาชนเมียนมาส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือ ศาสนาคริสต์ อิสลาม และฮินดู มีความยึดมั่น ในขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่สั่งสมมา ตั้งแต่อดีต โดยเฉพาะในเรื่องจริยธรรม การนับถือศาสนา และการปฏิบัติตามประเพณีที่ได้รับการสืบทอดต่อกัน มา สังคมของชาวเมียนมาให้ความสำคัญกับระบบอาวุโส และระบบอุปถัมภ์ สถานภาพของชายจะสูงกว่าหญิง

การแต่งกาย ผู้ชาย นิยมนุ่งลองจี (Longi) มีลักษณะคล้ายโสร่ง ส่วนใหญ่เป็นลายสก็อต ยาวตั้งแต่เอว หรือข้อเท้า สวมคู่กับเอ็งจี หรือได้โปง คือเสื้อคลุมคอกลม แขนยาวอีกทีหนึ่ง หากต้องแต่งกายอย่างเป็นทางการ นิยมสวมกาว์นบาวว์ (Gaung Baung) หรือผ้าพันรอบ ศีรษะ แต่ปัจจุบันทำเป็นหมวกสำเร็จรูปเพื่อความสะดวก ในการใช้มาก ผู้หญิง นิยมนุ่งผ้าถุงหรือ ผ้าซิ่น ยาวถึงข้อเท้า สวมเสื้อคลุมแขนกระบอกยาวเป็นผ้าลูกไม้หลากหลายสี หากต้องเข้าร่วมงานฉลองงาน สำคัญต่างๆ นิยมใส่เครื่องประดับ

อาหารประจำชาติ ได้แก่ หล่าเพ็ด (Labpet) หล่าเพ็ด เป็นอาหารยอดนิยมของพม่า โดยการนำใบชาหมักมาทานกับเครื่องเคียง เช่น กระเทียมเจียว ถั่วชนิดต่าง ๆ งาคั่ว กุ้งแห้ง ขิง มะพร้าวคั่ว เรียกได้ว่า มีลักษณะคล้ายคลึงกับเมี่ยงคำของประเทศไทย ซึ่งหล่าเพ็ดนี้ จะเป็นเมนูอาหารที่ขาดไม่ได้ในโอกาสพิเศษหรือเทศกาลสำคัญ ๆ ของประเทศพม่า โดยกล่าวกันว่า หากงานเลี้ยง หรืองานเฉลิมฉลองใด ไม่มีหล่าเพ็ด จะถือว่าการนั้นเป็นงานที่ขาดความสมบูรณ์ ดอกไม้ประจำชาติได้แก่ ดอกประดู่ (Paduak) เป็นดอกไม้ที่พบมากในประเทศพม่า มีสีเหลืองทอง ผลิดอกและส่งกลิ่นหอมในฤดูฝนแรก ช่วงเดือนเมษายนซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกับที่ประเทศพม่ามีการเฉลิมฉลองปีใหม่ ขึ้น ชาวพม่าเชื่อว่าดอก

ประคูดคือสัญลักษณ์ของความแข็งแรง ความทนทาน และเป็นดอกไม้ที่ขาดไม่ได้ในพิธีทางศาสนาของชาวพม่า

ประเพณีพิธีกรรม สังคมเมียนมาหรือพม่าที่ผ่านมา นับได้ว่าเป็นสังคมที่แทบหยุดกาลเวลา และหยุดความเปลี่ยนแปลงไว้ได้ในระดับหนึ่ง ทั้งนี้เพราะพม่าปิดประเทศมานานกว่า 3 ทศวรรษ ในช่วงเวลาดังกล่าว สังคมพม่าอยู่ได้ด้วยพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น เน้นความเป็นอยู่แบบพึ่งพาตนเอง สิ่งจำเป็นจึงมีเพียงแค่ปัจจัยสี่ คือ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และ ยารักษาโรค

ในด้านความบันเทิง ทางการพม่าจะคอยควบคุมให้อยู่ในกรอบของจารีตประเพณี พม่าไม่มีสถานบันเทิงแบบสมัยใหม่ ไม่มีภาพยนตร์ต่างประเทศเข้าฉายมากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไม่ค่อยมีการเสนอข่าวอาชญากรรม ซึ่งอาจเป็นเพราะขัดกับค่านิยมพม่าที่มักเลือกรับข่าวสารเฉพาะเรื่องที่เป็นมงคล ด้วยเหตุนี้ชาวพม่าจึงพึ่งพาความบันเทิงแบบท้องถิ่น อาทิ ละคร ดนตรี มวย มายากล และภาพยนตร์ พม่า สิ่งบันเทิงเหล่านี้หาชมได้ในช่วงวันหยุดประเพณีของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งส่วนใหญ่ก็คืองานฉลองพระเจดีย์ นอกเหนือจากงานฉลองพระเจดีย์ที่จัดต่างเวลากันในแต่ละท้องถิ่นแล้ว ชาวพม่าส่วนใหญ่จะนิยมแสวงหาความสุขกับการประกอบบุญกิริยาทางศาสนา หากเป็นชาวพุทธก็มักต้องหมั่นเข้าวัดทำบุญ ออกเดินทางแสวงบุญ นอกจากนี้พม่ายังมีงานประเพณีเพื่อสร้างกุศลที่อาจให้ความบันเทิงควบคู่กันไป ด้วย ได้แก่ งานฉลองสงกรานต์ งานวัดครนน้ำคันโพธิ์ งานจุดประทีป และงานทอดกฐิน เป็นต้น งานประเพณีดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของประเพณีสิบสองเดือน ที่ยังพบเห็นได้ในแทบทุกท้องถิ่น บางวันถือเป็นวันหยุดราชการอีกด้วย ส่วนวันสำคัญทางศาสนาอื่น ที่ถือเป็นวันหยุด ได้แก่ วันคริสต์มาส และวันสำคัญของชนเผ่าและศาสนาต่างๆ ในส่วนประเพณีสิบสองเดือนของพม่านั้น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (วิรัช นิยมธรรม และ อรุณช นิยมธรรม, 2551 : 81-88)

สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในประเทศเมียนมา

สิ่งที่ควรทำ

1. คนเมียนมาจะกล่าวทักทายด้วยคำว่า "มินกาลาบ่า" หมายถึง

สวัสดี

2. คนเมียนมาจะให้ความเคารพนับถือผู้ที่อาวุโสกว่า และให้เกียรติคนวัยเดียวกันและเมตตาผู้ที่

อายุน้อยกว่า

3. คนเมียนมาจะให้ความเคารพศรัทธาต่อพระรัตนตรัย
4. คนเมียนมาจะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างเต็มที่
5. คนเมียนมาจะเอาใจใส่ และพุดกันด้วยความสุภาพ
6. คนเมียนมาถือเป็นธรรมเนียมว่า ควรถอดรองเท้า ถุงเท้า ถุงน่อง และเดินเท้าเปล่าเมื่อไปเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์

7. คนเมียนมาจะแต่งกายด้วยความพิถีพิถันและสุภาพเรียบร้อย
8. ในขณะที่รับประทานอาหาร ควรจะให้ผู้อาวุโสตักก่อน
9. ควรรับประทานอาหารด้วยความสุภาพเรียบร้อย ไม่เคี้ยวเสียงดัง
10. ควรแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเมื่อเข้าไปในศาสนสถาน
สิ่งที่ไม่ควรทำ
1. ไม่ควรพุดจาหยาบคาย ก้าวร้าว หรือรุนแรงต่อกัน
2. ไม่แสดงกิริยาที่หยาบคายหรือน่าละอาย ในที่สาธารณะ
3. ในการทักทาย ไม่ควรสัมผัสมือผู้หญิงชาวเมียนมาร์ ยกเว้นฝ่ายหญิงจะยินยอม
4. ไม่ควรแสดงการดูถูกพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ หรือบุคคลอื่น
5. ไม่ควรลืมนมบุญคุณของผู้มีพระคุณต่อเรา
6. ไม่ควรเบียดเบียนผู้ที่ค้อยกว่ารวมทั้งสัตว์
7. ไม่ควรแสดงความรักในที่สาธารณะ เพราะคนเมียนมาร์ถือว่าไม่เหมาะสม
8. ไม่ควรดมดอกไม้ไหว้พระ เพราะคนเมียนมาร์ถือเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม
9. ไม่ควรตะโกน หรือพุดเสียงดังในศาสนสถาน
10. ไม่ควรซื้อวัตถุโบราณ หรือผลิตภัณฑ์จากสัตว์ป่า เพราะอาจเป็นของผิดกฎหมาย

(กระทรวงวัฒนธรรม ,2558)

ประเทศกัมพูชา

ลักษณะภูมิประเทศ กัมพูชาเป็นประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ติดกับอ่าวไทย มีพรมแดนติดกับลาว ไทยและเวียดนาม แนวชายแดนมีความยาวทั้งหมด 2,572 กิโลเมตร โดยติดกับเวียดนาม 1,228 กิโลเมตร ไทย 803 กิโลเมตร และลาว 541 กิโลเมตร เป็นแนวชายฝั่ง 443 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 181,040 ตารางกิโลเมตรทางตะวันตกเฉียงใต้ของคาบสมุทรอินโดจีน อยู่ในเขตร้อนชื้น

ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบ ใจกลางของประเทศเป็นทะเลสาบ โตนเลสาบ และมีแม่น้ำโขงไหลผ่านจากเหนือไปได้

ลักษณะภูมิอากาศอยู่ในเขตร้อนชื้น แบ่งเป็น 2 ฤดูชัดเจนคือฤดูฝนและฤดูแล้ง อากาศค่อนข้างร้อนและมีความชื้นสูง พื้นที่ป่ามีประมาณสองในสามของประเทศแต่กำลังถูกทำลายทั้งโดยการตัดไม้และการเผาเพื่อใช้เป็นพื้นที่ทางการเกษตร พื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศประมาณร้อยละ 75 เป็นที่ราบรอบทะเลสาบเขมรและดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง ติดต่อกับเวียดนามและทะเลจีนใต้ ทางตะวันตกเฉียงใต้เป็นที่อกเขาบรรทัดและเทือกเขา ดมเรีย ทางเหนือคือเทือกเขาพนมดงรัก ทางตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพื้นที่สูงเชื่อมต่อกับที่ราบสูงในภาคใต้ของเวียดนาม เทือกเขาบรรทัดทางตะวันตกเฉียงใต้มีความสูงมากกว่า 1,500 เมตร ยอดเขาที่สูงที่สุดของกัมพูชาคือยอดเขาพนมเอวรัล สูง 1,771 เมตร อยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของเทือกเขานี้ เทือกเขาดมเรียเป็นเทือกเขาที่ต่อมาจากเทือกเขาบรรทัดทางใต้และตะวันออกเฉียงใต้ สูงระหว่าง 500 - 1,000 เมตร เทือกเขาทั้งสองนี้เป็นแนวพรมแดนด้านตะวันตก ทำให้เกิดที่ราบแคบๆซึ่งประกอบด้วยอ่าวกำปง โสมที่ออกสู่อ่าวไทย บริเวณนี้ค่อนข้างโดดเดี่ยว จนกระทั่งมีการสร้างท่าเรือที่กำปง โสมและมีการสร้างถนนและทางรถไฟเพื่อเชื่อมต่อกำปง โสม กำปอด ตาแก้ว และพนมเปญเข้าด้วยกันเมื่อราว พ.ศ. 2503 เทือกเขาพนมดงรักเป็นเทือกเขาทางเหนือของกัมพูชามีความสูงโดยเฉลี่ย 500 เมตร โดยจุดที่สูงที่สุดสูงกว่า 700 เมตร อยู่ขอบด้านทิศใต้ของที่ราบสูงโคราชในไทย เทือกเขานี้เป็นเส้นแบ่งเขตแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา จุดผ่านเทือกเขาที่สำคัญคือจุด ไอเสม็ด ซึ่งเชื่อมต่อภาคเหนือของกัมพูชากับภาคอีสานของไทย หุบเขาในเขตแม่น้ำโขงเป็นช่องทางสำคัญในการติดต่อระหว่างกัมพูชาและลาว และเป็นส่วนที่แบ่งระหว่างเทือกเขาพนมดงรักทางตะวันออกเฉียงและที่สูงทางตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นที่ที่ต่ำลงมาเชื่อมต่อกับที่ราบดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงที่แผ่ขยายไปสู่เวียดนาม ทำให้มีการติดต่อระหว่างดินแดนทั้งสองโดยสะดวก ภูมิอากาศในกัมพูชาเป็นเช่นเดียวกับประเทศอื่นๆในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เป็นเขตร้อนชื้น มีฤดูฝนและฤดูแล้ง ในฤดูฝนจะมีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดมาจากมหาสมุทรอินเดียพาฝนมาตก และในฤดูแล้งจะมีมรสุมพัดในทิศทางตรงกันข้าม ที่นำอากาศแห้งแล้งมาให้ ลักษณะอากาศในทะเลสาบเขมร อุณหภูมิสูงสุด-ต่ำสุดโดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 25- 28°C ในฤดูร้อนอาจสูงถึง 38 °C ได้ ค่าเฉลี่ยปริมาณน้ำฝนทั้งปีอยู่ระหว่าง 1,000 - 1,500 มิลลิเมตร ฝนตกหนักมากทางตะวันออกเฉียงใต้และตามแนวเทือกเขาทางตะวันตกเฉียงใต้ ค่าความชื้นเฉลี่ยทั้งปีค่อนข้างสูง การกำหนดเขตแดนของกัมพูชาเกิดขึ้นในสมัยที่เป็นอาณานิคมของฝรั่งเศสแนวชายแดน 800 กิโลเมตรระหว่างไทย-กัมพูชา ใช้สันปันน้ำของเทือกเขาพนมดงรักเป็นเส้นเขตแดนทางด้านเหนือ ส่วนการแบ่งเขตระหว่างกัมพูชา ลาวและเวียดนาม

เป็นผลมาจากการตัดสินใจของฝรั่งเศสระหว่างการปกครองอินโดจีนฝรั่งเศสและไม่ได้ใช้เส้นเขตแดนตามธรรมชาติ ทำให้ยังมีข้อโต้แย้งในปัจจุบันเกี่ยวกับเส้นเขตแดนระหว่างกัมพูชา-เวียดนาม รวมทั้งกัมพูชา-ไทย

เศรษฐกิจของกัมพูชามีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในทศวรรษที่ผ่านมา แต่การเติบโตก็ยังต่ำเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญภายในประเทศคือการเกษตร โรงงานอุตสาหกรรมมีความหลากหลายแต่เป็นโรงงานขนาดเล็ก ภาคบริการส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการค้าและความบันเทิง มีรายงานว่าพบน้ำมันและก๊าซธรรมชาติตามแนวชายฝั่ง ในช่วง พ.ศ. 2538 รัฐบาลพยายามใช้นโยบายที่มีความมั่นคงกับหุ้นส่วน ทำให้เศรษฐกิจมหภาคมีประสิทธิภาพดี การเติบโตใน พ.ศ. 2538 คาดว่าเป็น 7% เพราะมีการปรับปรุงการผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะข้าว การเติบโตทางการปลูกข้าวและการบริการยังคงต่อเนื่อง การนำเข้าเพิ่มขึ้นเพราะสามารถเข้าถึงแหล่งทุนภายนอกได้ การส่งออกเพิ่มขึ้น

วัฒนธรรมประเทศกัมพูชา เป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน วัฒนธรรมประเพณีจึงมีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ความเชื่อ และวิถีชีวิตของคนในประเทศ ซึ่งศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ได้แก่

1. ระบำอัสตรา เป็นการแสดงนาฏศิลป์ที่โดดเด่นของกัมพูชา ซึ่งถอดแบบการแต่งกายและท่าร่ายรำมาจากภาพจำหลักรูปนางอัปสรที่ปราสาทนครวัด

2. เทศกาลน้ำหรือ “บอน อม ตุ๊ก” เทศกาลประจำปีที่ยิ่งใหญ่ของกัมพูชา จัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายนเพื่อเป็นการแสดงความสำนึกในพระคุณของแม่น้ำที่นำ ความอุดมสมบูรณ์มาให้ โดยจะมีการแข่งเรือยาว แสดงพลุดอกไม้ไฟและการแสดงขบวนเรือประดับไฟ

ชุดประจำชาติ คือ ชัมปอต หรือผ้าถุงกัมพูชา ทอด้วยมือ มีทั้งแบบหลวมและแบบพอดี คาดทับเสื้อบริเวณเอว ผ้าที่ใ้หมักทำจากไหมหรือฝ้าย หรือทั้งสองอย่างรวมกัน ชัมปอตสำหรับผู้หญิงมีความคล้ายคลึงกับผ้าถุงของประเทศลาวและไทย ทั้งนี้ ชัมปอตมีหลายแบบซึ่งจะแตกต่างกันไปตามชนชั้นทางสังคมของชาวกัมพูชา ถ้าใช้ในชีวิตประจำวันจะใช้วัสดุราคาไม่สูง ซึ่งจะส่งมาจากประเทศญี่ปุ่น นิยมทำลวดลายตามขวาง ถ้าเป็นชนิดหรูหราจะทอด้วยเงินและด้ายทอง

ศาสนา ประเทศกัมพูชา มีศาสนาพุทธนิกายเถรวาท เป็นศาสนาประจำชาติ ที่มีศาสนิกชนกว่าร้อยละ 95 ถือเป็นศาสนาที่แข็งแกร่งและเป็นที่พักพิงหลายในทุกจังหวัด มีอารามในพุทธศาสนา 4,392 แห่งทั่วประเทศ ชาวเขมรมีความผูกพันกับพุทธศาสนามากทั้งประเพณีและวัฒนธรรม

การเกิดและการตาย การเกิดของเด็กเป็นสิ่งที่น่าภูมิใจในครอบครัว การเกิดถือว่าเป็นอันตราย ทั้งต่อแม่และเด็ก สตรีที่ตายเพราะการคลอดบุตรจะเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของปีศาจ ดังนั้น หญิงที่ตั้งครรภ์จึงมีข้อห้ามต่างๆมากมาย ซึ่งข้อห้ามเหล่านี้ยังนิยมอยู่ในชนบท แต่น้อยลงแล้วในเขตเมืองในมุมมองของชาวกัมพูชา การตายคือการสิ้นสุดของชีวิตหนึ่งและเป็นการเริ่มต้นของอีกชีวิตหนึ่ง ชาวพุทธในกัมพูชานิยมเผาศพและนำเข้ามาเก็บในสถูปเจดีย์ในวัด

การเลือกคู่ครองเป็นเรื่องที่ซับซ้อน โดยจะต้องดูภูมิหลังทางสังคมประกอบด้วย พ่อแม่มีส่วนในการพิจารณาแต่ก็อาจจะคัดค้านได้ ผู้ชายจะแต่งงานในช่วงอายุ 19 – 25 ปี ส่วนผู้หญิงในช่วงอายุ 16 – 22 ปี การแต่งงานตามประเพณีใช้เวลาถึง 3 วันแต่หลังจาก พ.ศ. 2523 ใช้เวลาเพียงวันครึ่ง มีการนิมนต์พระสงฆ์มาสวดมนต์ในวันแต่งงาน ในชนบทจะมีการสวมด้ายมงคลและเวียนเทียน หลังแต่งงานคู่สมรสจะไปอยู่กับพ่อแม่ฝ่ายหญิงประมาณ 1 ปี หลังจากนั้น จะสร้างบ้านใหม่ใกล้ๆกับการหย่าร้างนั้น ถูกกฎหมาย เกิดขึ้นได้ง่าย แต่ไม่ใช่เรื่องปกติ ผู้ที่หย่าร้างแล้วสามารถแต่งงานใหม่ได้ แต่หญิงจะรอไว้ 10 เดือน เด็กมักจะอยู่กับมารดา

การแต่งกายของชาวกัมพูชาต่างกันไปตามชั้นของสังคม ชาวกัมพูชาพื้นเมืองนิยมใช้ผ้าขาวม้าหรือกร้อมาซึ่งเป็นจุดที่ทำให้ชาวเขมรต่างไปจากเพื่อนบ้านคือลาว ไทย และเวียดนาม กร้อมานี้ใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย เช่น กันแดด ช่วยในการปีนป่ายใช้ห่อทารก ใช้เป็นผ้าขนหนูหรือใช้นุ่งเป็นโสร่ง หรืออาจทำเป็นตุ๊กตาผ้าสำหรับเด็ก ในสมัยเขมรแดง กร้อมาถือเป็นเครื่องแต่งกายมาตรฐาน

ชุดประจำชาติที่มีความนิยมอย่างยาวนานคือสัมพต เป็นเครื่องแต่งกายที่ได้รับอิทธิพลจากอินเดียตั้งแต่สมัยอาณาจักรฟูนัน อย่างไรก็ตาม เครื่องแต่งกายของชาวเขมรได้เปลี่ยนไปตามช่วงเวลาและศาสนา ในช่วงระยะเวลาระหว่างสมัยอาณาจักรฟูนันจนถึงจักรวรรดิเขมรเป็นช่วงที่ศาสนาฮินดูมีอิทธิพลมากต่อการแต่งกาย มีการสวมสัมพตและเครื่องประดับต่างๆ เมื่อชาวเขมรหันมานับถือศาสนาพุทธมากขึ้น ชาวเขมรเริ่มสวมเสื้อและกางเกง ความนิยมต่อเครื่องแต่งกายในแบบสมัยฮินดูลดลง มีเครื่องแต่งกายที่เรียกสไบ สัมพตยังมีการสวมใส่ในกลุ่มเชื้อพระวงศ์ในสมัยอุดงนิยมสวมสไบปิดบ่าซ้ายและเปิดบ่าขวา นักแสดงแต่งกายด้วยสัมพตสรีระภาพและเครื่องประดับที่เรียกสเรงกอร์ และยังมีมงกุฎสำหรับเชื้อพระวงศ์เพื่อการตกแต่งตามฐานะ

นาฏศิลป์ในประเทศกัมพูชาแบ่งได้เป็นนาฏศิลป์คลาสสิก นาฏศิลป์พื้นบ้านและการแสดงทางสังคม นาฏศิลป์คลาสสิกเกิดขึ้นในราชสำนัก มีความคล้ายคลึงกับนาฏศิลป์ไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2493 จะแสดงในงานเฉลิมฉลอง เทศกาลสำคัญและเพื่อการท่องเที่ยว ช่วง พ.ศ. 2503 เป็นยุคทองของนาฏศิลป์

คลาสสิก บัลเลตต์หลวงของกัมพูชาได้รับการยกย่องว่าเป็นความทรงจำของโลก นาฏศิลป์ของกัมพูชา นิยมแสดงเกี่ยวกับเรื่องเรียมเกอร์หรือรามเกียรติ์ เช่นระบำสุวรรณมัจฉาและระบำฉนิเมขลา ระบำ อัสตราเป็นการแสดงของกัมพูชาที่กำเนิดจากรูปนางอัstrasamayพระนคร เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ริเริ่มโดยพระนโรดม อนุปผาเทวีก่อนสมัยเขมรแดงปกครองประเทศ และได้รับการยกย่องให้เป็น สัญลักษณ์ของกัมพูชา

ระบำพื้นบ้านของกัมพูชาเป็นการแสดงที่รูปแบบไม่ได้กำหนดตายตัวเช่นระบำคลาสสิก การ แต่งกายเป็นไปตามการแต่งกายของกลุ่มชน เช่น ชาวจาม ชาวเขมรบนเผ่าต่างๆ และชาวนา นิยม บรรเลงด้วยวงมโหรี ระบำเชิงสังคมเป็นการแสดงในโอกาสที่มีการเฉลิมฉลองทางสังคมเช่น รอมวง รอมกบัจ รอมสาละวันและลำเลียบ บางส่วนได้รับอิทธิพลจากการแสดงพื้นบ้านของลาวยกเว้น รอมกบัจที่ได้รับอิทธิพลจากราชสำนักมาก

วรรณคดียุคเริ่มแรกของกัมพูชาเป็นจารึกบนศิลาซึ่งเล่าถึงการสืบเชื้อสายของราชวงศ์ การศาสนา อาณาเขตยึดครอง และการจัดการภายในราชอาณาจักร เอกสารภาษาเขมรที่เก่าแก่ที่สุดเป็น การแปลพระไตรปิฎกและอรรถกถาจากภาษาบาลี เขียนโดยพระสงฆ์ลงบนใบลาน

เรียมเกอร์เป็นรามายณะฉบับเขมรที่ได้รับอิทธิพลจากอินเดียและยังมีอิทธิพลต่อระบำคลาสสิก และเป็นเรื่องที่มีประวัตินำมาแสดงเก่าแก่ที่สุดในกัมพูชา กัมพูชามีวรรณกรรมมุขปาฐะที่ หลากหลาย ซึ่งไม่มีการเขียนจนกระทั่งได้รับอิทธิพลจากยุโรป เรื่องที่มีชื่อเสียงมากคืออวรวงศ์และ สรวงศ์หรืออวรวงศ์และเสารวงศ์ซึ่งเป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับเจ้าชายเขมรสององค์ มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์ อักษรที่พระตะบอง ตุมเตียว เป็นเรื่องแนวความรักที่เป็นที่นิยมในกัมพูชา โครงเรื่องคล้ายโรมิโอและ จูเลียตของเชกสเปียร์ โดยมีที่มาจากวินิพนธ์ของพระปทุมเถระ (โสม)

ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี วัฒนธรรมกัมพูชา ประวัติศาสตร์อันยาวนานของศาสนาได้เป็น แหล่งสำคัญของแรงบันดาลใจทางวัฒนธรรม กว่าเกือบสองพันปีกัมพูชาได้มีการพัฒนาที่ไม่ซ้ำกัน เขมร เชื่อจาก syncretism ของชนพื้นเมือง animistic ความเชื่อและศาสนาของอินเดีย พุทธศาสนา และ ศาสนาฮินดู วัฒนธรรมและอารยธรรมอินเดียรวมถึงภาษาและศิลปะของแผ่นดินใหญ่ไปถึง เอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ รอบ 1 ศตวรรษ เป็นที่เชื่อกันโดยทั่วไปว่าพ่อค้าเดินเรือนำศุลกากรและวัฒนธรรม อินเดียไปยังท่าเรือริมอ่าว ไทย และแปซิฟิกเส้นทางที่จะไปทำการค้ากับ ประเทศจีน . อาณาจักรฟูนัน ได้มากที่สุด สถาปนิก และ ประติมากร ที่สร้างวัดวาอารามที่แม่ปโลกจักรวาลในหิน เขมรตกแต่งแรง บันดาลใจจากศาสนาและสิ่งมีชีวิตที่เป็นตำนานจาก ศาสนาฮินดู และ ศาสนาพุทธ ถูกแกะสลักบนผนัง

วัดถูกสร้างขึ้นตามกฎของสถาปัตยกรรมเขมรโบราณที่บอกว่ารูปแบบวัดขึ้นพื้นฐานรวมถึงศาลกลางลาน, ผนังปิดล้อมและคูเมือง ลวดลายเขมรใช้สิ่งมีชีวิตจำนวนมากจากพุทธและฮินดูเช่น Royal Palace ในพนมเปญ ใช้ลวดลายเช่น ครุฑ, นกที่เป็นตำนานในศาสนาฮินดู สถาปัตยกรรมของกัมพูชาที่พัฒนาในขั้นตอนภายใต้ จักรวรรดิเขมร จาก 9 ไปในศตวรรษที่ 15, เก็บรักษาไว้ในอาคารหลายแห่ง นคร วัด ซากของสถาปัตยกรรมขร้าวาจากเวลานี้จะหายากเป็นเพียงอาคารทางศาสนาที่ทำจากหิน สถาปัตยกรรมของช่วงอังกอร์ที่ใช้คุณสมบัติที่มีโครงสร้างและรูปแบบที่เฉพาะเจาะจงซึ่งเป็นหนึ่งในวิธีการหลักที่ใช้ในวันที่วัดพร้อมกับจารึก ในชนบทที่ทันสมัยกัมพูชาครอบครัวนิวเคลียร์โดยปกติจะอาศัยอยู่ในสี่เหลี่ยม บ้าน ที่อาจมีความแตกต่างในขนาดตั้งแต่สี่หกเมตรถึงหกสิบเมตร ซึ่งถูกสร้างกรอบไม้ที่มีหลังคามุง gabled และผนังของทอไม้ไผ่ บ้านเขมร มักจะยกให้มากที่สุดเท่าสามเมตรบนเสาสำหรับการป้องกันจากน้ำท่วมประจำปี สอง บันได ไม้หรือ บันได ให้เข้าถึงบ้าน หลังคามุงจากที่สูงชันยื่นออกผนังบ้านป้องกัน การตกแต่งภายใน จากฝน โดยปกติบ้านที่มีสามห้องแยกด้วยพาร์ทิชันของไม้ไผ่ทอ ห้องด้านหน้าทำหน้าที่เป็นห้องนั่งเล่นที่ใช้ในการรับผู้เข้าชมห้องถัดไปเป็นห้องนอนพ่อแม่ และคนที่สามเป็นลูกสาวที่ไม่ได้สมรส ลูกชายนอนหลับได้ทุกที่ที่พวกเขาสามารถหาพื้นที่ สมาชิกในครอบครัวและเพื่อนบ้านทำงานร่วมกันเพื่อสร้างบ้านและพิธีบ้านเลี้ยงจะจัดขึ้นเมื่อเสร็จสิ้นของมัน บ้านของคนยากจนอาจมีเพียงห้องเดียวขนาดใหญ่ อาหารที่เตรียมไว้ในที่แยกต่างหาก ห้องครัว ที่อยู่ใกล้บ้าน แต่มักจะอยู่เบื้องหลังมัน สิ่งอำนวยความสะดวกห้องน้ำประกอบด้วยหลุมที่เรียบง่ายในพื้นที่ดินที่ตั้งอยู่ ห่างจากบ้านที่ได้รับความคุ้มครองขึ้นเมื่อเต็ม ปศุสัตว์ใด ๆ ที่จะถูกเก็บไว้ในช่องข้างล่างบ้าน บ้านเงินและเวียดนามในเมืองและหมู่บ้านชาวกัมพูชาที่ถูกสร้างขึ้น โดยทั่วไปได้โดยตรงบนพื้นดินและมีชั้นดินซีเมนต์หรือกระเบื้องขึ้นอยู่กับสถานะทางเศรษฐกิจของเจ้าของ เมืองอาคารที่อยู่อาศัยและเชิงพาณิชย์อาจจะก่ออิฐฉาบปูนหรือไม้

ประเพณีพื้นเมือง ประเพณีปฏิบัติต่างๆ ชาวกัมพูชาจะสอดคล้องใกล้เคียงกับประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยผู้สูงอายุจะเข้าวัดฟังธรรม เมื่อมีงานบุญตามประเพณี ประชาชนหนุ่มสาวและเด็กจะร่วมแรงช่วยเหลือจัดการงานอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ จะมีงานบุญประเพณีที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาตามจันทรคติเช่นเดียวประเทศไทยเป็นวันหยุดราชการ ได้แก่ วันมาฆบูชา, วันปีใหม่เขมร (Khmer New Year) ซึ่งตรงกับวันสงกรานต์จะหยุดราชการในวันที่ 14 – 16 เมษายนทุกปี, วันวิสาขบูชา, วันสารทเขมร (เรียกว่างานวันปรอจุมเบน , Pchum Ben day) โดยจะหยุดราชการ 3 และงานวันลอยกระทง (Water Festival) เรียกว่างานบุญอมตูก หรืองานแข่งเรือ เพราะจะมีเรือจากจังหวัดต่างๆมาแข่งฝีพายกันหน้าพระบรมมหาราชวัง จะหยุดราชการ 3 วัน

สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในกัมพูชา

สิ่งที่ควรทำ

1. คนกัมพูชา จะกล่าวคำทักทายด้วยคำว่า "จุมรียบ ชัวร์" หรือ "ซัว สเตย์" พร้อมประนมมือไว้ด้านหน้าและโค้งตัวต่ำลง ซึ่งผู้มีอาวุโสน้อยกว่าจะเป็นผู้ทักทาย
2. คนกัมพูชาใช้นามสกุลนำหน้าชื่อเสมอ หากต้องการเรียกชื่อคนกัมพูชา ควรเรียกชื่อท้าย
3. การรับประทานอาหารกับคนกัมพูชา ควรให้เจ้าของบ้านเป็นฝ่ายเริ่มรับประทานอาหารก่อน
4. ควรใช้มือทั้งสองข้างหรือมือขวาในการส่งของให้กัน
5. เมื่อพบพระภิกษุ สามเณร ควรถอดหมวกพร้อมแสดงความเคารพทุกครั้ง
6. ควรก้มศีรษะเล็กน้อยเมื่อเดินผ่านบุคคลที่กำลังสนทนากันอยู่ มิเช่นนั้นจะถือว่าเป็นการเสียมารยาทอย่างมาก
7. การนั่งกับพื้นควรเก็บปลายเท้าให้เรียบร้อยมิดชิด ไม่ชี้ปลายเท้าไปทางผู้อื่นผู้ใดเพราะถือเป็นการไม่สุภาพ
8. ควรปิดเครื่องมือสื่อสารเมื่ออยู่ในเขตวัด
9. โดยทั่วไปผู้หญิงควรแต่งตัวเรียบร้อยมิดชิด ผู้ชายควรสวมเสื้อมีปกและใส่กางเกงขายาว
10. ควรให้ความเคารพต่อผู้สูงอายุ และควรให้ผู้ที่มีอาวุโสสูงสุดของโต๊ะอาหารรับประทานอาหารก่อน

สิ่งที่ไม่ควรทำ

1. ไม่ควรวิพากษ์วิจารณ์การเมือง การปกครองและถ่ายภาพสัญลักษณ์ทางการทหารของกัมพูชา
2. ในการถ่ายภาพ ไม่ควรจับมือชาวกัมพูชา เพราะจะทำให้เกิดการเข้าใจผิดกัน
3. ไม่ควรส่งเสียงดัง หรือสวมหมวกในเขตวัด ส่วนผู้หญิงไม่ควรแต่งหน้าจัดหรือแต่งตัวไม่สุภาพเมื่อเข้าวัด
4. คนกัมพูชาถือว่าศีรษะเป็นของสูง จึงไม่ควรแตะต้องหรือสัมผัสศีรษะผู้อื่นในทางกลับกันถือว่าทำเป็นของต่ำ ไม่ควรชี้หรือเดินข้ามบุคคลอื่น
5. ไม่ควรใช้กระดาษห่อของขวัญสีขาว เพราะคนกัมพูชาถือเป็นสีของการไว้ทุกข์และไม่ควรเปิดดูของขวัญทันที
6. คนกัมพูชาถือว่าผู้หญิงไม่ควรหัวเราะเสียงดังในที่สาธารณะถือเป็นกิริยามารยาทที่ไม่เหมาะสม

7. ไม่ควรสบตาหรือจ้องมองเป็นเวลานาน เพราะคนกัมพูชาถือว่าไม่สุภาพ
8. ไม่ควรแสดงความรัก เช่น การกอด จูบ ในที่สาธารณะ
9. ไม่ควรสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ
10. ห้ามซื้อขายบุหรี่ไฟฟ้าและซิการ์ในประเทศกัมพูชา เพราะผิดกฎหมาย

ประเทศไทย

ลักษณะภูมิประเทศ ประเทศไทยมีลักษณะคล้ายขวาน โดยภาคใต้เป็นด้ามขวาน แนวด้านตะวันตกเป็นสันขวาน ภาคเหนือเป็นหัวขวาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันออกเป็นคมขวาน จากลักษณะดังกล่าว ความยาวจากเหนือสุดถึงใต้สุด วัดจากอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายไปจนถึงอำเภอเบตง จังหวัดยะลา มีความยาว 1,650 กิโลเมตร ส่วนที่กว้างสุดจากตะวันออกไปตะวันตก วัดจากอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ไปยังด่านเจดีย์สามองค์ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นระยะทาง 800 กิโลเมตร^[1] บริเวณแผ่นดินส่วนที่แคบที่สุดของประเทศตั้งอยู่ระหว่างแนวชายแดนกัมพูชากับพื้นที่บ้านโขดทราย ตำบลหาดเล็ก อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด มีระยะทางเพียง 450 เมตร และส่วนพื้นที่บ้านวังด้วน ตำบลห้วยทราย อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วัดจากชายแดนประเทศพม่าจนถึงทะเลอ่าวไทย มีระยะทาง 10.6 กิโลเมตร สำหรับส่วนที่แคบที่สุดของแหลมมลายู (แผ่นดินระหว่างอ่าวไทยและทะเลอันดามัน) อยู่ในพื้นที่ของจังหวัดชุมพรและระนอง มีระยะทางประมาณ 50 กิโลเมตร เรียกส่วนนี้ว่า "คอคอดกระประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ ได้แก่ ประเทศลาว พม่า กัมพูชา และมาเลเซีย

1. ด้านประเทศลาว มีชายแดนติดต่อกับประเทศไทยตั้งแต่สามเหลี่ยมทองคำ จังหวัดเชียงราย ผ่านจังหวัดพะเยา น่าน อุตรดิตถ์ พิษณุโลก เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี รวมระยะทางทั้งสิ้น 1,754 กิโลเมตร โดยมีพื้นที่ชายแดนที่เป็นทั้งภูเขา แม่น้ำ ที่ราบ แม่น้ำโขงเป็นสายน้ำสำคัญระหว่างไทยกับลาว มีการสัญจรติดต่อกันโดยใช้เรือ จึงมีท่าเรือสำคัญทั้งสองประเทศ เส้นทางเชื่อมระหว่างสองประเทศนี้ได้แก่ สะพานมิตรภาพ ไทย-ลาว แห่งที่ 1 แห่งที่ 2 แห่งที่ 3 และแห่งที่ 4 ปัญหาชายแดนด้านนี้คือ การลักลอบเข้าเมือง การค้าเถียงยาเสพติด การขนสินค้าหนีภาษี เป็นต้น

2. ด้านประเทศพม่า มีชายแดนติดต่อกับประเทศไทยตั้งแต่สามเหลี่ยมทองคำ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ผ่านชายแดนที่เป็นทั้งภูเขาและแม่น้ำ ผ่านจังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง รวมระยะทางทั้งสิ้น 1,800 กิโลเมตร การแบ่งเขตแดนจะแบ่งโดย ถ้าเป็นภูเขาจะใช้สันปันน้ำเป็นแนวเขต แต่ถ้าเป็นแม่น้ำจะใช้ร่องน้ำลึก

เป็นแนวเขต เนื่องจากชายแดนด้านนี้มีชนกลุ่มน้อยของพม่าตั้งถิ่นฐานอยู่หลายเผ่า เช่น ไทยใหญ่ กะเหรี่ยง มอญ เป็นต้น อาศัยอยู่ จึงมีการอพยพแรงงานเข้ามาในไทย มีการลักลอบค้าของหนีภาษี ผลผลิตภัณฑ์แปรรูปจากไม้สัก บ่อนการพนัน การลักลอบขนยาเสพติด เป็นต้น

3. ด้านประเทศกัมพูชา มีชายแดนติดต่อกับประเทศไทยนับตั้งแต่ช่องบก (สามเหลี่ยมมรกต) ในอำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี ผ่านจังหวัดศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ สระแก้ว จันทบุรี และตราด รวมระยะทางทั้งสิ้น 803 กิโลเมตร บริเวณชายแดนที่ติดกับตอนล่างของภาคอีสานจะใช้ทิวเขาพนมดงรักเป็นเส้นแบ่งเขตแดน แถบจังหวัดสระแก้วเป็นที่ราบและคลอง จึงเป็นเส้นทางเดินติดต่อกันสะดวก พื้นที่แถบนี้เรียกว่า "ฉนวนไทย" โดยบริเวณอำเภอรัฐประศาสตร์ จังหวัดสระแก้ว มีตลาดการค้าขนาดใหญ่เรียกว่า "ตลาดโรงเกลือ" ชาวกัมพูชามักจะมาซื้อสินค้าประเภทอาหาร และวัสดุก่อสร้าง ปัญหาชายแดนด้านนี้คือ การลักลอบค้าของหนีภาษี บ่อนการพนัน และการโจรกรรมรถยนต์จากไทยไปยังประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น

4. ด้านประเทศมาเลเซีย มีชายแดนติดต่อกับประเทศไทยตั้งแต่จังหวัดสตูล สงขลา ยะลา และนราธิวาส รวมระยะทางเขตแดน 506 กิโลเมตร ที่จังหวัดสตูลมีรั้วคอนกรีตกั้นแบ่ง แต่ส่วนใหญ่จะใช้แนวทิวเขาสันกาลาศีร์และแม่น้ำโกลกแบ่งเขตแดน ชายแดนด้านนี้มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกทั้งทางรถยนต์และรถไฟ ปัญหาชายแดนด้านนี้คือ การลักลอบขนของหนีภาษี ปัญหาการทำประมง การนับถือศาสนาและความแตกต่างทางวัฒนธรรมเฉพาะพื้นที่ เป็นต้น

ลักษณะภูมิอากาศ พื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศไทยมีลักษณะภูมิอากาศแบบร้อนชื้นหรือแบบสะวันนาตามการแบ่งเขตภูมิอากาศแบบคอปเปน ในขณะที่ภาคใต้และทางตะวันออกเฉียงใต้ของภาคตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขตภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน ทั่วประเทศมีอุณหภูมิเฉลี่ยระหว่าง 19-41°C ในฤดูแล้งอุณหภูมิเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงครึ่งหลังของเดือนมีนาคม โดยสูงกว่า 40°C ในบางพื้นที่ในช่วงกลางเดือนเมษายนเมื่อดวงอาทิตย์เคลื่อนผ่านจุดเหนือศีรษะ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดเข้าสู่ประเทศไทยระหว่างเดือนพฤษภาคมและกรกฎาคม (ยกเว้นภาคใต้) เป็นจุดบ่งชี้ว่าประเทศไทยเข้าสู่ฤดูฝน ซึ่งกินเวลาจนถึงเดือนตุลาคม และเมฆซึ่งปกคลุมทำให้อุณหภูมิลดลง แต่มีความชื้นสูงมาก เดือนพฤศจิกายนและเดือนธันวาคมเป็นจุดเริ่มต้นของฤดูแล้งและอุณหภูมิในเวลากลางคืนเหนือพื้นดินสามารถลดต่ำกว่าจุดเยือกแข็ง อุณหภูมิเพิ่มสูงขึ้นอีกครั้งในช่วงเดือนมกราคม เมื่อดวงอาทิตย์ส่องแสงมายังภูมิประเทศ ฤดูแล้งในภาคใต้มีระยะเวลาสั้นที่สุด เนื่องจากการที่ภาคใต้ตั้งอยู่ใกล้ทะเลจากทุกด้านในคาบสมุทรมาเลย์ พื้นที่ทั้งประเทศได้รับปริมาณฝนอย่างเพียงพอ ยกเว้นบางพื้นที่เท่านั้น แต่ระยะเวลาของฤดูฝนและปริมาณฝนมีความแตกต่างกันไปตามภูมิภาคและระดับความสูง

สภาวิจัยแห่งชาติได้แบ่งประเทศไทยออกเป็น 6 ภูมิภาค ตามลักษณะธรรมชาติ รวมไปถึงธรณีสัณฐานและทางน้ำ รวมไปถึงรูปแบบวัฒนธรรมมนุษย์ โดยภูมิภาคต่าง ๆ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคใต้ ถึงแม้ว่ากรุงเทพมหานครจะตั้งอยู่บนที่ราบตอนกลางของประเทศ แต่เนื่องจากมันเป็นเมืองหลวงและเมืองที่ใหญ่ที่สุด เขตมหานครแห่งนี้จึงอาจพิจารณาได้ว่าเป็นอีกภูมิภาคหนึ่งของประเทศ ภูมิภาคทางภูมิศาสตร์ทั้งหมดนี้มีความแตกต่างกัน โดยมีเอกลักษณ์ของตนเองในด้านประชากร ทรัพยากรพื้นฐาน ลักษณะธรรมชาติ และระดับของพัฒนาการทางสังคมและเศรษฐกิจ ความหลากหลายในภูมิภาคต่าง ๆ เหล่านี้ได้เป็นส่วนสำคัญต่อลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย

วัฒนธรรมประเพณีประเทศไทย

ชาติไทยเป็นชาติที่เก่าแก่และมีวัฒนธรรมประจำชาติที่เกิดจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษและพัฒนาหล่อหลอมขึ้นในสังคมไทย จนมีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเองไม่ว่าจะเป็นภาษา วรรณคดี ศิลปวัตถุ ดนตรี อาหารและการแต่งกาย นอกจากนี้ คนไทยยังได้มีการยอมรับเอาวัฒนธรรมของชาติอื่นเข้ามาผสมผสาน โดยการนำมาดัดแปลงผสมผสานกันได้อย่างกลมกลืน จนเกิดเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทยที่มีเอกลักษณ์ ที่มาของวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยมีที่มาจากหลายแหล่งกำเนิดด้วยกัน ดังนี้

1. สิ่งแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และสังคมเกษตรกรรม เนื่องจากพื้นที่ของประเทศไทยส่วนใหญ่มีสภาพภูมิศาสตร์เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ คนไทยจึงมีความผูกพันกับแม่น้ำลำคลอง ทำให้เกิดวิถีชีวิตริมน้ำและประเพณีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับน้ำที่สำคัญ เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น 2. พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาเผยแผ่เข้ามาในประเทศไทยเป็นเวลานาน โดยคนไทยได้นำหลักคำสอนมาใช้ในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ยังมีประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอีกเป็นจำนวนมาก เช่น การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า การบวชเพื่อสืบทอดศาสนา เป็นต้น

3. ค่านิยม เป็นแบบอย่างพฤติกรรมของคนในสังคมที่มีความแตกต่างกัน ค่านิยมบางอย่างกลายเป็นแกนหลักของวัฒนธรรมไทย เช่น ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งคนไทยให้ความเคารพและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นอย่างมาก

4. การเผยแพร่และการยอมรับวัฒนธรรมจากต่างชาติ ในอดีตประเทศไทยได้รับวัฒนธรรมจากจีนและอินเดียเข้ามาผสมผสานกับวัฒนธรรมดั้งเดิม แต่ในปัจจุบันจากกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการหลั่งไหลของวัฒนธรรมต่างชาติมาในประเทศไทย โดยเฉพาะวัฒนธรรมที่มาจากชาติตะวันตก

ที่เห็นได้อย่างชัดเจน เช่น การแต่งกายตามแบบสากล การผูกเนคไท การสวมเสื้อนอก การสร้างบ้านเรือนรูปทรงต่าง ๆ เป็นต้น

วัฒนธรรมภาคใต้ ภูมิประเทศของภาคใต้มีเอกลักษณ์เฉพาะ คือมีชายฝั่งประกบเทือกเขาสูงที่อยู่ตรงกลาง ซึ่งไม่มีภูมิภาคอื่นๆ ภูมิประเทศเป็นหลักจึงเป็นเทือกเขาและชายฝั่ง เป็นที่ราบจะมีอยู่เป็นแนวแคบๆ แถบชายฝั่งทะเล และสองฝั่งลำน้ำ การตั้งถิ่นฐานจะอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลทั้งด้านตะวันออกและตะวันตก จากลักษณะทาง ภูมิศาสตร์ของภาคใต้ ทำให้มีคนที่ต่างภาษาต่างวัฒนธรรมอย่างหลากหลายเดินทางเข้ามาภาคใต้มีทั้งชาว พุทธ ชาวมุสลิม ต่างเชื้อชาติกัน เช่น คนไทย คนจีน และผู้ที่มีเชื้อสายมาเลย์ รวมทั้ง ชาวเมือง เช่น ชาวเล อาศัยอยู่กัน วัฒนธรรมภาคใต้จึงมีรูปแบบอันเป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ดังนั้นภาคใต้จึง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจเพราะมีภูมิศาสตร์ที่งดงาม มีชายฝั่งทะเลและมีวัฒนธรรมหรือการดำรงชีวิต ที่เป็นเอกลักษณ์วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณีและพิธีกรรม ประเพณีชักพระ เป็นประเพณีท้องถิ่นในภาคใต้ตอนกลาง เป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับความศรัทธาในพระ พุทธศาสนา และวิถีชีวิตชาวใต้ที่มีความผูกพันกับน้ำ ประเพณีชักพระหรือลากพระจัดขึ้นในช่วงออกพรรษา โดยเฉพาะในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ด้วยความเชื่อว่าเป็นวันที่พระพุทธรูปเจ้าเสด็จกลับจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ลงมายังโลกมนุษย์ จึงมีการจัดงานเพื่อแสดงความยินดี ประชาชนจึงอัญเชิญพระพุทธรูปขึ้นประทับ บนบุษบกที่จัดเตรียมไว้แล้วแห่แหนไปยังที่ประทับ ส่วนใหญ่จะเป็นการจัดขบวนทางเรือ แต่บริเวณใดที่ ห่างไกลแม่น้ำก็จะจัดพิธีทางบก

วัฒนธรรมภาคกลาง ภาคกลางเป็นภาคที่มีประชากรสูงสุด โดยรวมพื้นที่อันเป็นที่ตั้ง ของจังหวัดมากกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ใช้ภาษากลางในการสื่อความหมายซึ่งกันและกัน วัฒนธรรมไทยท้องถิ่นภาคกลาง ประชาชนประกอบอาชีพทำนา การตั้งถิ่นฐานจะหนาแน่นบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีวิถีชีวิตเป็นแบบชานนาไทย คือ การรักพวกพ้อง พี่พวอาศัยกัน มีความเชื่อ และเคารพบุคคลสำคัญผู้ล่วงลับไปแล้ว มีการใช้เครื่องปั้นดินเผาตามชุมชนและหมู่บ้านในชนบท การละเล่นพื้นบ้านที่เป็นลักษณะเด่นได้แก่ มังคละราต์น ต่่นกำรำเคียว เพลงปรบไก่ เพลงลำตัด เป็นต้น นอกจากนี้ในท้องที่จังหวัดเพชรบุรี มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น คือมี ความสามารถในการปลูกสร้างเรือนไทย ความเป็นช่วงฝีมือที่ประณีตในการตกแต่งวัด และช่าง ประดิษฐ์ต่าง ๆ เช่น ช่างทอง ช่างแกะสลักลายไทย ลวดลายปูนปั้นประดับพระสถูปเจดีย์ชนกลุ่มน้อยในท้องถิ่นภาคกลาง มีหลายเผ่าพันธุ์ อาทิ ลาว โข่ง กระเหรี่ยง ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ลาวพวน ในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี คนลาว ในเขต จังหวัดเพชรบุรี ปราจีนบุรี และ ฉะเชิงเทรา มอญ ในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ส่วนความเชื่อมีความเชื่อเรื่องแม่โพสพ คนไทยมีความเชื่อดั้งเดิมเรื่องผีसाงเทวดา ชีวิตประจำวันผูกพันอยู่กับอาชีพชาวนา ชาวนาจึงเชื่อว่า

ในข้าวมีวิญญาณแม่โพสพ ซึ่งมีบุญคุณต่อชาวนาสิงอยู่ จึงมีการ ปฏิบัติพิธีกรรมเพื่อระลึกถึงแม่โพสพ เช่นการสร้างศาลเพียงตาในทุ่งนา เรียกว่า “เรือนแม่โพสพ” มีการทำขวัญข้าวเมื่อข้าวเริ่มออก รวง หรือที่เรียกว่า “ข้าวตั้งท้อง” และนำข้าวอ่อนไปทำบุญถวายพระ ในประเพณีสารทเดือนสิบ ซึ่งมีการทวงข้าวทิพย์หรือข้าวมธุปายาส เมื่อมีการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว ก่อนจะนำข้าวเก็บยุ้งฉาง จะมีพิธีบอกกล่าวแม่โพสพ นอกจากนี้ยังมีความเชื่อว่าข้าวเป็นสิ่งที่มิบุญคุณต่อ ชีวิตมนุษย์ จึงได้รับการยกย่องโดยมีคำเรียกช่วงเวลาในสมัยโบราณ เมื่อข้าวตั้งท้องว่า “ตะวันอ้อมข้าว” แสดงให้เห็นความสำคัญของ ข้าวว่า เมื่อตั้งท้องแม้แต่พระอาทิตย์ยังต้องอ้อมข้าว เหมือนที่การ ปฏิบัติกันจนทุกวันนี้ คือ ไม่เหยียบข้าว ไม่ทิ้งข้าว เพราะถือว่าเป็น บาปกรรม

วัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเพณีบุญบั้งไฟ เป็นประเพณีที่ชาวอีสานจัดขึ้นในเดือน 6 เรียกกันว่า “บุญเดือนหก” มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เป็นงานรื่นเริงครั้งใหญ่ก่อนการเริ่มทำนา และเป็น การสร้างกำลังใจว่าการทำนาในปีนั้นจะได้ผลดี โดยมี ความเชื่อว่าเทวดาคือ “พระยาแถน” สามารถบันดาลให้พืชผลในท้องนาอุดมสมบูรณ์ หากบูชาเช่นสรวงให้ พระยาแถนพอใจก็จะช่วยให้ฝนตกตามฤดูกาล การทำนาได้ผลธัญญาหารบริบูรณ์ โดยเฉพาะถ้าหมู่บ้านใคร ทำบุญบั้งไฟติดต่อกันทุก 3 ปี

วัฒนธรรมภาคเหนือภาคเหนือมีลักษณะเป็นเทือกเขา สลับกับที่ราบ ผู้คนจะกระจายตัวอยู่เป็นกลุ่ม มีวิถีชีวิต และขนบธรรมเนียมเป็นของตนเอง แต่ก็มีการ ติดต่อกันระหว่างกัน วัฒนธรรมของภาคเหนือหรือ อาจเรียกว่า “กลุ่มวัฒนธรรมล้านนา” ซึ่งเป็น วัฒนธรรมเก่าแก่และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทั้ง สำเนียงการพูด การขับร้อง ฟ้อนรำ หรือการจัด งานฉลองสถานที่สำคัญที่มีแต่โบราณ เช่น พระธาตุคอกยสุเทพ วัดเจดีย์หลวง เป็นต้น วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับศาสนา ความเชื่อ ความเชื่อเกี่ยวกับการนับถือผี ชาวเหนือหรือที่เรียกกันว่า “ชาวล้านนา” มีความเชื่อในเรื่องการนับถือผีตั้งแต่เดิม โดย เชื่อว่าสถานที่ แทบทุกแห่ง มีผีให้ความคุ้มครองรักษาอยู่ ความเชื่อนี้จึงมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เห็นได้จากขนบธรรมเนียม ประเพณี และพิธีกรรมต่างๆ ของชาว เหนือ เช่น ผู้เฒ่าผู้แก่ชาวเหนือ (พ่ออู๊ยแม่อู๊ย) เมื่อไปวัดฟัง ธรรมก็จะประกอบพิธีเลี้ยงผี คือ จัดหาอาหารคาว-หวานเช่น สังเวชผิปปูย่าด้วยผีที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของชาวล้านนา เช่น

1. ผิบรรพบุรุษ มีหน้าที่คุ้มครองเครือญาติและครอบครัว
2. ผิอารักษ์ หรือผีเจ้าที่เจ้าทาง มีหน้าที่คุ้มครองบ้านเมืองและชุมชน
3. ผิขุนน้ำ มีหน้าที่ให้น้ำแก่ไร่นา
4. ผิฝาย มีหน้าที่คุ้มครองเมืองฝาย

5. ผีสบน้ำ หรือผีปากน้ำ มีหน้าที่คุ้มครองบริเวณที่แม่น้ำสองสายมาบรรจบกัน
6. ผีวิญญาณประจำข้าว เรียกว่า เจ้าแม่โพสพ
7. ผีวิญญาณประจำแผ่นดิน เรียกว่า เจ้าแม่ธรณี

วัฒนธรรมไทยด้านประเพณี (สุพัตรา สุภาพ, 2546 : 106) เรื่องของประเพณีต่าง ๆ มีในทุกชาติทุกภาษา ส่วนลักษณะจะแตกต่างกันไปประการใดก็แล้วแต่ลักษณะหรือสภาพของแต่ละท้องถิ่นหรือแต่ละสังคม เช่น ประเพณีไทยกับจีนต่างกันหลาย ๆ ด้าน ตั้งแต่เรื่องกิริยา มารยาท การเลือกคู่ หมั้นหมาย แต่งงาน ตาย เป็นต้น ส่วนสังคมไทยนั้นจะเป็นการสืบเนื่องมาจากการนับถือพุทธศาสนาก็จะมีอิทธิพลด้านพุทธศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น ประเพณีการบวช เข้าพรรษา ออกพรรษา สงกรานต์ ลอยกระทง เทศน์มหาชาติ เป็นต้น

ประเพณี คือ ระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติที่เห็นว่าดีกว่าถูกต้องกว่า หรือ เป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ในสังคม และมีการปฏิบัติสืบต่อ ๆ กันมา เช่น การเกิด การตาย การหมั้นหมาย สมรส บวช ปลูกบ้านใหม่ ขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น ประเภทของประเพณีนั้นมี 4 ประเภท ได้แก่

1. ประเพณีปรัมปรา หมายถึง ประเพณีที่เก่าก่อน ราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายว่า สืบ ๆ กันมา เก่าก่อน มีมานาน เช่น นิยายปรัมปราต่าง ๆ อาถิ โรบินฮูดแห่งป่าเชอร์วู้ดที่ช่วยคนจน ของฝรั่ง

2. จารีตประเพณี หรือ กุศิศลธรรม (Mores) หมายถึง ประเพณีที่มีศีลธรรมเข้ามาร่วมด้วยจึงเป็นกฎที่มีความสำคัญต่อสวัสดิภาพของสังคมสังคมบังคับให้ปฏิบัติตาม เป็นเรื่องความผิดความถูก ความนิยมที่ยึดถือและถ่ายทอดสืบต่อกันมา เช่น การเล่นซู้ ถือว่าประพฤดิชั่วไม่เหมาะสม ผิดศีลธรรม เป็นต้น

3. ขนบประเพณี (Institution) หมายถึง ระเบียบ แบบแผน ที่สังคมตั้งขึ้น กำหนดไว้ให้ปฏิบัติร่วมกันทั้งทางตรง และทางอ้อม ทางตรง ได้แก่ ประเพณีที่มีการกำหนดเป็นระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติอย่างชัดเจนว่าบุคคลต้องปฏิบัติอย่างไร เช่น การไหว้ครู การศึกษาเล่าเรียน ศาสนา เป็นต้น โดยอ้อม ก็คือประเพณีที่รู้จักโดยทั่วไป โดยไม่ได้วางระเบียบไว้แน่นอน แต่ปฏิบัติได้ เพราะมีการบอกเล่าสืบต่อกันมา หรือจากการที่ผู้ใหญ่หรือบุคคลอื่นปฏิบัติ เช่น แหนางแมว การจุดบั้งไฟของภาคอีสาน เป็นต้น

4. ธรรมเนียมประเพณี (Convention) หมายถึง ประเพณีเกี่ยวกับเรื่องธรรมดา ๆ ไม่มีระเบียบแบบแผนเหมือนขนบธรรมเนียมประเพณี หรือมีความผิดความถูกเหมือนจารีตประเพณี ดังนั้นธรรมเนียมประเพณีไม่ปฏิบัติตามก็ไม่ผิดหรือมีโทษ เป็นแต่เพียงคนส่วนใหญ่ปฏิบัติกัน และเราก็ปฏิบัติตาม

แต่อาจจะไม่เหมือนกับอีกหลายสังคมเป็นเพียงธรรมเนียมของสังคมนั้น ๆ ปฏิบัติกัน เช่น ไทยใช้ช้อนส้อมในการรับประทานอาหาร ฝรั่งเศสใช้มีดกับส้อม เป็นต้น ฉะนั้น พุทธศาสนาจึงมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมประเพณีไทยเป็นอย่างมากตั้งแต่เกิดถึงตายทีเดียว เพราะพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่คู่กับชาติไทยมาแต่ยาวนานจึงทำให้เกิดประเพณีหลาย ๆ ประการในสังคมที่มีพิธีกรรมทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้อง

สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำของประเทศไทย

สิ่งที่ควรทำ

1. คนไทยทักทายและแสดงความเคารพด้วยการไหว้ พร้อมกล่าวคำว่า "สวัสดี"
2. คนไทยมักส่งรอยยิ้มให้กันและกันแสดงถึงความเป็นมิตรไมตรีแม้จะไม่เคยรู้จักกันมาก่อน
3. เมื่อได้ยินเพลงชาติไทย ควรยืนตรงเพื่อแสดงถึงการให้เกียรติและให้ความเคารพต่อสถาบันชาติ
4. เมื่อได้ยินเพลงสรรเสริญพระบารมี ใน โรงมหรสพหรือโรงภาพยนตร์ทุกคนควรยืนตรงเพื่อแสดงความเคารพต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
5. ควรถอดรองเท้าเมื่อเข้าบ้าน หรือศาสนสถาน เช่น อุโบสถ วิหาร เป็นต้น
6. เมื่อได้รับเชิญหรือไปเยี่ยมเยียนผู้ใด ควรจะมีของฝากไปมอบให้เพื่อแสดงน้ำใจไมตรี และเจ้าของบ้านควรเตรียมของต้อนรับแขกผู้มาเยือนด้วย
7. คนไทยเรียกกันด้วยชื่อจริง เมื่อสนิทและคุ้นเคยกันจะเรียกชื่อเล่นพร้อมมีคำนำหน้าว่า "คุณ" เพื่อความสุภาพ

8. คนไทยนิยมรับประทานอาหารด้วยช้อนและส้อม

9. คนไทยจะให้ความเคารพนับถือ โดยให้เกียรติกับผู้อาวุโสกว่าและบุคคลสำคัญ

10. เมื่อรับประทานอาหารร่วมกัน คนไทยให้เกียรติผู้อาวุโสกว่า รับประทานอาหารก่อน

สิ่งที่ไม่ควรทำ

1. ไม่ควรแสดงกิริยาละเมิดหรือดูหมิ่นสถาบันเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ไทย
2. คนไทยถือว่าศีรษะเป็นสิ่งสูงสุด ไม่ควรจับหรือส่งสิ่งของข้ามศีรษะซึ่งถือว่าไม่สุภาพ
3. คนไทยถือว่าเท้า เป็นของต่ำ ไม่ควร ใช้เท้าชี้ เจีย หรือเดินข้ามบุคคลหรือสิ่งของ เช่น อาหาร หนังสือ เป็นต้น
4. พระพุทธรูปเป็นสิ่งที่คุณไทยให้ความเคารพ ไม่ควรกระทำการใดๆ ที่แสดงถึง การลบหลู่ดูหมิ่น เช่น การปีนป้าย หรือนำไปวางในที่ที่ไม่เหมาะสม

5. ไม่ควรแต่งกายด้วยชุดสีดำ ในงานพิธีมงคลต่างๆ เช่น งานแต่งงาน เยี่ยมผู้ป่วย วันเกิด เป็นต้น
6. ไม่ควรแสดงความรักด้วยการกอดจูบในที่สาธารณะ หรือเขตศาสนสถาน
7. ไม่ควรแต่งกายไม่สุภาพ เช่น นุ่งสั้น หรือชุดเปิดไหล่ เมื่อเข้าไปในศาสนสถานหรือสถานที่สำคัญ
8. ไม่ควรกระทำการใดๆ ให้ผู้อื่นรู้สึกอับอาย เสียหน้าในที่สาธารณะหรือต่อหน้าสาธารณชน
9. ไม่ควรทักทายคนไทย โดยเฉพาะสุภาพสตรี ด้วยการโอบกอด หรือจูบ
10. ไม่ควรพูดคุยหรือเคี้ยวอาหารเสียงดังในขณะที่รับประทานอาหาร

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี (2558) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558 ของหน่วยงานผลิตบัณฑิตใน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี มีวัตถุประสงค์อยู่สามประการ คือ ประการแรกเพื่อศึกษาถึง สภาพปัจจุบันของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานีต่อการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558 ประการที่สองคือ เพื่อยกระดับการศึกษาให้มีความเทียบเท่ามาตรฐานแผนงานด้านการศึกษา ประชาคมอาเซียน และประการสุดท้ายคือ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆ ให้มีความพร้อมและ สัมพันธ์กับประชาคมอาเซียนตลอดจนผลักดันการศึกษาที่สัมพันธ์กับต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและสำรวจความพร้อมของหน่วยงานที่ ผลิต บัณฑิตใน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานีเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในอีกสามปีข้างหน้าว่ามีความ พร้อมมากน้อยแค่ไหน ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ได้แก่ คณะต่างๆ ในวิทยาเขต ปัตตานีซึ่งได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยอิสลามศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์คณะวิทยาการสื่อสารและคณะรัฐศาสตร์ งานวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจและเน้นการศึกษาเชิงคุณภาพ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือ ประกอบการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคม อาเซียนของวิทยาเขตปัตตานีทางผู้วิจัยได้กำหนดกรอบออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านวิจัยและบริการวิชาการ ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านความร่วมมือกับ ต่างประเทศในอาเซียน โดยใช้กรอบที่ กำหนดไว้มาประกอบการสัมภาษณ์ในการเตรียมความพร้อมของ หน่วยงานที่ ผลิตบัณฑิต ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า ทุกหน่วยงานที่ผลิตบัณฑิตในวิทยาเขตปัตตานีได้ให้ความสำคัญในการ เตรียมความ

พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเป็นอย่างมาก โดยในแต่ละด้านก็จะมีเตรียมความพร้อมที่แตกต่างกันไปตามด้านต่างๆแต่สิ่งที่คุณจะได้ความสำคัญและพยายามผลักดันเป็นอย่างมาก คือ การให้บุคลากรและนักศึกษาให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาอังกฤษ เพราะ จะทำให้มีความเข้าใจ ในการสื่อสารและทำให้ทั้งสองฝ่ายได้มีความเข้าใจตรงกันมากขึ้น ในส่วนด้านอื่นๆ ก็ยังคงให้ความสำคัญไป พร้อมๆกันด้วยเหตุนี้ทุกคณะจึงจัดทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อ เป็นการเพิ่มศักยภาพให้มีความพร้อมกับสิ่งต้องเผชิญ และการที่ได้เตรียมความพร้อมไว้ล่วงหน้า นั้น ก็นับได้ว่าเป็นการสร้างพื้นฐานที่ดีในการก้าวสู่นาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ชัยยนต์ เสรีเรืองยุทธ (2556: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนประชาณีเวศน์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำนวน 78 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ภาพรวมมีการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง มีการปฏิบัติในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านที่ 4 ด้านกิจกรรมส่งเสริมในโรงเรียน และมีการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านที่ 3 ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน พบว่ารายการที่มีอันดับค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุดด้านต่างๆ เรียงตามด้านดังนี้ 1) จัดตั้งชมรมประชาคมอาเซียนในสถานศึกษา 2) จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนโดยการจัดทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติม 3) แต่งตั้งผู้แทนจากชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงานสู่ประชาคมอาเซียน 4) จัดค่ายภาษาอังกฤษให้นักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

ชูนมพร บุญยัง และคณะ(2558)ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพร้อมและความพึงพอใจต่อข่าวสารอาเซียนของประชาชนในจังหวัดอุดรธานี การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมของประชาชนในจังหวัดอุดรธานีการเปิดประชาคมอาเซียน เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อข่าวสารอาเซียนในจังหวัดอุดรธานีต่อการเปิดประชาคมอาเซียน จำแนกตามความคิดเห็นของประชาชนโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยอำเภอต่างๆจำนวน 4 อำเภอใช้การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเคร์ซีและ

มอร์แกนจำนวนทั้งหมด 400 คน เครื่องที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความพร้อมด้านความรู้ ความพร้อมด้านทักษะกระบวนการความพร้อมด้านเจตคติ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีของ เครีชีและมอร์แกน ผลการวิจัย พบว่า 1) ความพร้อมของประชาชนในจังหวัดอุดรธานีที่มีความคิดเห็นต่อการเปิดประชาคมอาเซียน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประชาชนรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของอาเซียนอยู่ในระดับปานกลางรองลงมาได้แก่ ประชาชนรู้ถึงความสำคัญในความร่วมมือของอาเซียนในด้านการเมืองและความมั่นคงด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลางประชาชนมีความรู้และความเข้าใจในด้านปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของอาเซียนอยู่ในระดับปานกลางประชาชนมีความรู้และเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งประเทศสมาชิกอาเซียน 7 ประเทศ และประชาชนรู้ความหมายและความสำคัญของประชาคมอาเซียนและกฎบัตรอาเซียนอยู่ในระดับปานกลางประชาชนรู้และเข้าใจเรื่อง โครงสร้างและกลไกในการดำเนินงานของอาเซียนอยู่ในระดับปานกลางประชาชนทราบเกี่ยวกับหลักการพื้นฐานของความร่วมมือของอาเซียน 6 หลัก อยู่ในระดับปานกลางประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจอาเซียนในด้านความหมายวัตถุประสงค์เป้าหมายแนวทางการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนความหมายความสำคัญวัตถุประสงค์ประโยชน์และคุณค่าในการเข้าร่วมเขตการค้าเสรีอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง ความพึงพอใจของประชาชนในจังหวัดอุดรธานีที่มีต่อข่าวสารอาเซียนพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อข้อมูลข่าวสารอาเซียนในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือท่านมีความพึงพอใจต่อปริมาณข่าวสารอาเซียนจากโทรทัศน์รองลงมาได้แก่ความพึงพอใจต่อข่าวสารอาเซียนที่นำเสนอสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนอยู่ในระดับปานกลางความพึงพอใจต่อปริมาณข่าวสารอาเซียนจากการประชาสัมพันธ์และความพึงพอใจในเทคนิควิธีการถ่ายทอดข่าวสารอาเซียนเพื่อให้ความรู้อยู่ในระดับปานกลางการเรียนรู้เท่าทันถึงข่าวสารอาเซียนจากสื่อต่างๆ ทั่วไปนอกจากสื่อออนไลน์หรือสื่อโซเชียลมีเดียอยู่ในระดับปานกลางความพึงพอใจต่อการเปิดรับของข่าวสารอาเซียนอยู่ในระดับปานกลางความพึงพอใจต่อปริมาณข่าวสารอาเซียนจากหนังสือพิมพ์อยู่ในระดับปานกลางความพึงพอใจต่อเนื้อหาสาระที่ได้จากข่าวสารอาเซียนอยู่ในระดับปานกลางการศึกษาหาความรู้จากข่าวสารอาเซียนที่ใกล้เข้ามาอยู่ในระดับปานกลางเกิดความเข้าใจต่อข่าวสารที่ได้รับมาน้อยแค่ไหนอยู่ในระดับปานกลางการติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง

ทัศนีย์ อัครพินท์ (2555) ได้ทำการวิจัย ทักษะคิดและความพร้อมของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ต่อการเข้าสู่ ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ศึกษา ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานอาเซียน ศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเพื่อศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานอาเซียน ทักษะคิด เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง ที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมของนักศึกษาต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคม อาเซียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทำการศึกษาค้นคว้า คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยราชพฤกษ์ ประจำปี การศึกษา 2555 ทั้ง 6คณะ ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะบัญชี คณะนิเทศศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และ สาธารณสุขศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ และคณะศิลปศาสตร์ รวมทั้งหมด จำนวน 3,003คน กำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามาเน่ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 353 คน สุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งตามคณะต่างๆ ของ นักศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ(Multiple Regression) ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย เรียนอยู่ชั้นปีที่ 3 มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.01- 2.50 เรียนในคณะบริหารธุรกิจ ทักษะคิดของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ต่อการเข้าสู่ ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน พบว่า ระดับความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของกลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 50.84 ซึ่งมีความรู้ มากที่สุดในเรื่องของจำนวนสมาชิกอาเซียน สำหรับความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความเข้าใจเกี่ยวกับ การพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านภาษาอังกฤษจะช่วยให้การสื่อสารสะดวกขึ้นเมื่อประเทศก้าวสู่ประชาคม อาเซียน และสำหรับทัศนคติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับการ เปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีทัศนคติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นมาก ที่สุด คือ ผู้ร่วมงานที่มีความหลากหลาย เช่น เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม เป็นการผสมผสาน ในการทำงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด ความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างมีระดับ ความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมากที่สุด คือ มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูลประชาคม อาเซียน จากสื่อต่างๆ และมีความพร้อมเกี่ยวกับความรู้ด้านวัฒนธรรมอาเซียน ในการที่จะเข้าแข่งขันใน ตลาดแรงงานระดับอาเซียน ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ ระดับความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น คือ ถ้าหากนักศึกษามีระดับ ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เพิ่มมากขึ้น ก็จะส่งผลต่อความ

พร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน

Eric C. Thompson และ จุฬินี เทียนไทย (2551) ศึกษาการสำรวจความรู้และความเข้าใจของนักศึกษาจากประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศต่อพัฒนาการของประชาคมอาเซียน ซึ่งอาจเป็นตัวบ่งชี้ว่า สังคมใดมีความตระหนักรู้และเตรียมพร้อมในการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นมาก น้อย เพียงใด จากงานศึกษาเรื่อง ทศนคติและการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน: ข้อค้นพบจากการสำรวจสิบ ประเทศของ มูลนิธิอาเซียน (Attitudes and Awareness toward ASEAN: Findings of a Ten Nation Survey of ASEAN Foundation) ซึ่งสำรวจนักศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยของ ประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งสิบประเทศ(อาทิมหาวิทยาลัยแห่งชาติของสิงคโปร์ มหาวิทยาลัยมลายา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น) จำนวนประเทศละ 200-220 คน รวมทั้งสิ้น 2,170 คน ทำให้ทราบถึง ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติต่ออาเซียนของปัญญาชนทั้งสิบ ประเทศโดยมีข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้ 1. ภาพรวมต่ออาเซียน นักศึกษาส่วนใหญ่รวมทั้งไทยมองอาเซียนในด้านบวก ส่วนนักศึกษาจาก กัมพูชาลาวและเวียดนามจะกระตือรือร้นเป็นพิเศษต่อความร่วมมือกับอาเซียน ส่วนสิงคโปร์ จะมองอาเซียนทางบวกและลบควบคู่กันขณะที่พม่าจะมีทัศนคติในทางลบหรือความแคลงใจ กับอาเซียนมากกว่าประเทศอื่น 2. ความเป็นพลเมืองอาเซียน นักศึกษาร้อยละ 88.5 คิดว่าประเทศของตนได้ประโยชน์จากการ เป็นสมาชิกอาเซียน และประมาณร้อยละ 70 คิดว่าตนจะได้ประโยชน์จากอาเซียน โดย นักศึกษาจากกัมพูชาลาวและเวียดนามมีมุมมองเชิงบวกมากที่สุด ขณะที่นักศึกษาจากสิงคโปร์ และพม่าเห็นด้วยน้อยกว่าชาติอื่น ส่วนไทยเห็นด้วยร้อยละ 89.5 และร้อยละ 74.5 ตามลำดับ

ศิริวรรณ ไชยพรรค (2555: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องแรงจูงใจของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการเลือก ศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษา ที่รองรับตลาดแรงงานในประชาคมอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา แรงจูงใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการเลือกศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษา ที่รองรับตลาดแรงงานในประชาคมอาเซียน โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 237 คน ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจด้านพัฒนาตนเอง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่าแรงจูงใจของนักเรียนในการเลือกศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษา เพื่อเพิ่มวุฒิการศึกษาอยู่ใน ระดับมากที่สุด แรงจูงใจด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แรงจูงใจของนักเรียนในการเลือกศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษา สาขาวิชาที่เปิดสอน มีความ ทันมัย ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับมากที่สุด แรงจูงใจด้าน ความถนัดและความสนใจในอาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

แรงจูงใจด้านค่าใช้จ่าย โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการให้พื่อนชำระค่าใช้จ่ายในการเรียนเป็น งวดๆ อยู่ในระดับมาก แรงจูงใจด้านการสนับสนุนของบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ตัดสินใจเข้าศึกษาด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก แรงจูงใจในภาพรวมของแต่ละด้าน ในส่วนของนักเรียน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

เอกราช อมะวัลย์ (2554) ศึกษาเรื่องการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. 2558 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนช่างฝีมือทหารและเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา 142 การศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรมุ่งสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปีพ.ศ. 2558 ใช้วิธีการศึกษาโดยการวิเคราะห์เอกสาร ถึงความเป็นประชาคมอาเซียนและผลกระทบต่อการศึกษา ท การศึกษาถึงปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษา อันประกอบด้วย ปัจจัยด้านความเข้าใจ ปัจจัยด้านศักยภาพบุคลากร ปัจจัยด้านคุณภาพมาตรฐาน ปัจจัยด้านการเปิดเสรีทางการศึกษา และทำการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อทราบความคิดเห็นต่อการพัฒนาการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาในการเข้าเป็นประชาคม อาเซียน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านความเข้าใจ ปัจจัยด้านศักยภาพบุคลากร ปัจจัยด้านคุณภาพมาตรฐาน และปัจจัยด้านการเปิดเสรีการศึกษา ในด้านปัจจัยความเข้าใจ เป็นการสร้างความตระหนักและการ เตรียมพร้อมเพื่อการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปัจจัยด้านศักยภาพบุคลากร เป็นการพัฒนาทักษะและ ความชำนาญที่เหมาะสมกับบุคลากร โรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเป็นประชาคมอาเซียน ปัจจัยด้าน คุณภาพมาตรฐานเพื่อสร้างความยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการและทักษะในฝีมือร่วมกันในอาเซียน ปัจจัยด้านการเปิดเสรีการศึกษา เป็นการสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสิทธิภาพในสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆ ร่วมกัน เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษา ควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน

อรวรรณ สีลวานิช (2554) ศึกษาเรื่องความพร้อมของนักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อทราบและประเมินระดับความรู้ของ นักศึกษาของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานอาเซียน 2) เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน 3) เพื่อเสนอแนวทางปฏิบัติเพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้ให้แก่ นักศึกษาของคณะสังคมศาสตร์ โดยการเก็บ ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ระดับชั้นปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2

และชั้นปีที่3 จำนวน 464 คน ผลการศึกษาพบว่า การเตรียมตัวของนักศึกษาที่สามารถทำได้คือ การใช้ภาษาอังกฤษสำหรับ การสื่อสารและการทำงาน รวมทั้งความรู้วิชาการในแขนงต่างๆ เช่นความรู้พื้นฐานสาขาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ส่วนสาขาอื่นๆ อยู่ระหว่างการพิจารณา สรุปได้ว่า นักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ ศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยรวมของทักษะเกี่ยวกับการปรับตัวและการเตรียมความพร้อมของการเข้าสู่ ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียนโดยมีค่าเฉลี่ยระดับมากเกือบทุกด้าน คือ ด้านความเปลี่ยนแปลงของ ระบบงาน ด้านเวลาทำงาน ด้านรายได้ และด้านความหลากหลายของแรงงานที่จะอพยพเข้าประเทศ และมีค่าเฉลี่ยระดับปานกลางด้านการเตรียมความพร้อมของนักศึกษา

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา เอกสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านวัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร โดยมีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาภาคปกติมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 4,520 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ทำการสุ่มโดยใช้ตารางการสุ่มของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาจำนวน 350 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และสภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏเพชรบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดและปลายปิด แบบ สอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรและสภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นตรวจสอบรายการ (Check list

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน เพื่อใช้ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตอนที่ 3 สภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยศึกษาใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้าน คติธรรม คือ วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับหลักในการดำเนินชีวิต 2) เนิติธรรม คือ วัฒนธรรมทางกฎหมาย รวมทั้งระเบียบประเพณีที่ 3) สหธรรม คือ วัฒนธรรมทางสังคม 4) วัตถุธรรม คือ วัฒนธรรมทางวัตถุ มีลักษณะความเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale 5 ระดับ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

โดยมีการหาคุณภาพของเครื่องมือโดย นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบตามตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาความสอดคล้องเหมาะสมของหัวข้อคำถามกับจุดประสงค์ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยจัดส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังคณะต่างๆ ตามวันเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลของแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยความถี่และค่า ร้อยละ ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ไปใช้ในการยกร่างหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ในขั้นตอนที่ 2 นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลพื้นฐานจากขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ข้อมูลพื้นฐานด้านวัฒนธรรมอาเซียนที่ได้จากแบบสอบถาม นำมายกร่างหลักสูตรโดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การยกร่างหลักสูตร โดยใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของฮิลดา ทาบา (Hilda Taba) ซึ่งประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ การสำรวจความต้องการ การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การคัดเลือกเนื้อหาของหลักสูตร การจัดเนื้อหาของหลักสูตร การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และนำมากำหนดองค์ประกอบของหลักสูตร 8 ประการได้แก่ ความสำคัญและความเป็นมาของหลักสูตร หลักการ

ของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม ระยะเวลา สื่ออุปกรณ์การฝึกอบรม และ การวัดและการประเมินผล

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของร่างหลักสูตร

การตรวจสอบคุณภาพของร่างหลักสูตรที่สร้างขึ้นดำเนินการตรวจสอบ 2 ประการ ได้แก่

1. การประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบของร่างหลักสูตร
 2. การประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของเอกสารประกอบหลักสูตร
- มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบของร่างหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร

แหล่งข้อมูล

การประเมินร่างหลักสูตรฝึกอบรมและเอกสารประกอบการฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร 2 ท่านผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย การวัดและการประเมินผล 1 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.แบบประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรใช้ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า(Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับ น้อยที่สุด

2. แบบประเมินความสอดคล้องของร่างหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร เป็นแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ สำหรับให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นต่อข้อความต่างๆ โดยกำหนดระดับความคิดเห็น 3 ลักษณะคือ

ค่าคะแนน +1 หมายถึง มีความเห็นว่า สอดคล้อง

ค่าคะแนน 0 หมายถึง มีความเห็นว่า ไม่แน่ใจ

ค่าคะแนน -1 หมายถึง มีความเห็นว่า ไม่สอดคล้อง (ประคอง กระณสูตร 2528)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องในประเด็นการประเมิน ลักษณะข้อคำถาม ภาษา
2. นำแบบประเมินมาปรับปรุงแก้ไข และให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยทำหน้าที่เชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยส่งทางไปรษณีย์ พร้อมหลักสูตร เอกสารหลักสูตร แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตร ใส่ซองติดแสตมป์จำหน่ายซองกลับ เพื่อความสะดวกในการส่งคืนผู้วิจัย สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ใกล้ ได้นำไปมอบให้ด้วยตนเอง ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 1 เดือน
2. นำแบบประเมินที่ได้รับคืน มาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยกำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. ≤ 1) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ไว้ คือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ต้องมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของแต่ละรายการ มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้อง ส่วนข้อที่มีค่าความสอดคล้องน้อยกว่า 0.5 นำมาพิจารณาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
3. ผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมและเอกสารประกอบการฝึกอบรม เพื่อนำไปใช้ในขั้นตอนที่ 3 ต่อไป

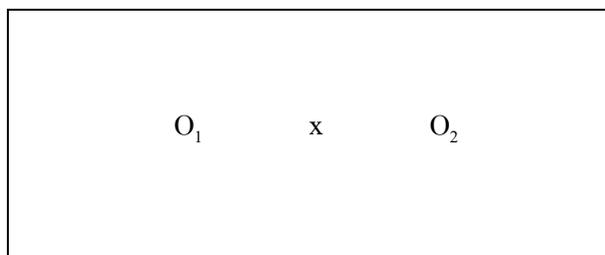
ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

หลังจากได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรแล้ว จึงทำการทดลองใช้หลักสูตร โดยมีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

แบบแผนการทดลอง

ในการทดลองครั้งนี้ใช้รูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One group Pretest – Posttest Design) โดยมีแบบแผนการทดลอง ดังนี้ (Kerlinger, 1986.p.295)

เมื่อ O_1 หมายถึง คะแนนทดสอบก่อนการทดลองใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน

X หมายถึง การฝึกอบรมหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน

O_2 หมายถึง คะแนนการทดสอบหลังการทดลองใช้ หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลอง

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 5 คณะ

กลุ่มกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ทั้ง 5 คณะที่มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการทดลองใช้หลักสูตร ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดให้คณะละ 40 คน รวม 200 คนโดยพิจารณาคุณลักษณะตามเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1. เป็นนักศึกษาภาคปกติ
2. มีความเต็มใจและสมัครใจเข้ารับการอบรม สามารถเข้ารับการอบรมได้ตลอดหลักสูตร
3. มีความรับผิดชอบและส่งงานตามกำหนดเวลา
4. ผ่านการเห็นชอบเข้าร่วมโครงการจากคณะ

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรม และเอกสารประกอบหลักสูตร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมอาเซียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบการทดลองโดยเลือกรูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (one Group – Posttest Design) และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยประสานงานกับคณะโดยกำหนดผู้เข้าร่วมทดลองใช้หลักสูตร ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง จำนวน 200 คนการดำเนินการฝึกอบรมผู้วิจัย ดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การประชุมชี้แจงเพื่อเตรียมความพร้อมโดยเชิญนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการทดลองใช้หลักสูตร โดยชี้แจงถึงรายละเอียดของหลักสูตร และตารางการฝึกอบรม แนวทางการปฏิบัติตนตลอดระยะเวลาในหลักสูตรตลอดจนช่องทางการติดต่อระหว่างใช้หลักสูตร ตลอดจนซักถามข้อสงสัยและแนวปฏิบัติต่าง ๆ และทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมอาเซียน ก่อนการทดลองใช้หลักสูตร

ระยะที่ 2 การฝึกอบรมหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน เมื่อผู้เข้ารับการอบรมเข้าร่วมประชุมชี้แจง เพื่อเตรียมความพร้อมแล้ว ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อใช้หลักสูตร จำนวน 10 หน่วย โดยใช้ระยะเวลา 4 วัน ตั้งแต่วันที่ 28 กันยายน 2560 -1 ตุลาคม 2560

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 3 นี้ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรม และเอกสารประกอบหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรประกอบด้วย องค์ประกอบของหลักสูตร 8 ประการ ได้แก่

- 1.1.ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร
- 1.2.หลักการของหลักสูตร
- 1.3.จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- 1.4. เนื้อหาสาระของหลักสูตร
- 1.5.กิจกรรมการฝึกอบรม
- 1.6.ระยะเวลา
- 1.7.สื่ออุปกรณ์การฝึกอบรม และ
- 1.8.การวัดและการประเมินผล

เอกสารประกอบการใช้หลักสูตร จำนวน 10 หน่วย ได้แก่

หน่วยที่ 1 วัฒนธรรมประเทศอินโดนีเซีย

หน่วยที่ 2 วัฒนธรรมประเทศมาเลเซีย

หน่วยที่ 3 วัฒนธรรมประเทศฟิลิปปินส์

หน่วยที่ 4 วัฒนธรรมประเทศ สิงคโปร์

หน่วยที่ 5 วัฒนธรรมประเทศไทย

หน่วยที่ 6 วัฒนธรรมประเทศบรูไนดารุส-ซาลาม

หน่วยที่ 7 วัฒนธรรมประเทศ เวียดนาม

หน่วยที่ 8 วัฒนธรรมประเทศลาว

หน่วยที่ 9 วัฒนธรรมประเทศเมียนมาร์ และ

หน่วยที่ 10 วัฒนธรรมประเทศกัมพูชา

ซึ่งแต่ละหน่วยประกอบด้วยวัฒนธรรม 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้าน คติธรรม คือ วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับหลักในการดำเนินชีวิต 2) เนติธรรม คือ วัฒนธรรมทางกฎหมาย รวมทั้งระเบียบประเพณีที่ 3) สหธรรม คือ วัฒนธรรมทางสังคม 4) วัตถุธรรม คือ วัฒนธรรมทางวัตถุ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งมีรายละเอียดในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

2.1 แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมอาเซียน มีลักษณะเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ จำนวน 60 ข้อ จำนวนข้อละ 4 ตัวเลือก วิธีการให้คะแนนตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน มีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพดังนี้

1) ศึกษาเอกสารที่ครอบคลุมเนื้อหาของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน

2) กำหนดจุดประสงค์แบบทดสอบ และทำตารางวิเคราะห์แบบทดสอบตามจุดประสงค์และเนื้อหาของแบบทดสอบ เพื่อกำหนดคำถามให้ครอบคลุมจุดประสงค์ เนื้อหา

3) สร้างแบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ โดยใช้เกณฑ์ค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก (r) มากกว่าหรือเท่ากับ .20

4) ตรวจสอบคุณภาพโดยการตรวจสอบความตรง (validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 2 คน ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2 คน และด้านอาเซียน 1 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับจุดประสงค์ ภาษาที่ใช้ โดยการหาค่า IOC (Index of Item of Objective Congruence) โดยพิจารณาข้อที่มีค่า 0.50 ขึ้นไป ส่วนข้อที่มีค่าต่ำกว่า 0.50 นำมาปรับปรุงแก้ไข ปรากฏว่าข้อสอบผ่านเกณฑ์ทุกข้อ มีค่าตั้งแต่ .80-1.00

5) การหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยนำแบบทดสอบ 60 ข้อ ไปใช้ ไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความยากอยู่ระหว่าง .30 - .77 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .49 - .78 คัดเลือกข้อสอบที่มีความเหมาะสม 50 ข้อ และดำเนินการหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้สูตร KR - 20 ของคูเดอร์ วิชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ได้ค่าความเชื่อทั้งฉบับเท่ากับ 0.79

3. นำแบบทดสอบสอบนักศึกษา ก่อนการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน เก็บคะแนนผลการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน ในวันที่ 27 กันยายน 2560

4. ทดลองใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน จำนวน 10 ประเทศ ใช้ระยะเวลา 4 วัน ระหว่าง วันที่ 28 กันยายน 2560 -1 ตุลาคม 2560 หลังจากนั้นทดสอบหลังการใช้หลักสูตร และนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้รูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One group Pretest – Posttest Design) โดยประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมอาเซียนหลังการใช้หลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลัง โดยใช้สถิติทดสอบที แบบไม่เป็นอิสระ (t-test dependant) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.05

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน โดยประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน ในด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านกระทบ หลังจากทดลองใช้หลักสูตร

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลอง

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 5 คณะ คณะ ละ 40 คน ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 200 คน โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ โดยเป็นแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน ในด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และและด้านผลกระทบ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความพึงพอใจ
2. การดำเนินการสร้างแบบประเมินประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน มีลักษณะแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) แบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดค่าระดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีความพึงพอใจ มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความพึงพอใจ ระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความพึงพอใจ ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

โดยมีการแปลความค่าของคะแนนดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ ปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ น้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ น้อยที่สุด

(บุญชม ศรีสะอาด, 2545, : 30)

แบบประเมินมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวของ Likert โดยประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบโดยมีข้อคำถาม 30 ข้อ

3. นำแบบประเมินความพึงพอใจ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถาม โดยการหาค่า IOC (Index of Item of objective Congruence) ได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ .80 – 1.00 และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าคะแนนมากกว่า .50 มาจัดทำเป็นแบบประเมิน โดยปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามที่ซ้ำกันและปรับลดลงจาก 30 ข้อ เหลือ 20 ข้อ และนำไปใช้กับนักศึกษาหลังการทดลองใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน วิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด โดยมากกว่า 3.51 หลังจากนั้นสรุปผลและเขียนรายงานการวิจัยจัดทำรูปเล่มฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านวัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตอนที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน

โดยผู้วิจัยขอแนะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านวัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ตาราง 1 แสดงค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สถานภาพข้อมูลพื้นฐาน	N = 350	
		ความถี่	ร้อยละ
1 เพศ	ชาย	138	39.42
	หญิง	212	60.58
2 ชั้นปีที่ศึกษา	ชั้นปีที่ 1	70	20.00
	ชั้นปีที่ 2	70	20.00
	ชั้นปีที่ 3	70	20.00
	ชั้นปีที่ 4	80	22.85
	ชั้นปีที่ 5	60	17.15
3 สังกัดคณะ	ครุศาสตร์	125	35.71
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	100	28.58
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	50	14.28
	เทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	25	7.15
	คณะวิทยาการจัดการ	50	14.28
4 เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน	เคย	58	16.58
	ไม่เคย	292	83.42

จากตาราง 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อจำแนกตามเพศ เป็นเพศชาย ร้อยละ 39.42 เพศหญิง ร้อยละ 60.58 ชั้นปีที่ศึกษา ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 20 ชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 22.85 และชั้นปีที่ 5 ร้อยละ 17.15 เป็นนักศึกษาสังกัดคณะ ครุศาสตร์ ร้อยละ 35.71 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ร้อยละ 28.58 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ ร้อยละ 14.28 เทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ร้อยละ 7.15 ส่วนข้อมูลประสบการณ์การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียนเคยร้อยละ 16.58 และไม่เคยร้อยละ 83.42

ตาราง 2 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ข้อที่	รายการ	N = 350	
		ความถี่	ร้อยละ
1	ท่านต้องการเข้ารับการอบรมเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียนหรือไม่		
	ต้องการ	322	92.00
	ไม่ต้องการ	28	8.00
2	ท่านเห็นว่าวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมควรเป็นลักษณะใด		
	เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมอาเซียน	310	88.57
	เพื่อเปิดโอกาสให้ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน	280	80.00
	เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน	210	60.00
3	เนื้อหาในหลักสูตรการฝึกอบรมควรมีเรื่องใดบ้าง		
	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน	224	64.00
	ระเบียบและกฎหมายอาเซียน	220	62.85
	วัฒนธรรมอาเซียนในภาพรวม	270	77.14
	วัฒนธรรมอาเซียนด้านคตินิยม (วัฒนธรรมด้านการดำเนินชีวิต)	275	78.57
	วัฒนธรรมอาเซียนด้านเนติกรรม (วัฒนธรรมทางกฎหมายระเบียบประเพณี)	280	80.00
	วัฒนธรรมอาเซียนด้านสหกรรม (วัฒนธรรมทางสังคม)	277	79.14
	วัฒนธรรมอาเซียนด้านวัฒนธรรม (วัฒนธรรมทางวัตถุ)	216	61.71

ข้อที่	รายการ	N = 350	
		ความถี่	ร้อยละ
4	รูปแบบ/กิจกรรมการฝึกอบรมที่ต้องการเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน		
	การบรรยาย อภิปราย	318	90.85
	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	210	60.00
	การฝึกปฏิบัติจริง	220	62.85
	กรณีศึกษา	250	71.42
	กิจกรรมเดี่ยว กลุ่ม	309	88.28
	การทัศนศึกษา	150	42.85
	การเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อ คู่มือ	250	71.42
5	สื่อสิ่งทีนำมาใช้ในการฝึกอบรม		
	เรียนรู้จากคู่มือ เอกสารประกอบการฝึกอบรม	340	97.14
	ใบงาน ใบความรู้	280	88.57
	วิดีโอทัศน์	190	80.00
	แหล่งเรียนรู้ด้านอาเซียนศึกษา	320	54.28
	Power Point ประกอบคำบรรยาย	110	91.42
	ป้ายนิเทศ	0.00	31.42
6.	การวัดและประเมินผลการจัดอบรม		
	การใช้แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ	338	96.57
	ใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน	312	89.14
	ใช้แบบสอบถาม	341	97.42
	ใช้แบบสังเกต	210	60.00
	ใช้แบบประเมินเจตคติ	205	58.57
	ใช้แบบรายงานการประเมินตนเอง	112	31.42

ข้อที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
7	ระยะเวลาในการฝึกอบรม		
	1-2 วัน	180	51.42
	3-4 วัน	340	97.14
	5-6 วัน	112	32.00
	อื่นๆ	0.00	0.00
8.	ช่วงเวลาในการฝึกอบรม		
	ระยะเวลาเปิดภาคเรียน	315	90.00
	ระยะเวลาปิดภาคเรียน	222	63.42

จากตารางที่ 2 พบว่า ความ ต้องการเข้ารับการอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ วัฒนธรรมอาเซียนหรือไม่ มีความต้องการร้อยละ 92.00 ส่วนวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมควรเป็น ลักษณะเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมอาเซียน ร้อยละ 88.57 เพื่อเปิดโอกาสให้ได้รับ ประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน 80.00 เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน ร้อยละ 60.00 เนื้อหาในหลักสูตรการฝึกอบรมควรมีเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน วัฒนธรรมอาเซียนในภาพรวม วัฒนธรรมอาเซียนด้านคตินิยม (วัฒนธรรมด้านการดำเนินชีวิต) วัฒนธรรมอาเซียนด้านเนติกรรม (วัฒนธรรมทางกฎหมายระเบียบประเพณี) วัฒนธรรมอาเซียนด้าน สหกรรม (วัฒนธรรมทางสังคม) ส่วนรูปแบบ/กิจกรรมการฝึกอบรมที่ต้องการเกี่ยวกับวัฒนธรรม อาเซียนได้แก่การบรรยาย อภิปรายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การฝึกปฏิบัติจริงกรณีศึกษากิจกรรมเดี่ยว กลุ่ม และการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อ คู่มือ สื่อสิ่งให้นำมาใช้ในการฝึกอบรม ควรใช้ การเรียนรู้จาก คู่มือ เอกสารประกอบการฝึกอบรม ในด้านการวัดและประเมินผลการจัดอบรมการใช้แบบทดสอบวัด ความรู้ ความเข้าใจ ใช้แบบสอบถามใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการฝึกอบรมส่วน ใหญ่เห็นว่า ควรใช้เวลา 3-4 วันช่วงเวลาการฝึกอบรมควรอยู่ในระหว่างการเปิดภาคเรียน

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ข้อ	รายการ	N = 350		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
	สภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนด้านคติธรรม			
1	(วัฒนธรรมเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต) นักศึกษามีการเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตของ ประเทศในกลุ่มอาเซียน	4.19	0.71	มาก
2	นักศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมเกี่ยวกับอาเซียนจากเอกสาร หนังสือสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์	4.11	0.79	มาก
3	นักศึกษามีความเข้าใจวัฒนธรรมเกี่ยวกับการดำรงชีวิต ของประเทศในกลุ่มอาเซียน	4.10	0.79	มาก
4	นักศึกษามีการแสวงหาความรู้ด้านอาเซียนด้านวัฒนธรรม การดำรงชีวิตทั้งในและนอกห้องเรียน	3.58	0.54	มาก
5	นักศึกษามีความรู้เข้าใจความแตกต่างเกี่ยวกับวัฒนธรรม การใช้ชีวิตของประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน	3.52	0.58	มาก
6	นักศึกษาสามารถแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตกับ เพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศอาเซียนได้อย่างมั่นใจ	3.20	0.56	ปานกลาง
7	มหาวิทยาลัย มีศูนย์การเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ด้าน วัฒนธรรมอาเซียนเพื่อบริการนักศึกษา	3.40	0.65	ปานกลาง
8	นักศึกษาสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมเกี่ยวกับการดำเนิน ชีวิต แก่ผู้อื่น ได้อย่างมั่นใจ	3.44	0.67	ปานกลาง
9	นักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตของ ประเทศในกลุ่มอาเซียนภายในชั้นเรียนเท่านั้น	3.64	0.84	มาก
10	นักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตของ ประเทศในกลุ่มอาเซียนจากประสบการณ์จริง	3.25	0.57	ปานกลาง

ข้อ	รายการ	N = 350		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
11	สภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนด้านเนติธรรม (วัฒนธรรมเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบประเพณี) นักศึกษาเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับกฎหมายระเบียบ ประเพณีของกลุ่มประเทศอาเซียน	4.19	0.71	มาก
12	นักศึกษามีช่องทางการเรียนรู้เกี่ยวกับ เนติธรรมของกลุ่ม ประเทศอาเซียน หลากหลายช่องทาง	4.11	0.79	มาก
13	นักศึกษาได้เรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบประเพณีในรายวิชาต่างๆ ที่เรียนในมหาวิทยาลัย	4.13	0.75	มาก
14	นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วม /ปฏิบัติตนตามระเบียบประเพณี ของประเทศในกลุ่มอาเซียน	3.27	0.87	ปานกลาง
15	นักศึกษามีบทบาทในการร่วมสร้าง ถ่ายทอดวัฒนธรรม อาเซียนด้านเนติธรรมในสถาบันที่ศึกษา	3.50	0.58	มาก
16	นักศึกษาสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้รักษากฎหมาย และ ปฏิบัติตามระเบียบประเพณีได้เป็นอย่างดี	4.58	0.57	มากที่สุด
17	นักศึกษามีประสบการณ์ในการใช้กฎหมายของประเทศ ต่างในกลุ่มประเทศอาเซียน	3.24	0.58	ปานกลาง
18	นักศึกษาไม่สามารถปรับตัวได้เกี่ยวกับการปฏิบัติตาม ระเบียบประเพณีของประเทศในกลุ่มอาเซียนได้	3.54	0.64	มาก
19	นักศึกษามีโอกาสได้เรียนรู้ในด้านเนติธรรมกับ ชาวต่างชาติในสถาบัน	3.04	0.67	ปานกลาง
20	20. นักศึกษาไม่เคยปฏิบัติตนผิดกฎหมายและระเบียบ ประเพณีของประเทศไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียน	4.42	0.64	มาก

ข้อ	รายการ	N = 350		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
สภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนด้านสหธรรม				
(วัฒนธรรมธรรมทางสังคม)				
21	นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางสังคมเป็นอย่างดี	3.24	0.54	ปานกลาง
22	นักศึกษามีความเข้าใจวัฒนธรรมค่านิยม และความเชื่อต่างๆในกลุ่มประเทศอาเซียน	3.42	0.67	ปานกลาง
23	นักศึกษาสามารถเป็นต้นแบบด้านวัฒนธรรมทางสังคมเช่น การเคารพผู้ใหญ่ มารยาทในการพูด ระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ	3.87	0.58	มาก
24	นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ อภิปราย ฝึกปฏิบัติด้านวัฒนธรรมทางสังคมได้เป็นอย่างดี	3.54	0.56	มาก
25	นักศึกษาสามารถเข้าใจและยอมรับความแตกต่างในการดำเนินชีวิตทางสังคม	4.15	0.65	มาก
26	นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของวัฒนธรรมใน 3 มิติ ได้แก่ มิติด้านผลงาน ด้านความรู้ตึกนึกคิด ด้านพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของประเทศในกลุ่มอาเซียน	3.24	0.52	ปานกลาง
27	นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางสังคมจากรายวิชาที่เรียนในสถาบัน	4.35	0.69	มาก
28	นักศึกษาสามารถติดต่อกับบุคคล กลุ่มคน อย่างมีมารยาทและสุนทรีย์ะ ทั้งในประเทศและประเทศในกลุ่มอาเซียน	3.25	0.69	ปานกลาง
29	นักศึกษาเข้าใจวัฒนธรรมทางสังคมที่แตกต่างกันในกลุ่มประเทศอาเซียนเป็นเรื่องปกติซึ่งบุคคลต้องทำความเข้าใจและเรียนรู้	4.00	0.63	มาก

ข้อ	รายการ	N=350		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
30	นักศึกษาเห็นว่าวัฒนธรรมทางสังคมถือเป็นมรดกทางสังคมที่สามารถตกทอดไปสู่สังคมได้	3.58	0.78	มาก
สภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนด้านวัฒนธรรม (ด้านวัฒนธรรมทางวัตถุ)				
31	31. นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมของประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียนเป็นอย่างดี	3.42	0.78	ปานกลาง
32	นักศึกษามีโอกาสร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวัฒนธรรมอาเซียนกับเพื่อนๆ	2.58	0.58	ปานกลาง
33	นักศึกษาสามารถแสดงออกถึงความเคารพ โบราณสถาน โบราณวัตถุของประเทศในกลุ่มอาเซียน	3.25	0.57	ปานกลาง
34	นักศึกษาศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางวัตถุของประเทศในกลุ่มอาเซียนอย่างเสมอและหลากหลายวิธี	3.57	0.64	มาก
35	นักศึกษปฏิบัติตนเป็นผู้มีวัฒนธรรม 4 ประการได้แก่ ทาน ปิยวาจา อุดมจริยา สمانัตตา และเผยแพร่ต่อเพื่อนในกลุ่มประเทศอาเซียนได้	4.35	0.89	มาก
36	นักศึกษาสามารถให้ข้อมูลวัฒนธรรมอาเซียนด้านวัตถุแก่ผู้อื่นได้อย่างมั่นใจ	4.60	0.97	มากที่สุด
รวม		3.66	0.67	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าสภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีสภาพการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสภาพการเรียนรู้ในระดับมากที่สุดได้แก่นักศึกษาสามารถให้ข้อมูลวัฒนธรรมอาเซียนด้านวัตถุแก่ผู้อื่นได้อย่างมั่นใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 และ นักศึกษาสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้รักยกยอหมาย และปฏิบัติตามระเบียบประเพณีได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 นอกนั้นมีสภาพการเรียนรู้ จำนวน 19 รายการ และในระดับปานกลาง จำนวน 15 รายการ

ตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ผลการร่างหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของอิลดา ทาบา

ดังนี้

(ร่าง)หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

1. ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการจัดการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงหลายด้านและด้านที่สำคัญประการหนึ่งคือ ซึ่งต้องเตรียมตัวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปีพ.ศ. 2558 จึงเป็นบทบาทสำคัญของมหาวิทยาลัยที่จะต้องกำหนดเป้าหมายในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้ชัดเจนที่จะพัฒนานักศึกษาให้มีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน อนึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ในกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนามหาวิทยาลัยไว้ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยใน เป้าประสงค์ที่ 2 ได้ระบุให้นักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับการเป็นประชาคมอาเซียนและในกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาความรู้ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ คุณลักษณะของนักศึกษาและบุคลากรตลอดจนสร้างความตระหนักในการเตรียมความพร้อมและมาตรฐานการศึกษาจึงต้องมุ่งที่ประสิทธิภาพ ต้องมีการตื่นตัว สถาบันการศึกษาในฐานะผู้ผลิตบัณฑิตต้องพร้อมแข่งขัน ได้ทั้งในระดับอาเซียนและระดับโลก และจิรวัดน์ วิริงกร(2554) กล่าวว่า การเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียน ซึ่งว่าสังคมไทยในอนาคตจะมีการเปลี่ยนแปลงในหลายเรื่องที่กระทบต่อวิถีชีวิตที่เคยดำเนินมาในอดีต นักศึกษาจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเรียนรู้ ปรับตัว และเตรียมการ (Adaptability and Preparation) ประเด็นที่นักศึกษารุ่นใหม่ควรต้องเตรียมตนเอง เพื่อให้มีความพร้อมรับมือกับสถานการณ์ในอนาคต เช่น 1) ควรมีความสนใจและตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากการรวมตัวของประเทศต่าง ๆ สู่ประชาคมอาเซียน ทั้งในเชิงประโยชน์ที่ได้รับและข้อควรระวัง 2) การเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียน ทำให้สังคมยุคใหม่จะสะท้อนความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้น การเรียนรู้ของนักศึกษายุคใหม่จึงจำเป็นต้องปรับทั้งกระบวนการเรียนรู้ ปรับทัศนคติที่จะต้องตระหนักถึงความ เป็นชาติ และการดำรงอยู่ของรัฐบาลไทยเพิ่มมากขึ้น 3) ปรับกระบวนการศึกษารับรู้ การเรียนรู้ยุคใหม่ควรเป็นไปอย่างมีเป้าหมาย อย่างคนรู้เท่าทันสถานการณ์ 4) นักศึกษารุ่นใหม่จำเป็นต้องตระหนักถึงความเป็นชาติและความดำรงอยู่ของรัฐบาลชาติ 5) พัฒนาความเป็นคนมีวินัย มุ่งเน้นความสามารถในการดำรงชีวิตภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม 6) สร้างความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ควรพัฒนาตนเองให้แน่ใจว่า สามารถที่จะทำงานกับผู้คนต่างวัฒนธรรมได้ 7) เรียนรู้ประเทศ

เพื่อนบ้านทั้งในด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน 8) สร้างโอกาสเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ต้องเพิ่มทักษะทางด้านภาษาอังกฤษให้มากขึ้น ให้สามารถสื่อสารได้

นอกจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการยังได้พิจารณาแนวทางการดำเนินงานตามปฏิญญาอาเซียน ด้านการศึกษาเพื่อกำหนดเป็นนโยบายดังนี้

1.การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อม ของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี2558

2.การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษาและประชาชน ให้ มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนเช่นความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศทักษะและความชำนาญที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรมและการเพิ่มโอกาสในการหางานทำของประชาชน

3.การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียนรวมทั้งให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียนการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆและการแลกเปลี่ยนเยาวชนการพัฒนากระบวนการศึกษาทางไกลซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิตการส่งเสริมและปรับปรุงการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพทั้งในขั้นต้นและขั้นต่อเนื่องตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน

4.การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีทางการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษาควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน

5.การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้มอบหมายให้องค์กรหลักเตรียมจัดทำแผนการดำเนินงานและแต่งตั้งคณะอนุกรรม การจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมการรองรับในเรื่องดังกล่าว โดยให้พิจารณาถึงระบบการศึกษาในอาเซียนและ นโยบายของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างแท้จริงในอาเซียนต่อไป

(ที่มา<http://blog.eduzones.com/racchachoengsao/88655>สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2558)

และเป้าหมายของ UNESCO ได้กำหนด เป้าหมายการเรียนรู้ของมนุษย์(Four Pillars of Education) ซึ่งกำหนดโดยองค์การศึกษาวិทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO)

ดังนี้ 1) Learn to know เรียนเพื่อให้มีความรู้ และมีวิธีการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปต่อยอด แสวงหาหรือสร้างความรู้ใหม่เพิ่มขึ้นได้เรื่อยๆ 2) Learn to do เรียนเพื่อที่จะทำเป็น หรือใช้ความรู้ไปประกอบอาชีพ และสร้างประโยชน์แก่สังคม 3) Learn to be เรียนเพื่อที่จะเป็นผู้ที่รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ สามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพ หรือพัฒนาตนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ 4) Learn to live with others เรียนเพื่อดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่นๆ ในสังคมอย่างมีความสุข และสร้างสรรค์เป้าหมายทั้ง 4 นี้เป็นหลักที่จะสร้างเยาวชนในประชาคมโลกอนาคต

นอกจากนโยบายดังกล่าวแล้วได้มีการกำหนด การเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดผลการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่คาดหวังให้นักศึกษาพัฒนาขึ้นอย่างน้อย 5 ด้านจากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการศึกษาดังนี้

1. **ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral)** หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

2. **ด้านความรู้ (Knowledge)** หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิดและการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่างๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

3. **ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive skills)** หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่างๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

4. **ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility)** หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึง ภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง

5. **ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)** หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลขความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติความสามารถในการสื่อสาร ทั้งการพูดการเขียนและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

และในโลกปัจจุบันในด้านการจัดการเรียนการสอนสถาบันการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรเช่นแนวคิดการ

พัฒนาหลักสูตรตามรูปแบบของไทเลอร์ นั้นจะยึดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เป็นหลัก ซึ่งเป็นหลักการที่สามารถนำมาใช้ได้กับการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับ ต่อมาทาบ (Taba, 1962 ,p 12) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรลักษณะจากล่างขึ้นบน(Grassroots Approach) โดยใช้วิธีแบบอุปนัย (Inductive Method) ซึ่งเริ่มจากการพัฒนาหลักสูตรในระดับที่เฉพาะเจาะจงแล้วปรับขยายไปสู่ระดับที่สูงกว่า ซึ่งครูเป็นผู้ใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรในการสร้างหน่วยการเรียนรู้การสอน และนำไปสู่การพัฒนาเป็นหลักสูตรใหญ่ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็น (Diagnose of Needs)
2. การกำหนดจุดประสงค์ของการศึกษาที่ต้องการให้บรรลุ (Formulation of Objectives)
3. การคัดเลือกเนื้อหาสาระ (Selection of Content)
4. การจัดลำดับโครงสร้างของเนื้อหาให้มีความสัมพันธ์กัน (Organization of Content)
5. การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences)
6. การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ (Ordering the Learning Activities)
7. การกำหนดสิ่งที่ต้องการประเมิน วิธีการ และกระบวนการประเมิน (Determination of Evaluate)

การพัฒนาหลักสูตรตามรูปแบบของทาบานั้นจะมีจุดเน้นทางด้านการเรียนการสอนหรือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผู้วิจัยจึงได้เลือกรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของทาบเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน

คำว่าวัฒนธรรม โดยทั่วไปหมายถึง รูปแบบของกิจกรรมมนุษย์และโครงสร้างเชิงสัญลักษณ์ที่ทำให้กิจกรรมนั้นเด่นชัดและมีความสำคัญ วิธีการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นพฤติกรรมและสิ่งที่คนในหมู่ผลิตสร้างขึ้นด้วยการเรียนรู้จากกันและกันและร่วมใช้อยู่ในหมู่พวกของตนวัฒนธรรมส่วนหนึ่งสามารถแสดงออกผ่าน ดนตรี วรรณกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม การละครและภาพยนตร์ ฯลฯ

ในปัจจุบันอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย สาเหตุของการหลงใหลเข้ามาของวัฒนธรรมตะวันตก สังคมอาเซียนได้แก่ความเจริญด้านการคมนาคมขนส่ง อิทธิพลจากสื่อมวลชนต่าง ๆ และการเผยแพร่วัฒนธรรมโดยตรง ซึ่งเป็นอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่ส่งผลต่อสังคมไทย โดยมีผลต่อ 1. ระบบการศึกษา 2. ระบบการเมือง 3. ระบบเศรษฐกิจ 4. ระบบสังคมและวัฒนธรรม และโดยทั่วไปประเภทของวัฒนธรรมสามารถแบ่งประเภทของวัฒนธรรมออกเป็น 4 ด้านได้แก่

1. คติธรรมคือวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับหลักในการดำเนินชีวิต
2. เนติธรรม คือ วัฒนธรรมทางกฎหมาย รวมทั้งระเบียบประเพณีที่ยอมรับนับถือกันว่ามี

ความสำคัญเช่นเดียวกับกฎหมาย

3. สหธรรม คือ วัฒนธรรมทางสังคม นอกจากหมายถึงคุณธรรมต่าง ๆ ที่ทำให้คนอยู่ร่วมกันอย่างผาสุกถ้อยทีถ้อยอาศัยกันแล้วยังรวมถึงระเบียบมารยาทที่จะติดต่อเกี่ยวข้องกับสังคมทุกชนิด

4. วัฒนธรรมคือวัฒนธรรมทางวัตถุเช่นที่เกี่ยวกับการกินที่อยู่เครื่องนุ่งห่ม บ้านเรือน และอื่น ๆ ซึ่งนักศึกษาจำเป็นต้องได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเพื่อให้มีศักยภาพในการดำรงอยู่อย่างเหมาะสมเป็นการเตรียมและสร้างเยาวชนในอนาคต ดังนั้นผู้วิจัยจึงประเภทของวัฒนธรรมทั้ง 4 ประเภทเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนในครั้งนี้

ปัจจุบันจะเห็นได้ว่า สถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างให้ความสำคัญและมีบทบาทในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์ ด้านวัฒนธรรมอาเซียน โดยผ่านกิจกรรมทางการศึกษาหลายรูปแบบเช่นการฝึกอบรม การจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การสอดแทรกในหลักสูตร จัดกิจกรรมส่งเสริมให้แก่นักศึกษาในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้มีความรู้เท่าทันโลกแห่งอาเซียน ในอนาคตที่ผู้เรียนต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในอนาคตซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับประเทศในกลุ่มอาเซียนซึ่งได้เริ่มขึ้นในปีการศึกษา 2558

การดำเนินการเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมอาเซียนจึงเป็นบทบาทที่สำคัญยิ่งของสถาบันทางการศึกษาที่ต้องเร่งดำเนินการ ในส่วนของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ซึ่งเป็นสถาบันในส่วนภูมิภาคซึ่งอาจทำให้ขาดโอกาสในการเข้าร่วมเรียนรู้ด้านอาเซียน ดังนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์จึงตระหนักและจำต้องดำเนินบทบาทสำคัญในการสร้างความรู้ความเข้าใจทักษะและประสบการณ์ ด้านวัฒนธรรมอาเซียน โดยผ่านการเรียนรู้โดยการสร้างและพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ขึ้นเพื่อให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมีศักยภาพในการดำเนินชีวิตในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนต่อไป

2. หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรเสริมสำหรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านวัฒนธรรมอาเซียน ด้านความรู้ ด้านการปฏิบัติตนเป็นผู้มีวัฒนธรรมอาเซียน
2. เป็นหลักสูตรเสริมที่ใช้ฝึกอบรมแก่นักศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วม การฝึกปฏิบัติและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่ม พร้อมทั้งมีการสอดแทรกเจตคติที่ดีในการอยู่ร่วมกันในประเทศอาเซียน
3. เป็นหลักสูตรที่เน้นกิจกรรมการสร้างองค์ความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติกิจกรรม เน้นการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างเพื่อให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมประชาคมอาเซียนได้อย่างมีความสุข

3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมในประเทศอาเซียน
2. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้มีวัฒนธรรมอาเซียนได้อย่างถูกต้อง
3. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ แนวปฏิบัติในการใช้ชีวิตได้อย่างถูกต้อง

4. โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร แบ่งเป็น 10 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วย	จำนวนชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	วัฒนธรรมประเทศอินโดนีเซีย	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	วัฒนธรรมประเทศมาเลเซีย	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	วัฒนธรรมประเทศฟิลิปปินส์	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	วัฒนธรรมประเทศสิงคโปร์	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	วัฒนธรรมประเทศ บรูไนดารุส-ซาลาม	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	วัฒนธรรมประเทศ เวียดนาม	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7	วัฒนธรรมประเทศ ลาว	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8	วัฒนธรรมประเทศ เมียนมา	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9	วัฒนธรรมประเทศ กัมพูชา	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10	วัฒนธรรมประเทศไทย	3
รวม		30 ชั่วโมง

เนื้อหาสาระของหลักสูตร

เนื้อหาสาระในหลักสูตรประกอบด้วยดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่	เนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 วัฒนธรรมประเทศอินโดนีเซีย	วัฒนธรรมประเทศอินโดนีเซีย -ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ -วัฒนธรรมทางระเบียน กฎหมาย -วัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญ -โบราณสถาน โบราณวัตถุ -สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในประเทศอินโดนีเซีย -ฝึกปฏิบัติวัฒนธรรมประเทศอินโดนีเซีย	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 วัฒนธรรมประเทศมาเลเซีย	วัฒนธรรมประเทศมาเลเซีย -ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ -วัฒนธรรมทางระเบียน กฎหมาย -วัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญ -โบราณสถาน โบราณวัตถุ -สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในประเทศมาเลเซีย -ฝึกปฏิบัติวัฒนธรรมประเทศมาเลเซีย	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 วัฒนธรรมประเทศฟิลิปปินส์	วัฒนธรรมประเทศฟิลิปปินส์ -ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ -วัฒนธรรมทางระเบียน กฎหมาย -วัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญ -โบราณสถาน โบราณวัตถุ -สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในประเทศฟิลิปปินส์ -ฝึกปฏิบัติวัฒนธรรมประเทศฟิลิปปินส์	3

หน่วยการเรียนรู้ที่	เนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 วัฒนธรรมประเทศสิงคโปร์	วัฒนธรรมประเทศสิงคโปร์ -ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ -วัฒนธรรมทางระเบียบ กฎหมาย -วัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญ -โบราณสถาน โบราณวัตถุ -สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในประเทศสิงคโปร์ -ฝึกปฏิบัติวัฒนธรรมประเทศมาเลเซีย	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 วัฒนธรรมประเทศ บรูไนดารุส-ซาลาม	วัฒนธรรมประเทศ บรูไนดารุส-ซาลาม -ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ -วัฒนธรรมทางระเบียบ กฎหมาย -วัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญ -โบราณสถาน โบราณวัตถุ -สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในประเทศบรูไน -ฝึกปฏิบัติวัฒนธรรมประเทศบรูไน	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 วัฒนธรรมประเทศ เวียดนาม	วัฒนธรรมประเทศ เวียดนาม -ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ -วัฒนธรรมทางระเบียบ กฎหมาย -วัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญ -โบราณสถาน โบราณวัตถุ -สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในประเทศเวียดนาม -ฝึกปฏิบัติวัฒนธรรมประเทศบรูไน	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 วัฒนธรรมประเทศ ลาว	วัฒนธรรมประเทศ ลาว -ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ -วัฒนธรรมทางระเบียบ กฎหมาย -วัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญ	3

หน่วยการเรียนรู้ที่	เนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
	<ul style="list-style-type: none"> -โบราณสถาน โบราณวัตถุ -สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในประเทศลาว -ฝึกปฏิบัติวัฒนธรรมประเทศลาว 	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 วัฒนธรรมประเทศ เมียนมา	วัฒนธรรมประเทศ เมียนมา <ul style="list-style-type: none"> -ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ -วัฒนธรรมทางระเบียน กฎหมาย -วัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญ -โบราณสถาน โบราณวัตถุ -สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในประเทศเมียนมา -ฝึกปฏิบัติวัฒนธรรมประเทศเมียนมา 	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 วัฒนธรรมประเทศ กัมพูชา	วัฒนธรรมประเทศ กัมพูชา <ul style="list-style-type: none"> -ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ -วัฒนธรรมทางระเบียน กฎหมาย -วัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญ -โบราณสถาน โบราณวัตถุ -สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในประเทศกัมพูชา -ฝึกปฏิบัติวัฒนธรรมประเทศ 	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 วัฒนธรรมประเทศไทย	วัฒนธรรมประเทศไทย <ul style="list-style-type: none"> -ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ -วัฒนธรรมทางระเบียน กฎหมาย -วัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญ -โบราณสถาน โบราณวัตถุ -สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในประเทศไทย -ฝึกปฏิบัติวัฒนธรรมประเทศไทย 	3
รวม		30 ชั่วโมง

กิจกรรมการฝึกอบรม

กิจกรรมการฝึกอบรม ได้แก่ การบรรยาย การอภิปราย กรณีศึกษา ฝึกปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการนำเสนอผลงาน และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและจากตัวอย่าง

ระยะเวลา

ระยะเวลาในการฝึกอบรมตลอดหลักสูตร เป็นระยะเวลา 5 วัน วันละ 6 ชั่วโมง โดยจัดอบรม ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

สื่อ อุปกรณ์การฝึกอบรม

1. เอกสารประกอบการฝึกอบรมหน่วยการเรียนรู้ ที่ 1 -10
2. กรณีศึกษาเกี่ยวกับประเทศอาเซียน
3. Power point ประกอบคำบรรยาย
4. ใบกิจกรรมหน่วยที่ 1 -10
5. วิดิทัศน์นำเสนอข้อมูลประเทศในกลุ่มอาเซียน
6. รูปภาพ/ภาพถ่ายประเพณีสำคัญของประเทศในกลุ่มอาเซียน

การวัดและประเมินผล

วิธีการวัดและประเมินผล

1. ใช้การทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมอาเซียนก่อนและหลังการฝึกอบรม
2. การประเมินการปฏิบัติตนเป็นผู้มีวัฒนธรรมที่ถูกต้องของวัฒนธรรมแต่ละประเทศ
3. ประเมินความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ แนวปฏิบัติในการใช้ชีวิตได้อย่างถูกต้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล

1. ใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน ก่อนและหลังการฝึกอบรม

จำนวน 50 ข้อ

2. ใช้แบบประเมินการปฏิบัติตนเป็นผู้มีวัฒนธรรมที่ถูกต้องของวัฒนธรรมแต่ละประเทศ

ระหว่างเข้าร่วมอบรม

3. แบบประเมินความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ แนวปฏิบัติในการใช้ชีวิตได้อย่าง

ถูกต้องระหว่างการเข้าร่วมการฝึกอบรม

ตาราง 4 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

รายการประเมิน	n= 5		ระดับความเหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
1.ความสำคัญและความเป็นมาของหลักสูตร	4.60	0.68	มากที่สุด
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการพัฒนา	4.50	0.53	มากที่สุด
3. คำแนะนำในการใช้หลักสูตรมีความเหมาะสมใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน	4.60	0.59	มากที่สุด
4. เนื้อหาในชุดกิจกรรมเหมาะสมในด้านเนื้อหาและระยะเวลา	3.54	0.88	มาก
5. การดำเนินการใช้หลักสูตรมีความเหมาะสมเป็นขั้นเป็นตอน	3.40	0.69	ปานกลาง
6. กิจกรรมการฝึกอบรมในคู่มือผู้ให้การฝึกอบรมมีความเหมาะสม สามารถปฏิบัติได้จริง	4.20	0.59	มาก
7. โครงสร้างระยะเวลาในการใช้หน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม และเพียงพอในการเรียนรู้	4.60	0.53	มากที่สุด
8. การวัดและประเมินผลในหลักสูตรมีความเหมาะสมชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้	4.45	0.73	มาก
9. ความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆของหน่วยการเรียนรู้ที่ 1	4.45	0.53	มาก
10. ความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆของหน่วยการเรียนรู้ที่ 2	4.50	0.53	มากที่สุด
11. ความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆของหน่วยการเรียนรู้ที่ 3	3.70	0.79	มาก
12. ความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆของหน่วยการเรียนรู้ที่ 4	3.47	0.73	ปานกลาง

13. ความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 5	3.79	0.79	มาก
14. ความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 6	4.00	0.78	มาก
15. ความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 7	4.47	0.67	มาก
16. ความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 8	3.47	0.78	มาก
117. ความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 9	3.70	0.57	มาก
18. ความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 10	4.00	0.76	มาก
เฉลี่ยรวม	4.33	0.68	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าหน่วยการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในภาพรวมในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.68 และพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดจำนวน 5 รายการ มีความเหมาะสมในระดับมาก จำนวน 11 รายการระดับปานกลาง 2 รายการ โดยรายการที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมมากที่สุดได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความสำคัญและความเป็นมาของหลักสูตร โครงสร้างระยะเวลา ในการใช้หน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม และเพียงพอในการเรียนรู้ มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการจัดอบรม

ตาราง 5 ผลการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัย
ราชภัฏเพชรบูรณ์

ข้อ	รายการประเมิน	n=5	ความสอดคล้อง
		ค่า IOC	
1	ความสำคัญและความเป็นมาของหลักสูตร	1.00	สอดคล้อง
2	หลักการของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมาย	1.00	สอดคล้อง
3	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับเนื้อหา	1.00	สอดคล้อง
4	โครงสร้างของหลักสูตรกับเนื้อหา	0.60	สอดคล้อง
5	ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระของหลักสูตร กับกิจกรรม	0.80	สอดคล้อง
6	ความเหมาะสมของระยะเวลาของหลักสูตร	0.80	สอดคล้อง
7	ความเหมาะสมของสื่อและอุปกรณ์	1.00	สอดคล้อง
8	ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
9	เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับ ระยะเวลา ในการฝึกอบรม หลักสูตร	0.80	สอดคล้อง
10	การวัดและประเมินผลกับจุดมุ่งหมายใน หลักสูตร	0.80	สอดคล้อง
11	ความสอดคล้องภายในขององค์ประกอบต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 1	0.80	สอดคล้อง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	n = 5	ความสอดคล้อง
		ค่า IOC	
13	ความสอดคล้องภายในขององค์ประกอบต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 2	0.80	สอดคล้อง
14	ความสอดคล้องภายในขององค์ประกอบต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 3	0.80	สอดคล้อง
15	ความสอดคล้องภายในขององค์ประกอบต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 4	0.80	สอดคล้อง
16	ความสอดคล้องภายในขององค์ประกอบต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 5	0.50	สอดคล้อง
17	ความสอดคล้องภายในขององค์ประกอบต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 6	0.80	สอดคล้อง
18	ความสอดคล้องภายในขององค์ประกอบต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 7	0.80	สอดคล้อง
19	ความสอดคล้องภายในขององค์ประกอบต่างๆ ของชุดการเรียนรู้ชุดที่ 8	0.60	สอดคล้อง
20	ความสอดคล้องภายในขององค์ประกอบต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 9	0.50	สอดคล้อง
21	ความสอดคล้องภายในขององค์ประกอบต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 10	0.80	สอดคล้อง
22	ภาพรวมของหลักสูตรอย่างละเอียดและ สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร	0.60	สอดคล้อง

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าความสอดคล้องของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องทุกรายการมีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.50-1.00 โดยมีหน่วยการเรียนรู้มีค่าความสอดคล้องมากที่สุด คือมีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ในด้านความสำคัญและความเป็นมาของหลักสูตร หลักการ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สื่ออุปกรณ์ การวัดและประเมินผล ส่วนความสอดคล้องภายในของหน่วยการเรียนรู้ในหน่วยที่ 1-10 มีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.50-0.80

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 6 การเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test)

กลุ่ม ทดลอง	n	คะแนน เต็ม	ก่อนการใช้		หลังการใช้หลักสูตร		t	p (1-tailed)
			หลักสูตร		ใช้หลักสูตร			
			\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
	200	50	16.39	3.94	40.27	4.04	65.13 *	0.00

หมายเหตุ: * $p < .05$

จากตาราง 6 พบว่า นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมอาเซียน โดยก่อนการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.94 หลังการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.04 และผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ หลังการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตร
วัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ในด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ
ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ

ข้อ	รายการ	n =200		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
ด้านปัจจัยนำเข้า				
1	ก่อนการใช้หลักสูตร มีการชี้แจงการใช้หลักสูตรอย่างชัดเจน	4.84	0.39	มากที่สุด
2	หลักสูตรมีวัตถุประสงค์ชัดเจน	4.73	0.46	มากที่สุด
3	หลักสูตรมีเนื้อหาที่เหมาะสม เรียงจากง่ายไปหายากตรงประเด็น	4.25	0.87	มาก
4	เอกสารประกอบหลักสูตร มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	3.83	0.98	มาก
5	ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการจัดหลักสูตร	4.13	0.97	มาก
	รวม	4.35	0.73	มาก
ด้านกระบวนการ				
6	มีการเตรียมความพร้อมก่อนการใช้หลักสูตรที่เข้าใจง่าย	4.94	0.27	มากที่สุด
7	หลักสูตรมีกิจกรรมหลากหลายและสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง	3.85	0.95	มาก
8	หลักสูตรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้ง 10 หน่วย	4.74	0.46	มากที่สุด
9	หลักสูตรเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับวิทยากรและกลุ่มเพื่อนได้เป็นอย่างดี	4.29	0.65	มาก
10	หลักสูตรเน้นกิจกรรม น่าสนใจ และปฏิบัติด้วยตนเองได้	4.18	0.99	มาก
11	การดำเนินงานใช้หลักสูตรเป็นไปตามแผนที่กำหนด ทั้ง 10 หน่วย	4.72	0.48	มากที่สุด
12	มีการใช้วิทยากรที่มีความสามารถเฉพาะทางในการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตร	4.29	0.52	มาก
	รวม	4.43	0.61	มาก

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตร
วัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ในด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ
ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ(ต่อ)

ข้อ	รายการ	n=200		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
ด้านผลผลิต				
13	ความรู้ที่ได้รับจากการได้เข้าร่วมใช้หลักสูตร	4.13	0.51	มาก
14	สามารถนำความรู้ไปใช้ในการเรียนรู้และชีวิตประจำวัน	4.40	0.62	มาก
15	หลังการใช้หลักสูตรนักศึกษานักศึกษาสามารถถ่ายทอด องค์ความรู้แก่ผู้อื่นได้	3.67	0.74	มาก
	รวม	4.06	0.62	มาก
ด้านผลกระทบ				
16	หลังจากใช้หลักสูตรท่านมีแนวคิดในการพัฒนาตนเอง เกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียนมากขึ้น	4.92	0.71	มากที่สุด
17	การดำเนินชีวิตของท่านมีการเปลี่ยนแปลงโดยมีการศึกษา หาความรู้ด้านวัฒนธรรมอาเซียนเพิ่มเติม	4.27	0.51	มาก
18	หลังการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนทำให้นักศึกษามี ทักษะเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนเพิ่มขึ้น	3.65	0.85	มาก
19	ท่านสามารถติดต่อกับเพื่อนต่างชาติในกลุ่มประเทศ อาเซียนได้อย่างมั่นใจ	3.72	0.74	มาก
20	นักศึกษาสามารถถ่ายทอดความรู้และปฏิบัติตนเป็นผู้มี วัฒนธรรมอาเซียนที่ให้แก่ผู้อื่นได้อย่างภาคภูมิใจ	3.83	0.87	มาก
	รวม	4.07	0.73	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.27	0.67	มาก

จากตาราง 7 พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ในด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ ดังนี้

ด้านปัจจัยนำเข้า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน ในภาพรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด ในด้านก่อนการใช้หลักสูตรมีการชี้แจงหลักสูตรอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.39 และด้านหลักสูตรมีวัตถุประสงค์ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 และ รองลงมาคือมีความพึงพอใจในระดับมากในด้านหลักสูตรมีเนื้อหาเหมาะสมเรียงลำดับจากง่ายไปหายากตรงประเด็นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87

ด้านกระบวนการ นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน ในภาพรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด ในด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการใช้หลักสูตรที่เข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.94 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.27 และหลักสูตรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้ง 10 หน่วยการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 และการดำเนินงานใช้หลักสูตรเป็นไปตามแผนที่กำหนดทั้ง 10 หน่วย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84 และรองลงมา คือมีความพึงพอใจในระดับมากได้แก่ หลักสูตรเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับวิทยากรและกลุ่มเพื่อน ได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 และมีการใช้วิทยากรที่มีความสามารถเฉพาะทางในการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52

ด้านผลผลิต นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในการเรียนรู้ และชีวิตประจำวัน มี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 และนักศึกษามีความรู้ที่ได้รับจากการได้เข้าร่วมหลักสูตร โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 ตามลำดับ

ด้านผลกระทบ นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด ในด้านหลังจากการใช้หลักสูตรนักศึกษามีแนวคิดในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียนมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.92 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 รองลงมาเป็นความพึงพอใจในระดับมากอันดับแรกได้แก่ นักศึกษาสามารถถ่ายทอดความรู้และปฏิบัติตนเป็นผู้มีวัฒนธรรมอาเซียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 รองลงมาได้แก่ด้านการดำเนินชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงโดยมีการศึกษาหาความรู้ด้านวัฒนธรรมอาเซียนเพิ่มเติมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านวัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏเพชรบูรณ์

ตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตอนที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านวัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประชากรได้แก่ นักศึกษา 4,520 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษา จำนวน 200 คน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 200 คน

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยกับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประชากร จำนวน 4,520 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษา จำนวน 200 คน เลือกโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ขั้นตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตอนที่ 3 แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมอาเซียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และหาค่าสถิติทดสอบที ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านความต้องการและสภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ลักษณะของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ

ลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 36 ข้อแบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2. แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้อง ของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน

3. หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน มีองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่

1)ความเป็นมาของหลักสูตร 2)หลักการของหลักสูตร 3)จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4)โครงสร้างของหลักสูตร 5) เนื้อหาสาระของหลักสูตร 6)ระยะเวลา 7) สื่ออุปกรณ์ 8) การวัดและประเมินผล โดยมีแบบประเมินก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 50 ข้อ

4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดการเรียนรู้ มี ลักษณะของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 20 ข้อแบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากคณะครุศาสตร์ไปยังคณะต่างๆเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและจัดส่งนักศึกษาเข้ารับการอบรมคณะละ 40 คน

2. ผู้วิจัยใช้การส่งแบบสอบถามไปยังคณะต่างๆ เพื่อนำแบบสอบถามใช้กับนักศึกษา 350 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 350 คนคิดเป็นร้อยละ 100 โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1-10 มีนาคม 2560

3. ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ดำเนินการดังนี้ โดยยกร่างหลักสูตร ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1)ความเป็นมาของหลักสูตร 2)หลักการของหลักสูตร 3)จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4)โครงสร้างของหลักสูตร 5)เนื้อหาสาระของหลักสูตร 6)ระยะเวลา 7) สื่ออุปกรณ์ 8)การวัดและประเมินผล ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตร มีความเหมาะสม ในระดับมาก $\bar{X}=4.33$, $S.D.= 0.68$)และมีค่าความสอดคล้องระหว่าง .60-1.

4. ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยใช้กับนักศึกษาจำนวน 200 คน มีการทดสอบด้านความรู้ความเข้าใจด้าน

วัฒนธรรมอาเซียน ก่อนการฝึกอบรม และหลังทำการอบรมเป็นระยะเวลา 5 วัน รวม 30 ชั่วโมง โดยมีการปฐมนิเทศ 1 วัน และจัดอบรมในวันที่ 28 กันยายน- 1 ตุลาคม 2560 ณ ห้องประชุมประกายทอง มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และดำเนินการทดสอบหลังการใช้หลักสูตร

5. ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจหลังการใช้หลักสูตรกับนักศึกษา จำนวน 200 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งแยกวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ขั้นตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตอนที่ 3 แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมอาเซียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และหาค่าสถิติทดสอบที่ขั้นตอนที่ 4 แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านวัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่าข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อจำแนกตามเพศ เป็นเพศชาย ร้อยละ 39.42 เพศหญิง ร้อยละ 60.58 ชั้นปีที่ศึกษา ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 20 ชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 22.85 และชั้นปีที่ 5 ร้อยละ 17.15 เป็นนักศึกษาสังกัดคณะ ครุศาสตร์ ร้อยละ 35.71 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ร้อยละ 28.58 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีคณะวิทยาการจัดการ ร้อยละ 14.28 เทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ร้อยละ 7.15 ส่วนข้อมูลประสบการณ์การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียนเคยร้อยละ 16.58 และไม่เคยร้อยละ 83.42

ด้านความ ต้องการเข้ารับการอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน หรือไม่ มีความต้องการร้อยละ 92.00 ส่วนวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมควรเป็นลักษณะเพื่อ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมอาเซียน ร้อยละ 88.57 เพื่อเปิดโอกาสให้ได้รับ ประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน 80.00 เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน ร้อยละ 60.00 เนื้อหาในหลักสูตรการฝึกอบรมควรมีเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน วัฒนธรรมอาเซียนในภาพรวม วัฒนธรรมอาเซียนด้านคหกรรม (วัฒนธรรมด้านการดำเนินชีวิต) วัฒนธรรมอาเซียนด้านเนติกรรม (วัฒนธรรมทางกฎหมายระเบียบประเพณี) วัฒนธรรมอาเซียนด้าน สหกรรม (วัฒนธรรมทางสังคม) ส่วนรูปแบบ/กิจกรรมการฝึกอบรมที่ต้องการเกี่ยวกับวัฒนธรรม อาเซียน ได้แก่การบรรยาย อภิปรายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การฝึกปฏิบัติจริงกรณีศึกษากิจกรรมเดี่ยว กลุ่ม และการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อ กลุ่มสื่อ สิ่งที่น่าสนใจในการฝึกอบรม ควรใช้ การเรียนรู้จาก กลุ่มสื่อ เอกสารประกอบการฝึกอบรม ในด้านการวัดและประเมินผลการจัดอบรมการใช้แบบทดสอบวัด ความรู้ ความเข้าใจ ใช้แบบสอบถามใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการฝึกอบรมส่วน ใหญ่เห็นว่า ควรใช้เวลา 3-4 วัน ช่วงเวลาการฝึกอบรมควรอยู่ในระหว่างการเปิดภาคเรียน

ด้านสภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีสภาพ การเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสภาพการเรียนรู้ในระดับมากที่สุดได้แก่ นักศึกษาสามารถให้ ข้อมูลวัฒนธรรมอาเซียนด้านวัตถุแก่ผู้อื่น ได้อย่างมั่นใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.97 และ นักศึกษาสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้รักษากฎหมาย และปฏิบัติตามระเบียบ ประเพณี ได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 นอกนั้นมีสภาพ การเรียนรู้ จำนวน 19 รายการ และในระดับปานกลาง จำนวน 15 รายการ

2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน พบว่าหลักสูตร วัฒนธรรมอาเซียน มีองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย 8 องค์ประกอบได้แก่ 1) ความเป็นมาของ หลักสูตร 2) หลักการของหลักสูตร 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) โครงสร้างของหลักสูตร 5) เนื้อหา สารของหลักสูตร 6) ระยะเวลา 7) สื่ออุปกรณ์ 8) การวัดและประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพของ หลักสูตร โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่ามีความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, $S.D. = 0.68$) และมีความสอดคล้องมีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.50-0.80

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน พบว่า ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ หลังการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษาครู พบว่ามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรทั้งด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และ ด้านผลกระทบ ในภาพรวมระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D = 0.67)

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านวัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่าข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อจำแนกตามเพศ เป็นเพศชาย ร้อยละ 39.42 เพศหญิง ร้อยละ 60.58 ชั้นปีที่ศึกษา ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 20 ชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 22.85 และชั้นปีที่ 5 ร้อยละ 17.15 เป็นนักศึกษาสังกัดคณะ ครุศาสตร์ ร้อยละ 35.71 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ร้อยละ 28.58 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีคณะวิทยาการจัดการ ร้อยละ 14.28 เทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ร้อยละ 7.15 ส่วนข้อมูลประสบการณ์การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียนเคยร้อยละ 16.58 และไม่เคยร้อยละ 83.42 พบว่าผู้ให้ข้อมูลนั้นมาจากทุกคณะและทุกชั้นปีถือเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สามารถอ้างอิงได้ และจากประสบการณ์ส่วนใหญ่ยังไม่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยถึงแม้จะมีการกำหนดนโยบายด้านอาเซียนไว้ในแผนยุทธศาสตร์แต่มิได้ดำเนินการอย่างเป็นทางการ การดำเนินการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนจึงเป็นเสมือนการเตรียมความพร้อมที่สำคัญประการหนึ่ง

ด้านความ ต้องการเข้ารับการอบรมเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียนหรือไม่ มีความต้องการร้อยละ 92.00 ส่วนวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมควรเป็นลักษณะเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมอาเซียน ร้อยละ 88.57 เพื่อเปิดโอกาสให้ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน 80.00 เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน ร้อยละ 60.00 เนื้อหาในหลักสูตรการฝึกอบรมควรมีเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน

วัฒนธรรมอาเซียนในภาพรวม วัฒนธรรมอาเซียนด้านคหกรรม (วัฒนธรรมด้านการดำเนินชีวิต) วัฒนธรรมอาเซียนด้านเนติกรรม (วัฒนธรรมทางกฎหมายระเบียบประเพณี) วัฒนธรรมอาเซียนด้านสหกรรม (วัฒนธรรมทางสังคม) ส่วนรูปแบบ/กิจกรรมการฝึกอบรมที่ต้องการเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียนได้แก่การบรรยาย อภิปรายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การฝึกปฏิบัติจริงกรณีศึกษากิจกรรมเดี่ยว กลุ่ม และการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อ คู่มือ สื่อสิ่งทีนำมาใช้ในการฝึกอบรม ควรใช้ การเรียนรู้จากคู่มือ เอกสารประกอบการฝึกอบรม ในด้านการวัดและประเมินผลการจัดอบรมการใช้แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ ใช้แบบสอบถามใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการฝึกอบรมส่วนใหญ่เห็นว่า ควรใช้เวลา 3-4 วันช่วงเวลาการฝึกอบรมควรอยู่ในระหว่างการเปิดภาคเรียนซึ่งสอดคล้องกับ จิรภัทร สมคำ (2559: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยแนวทางการจัดทำหลักสูตรอาเซียน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาเขต 27 พบว่าการจัดทำหลักสูตรอาเซียน ประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กำหนดเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลซึ่งจะต้องมีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานก่อนการพัฒนาหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องศึกษา วิเคราะห์ สำรวจ วิจัย สภาพพื้นฐานด้านต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างเพียงพอที่จะใช้สนับสนุน อ้างอิงในการตัดสินใจดำเนินการต่างๆ เพื่อให้ได้หลักสูตรที่ดี สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และทัศนคติที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้และสอดคล้องกับ สี่เสาหลักของการศึกษา (The four Pillars of Education) พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้คำอธิบายไว้ว่าหมายถึง หลักสำคัญ 4 ประการของการศึกษาตลอดชีวิต ตามคำอธิบายของคณะกรรมการนานาชาติว่าด้วยการศึกษาในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ซึ่งได้เสนอรายงานเรื่อง Learning: The Treasure Within ต่อองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เมื่อ ค.ศ. 1995 ว่าการศึกษาตลอดชีวิตมีหลักสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) การเรียนรู้เพื่อรู้ คือการเรียนรู้ที่ผสมผสานความรู้ทั่วไปกับความรู้ใหม่ในเรื่องต่าง ๆ อย่างละเอียดลึกซึ้ง การเรียนรู้เพื่อรู้หมายถึงรวมถึงการฝึกฝนวิธีเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต 2) การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง คือการเรียนรู้ที่ช่วยให้บุคคลสามารถรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ และปฏิบัติงานได้ เป็นการเรียนรู้โดยอาศัยประสบการณ์ต่าง ๆ ทางสังคมและในการประกอบอาชีพ ซึ่งอาจเป็นการเรียนรู้นอกระบบโรงเรียน ทั้งนี้ สืบเนื่องจากสภาพในท้องถิ่นหรือประเทศนั้น ๆ หรืออาจเป็นการเรียนรู้ในระบบโรงเรียน โดยใช้หลักสูตรซึ่งประกอบด้วยการเรียนรู้ในภาคทฤษฎีสลับกับการฝึกปฏิบัติงาน 3) การเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน คือการเรียนรู้ที่ช่วยให้บุคคลเข้าใจผู้อื่นและตระหนักดีว่า มนุษย์เราจะต้องพึ่งพาอาศัยกัน ดำเนินโครงการร่วมกันและเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ โดยตระหนักในความ

แตกต่างกันหลากหลาย ความเข้าใจอันดีต่อกันและสันติภาพ ว่าเป็นสิ่งล้ำค่าคู่ควรแก่การหวงแหน 4) การเรียนรู้เพื่อชีวิต คือการเรียนรู้ที่ช่วยให้บุคคลสามารถปรับปรุงบุคลิกภาพของตน ได้ดีขึ้นดำเนินงานต่าง ๆ โดยอิสระยิ่งขึ้น มีดุลพินิจ และความรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น การจัดการศึกษาต้องไม่ละเลยศักยภาพในด้านใดด้านหนึ่งของบุคคล เช่น ความจำ การใช้เหตุผล ความซาบซึ้งในสุนทรียภาพ สมรรถนะทางร่างกาย ทักษะในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ดังนั้นการศึกษาศาสนาพื้นฐานของผู้เรียนเพื่อทำให้พัฒนาหลักสูตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และตรงตามความต้องการของผู้เรียน

ด้านสภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีสภาพการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสภาพการเรียนรู้ในระดับมากที่สุดได้แก่ นักศึกษาสามารถให้ข้อมูลวัฒนธรรมอาเซียนด้านวัตถุแก่ผู้อื่น ได้อย่างมั่นใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 และ นักศึกษาสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้รักษากฎหมาย และปฏิบัติตามระเบียบประเพณี ได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 นอกนั้นมีสภาพการเรียนรู้ จำนวน 19 รายการ และในระดับปานกลาง จำนวน 15 รายการ จะเห็นได้ว่าในด้านความรู้ด้านวัฒนธรรมอาเซียนนักศึกษามีความรู้ในระดับปานกลาง แต่มีความโดดเด่นในด้านการเป็นผู้ปฏิบัติที่ดีเยี่ยมแสดงให้เห็นว่านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์นั้นมีศักยภาพพื้นฐาน เช่น นักศึกษาสามารถให้ข้อมูลวัฒนธรรมอาเซียนด้านวัตถุแก่ผู้อื่น ได้อย่างมั่นใจ นักศึกษาสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้รักษากฎหมาย และปฏิบัติตามระเบียบประเพณี ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริกาญจน์ จันทร์เรือง (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพร้อมในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 พบว่าความพร้อมในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน จากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านปัจจัยสนับสนุน ด้านการบริหารจัดการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และด้านคุณภาพผู้เรียน และสอดคล้องกับ ทศนีย์ อัครพันธ์ (2555) ได้ทำการวิจัย ทศนคติและความพร้อมของนักศึกษาวิทยาลัยราชภัฏต่อการเข้าสู่ ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทำการศึกษาคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยราชภัฏ ประจำปีการศึกษา 2555 ทั้ง 6คณะ ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะบัญชี คณะนิเทศศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และสาขารณสุขศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ และคณะศิลปศาสตร์ รวมทั้งหมด จำนวน 3,003คน พบว่า ระดับความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของกลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 50.84 ซึ่งมีความรู้ มากที่สุดในเรื่องของจำนวนสมาชิกอาเซียน สำหรับความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน พบว่า กลุ่ม

ตัวอย่างมีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านภาษาอังกฤษจะช่วยให้การสื่อสารสะดวกขึ้นเมื่อประเทศก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และสำหรับทัศนคติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีทัศนคติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นมากที่สุด คือ ผู้ร่วมงานที่มีความหลากหลาย เช่น เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม เป็นการผสมผสานในการทำงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด ความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างมีระดับ ความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมากที่สุด คือ มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูลประชาคม อาเซียนจากสื่อต่างๆ และมีความพร้อมเกี่ยวกับความรู้ด้านวัฒนธรรมอาเซียน ในการที่จะเข้าแข่งขันใน ตลาดแรงงานระดับอาเซียน ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ ระดับความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น คือ ถ้าหากนักศึกษามีระดับ ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เพิ่มมากขึ้น ก็จะส่งผลต่อความ พร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพิ่มมากขึ้น เช่นกัน และเป็นไปในแนวเดียวกับ ธนิษฐา ไชยชนะและ มนวิรัตน์ พรหมรัตน์ (2556)บทคัดย่อ การศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของชุมชนในเขตเทศบาล ตำบลจอมทอง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงระดับความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของประชาชนในเขตชุมชนเทศบาลตำบลจอมทอง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่และ เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของ ประชาชน ทั้ง 3 ตำบล (ตำบล บ้านหลวง ตำบลช่วงเปา ตำบลคอยแก้ว) ในเขตชุมชนเทศบาลตำบลจอมทอง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนในเขตชุมชนเทศบาลตำบลจอมทอง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถามและแบบทดสอบ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ผลการศึกษาสรุปได้ว่านักศึกษา ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจอมทองของทั้ง 3 ตำบล นั้น โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา ส่วนมากมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน พบว่าหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน มีองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย 8 องค์ประกอบได้แก่ 1) ความเป็นมาของหลักสูตร 2) หลักการของหลักสูตร 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) โครงสร้างของหลักสูตร 5) เนื้อหา

สาระของหลักสูตร 6)ระยะเวลา 7)สื่ออุปกรณ์ 8)การวัดและประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่ามีความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, $S.D. = 0.68$) และมีความสอดคล้องมีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.50-0.80 จากผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรพบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมเนื่องจากการดำเนินงานเป็นไปตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตรซึ่งสอดคล้องของกับแนวคิดทาบ (Taba, 1962) ได้เสนอว่า ทุกหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นการออกแบบในลักษณะใด ๆ ก็ตามจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบหลักของหลักสูตร ซึ่งมีความต่อเนื่องและสอดคล้องกันอยู่ 3 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ เนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผล ถึงแม้ว่าผลการประเมินหลักสูตรบางรายการจะอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การดำเนินการใช้หลักสูตรมีความเหมาะสมเป็นขั้นเป็นตอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับให้มีความกระชับมากขึ้น

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน พบว่า ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ หลังการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งการการดำเนินสอดคล้องกับแนวคิดของ โรเบิร์ต เกลเซอร์ (Robert Glaser, 1968 อ้างในกิ่งฟ้า 2537) ซึ่งกำหนดลักษณะขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแบบเป็นระบบแล้ว พบว่าสามารถแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นเตรียมการ 2) ขั้นดำเนินการ และ 3) ขั้นประเมินผล โดย ขั้นเตรียมการประกอบด้วย วัตถุประสงค์การเรียนการสอน และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนก่อนเรียน ขั้นดำเนินการหมายถึง การบวนการเรียนการสอน และขั้นประเมินผลหมายถึง การประเมินผลการเรียนของผู้เรียน และการประเมินผลการสอนของผู้สอน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้มีการดำเนินตามแผนการวิจัยที่กำหนดทุกประการทั้งนี้อาจเป็นเพราะช่วงระยะเวลาการเรียนรู้ระยะเวลา 4-5 วันแล้วมีการวัดและประเมินผลทำให้ผลการวิจัยเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด เนื่องจากมีกลุ่มตัวอย่างถึงจำนวน 200 คนทำให้ต้องบริหารจัดการการดำเนินงานให้เสร็จสิ้นตามเวลาที่กำหนด

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้หลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษาคู พบว่ามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรทั้งด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และ ด้านผลกระทบ ในภาพรวมระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, $S.D. = 0.67$) เมื่อพิจารณารายด้านนักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ในด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบดังนี้

ด้านปัจจัยนำเข้า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน ในภาพรวมในระดับ

มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด ในด้านก่อนการใช้หลักสูตรมีการชี้แจงหลักสูตรอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.39 และด้านหลักสูตรมีวัตถุประสงค์ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 และ รองลงมาคือมีความพึงพอใจในระดับมากในด้านหลักสูตรมีเนื้อหาเหมาะสมเรียงลำดับจากง่ายไปหายากตรงประเด็นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 ทั้งนี้เนื่องจากการเตรียมการชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตรให้นักศึกษาทราบก่อนการอบรมและมีวิทยากรที่มีประสบการณ์และเชี่ยวชาญในแต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียน

ด้านกระบวนการ นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน ในภาพรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด ในด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการใช้หลักสูตรที่เข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.94 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.27 และหลักสูตรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้ง 10 หน่วยการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 และการดำเนินงานใช้หลักสูตรเป็นไปตามแผนที่กำหนดทั้ง 10 หน่วย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84 และรองลงมา คือมีความพึงพอใจในระดับมากได้แก่หลักสูตรเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับวิทยากรและกลุ่มเพื่อนได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 และมีการใช้วิทยากรที่มีความสามารถเฉพาะทางในการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52

ด้านผลผลิต นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในการเรียนรู้ และชีวิตประจำวัน มี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 และนักศึกษามีความรู้ที่ได้รับจากการได้เข้าร่วมหลักสูตร โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 ตามลำดับ ด้านผลผลิตนั้นนักศึกษายังขาดการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อใช้วัฒนธรรมอาเซียนรวมทั้งยังไม่มีการสร้างเครือข่ายอย่างเป็นทางการเนื่องจากยังขาดงบประมาณสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยซึ่งจะดำเนินการในปีการศึกษาต่อไป

ด้านผลกระทบ นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด ในด้านหลังจากการใช้หลักสูตรนักศึกษามีแนวคิดในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียนมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.92 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 รองลงมาเป็นความพึงพอใจในระดับมากอันดับแรกได้แก่ นักศึกษาสามารถถ่ายทอดความรู้และปฏิบัติตนเป็นผู้มีวัฒนธรรมอาเซียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 รองลงมาได้แก่ด้านการดำเนินชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงโดยมีการศึกษาหาความรู้ด้านวัฒนธรรมอาเซียนเพิ่มเติมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85 จากผลของความพึงพอใจดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่าหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียนที่พัฒนาขึ้นส่งผลต่อนักศึกษาเป็นอย่างดีทั้งนี้ นักศึกษาชุดใหม่มีคุณลักษณะต้องการเรียนรู้ผู้โลกกว้างและชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีข้อเสนอแนะ 2 ประการดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

1.1 สามารถนำผลงานวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาตามหลักสูตรของคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัย

1.2 ผลการเรียนรู้จะส่งผลให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมอาเซียนมากขึ้นควรมีการศึกษาถึงกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และเจตคติ ในด้านต่างๆ เพิ่มเติม จะทำให้มีผลการใช้ที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลการใช้หลักสูตร โดยจำแนกเป็นรายคณะ เนื่องจากนักศึกษามีลักษณะและธรรมชาติของการเรียนรู้แตกต่างกัน ว่ามีผลการวิจัยแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร เพื่อหาแนวทางใหม่ๆ ในการปรับขั้นตอนและกระบวนการให้เหมาะสม มากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อจัดทำสื่อการเรียนรู้ด้านอาเซียน เช่น ชุดการเรียนรู้ E-Learning ให้นักศึกษาได้มีช่องทางในการเรียนรู้ เพิ่มขึ้น และสนองการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้สื่อและการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้สอดคล้องรูปแบบการจัดการศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.(2544).พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ:
คุรุสภาลาดพร้าว
- กรมอาเซียน. กระทรวงการต่างประเทศ. (2558). **กฎบัตรอาเซียน**. กรุงเทพมหานคร: กรมอาเซียน. -
-----.(2552). **บันทึกการเดินทางอาเซียน**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท วิชิตาแอนิเมชัน
จำกัด.
- กรมอาเซียน. กระทรวงการต่างประเทศ. (2551). **มารู้จักอาเซียนกันเถอะ**. กรุงเทพมหานคร:
กรมอาเซียน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). **คู่มือหลักสูตรอาเซียน (ASEAN Curriculum Sourcebook)** ฉบับ
แปลเป็นภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
-----.(2554) **การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้น“อาเซียน”**. กรุงเทพฯ : ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ความสัมพันธ์ต่างประเทศ, สำนัก. (2554). **การศึกษา : การสร้างประชาคมอาเซียน 2558**.
(ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา
[http://www.bic.moe.go.th/th/images/stories/book/other/ASEAN/edbuilding-
ASEANcommunity.pdf](http://www.bic.moe.go.th/th/images/stories/book/other/ASEAN/edbuilding-ASEANcommunity.pdf). (16 สิงหาคม 2560).
- งามพิศ สัตย์สงวน. (2543). **หลักมนุษยวิทยาวัฒนธรรม** . กรุงเทพฯ ฯ รามการพิมพ์ อรุณรัตน์.
-----.(2543) **หลักมนุษยวิทยาวัฒนธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: รามการพิมพ์.
- จิรวัดน์ วีรังกร.(2554). **ผลกระทบต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน**.กรุงเทพฯ : บริษัท พิมพ์ดีการ
จิรภัทร สมคำ. (2559). **แนวทางการจัดทำหลักสูตรอาเซียน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การมัธยมศึกษาเขต 27.วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหาร
การศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม**.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). **การพัฒนาหลักสูตร: หลักการแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์อัสสัมเพรส.
- ชมสุภักดิ์ คุรุภกะ.(2556). **การศึกษาสมรรถนะสากลของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหงเพื่อ
เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนและวัฒนธรรมอาเซียน.งานวิจัยคณะพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง**.

- ชุมศักดิ์อินทร์รักษ์และ อ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2549). บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมและค่านิยมของเยาวชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้.
- ชัยยนต์ เสรีเรืองยุทธ. (2556). การบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของ โรงเรียนประชาณี เวศน์สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา http://www.mcu.ac.th/site/thesiscontent_desc.php?ct=1&t_id=1257. (16 กันยายน 2557)
- ชินภัทร ภูมิรัตน. (2554). บันทึกการเดินทางอาเซียน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชินวรณ์ บุญยเกียรติ. (2554). ทิศทางการศึกษาไทยกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. (ระบบออนไลน์). แหล่งที่มา <http://www.chinnaworn.comhttp://www.chinnaworn.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=539164212&Ntype=1>. (20 ตุลาคม 2559)
- ณรงค์ เส็งประชา.(2541) มนุษย์กับสังคม . กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ทัศนีย์ อัครพันธ์.(2555). ทศนคติและความพร้อมของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน.ทุนอุดหนุนการวิจัยจากวิทยาลัยราชพฤกษ์ .นนทบุรี.
- ชงทอง จัทรางศุ. (2554). สรุปประเด็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการดำเนินงานในการจัดการศึกษาเพื่อการเตรียมการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ : บริษัท พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด
- ธำรง บัวศรี. (2547). ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- นวรรตน์ ปฐมเสรีพงษ์.(2559) . การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการที่ส่งเสริมโนทัศน์ในการปรับตัวทางวัฒนธรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพหุวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน , มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นฤพนธ์ คิววิเศษ. (1996). วัฒนธรรมข้ามพรมแดน. มานุษยวิทยาสถูสังคม. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา http://smc.ssk.ac.th/intranet/sac.or.th/Subdetail/old_anthronews/ anthronews_transnationalism/transnationalism.html (27 พฤษภาคม 2558)
- บ้านจอมยุทธ. (2543). กำเนิดวัฒนธรรม. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา http://www.baanjomyut.com/library_2/extension-1/culture/01.html (25 มิถุนายน 2559)
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สุวีริสาส์น.

- บุษยาณี เกตุมณี. (2555). พัฒนาศาสตร์อย่างไร เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. (ระบบออนไลน์).
แหล่งที่มา <http://www.ascs.cit.kmutnb.ac.th/main>. (วันที่ 22 กรกฎาคม 2560)
- เป็รื่อง กิจรัตน์กร. (2554). การศึกษาการเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏในการเข้า
ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2558. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ภาวิข ทองโรจน์. (2556.) สภาพสถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาอุดมศึกษา. (ระบบออนไลน์)
แหล่งที่มา www.google.co.th/search (21 มกราคม 2559)
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุคส์
พับลิเคชั่นส์.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน . (2549). การวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของ ประเทศ
ในกลุ่มอาเซียน. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ
- วารารณ์ กอกระโทก.(2560). ผลการสอนแบบเน้นงานปฏิบัติโดยใช้เนื้อหาวัฒนธรรมอาเซียนที่มี
ต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ,
มหาวิทยาลัยนครราชสีมา.
- วิไลลักษณ์ ภูักดี.(2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนต้นแบบการเตรียม
เยาวชนสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษา
ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวัฒนธรรมศาสตร์ , มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิทวัส ศรีวิหค .(2554).ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการดำเนินงานกลุ่มยุทธศาสตร์ความ
ร่วมมือระหว่างประเทศด้านอาเซียน. กรุงเทพฯ ศูนย์พัฒนาการศึกษาระหว่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- วิรัช วรนุช นิยมธรรม.(2551). เรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมพม่า. พิมพ์ลักษณ์ : พิษณุโลก
- สิริกาญจน์ จันทร์เรือง. (2558). การศึกษาความพร้อมในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของ
โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1.
สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1
- สุริยา จันทิมา.(2560) .การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์สู่ประชาคมสังคม
และวัฒนธรรมอาเซียน(ASCC) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา เขต 39.วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปรัชญาคุษฎีบัณฑิต
สาขาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา , มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สุธรรม อารีกุล. (2541). บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาไทยในการปฏิบัติภารกิจด้านศิลปวัฒนธรรม.
รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

- ลำลี ทองธิว.(2555). **หลักสูตรอาเซียนเพื่อการเรียนรู้อาเซียน** .วารสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2555.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2555). **ยกเครื่องเด็กอาชีวะพัฒนาคน – ลบภาพรุนแรงรับเสรีอาเซียน**. (ระบบออนไลน์).แหล่งที่มา <http://www.enn.co.th>. (28 กรกฎาคม 2559).
- วาริรัตน์ แก้วอุไร. (2549). **เอกสารคำสอนการพัฒนาหลักสูตรและการสอน**. พิษณุโลก: ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุรินทร์ พิศสุวรรณ. (2555) .**อาเซียน รู้ไว้ได้เปรียบแน่**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา .(2554) **การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- .(2557) . **คู่มือหลักสูตรอาเซียน (ASEAN Curriculum Sourcebook)** ,ฉบับแปลเป็นภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อำนาจ จันทร์เปิ่น. (2532). **การพัฒนาหลักสูตร : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Bloom, B. S. (1956). **Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I : The Cognitive Domain**. New York .
- David McKay. Brown, H. (1993). **Principles of Language Learning and Teaching**. San Francisco.
- SEAMEO.(2012) **ASEAN Curriculum Sourcebook**. US-ASEAN Program : East-West Center and Nathan Associates,
- Taba, H. (1962). **Curriculum development: Theory and practice**. New York: Brace and world.
- Tawang. (1995). **Curriculum Development and Cognitive Style: Cultural Competency Ingenetic Counseling**, Dissertation Abstracts International. 56(6):2118.
- Tyler, Ralph W. (1969). **Basic Principles of curriculum and Instruction**. Chicago: The University of Chicago press.
- Tyler, Ralph W. (2006). **The Steps of Curriculum Development**. (Online), accessed 9 January. Available from [www.triangle.co.uk /pdf/validate asp?](http://www.triangle.co.uk/pdf/validate.asp?)

Wither, Sarah E. (2000). **Local Curriculum Development and Place – Based Education.**

Dissertation Abstracts International. 61(6): 2176-A; December.

Yamane, T. (1973). **Statistic: An Introductory Analysis.** 3rd ed. New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ค หนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทรา เอกผาชัยสวัสดิ์
รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการทางวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สรวงพร กุศลส่ง
อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
3. ดร. ปัญประคอง สาธรรม ศึกษาานิเทศเชี่ยวชาญ
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์
4. ดร.มาริษา เถอินปาก อาจารย์คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
5. นายบุญโยม เกยเลื่อน ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ค

หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**แบบสอบถามเรื่องข้อมูลพื้นฐานด้านวัฒนธรรมอาเซียนเพื่อพัฒนาหลักสูตร
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์**
(ภายใต้การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราช
ภัฏเพชรบูรณ์)

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านวัฒนธรรมอาเซียนเพื่อพัฒนาหลักสูตรของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประกอบด้วย 3 ตอน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ใช้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านวัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประกอบด้วย 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน

ตอนที่ 3 สภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

คำชี้แจง ตอนที่ 1 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับ

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง

2. เป็นนักศึกษาชั้นปีที่

- ชั้นปีที่ 1
- ชั้นปีที่ 2
- ชั้นปีที่ 3
- ชั้นปีที่ 4
- ชั้นปีที่ 5

3. สังกัดคณะ

- ครุศาสตร์
- มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- วิทยาการจัดการ
- เทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

4. เคยรับการอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน

เคย เรื่อง.....วัน.....เดือน.....ปี.....
หน่วยงานที่จัด.....

ไม่เคย

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมอาเซียน

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความต้องการของท่าน

1. ท่านต้องการเข้ารับการอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียนหรือไม่

- ต้องการ
 ไม่ต้องการ

2. ท่านเห็นว่าวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมควรเป็นลักษณะใด

- เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมอาเซียน
 เพื่อเปิดโอกาสให้ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน
 เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. เนื้อหาในการฝึกอบรมควรมีเรื่องใดบ้าง

- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน
 ระเบียบและกฎหมายอาเซียน
 วัฒนธรรมอาเซียนในภาพรวม
 วัฒนธรรมอาเซียนด้านคตินิยม (วัฒนธรรมด้านการดำเนินชีวิต)
 วัฒนธรรมอาเซียนด้านเนติธรรม (วัฒนธรรมทางกฎหมายระเบียบประเพณี)
 วัฒนธรรมอาเซียนด้านสหธรรม (วัฒนธรรมทางสังคม)
 วัฒนธรรมอาเซียนด้านวัตถุธรรม (วัฒนธรรมทางวัตถุ)
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. รูปแบบ/กิจกรรมการฝึกอบรมที่ต้องการเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน

- บรรยาย - อภิปราย
 แลกเปลี่ยนเรียนรู้
 ฝึกปฏิบัติจริง
 กรณีศึกษา
 กิจกรรมกลุ่ม - เดี่ยว
 การทัศนศึกษา
 การเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อ - คู่มือ

5. สิ่งที่จะนำมาใช้ในการฝึกอบรม

- เรียนรู้จากคู่มือ เอกสารประกอบการฝึกอบรม
- ใบงาน ใบความรู้
- วิดีทัศน์
- แหล่งเรียนรู้ด้านอาชีวศึกษา
- Power Point ประกอบคำบรรยาย
- ป้ายนิเทศ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม

- การใช้แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ
- ใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน
- ใช้แบบสอบถาม
- ใช้แบบสังเกต
- ใช้แบบประเมินเจตคติ
- ใช้แบบรายงานการประเมินตนเอง

7. ระยะเวลาในการฝึกอบรม

- 1 – 2 วัน (ติดต่อกัน)
- 3 – 4 วัน (ไม่ติดต่อกัน)
- 5 – 6 วัน (ไม่ติดต่อกัน)
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. ช่วงเวลาการฝึกอบรม

- ระยะเวลาการเปิดภาคเรียน
- ปิดภาคเรียน

ตอนที่ 3 สภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับรายการที่ท่านมีความคิดเห็น ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ ในระดับ น้อยที่สุด

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
สภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนด้านคตินิยม (วัฒนธรรมเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต)					
1. นักศึกษามีการเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตของประเทศในกลุ่มอาเซียน					
2. นักศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมเกี่ยวกับอาเซียนจากเอกสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์					
3. นักศึกษามีความเข้าใจวัฒนธรรมเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของประเทศในกลุ่มอาเซียน					
4. นักศึกษามีการแสวงหาความรู้ด้านอาเซียนด้านวัฒนธรรมการดำรงชีวิตทั้งในและนอกห้องเรียน					
5. นักศึกษามีความรู้เข้าใจความแตกต่างเกี่ยวกับวัฒนธรรมการใช้ชีวิตของประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน					
6. นักศึกษาสามารถแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตกับเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศอาเซียนได้อย่างมั่นใจ					
7. มหาวิทยาลัย มีศูนย์การเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมอาเซียนเพื่อบริการนักศึกษา					
8. นักศึกษาสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตแก่ผู้อื่นได้อย่างมั่นใจ					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
9. นักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตของประเทศในกลุ่มอาเซียนภายในชั้นเรียนเท่านั้น					
10. นักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตของประเทศในกลุ่มอาเซียนจากประสบการณ์จริง					
สภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนด้านเนติธรรม (วัฒนธรรมเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบประเพณี)					
11. นักศึกษาเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับกฎหมายระเบียบประเพณีของกลุ่มประเทศอาเซียน					
12. นักศึกษามีช่องทางการเรียนรู้เกี่ยวกับ เนติธรรมของกลุ่มประเทศอาเซียน หลากหลายช่องทาง					
13. นักศึกษาได้เรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบประเพณีในรายวิชาต่างๆ ที่เรียนในมหาวิทยาลัย					
14. นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วม /ปฏิบัติตนตามระเบียบประเพณีของประเทศในกลุ่มอาเซียน					
15. นักศึกษามีบทบาทในการร่วมสร้าง ถ่ายทอดวัฒนธรรมอาเซียนด้านเนติธรรมในสถาบันที่ศึกษา					
16. นักศึกษาสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้รักษากฎหมาย และปฏิบัติตามระเบียบประเพณีได้เป็นอย่างดี					
17. นักศึกษามีประสบการณ์ในการใช้กฎหมายของประเทศต่างในกลุ่มประเทศอาเซียน					
18. นักศึกษาไม่สามารถปรับตัวได้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบประเพณีของประเทศในกลุ่มอาเซียนได้					
19. นักศึกษามีโอกาสได้เรียนรู้ในด้านเนติธรรมกับชาวต่างชาติในสถาบัน					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
20. นักศึกษาไม่เคยปฏิบัติตนผิดกฎหมายและระเบียบประเพณีของประเทศไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียน					
สภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนด้านสัทธิธรรม (วัฒนธรรมธรรมทางสังคม)					
21. นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางสังคมเป็นอย่างดี					
22. นักศึกษามีความเข้าใจวัฒนธรรมค่านิยม และความเชื่อต่างๆในกลุ่มประเทศอาเซียน					
23. นักศึกษาสามารถเป็นต้นแบบด้านวัฒนธรรมทางสังคมเช่นการเคารพผู้ใหญ่ มารยาทในการพูด ระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ					
24. นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ อภิปราย ฝึกปฏิบัติด้านวัฒนธรรมทางสังคมได้เป็นอย่างดี					
25. นักศึกษาสามารถเข้าใจและยอมรับความแตกต่างในการดำเนินชีวิตทางสังคม					
26. นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของวัฒนธรรมใน 3 มิติ ได้แก่ มิติด้านผลงาน ด้านความรู้สึคนึกคิด ด้านพฤติกรรมกรรมกรแสดงออกของประเทศในกลุ่มอาเซียน					
27. นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางสังคมจากรายวิชาที่เรียนในสถาบัน					
28. นักศึกษาสามารถติดต่อกับบุคคล กลุ่มคน อย่างมีมารยาทและสุภาพเรียบร้อย ทั้งในประเทศและประเทศในกลุ่มอาเซียน					
29. นักศึกษาเข้าใจวัฒนธรรมทางสังคมที่แตกต่างกันในกลุ่มประเทศอาเซียนเป็นเรื่องปกติซึ่งบุคคลต้องทำความเข้าใจและเรียนรู้					
30. นักศึกษาเห็นว่าวัฒนธรรมทางสังคมถือเป็นมรดกทางสังคมที่สามารถตกทอดไปสู่สังคมได้					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
สภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนด้านวัฒนธรรม (ด้านวัฒนธรรมทางวัตถุ) 31. นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมของประเทศไทยและ กลุ่มประเทศอาเซียนเป็นอย่างดี					
32. นักศึกษามีโอกาสร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวัฒนธรรมอาเซียน กับเพื่อนๆ					
33. นักศึกษาสามารถแสดงออกถึงความเคารพโบราณสถาน โบราณวัตถุของประเทศในกลุ่มอาเซียน					
34. นักศึกษาศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางวัตถุของประเทศใน กลุ่มอาเซียนอย่างเสมอและหลากหลายวิธี					
35. นักศึกษาปฏิบัติตนเป็นผู้มีวัฒนธรรม 4 ประการได้แก่ ทาน ปิยวาจา อุตถจริยา สمانัตตา และเผยแพร่ต่อเพื่อนในกลุ่ม ประเทศอาเซียนได้					
36. นักศึกษาสามารถให้ข้อมูลวัฒนธรรมอาเซียนด้านวัตถุแก่ผู้อื่นได้ อย่างมั่นใจ					

ขอขอบคุณนักศึกษาทุกท่านในการตอบคำถาม
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมใจ กงเต็ม
 ผู้วิจัย

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ	นางสมใจ กงเดิม
เกิด	27 ธันวาคม 2508
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	165/26 หมู่ 2 ถ. สระบุรี –หล่มสัก ต.สะเดียง อ. เมือง จ. เพชรบูรณ์ 67000
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ อ. เมือง จ. เพชรบูรณ์
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม) วิทยาลัยครูเทพสตรี จ. ลพบุรี ปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริญญาเอก ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนเรศวร